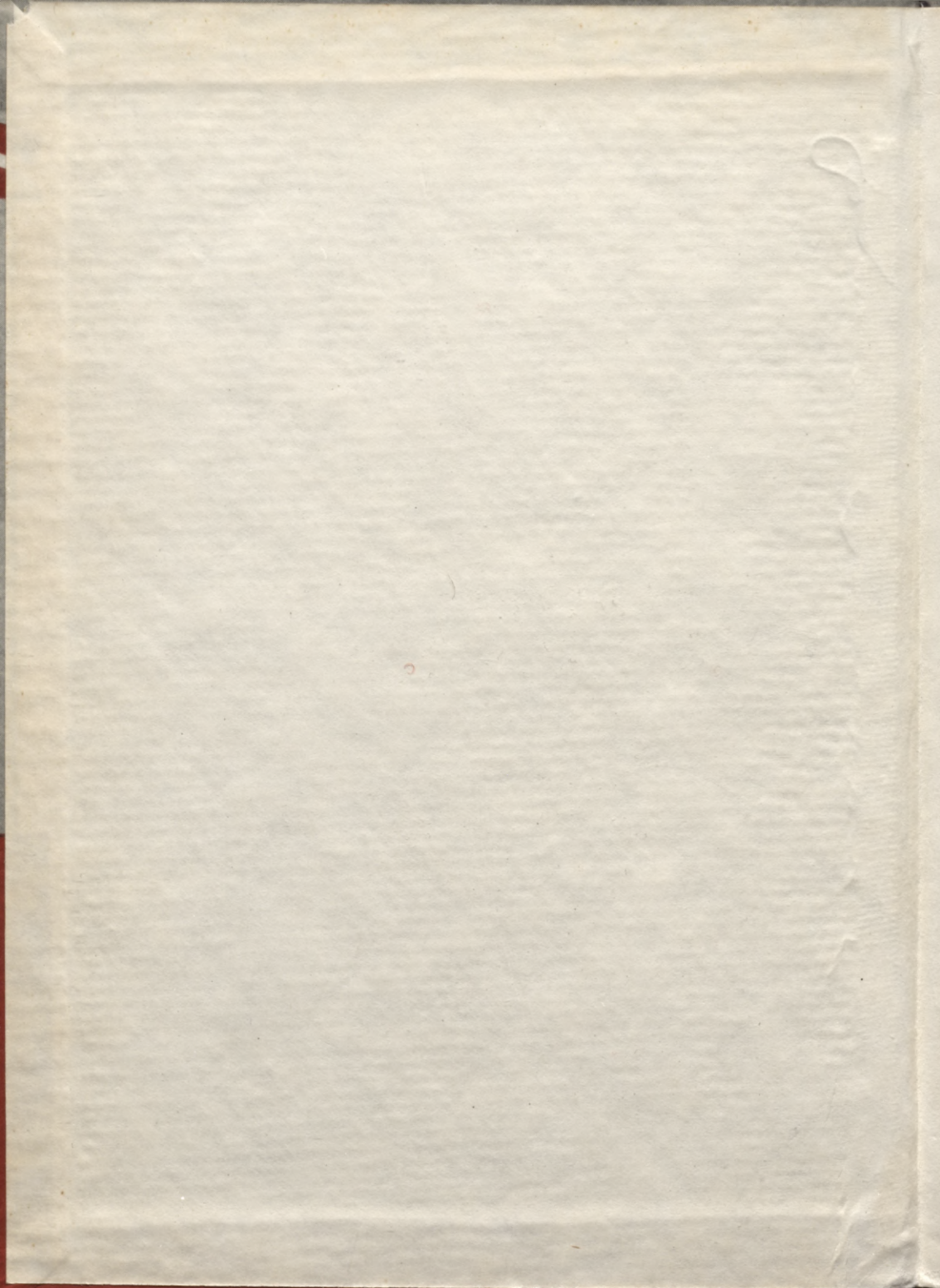
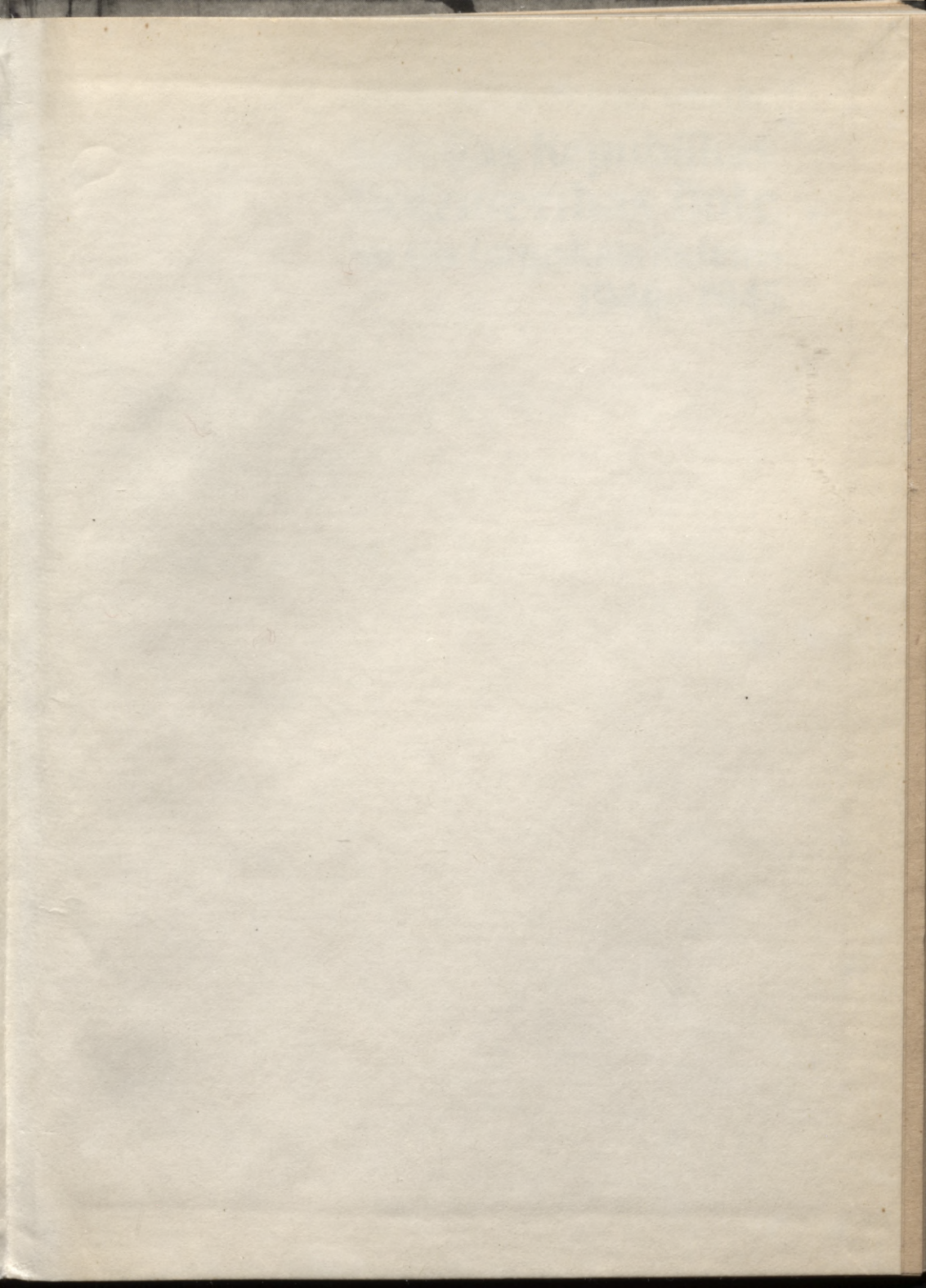

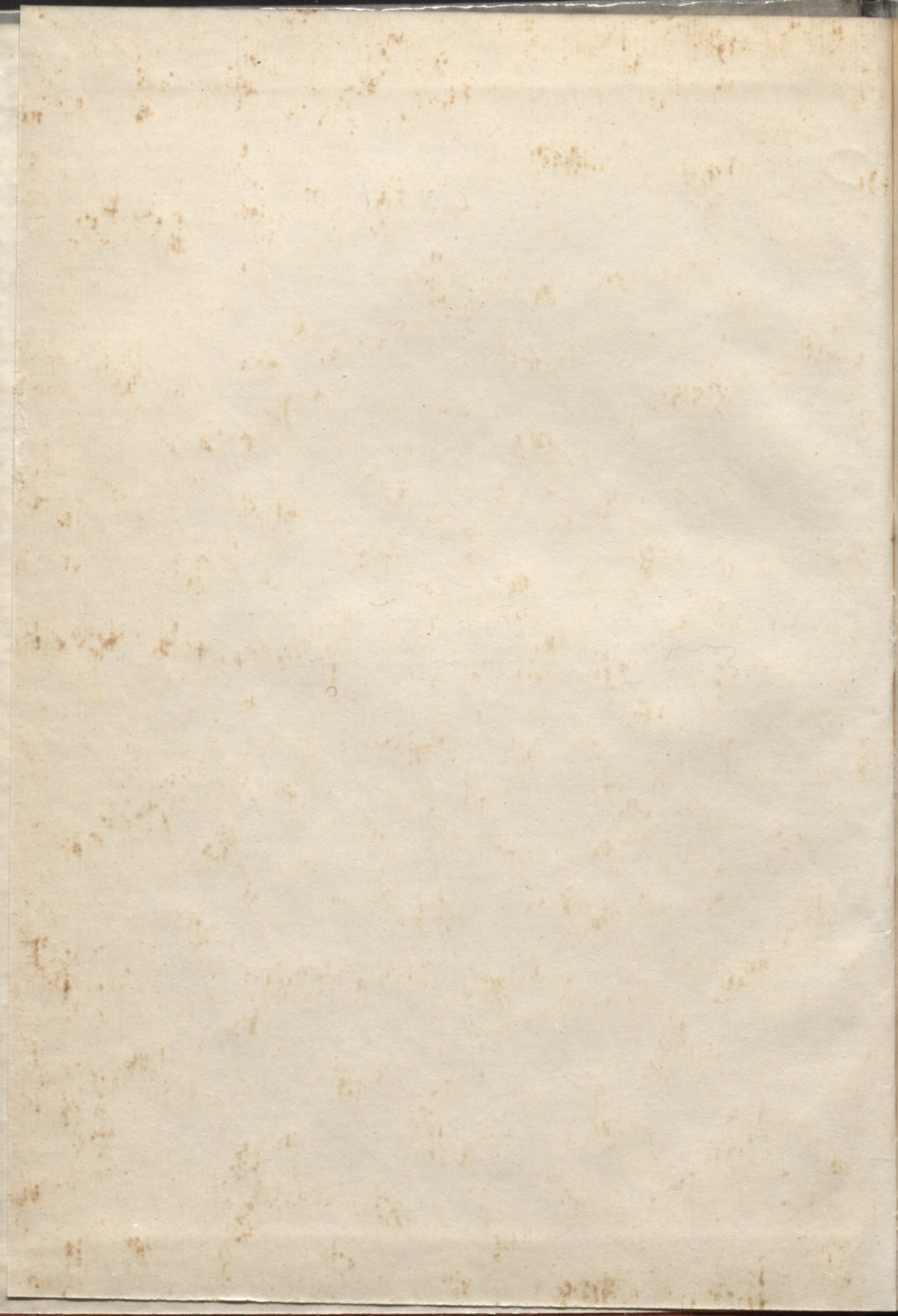

I. BERNSONE, E. BLŪMFELDS, A. MIKLĀVS

Latvijas Republikas tirdzniecības flote un tās tragiskais liktenis 1940 – 1945

I. BERNSONE, E. BLŪMFELDS, A. MIKLĀVS

**Latvijas Republikas
tirdzniecības flote
un tās tragiskais liktenis
1940 – 1945**

Latvijas Republikas
Tirdzniecības Note
un tās tagadiskais likums
1940-1945

94-3
644

RĪGAS VĒSTURES UN KUĢNIECĪBAS MUZEJS

I. BERNSONE, E. BLŪMFELDS, A. MIKLĀVS

Latvijas Republikas tirdzniecības flote un tās tragiskais liktenis 1940 – 1945

RĪGA «ZINĀTNE» 1994

UDK-p 629.12(091)
Be 666

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTEKA

GA 14787

0305067984

Ilustrācijām izmantoti
Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja materiāli.
I. Gradvoska reprodukcijas

Recenzenti: Dr. h. hist. *H. Strods*,
Dr. phil. *J. Prikulis*,
L. Plūmāns

ISBN 5-7966-1050-3

© I. Bernsone, E. Blūmfelds, A. Miklāvs,
1994

«Neviena valsts nav maza, kuras
krastus skalo jūra, jo viņai atvērta
visa pasaule.»

Kārlis Ulmanis¹

IEVADAM

1918. gada 18. novembrī proklamēja neatkarīgu Latvijas valsti, un jau decembrī uz pirmā tirdzniecības flotes tvaikoņa — *Maiga* — sāka plīvot sarkanbaltsarkanais karogs. Par otro kuģi ar jaunās brīvvalsts karogu mastā kļuva vēlāk legendārais *Saratow*.² Pirmajiem tvaikoņiem pievienojās nākamie, un kopā ar jauno valsti veidojās, attīstījās un nostiprinājās Latvijas tirdzniecības flote, atjaunojās ostu darbība, atdzima kuģu būves un remonta uzņēmumi, atsākās profesionālu jūrnieku kadru sagatavošana.

Pirmā pasaules kara laikā bija iznīcināts gandrīz viss Latvijas jūras transports, bet nepilnos desmit gados kara sekas tika likvidētas. 1930. gadā Latvijas tirdzniecības kuģu kopējā tonnāža bija 176 932 BRT/105 336 NRT³ un pirmo reizi tika pārsniegts pirmskara līmenis.⁴ Kopš šā gada visu Latvijas Republikas pastāvēšanas laiku (izņemot 1932.—1935. g. pasaules ekonomiskās krīzes periodu) kuģniecība bija ienesīga un flotes kopējā tonnāža nemitīgi auga, dodot peļņu tās īpašniekiem un valstij. Tvaikoņi, motorkuģi un burinieki ar sarkanbaltsarkano karogu mastā kursēja pa Baltijas jūru un Ziemeļjūru, Melno jūru un Vidusjūru, devās tālos reisos pāri okeāniem. Uz daudzām pasaules ostām tika nogādāti lauksaimniecības produkti, kokmateriāli, akmeņogles, kokss u. c. produkcija. Otrā pasaules kara priekšvakarā ar kuģiem transportēja 94% Latvijas tirdzniecības kravu.⁵ 1940. gada janvārī neatkarīgās Latvijas tirdzniecības flotē bija 103 kuģi (no tiem 89 tvaikoņi) un to kopējā tonnāža — 201 063 BRT/120 676 NRT,⁶ tātad 98 BRT uz katriem

¹ Jūras dienas // Jūrnieks. — 1939. — Nr. 9. — 336. lpp.

² Kārkliņš A., Bassi H. Pirmais un pēdējais: *Maiga* un *Kegums* // Laiks. — 1981. — 27. V.

³ Reģistra tonna — tirdzniecības kuģa tilpuma mērvienība — 2,83 m³. Bruto reģistra tonna (BRT) — kuģa kravas telpu kopējā tilpība. Neto reģistra tonna (NRT) — iespējamais kuģa kravas daudzums bez iesaiņojuma (taras).

⁴ Latvijas tirdzniecības flotes kuģu skaits un tonnāža // Jūrnieks. — 1940. — Nr. 1. — 39. lpp.

⁵ Kalniņš M. Mūsu kuģniecības politika // Jūrnieks. — 1939. — Nr. 3. — 102. lpp.

⁶ Latvijas jūras tirdzniecības flote uz 1940. gada 1. janvāri. — R., 1940. — 32. lpp.

tūkstoš valsts iedzīvotājiem. Šis rādītājs bija mazāks nekā Anglijai, Norvēģijai, Nīderlandei un citām jūras lielvalstīm, bet ievērojami lielāks nekā, piemēram, Polijai (3 BRT), PSRS (8 BRT), Portugālei (35 BRT), Spānijai (38 BRT), Vācijai (57 BRT), Francijai (70 BRT), Itālijai (76 BRT).⁷

Latvijas brīvvalsts tirdzniecības flotes likvidācija sākās 1940. gada jūnijā. Padomju Savienībai okupējot Latviju, daļa tvaiku kuģu atradās Latvijā un tika nacionalizēti, citi palika ārzemju ostās un nekād vairs neatgriezās Rīgā, Ventspilī vai Liepājā, vēl citi, nonākuši dažādu PSRS resoru pakļautībā, pazuda «plašajā padomju dzimtenē». Procesu vēl paātrināja PSRS un Vācijas karš. Vairums kādreizējo latviešu kuģu karā gāja bojā, bet pārējie, kas palika ekspluatācijā, vēlāk izklīda pa visu pasauli.

... 1948. gada 8. decembrī Biskajas līcī pie Zirondas upes grīvas biezā miglā avarēja tvaikonis *Kegums*, kas piederēja ASV dzīvojošajiem Friča Grauda mantiniekiem.⁸ Tas bija pēdējais kuģis ar Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Tieši trīsdesmit gadus tvaikonī, motorkuģi un burinieki ar mazās brīvvalsts simbolu mastā bija peldējuši tālās jūrās un okeānos, piestājuši svešzemju ostās. Pakāpeniski tika norakstīti arī citi kādreizējās neatkarīgās Latvijas tirdzniecības flotes kuģi, piemēram, 1950. gadā *Nylandia* (bij. Rīga), kas kuģoja ar Somijas karogu, 1957. gadā *Everagra* — ar Hondurass karogu, 1958. gadā *Spidola* — ar Kostarikas karogu, 1960. gadā *Jano* (bij. Kuldīga) — ar Etiopijas karogu, 1968. gadā *Sendye* (bij. *Everards*) — ar Spānijas karogu. No kuģiem, kas pēc kara peldēja ar Lielbritānijas karogu, visilgāk ekspluatācijā bija tvaikonis *Siona* (bij. *Elizabete*).⁹ Lielākā daļa kādreizējo Latvijas brīvvalsts kuģu, kas pārdzīvoja otro pasaules karu, bija pārgājuši PSRS īpašumā. No kuģiem, kuru piederības osta 1940. gadā bijusi Rīga, kā pēdējos norakstīja tvaikoni *Jānis Rainis* (bij. *Everolanda*) 1968. gadā un Rīgas jūras tirdzniecības ostas velkoni *Mednis* 1970. gadā.¹⁰ Un, visbeidzot, 1973. gadā no kuģu reģistra svītrots Vladivostokā pierakstītais motorkuģis *Sovetskaya Latvia*¹¹ — kādreizējais Latvijas flotes lepnums *Hercogs Jēkabs*. Līdz ar to Latvijas Republikas tirdzniecības flote kļuva par vēsturi, kuras liecības saglabāja vienīgi arhīvu dokumenti, muzeju fondu materiāli un cilvēku atmiņas.

⁷ Kļaviņš K. Latvijas kuģu likteņi // Arhīvs (Austrālija). — 1971. — 11. burtnīca. — 128. lpp.

⁸ Andersons E. Baltijas valstu liktenis vēstures svaru kausos // Laiks. — 1983. — 1. VI.

⁹ Latvijas jūrniecības vēstures arhīva (LJVA; Lielbritānija) materiāli Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā (RVKM).

¹⁰ RVKM, VRVM 99 999—100 002 (VRVM — RVKM fondu materiālu uzskaites šifrs).

¹¹ Turpat, 98 978—98 991.

NEATKARĪGĀS LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS TIRDZNICĪBAS FLOTE

Latvijas kuģniecības vēsture aizsākusies tālā pagātnē. Gadsimtu gaitā burinieki kļuva arvien lielāki un to konstrukcija — arvien sarežģītāka, palielinājās pārvadātās kravas daudzums, pieauga diplomēto jūrnieru skaits Latvijā. 19. gadsimta otrajā pusē un 20. gadsimta sākumā tirdzniecības flote strauji paplašinājās ar Kurzemē un Vidzemē būvētiem trismastu un četrmastu koka buriniekiem, kas bija piemēroti kravu pārvadāšanai ne vien Baltijas jūrā, bet arī pāri okeāniem. Priekš pirmā pasaules kara tika pabeigta Rīgas, Ventspils un Liepājas ostu rekonstrukcija un labiekārtošana. 1914. gada sākumā Latvijas ostās bija pierakstīti 333 kuģi ar kopējo tonnāžu 126 718 BRT. Tas atbilda 44 procentiem no Krievijai piederošās Baltijas jūras tirdzniecības flotes tonnāžas.¹² Pēc pirmā pasaules kara beidzās burukuģu laikmets Latvijā.

Kara laikā pārtrauca darboties Rīgas, Ventspils un Liepājas ostas un Latvijas flote zaudēja vairāk nekā deviņas desmitdaļas kuģu.¹³ Nodibinoties neatkarīgajai Latvijas valstij, tirdzniecības floti vajadzēja veidot gandrīz pilnīgi no jauna. 1920. gadā Latvijas jūras tirdzniecības flotē bija 45 kuģi ar kopējo tonnāžu 11 146 BRT, no tiem tikai pieci tvaikoņi (2472 BRT).¹⁴ Jūras transporta atjaunošana kļuva par vienu no svarīgākajiem jaunās valsts uzdevumiem.

Tirdzniecības flotei kuģus galvenokārt iegādājās ārzemēs. Neatkarīgajā Latvijā uzbūvēja tikai 29 nelielus kuģus (kopējā tonnāža 5134 BRT), bet nopirka 194 kuģus (311 097 BRT), no tiem 54 (87 847 BRT) vēlāk atkal pārdeva jauniem īpašniekiem dažādās valstīs. Notika arī citas pārmaiņas, piemēram, kuģus norakstīja. Kopumā 1940. gada 1. janvārī Latvijas jūras tirdzniecības flotē

¹² Meinerts K. Atskats uz Latvijas pēckara kuģniecību // Jūrnieris. — 1938. — Nr. 11. — 448., 449. lpp.

¹³ Latvija citu valstu saimē. — R., 1939. — 76. lpp.

¹⁴ Latvijas jūras tirdzniecības flote .. — 32. lpp.

bija 89 tvaikoņi (194 903 BRT), divi motorkuģi (4689 BRT), pieci buru motorkuģi (550 BRT), septiņi burinieki (921 BRT) — kopā 103 kuģi (201 063 BRT).¹⁵

1940. gada sākumā jūras flote bija ne tikai atjaunota, bet tonnāžas ziņā par 37% pat pārsniedza pirmskara līmeni. Tā sastāvēja pārsvarā no tvaikoņiem. 1920. gadā to bija pieci, 1940. gadā — jau 89. Vienlaicīgi pagātnē aizgāja burinieki: 1914. gadā bija 270, 1920. gadā — 39, bet 1940. gadā — tikai septiņi burukuģi. Buriņu būve kļuva nerentabla, tie vairs nespēja konkurēt ar rūpnieciski attīstītās valstīs būvētajiem tvaikoņiem, un tikai daži kuģi, piemēram, četrmastu gafelšoneris *Eurasia* (būvēts 1925. g. Plieņciemā), atgādināja 19. gadsimta beigas un 20. gadsimta sākumu, kad Latvijā būvētie burinieki veica tālus reisus pāri Atlantijas okeānam. Buriniekus un buru motorkuģus galvenokārt izmantoja tradicionālajos kabotāžas pārvadājumos Baltijas jūras Kurzemes pusē un Rīgas līcī. Šī kuģu grupa kopā ar diviem motorkuģiem atbilda tikai trim procentiem visas flotes, un tai nebija noteicošas nozīmes. Faktiski visu tirdzniecības floti veidoja tvaikoņi. Lielākajai daļai kuģu piederības osta bija Rīga, tikai septiņiem — Liepāja un Ventspils.

Latvijas Republikas kuģi bija relatīvi nelieli: 14 transportkuģiem tonnāža bija no 101 līdz 600 BRT, 43 kuģiem — no 601 līdz 3000 BRT, 21 kuģim — no 3001 līdz 4000 BRT un tikai vienam kuģim — vairāk nekā 5000 BRT. Tvaikoņu vidējā tonnāža — 2189 BRT. Vismazākie kuģi bija kravas un pasažieru tvaikonis *Nep-tuns* (91 BRT) un kravas tvaikonis *Dzintarkrasts* (108 BRT), bet vislielākais — kravas transportkuģis *Ķegums* (5525 BRT). Būru motorkuģiem un motorkuģiem vidējā tonnāža — 748,4 BRT, buriniekiem — 131,6 BRT.¹⁶

Latvijas kuģiem bija visai cienījams vecums. Tikko nodibinātā neatkarīgā Latvijas valsts nespēja izsniegt lielus kredītus jaunu kuģu iegādei, tāpēc pārsvarā īpašnieki pirka pirms vairākiem gadu desmitiem būvētus tvaikoņus, kas bija lētāki. 1940. gada sākumā 28 tvaikoņiem bija 19—30 gadu, bet divas trešdaļas kuģu tika ekspluatēti vēl ilgāk, no tiem 10 — pāri par 50 gadiem. Visvecākie bija tūristu kuģis *Banga* — 69 gadi — un tvaikonis *Dzintarkrasts* — 70 gadu (1929. g. tas Rīgā pārbūvēts). Tvaikoņu vidējais vecums bija 36 gadi.¹⁷ Visjaunākais šajā grupā bija jūras ledlauzis *Kriš-*

¹⁵ Latvijas jūras tirdzniecības flote .. — 30., 32. lpp.

¹⁶ Turpat, 30., 31. lpp. (Vidējo tonnāžu aprēķinājis autors.)

¹⁷ Kuģu vidējo vecumu aprēķinājis autors, pamatojoties uz datiem par katru kuģi statistikas krājumā «Latvijas jūras tirdzniecības flote..», 28. lpp.

jānis Valdemārs, tas uzbūvēts 1925. gadā Lielbritānijā (1932. BRT, 5200 ZS).¹⁸

Motorkuģu un buru motorkuģu vidējais vecums bija 15,7 gadi. Jaunākais no tiem — jūras transportkuģis *Hercogs Jēkabs* — bija uzbūvēts 1926. gadā Zviedrijā (4117 BRT, 2000 ZS).¹⁹ Burinieku vidējais vecums atbilda 24,3 gadiem.²⁰ Lai veiksmīgi konkurētu pasaules fraktu tirgū, floti vajadzēja papildināt ar jauniem kuģiem. Trīsdesmito gadu beigās tika veikti priekšdarbi tvaikoņu būvei Latvijā. Kuģu ārzemju braucienos gūtā peļņa deva iespēju turpmāk iepirkt arī jaunākus tvaikoņus ārzemēs.

Okupācijas priekšvakarā vairums Latvijas flotes kuģu gan bija diezgan veci un nolietoti, taču, pateicoties samērā labajai remonta bāzei, jūras flote tika uzturēta apmierinošā stāvoklī un nesa peļņu kā valstij, tā akciju sabiedrībām un atsevišķiem kuģīpašniekiem.

Atbilstoši Jūrniecības departamenta ziņām, 1940. gada 17. jūnijā, kad sākās okupācija, Latvijas tirdzniecības flotes tvaikoņus un motorkuģus nosacīti varēja iedalīt piecās grupās. Pirmajā bija nelielās valsts kuģniecības «Valsts kuģu pārvalde» tvaikoņi *Rasma*, *Bārta*, *Venta*, *Daugava*, *Gauja*, *Imanta* un *Banga*, kā arī Liepājas drašu un naglu rūpnīcai piederošais tvaikonis *Ogre*. Te vēl pieskaitāmi trīs Jūrniecības departamenta kuģi — viens hidrogrāfiskais un divi ledlauži. So 11 kuģu kopējā tonnāža bija 14 849 BRT.²¹ Otrajā grupā ietilpa 12 kuģi, kas piederēja akciju sabiedrībām (motorkuģis *Hercogs Jēkabs*, tvaikoņi *Auseklis*, *Ausma* u. c.). To kopējā tonnāža — 16 855 BRT. Trešās grupas septiņi kuģi (16 901 BRT) piederēja divām kuģniecības firmām — «Brāli Zēbergi» un «P. Dannebergs», bet ceturtās grupas 18 tvaikoņi (60 683 BRT) un nelielais motorkuģis *Bru* — atsevišķiem kuģīpašniekiem. Lielākie īpašnieki bija Fricis Grauds un viņa sieva Elza Grauds (piederēja 13 kuģu). Piektais grupas kuģi — 29 tvaikoņi (62 377 BRT)²² — piederēja vairākiem īpašniekiem, piemēram, *Klints* — deviņiem cilvēkiem, *Kangars* — 31, *Kaupo* — 42 utt.²³ Visā Latvijas tirdzniecības flotē kuģiem bija 396 līdzīpašnieki,²⁴ tā ka var runāt par ievērojamu kooperācijas nozīmi kuģniecībā. Bez minētajiem 76 tvaikoņiem un diviem motorkuģiem (kopā 171 665 BRT), kas uzskaitīti Jūrniecības departamentā kā Latvijai un Latvijas pilsoņiem piederoši,

¹⁸ Smulders V. Ledlauzis «Krišjānis Valdemārs» // Kuģniecības gada grāmata. — 1925/26. — 98. lpp.

¹⁹ Kuģa aplūkošanas apliecība, 1939. — RVKM, VRVM 92 625.

²⁰ Latvijas jūras tirdzniecības flote .. — 25., 27. lpp.

²¹ Latvijas Valsts vēstures arhīvs (turpmāk LVVA), 1684. f., 5. apr., 35. l., 36. lp.; Latvijas jūras tirdzniecības flote .. — 10.—14. lpp.

²² LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 36.—38. lp.

²³ Latvijas Valsts arhīvs (turpmāk LVA), 1071. f., 1. apr., 50. l., 14.—18. lp.

²⁴ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 38. lp.

tirdzniecības flotē bija vēl trīs ārzemju pavalstnieku tvaikoņi (*Amata, Lettonia* un *Vizma*), bet piecos tvaikoņos (*Rauna, Turaida, Krimulda, Sigulda* un *Klints*) daļēji bija ieguldīts ārzemju kapitāls.²⁵

Lai gūtu pilnīgāku ieskatu par Latvijas jūras tirdzniecības floti pirms piespiedu iekļaušanas PSRS sastāvā, jāaplūko arī Latvijas ostas un kuģu remonta bāzes, bez kā transporta flote nevar pastāvēt un aktīvi funkcionēt.

LATVIJAS REPUBLIKAS OSTAS UN KUĢU REMONTA BĀZES

1940. gadā Latvijā darbojās trīs relatīvi lielas ostas — Rīgā, Liepājā un Ventspilī. Vēl bija arī nelielas ostas Ainažos, Salacgrīvā, Rojā, Mērsragā, Skultē, Pāvilostā un citās vietās; tās bija paredzētas kabotāžas pārvadājumiem un vietējiem zvejniekiem. Ostu darbības nozīmīgumu raksturo tajās apstrādāto — iekrauto un izkrauto — kuģu skaits, kas savukārt atkarīgs no pietātņu līnijas garuma, fārvatera jeb kuģuceļa dziļuma, noliktavu daudzuma, tehnikas pielietojuma un citiem apstākļiem.

Latvijā lielākā bija Rīgas osta. Tās pietātņu garums bija 10030 m, kas ļāva vienlaicīgi apstrādāt 70 kuģu. Ostas akvatorijas dziļums sasniedza 8,5 metrus. No mehanizācijas līdzekļiem ostā darbojās astoņi pusportālie elektriskie celtni ar celjspēju 1,25—2,5 t, divi stacionāri 10 t un 25 t elektroceltni un divi peldošie celtni — 25 t un 130 tonnu. Ievērojamas platības aizņēma slēgtās un valējās noliktavas, elevatori un saldētavas, naftas rezervuāri. Kravu apgrozība ostā 1939. gadā sasniedza 1 600 000 tonnu. Darbojoties ar pilnu slodzi, osta gadā spēja apstrādāt līdz 5 200 000 t kravu, ko paveica 2500 cilvēku.²⁶ 1940. gada augustā, kad bija sācies otrais pasaules karš, ostā bija palicis tikai 1100 strādnieku.²⁷

Liepājas jūras ostas pietātņu garums bija 5900 m, kas ļāva veikt iekraušanas un izkraušanas darbus vienlaicīgi 33 kuģos. Ostas akvatorijas dziļums — 4,5—7,5 metri. Liepājā darbojās divi tvaika celtni — 5 t un 25 t, 10 t elektroceltnis un peldošais celtnis ar 35 t celjspēju. Visai ievērojama bija noliktavu platība. Saldētavas un elevatori varēja uzņemt 30 000 t kravu un naftas rezervuāri — 7000 tonnu. 1939. gadā kravu apgrozība bija tikai 300 000 t, bet varēja sasniegt 2 200 000 tonnu. Projektētā ostas jauda paredzēja pat piecus miljonus tonnu gadā.²⁸ 1940. gada augustā ostā

²⁵ LVA, 1071. l., 2. apr., 58. l., 5., 6. lp.

²⁶ Turpat, 1. apr., 53. l., 64. lp.

²⁷ LVVA, 1684. l., 5. apr., 28. l., 154. lp.

²⁸ LVA, 1071. l., 4. apr., 53. l., 65. lp.

bija nodarbināti tikai 300—400 dokeru, taču viņu skaitu bija iespējams palielināt līdz 600—700 cilvēkiem.²⁹

Ventspils jūras tirdzniecības ostas piestātņu garums bija 4454 m, un vienlaicīgi tie apstrādāja 14 kuģus. Perspektīvā piestātņu garumu varēja palielināt gandrīz līdz 15 800 metriem. Ostas dziļums — 5—8 metri. No mehanizācijas līdzekļiem ostā darbojās stacionārs 40 t elektroceltnis. Kravu apgrozība 1939. gadā — 400 000 t, kaut gan caurlaides spējas bija 900 000 t (projektētā jauda tāda pati kā Liepājā — 5 000 000 t gadā).³⁰ 1940. gada augustā ostā strādāja 250 cilvēku, taču viņu skaitu varēja palielināt līdz tūkstotim.³¹

Izšķirīga nozīme tirdzniecības flotes uzturēšanā apmierinošā tehniskā stāvoklī bija Latvijas kuģu remonta bāzēm. 1940. gadā vismodernākā bija mašīnu fabrika un kuģu būvētava «Tosmare» Liepājā. Tajā darbojās divi sausie (katrs 190 m garš) un viens peldošais doks ar 800 t celtspeļu, kā arī laba un daudzpusīga iekārta (649 dažādas mašīnas un darbgaldi). Vienlaicīgi varēja remontēt četrus un būvēt divus līdz 2500 BRT lielus kuģus. Strādājošo skaits — 1500. Gadā te remontēja 70 kuģu. To veica 330 cilvēku. Ja rūpnīcā tikai remontētu kuģus, tad tās jauda būtu vidēji 200 kuģu gadā. Taču fabrikai bija daudzpusīgs profils. Tajā ražoja lauksaimniecības mašīnas, liftus, kūdras ekskavatorus un kūdras spiedes, tvaika katlus, velosipēdu detaļas un pat pakavu naglas, kā arī izpildīja citus sīkus Latvijas tautas saimniecībai vajadzīgus pasūtījumus. Rūpnīcās ražošanas apjomus raksturoja fakts, ka nacionalizācijas brīdī tās noliktavās glabājās materiāli un pusfabrikāti par 6 119 102 latiem.³²

Mazāka ražošanas jauda bija divām akciju sabiedrības «Vairogs» kuģu būvētavām. Vienā no tām — Bolderājas mašīnbūves rūpnīcā — varēja izremontēt 20 kuģu gadā, remontējot divus trīs kuģus uzreiz. Uz slipa bija iespējams pacelt vienu līdz 800 t smagu kuģi. Varēja arī būvēt nelielus (līdz 300 BRT) kuģus. Gada pasūtījumu summa sasniedza 400 000 latu. Šajā kuģu būvētavā 1939. gadā uzbūvēja velkoni, kura jauda bija 350 zirgspēju (ZS). Strādājošo skaits — 150 cilvēku.³³ Otrā kuģu būvētava atradās Vecmīlgrāvī, un tās jauda bija līdz 50 ne vairāk par 300 t smagu kuģu gadā. Vienlaicīgi varēja remontēt piecus sešus kuģus, jo būvētavā atradās seši eļļi. Bija iespējams arī uzbūvēt divus jaunus kuģus

²⁹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 154., 155. lp.

³⁰ LVA, 1071. f., 8. apr., 53. l., 65. lp.

³¹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 155. lp.

³² Turpat, 38., 39. lp.; LVA, 1071. f., 1. apr., 53. l., 67. lp. (Seit un turpmāk preču vērtība dota Latvijas brīvvalsts latos, 1 Ls — 0.2903226 g zelta.)

³³ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 39., 40. lp.; LVA, 1071. f., 1. apr., 53. l., 67. lp.

gadā (līdz 1000 t). Strādājošo nebija daudz — tikai 100 cilvēku. Īsi pirms 1940. gada notikumiem Latvijā kuģu būvētava tika apgādāta ar jaunu iekārtu.³⁴

Baltijas mašīnu fabrika «Ed. Cepps» veica visus remontdarbus lieliem kuģiem, ja nevajadzēja izmantot dokus. Nelielus, līdz 200 t smagus kuģus izvilka krastā (tādus remontēja vidēji līdz 50 gadā). Vienlaicīgi remontēja ne vairāk kā sešus kuģus. Strādāja 230 cilvēku. Fabrikā izpildīja arī citus pasūtījumus.³⁵ Fabrikai bija vēl ostas darbnīcas Rīgā, Liepājā un Ventspilī, kur remontēja velkoņus, zemessmēlētus, paldziņus utt. Kuģu remonta vidēji (atkarībā no pasūtījumiem) bija nodarbināti 20—50 cilvēku.³⁶

Tātad neatkarīgās Latvijas tirdzniecības flote bija labi nodrošināta kā ar ostām, tā kuģu remonta bāzēm. Lai gada laikā izremontētu visu tirdzniecības floti, pilnīgi pietika ar akciju sabiedrības «Tosmare» un Bolderājas kuģu būvētavas jaudām. Pēc nacionalizācijas šie kuģu remonta uzņēmumi pārgāja «sarkankarogotās» Baltijas flotes jūras kara spēku īpašumā.

LATVIJAS REPUBLIKAS TIRDZNIECĪBAS KUĢU PIRMIE ZAUDĒJUMI UN KRAVU APGROZĪBAS SAMAZINĀŠANĀS OTRĀ PASAULES KARA SĀKUMĀ

Aplūkojot datus par Latvijas jūras transporta stāvokli 1940. gada 1. janvārī un 17. jūnijā, redzams, ka šajā laikposmā bija zaudēti desmit kuģi. Tam bija vairāki cēloņi. Viens no galvenajiem — otrā pasaules kara sākums. 1940. gada 25. janvārī Ziemeļjūrā pie Lielbritānijas austrumu krasta vācu zemūdene *U-19* torpedēja tvaikoni *Everene*, kas kļuva par Latvijas tirdzniecības flotes pirmo kara upuri. Tā paša gada 19. aprīlī pēc sadursmes ar vācu kuģi *Thor* Baltijas jūrā pie Vācijas ziemeļu krasta nogrima tvaikonis *Jaunjelgava*.³⁷ Vēl pirms tam — 1938. gadā — Spānijas jūras spēku patruļkuģis aizturēja un konfiscēja tvaikoni *Everards*, ko tikai 1940. gada pirmajā pusē svītvoja no Latvijas kuģu reģistra. Pēc Molotova-Rībentropa pakta noslēgšanas uz Vāciju repatriējās rēderejas «Maksis Faulbaums» īpašnieki, un no Latvijas kuģu saraksta tika svītroti tvaikoņi *Iris Faulbaums*, *Jānis Faulbaums*, *Latvis*, *Paula Faulbaums*, *Rolfs Faulbaums* un *Sigurds Faulbaums*. 1940. gada

³⁴ LVA, 1071. f., 1. apr., 53. l., 67. lp.

³⁵ Turpat, 41. l., 67. lp.

³⁶ Turpat, 53. l., 67. lp.

³⁷ LVVA, 1684. f., 2. apr., 59. l., 11. lp.; Bassi H., von. Das Schicksal der lettischen Handelsflotte im Zweiten Weltkrieg. — S. 339.

janvārī Anglijas pavalstniekam Greisam (*G. V. Grace*) piederošais tvaikonis *Lettonia* tika pārdots kuģniecības sabiedrībai Grieķijā.³⁸

Desmit zaudēto kuģu kopējā tonnāža bija 26 596 BRT.

Sādas izmaiņas bija notikušas Latvijas tirdzniecības flotē 1940. gada pirmajā pusē, pirms Padomju Savienība okupēja Latviju un sāka radikālus transporta sistēmas pārveidojumus.

1. tabula

**Rīgas jūras tirdzniecības ostas darbības raksturojums
(1939. I—1940. VI)**

Gads un mēnesis	No ārzemju ostām			Uz ārzemju ostām		
	ienā- kušo kuģu skaits	tonnāža, NRT	ievestā krava, t	izgā- jušo kuģu skaits	tonnāža, NRT	izvestā krava, t
1939. I	90	85 857	90 063	91	83 002	65 591
II	54	39 141	33 579	60	44 868	38 914
III	79	59 261	41 341	74	57 509	43 860
IV	112	91 995	77 220	111	88 364	73 112
V	128	91 121	112 195	129	93 333	66 085
VI	138	85 132	79 949	138	92 733	87 107
VII	164	110 211	101 653	163	102 966	85 694
VIII	159	103 493	105 453	159	105 194	85 040
IX	100	55 900	57 725	100	51 143	58 257
X	104	132 256	69 798	93	77 088	57 684
XI	129	237 380	63 397	125	243 847	64 642
XII	82	92 540	57 022	95	133 542	48 664
Kopā	1339	1 184 287	889 395	1338	1 173 589	774 650
1940. I	21	17 698	15 985	23	23 230	16 137
II	—	—	—	—	—	—
III	—	—	—	—	—	—
IV	2	1 418	2 523	—	—	—
V	87	63 968	70 663	81	59 311	66 466
VI	91	58 277	65 244	91	67 136	62 167
Kopā	201	141 361	154 415	195	149 677	144 770

³⁸ Bassi H., von. Das Schicksal ... — S. 341.

Otrā pasaules kara darbība apgrūtināja kuģošanu visā pasaulē, protams, arī Baltijā. Latvijas tirdzniecības flote nokļuva sarežģītā situācijā, jo Baltijas jūra kļuva par starptautiskajai kuģniecībai slēgtu zonu. No 1940. gada aprīļa to bloķēja Vācija un Lielbritānija. Ienākušo kuģu skaits un kravu apgrozība Latvijas ostās sāka krasi samazināties. Līdz 1939. gada decembrim Latvijai gan vēl bija kādi saimnieciskie sakari ar Lielbritāniju, Nīderlandi, Beļģiju, Dienvidamerikas un Ziemeļamerikas zemēm un dažām citām valstīm, ar kurām preču apmaiņa notika pa jūru, bet jau no 1940. gada janvāra otrās puses stiprā sala un kara izraisīto grūtību rezultātā Latvijas kuģniecībā iestājās sastingums. To apliecina Jūrniecības departamenta 1940. gada augustā sagatavotie statistikas dati par Rīgas jūras ostu,³⁹ kas tikpat labi attiecināmi arī uz Liepājas un Ventspils ostām (sk. 1. tab.).

Kā redzams tabulā, 1939. gada septembrī pēc Vācijas uzbrukuma Polijai Rīgas ostā ienākušo kuģu skaits samazinājies apmēram par 30%, bet šo kuģu neto tonnāža un ievestās kravas daudzums — apmēram par 50 procentiem. No ostas izgājušo kuģu skaits samazinājies par 30%, to neto tonnāža — apmēram par 50%, bet izvesto kravu daudzums — apmēram par 30 procentiem.

1939. gada oktobrī un novembrī ostā ienākušo un no ostas jūrā izgājušo kuģu skaita palielināšanās izskaidrojama arī ar vācu tautības iedzīvotāju repatriāciju — pēc viņiem ieradās kuģi no Vācijas. 1940. gada janvārī, kad iestājās stiprs sals, kuģošana un kravu apgrozība ostā krasi samazinājusies, bet februārī un martā vispār izbeigusies. Osta atjaunojusi darbību tikai aprīļa beigās, kad tajā iekļuvi divi kuģi. Maijā un jūnijā kuģošana un kravu apgrozība ostā atdzīvojusies, bet nav sasniegusi attiecīgo iepriekšējā gada apjomu. Tas skaidrojams ar militārās situācijas saasināšanos.

1939. gadā Rīgas ostā pa jūru no ārzemēm pavisam ievests vairāk nekā 889 000 t dažādu kravu, no kurām galvenās bija:⁴⁰

akmeņogles, kokss, briketes	— 457 396 t,
minerālmēsli	— 141 797 t,
nafta, asfalts, darva u. c.	— 44 099 t,
rūda, akmeņi, smiltis un māls	— 34 596 t,
ķīmiskās vielas	— 26 764 t,
sāls	— 21 767 t,
dzelzs un tērauds	— 19 951 t,
citi metāli	— 10 884 t,
dažādas mašīnas	— 17 759 t,
citi metālizstrādājumi	— 26 267 t,
cements	— 13 650 t,

³⁹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 88. lp.

⁴⁰ Turpat, 89., 90. lp.

papīrs un pape	— 11 928 t,
cukurs	— 10 239 t,
graudi	— 7 568 t,
kokvilna	— 4 743 t.

Salīdzinājumam dati par Rīgas ostu iepriekšējos gados, kad ievedums nereti pārsniedzis miljonu tonnu:

1936. g.	— 908 521 t,
1937. g.	— 1 088 255 t,
1938. g.	— 1 017 212 t. ⁴¹

1. tabulā redzams, ka 1939. gada pēdējos četros mēnešos (pēc kara sākšanās) preču ievedums ievērojami samazinājies.

Stāvoklis vēl pasliktinājies 1940. gada pirmajā pusē, kad ievests tikai 154 415 t dažādu preču (iepriekšējā gadā šai laikposmā — 434 347 t), kas nozīmēja ieveduma samazināšanos par 68 procentiem.

1940. gada pirmajā pusē Rīgas ostā ievestas šādas preces (noapaļotos skaitļos):⁴²

akmeņogles, kokss, briketes	— 93 000 t,
minerālmēsli	— 10 000 t,
nafta, asfalts, darva u. c.	— 1 000 t,
rūda, akmeņi, smiltis, māls	— 6 000 t,
ķīmiskās vielas	— 6 000 t,
sāls	— 7 000 t,
dzelzs un tērauds	— 3 000 t,
citi metāli	— 1 000 t,
dažādas mašīnas	— 3 000 t,
citi metālizstrādājumi	— 7 000 t,
papīrs un pape	— 3 000 t,
kokvilna	— 1 000 t.

Akmeņogļu, minerālmēsļu un daudzu citu preču ievedums samazinājies vairākas reizes, un tas radīja daudzas problēmas Latvijas ekonomikā.

Kravu izvedums no Rīgas ostas 1939. gadā sasniedza gandrīz 775 000 t, svarīgākās bija:⁴³

koki	— 330 000 t,
ģipšakmens	— 246 000 t,
finieris	— 55 053 t,
linu pakulas, lini	— 27 306 t,
sviests	— 22 481 t,
sēklas	— 11 078 t,
graudi	— 8 824 t,

⁴¹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 90. lp.

⁴² Turpat.

⁴³ Turpat, 91. lp.

celuloze	—	8 503 t,
ķieģeļi	—	8 622 t,
papīrs un pape	—	8 168 t,
ķīmiskās vielas	—	3 485 t,
lubas	—	1 789 t,
tekstilizstrādājumi	—	1 676 t,
bekons	—	1 675 t,
ādas un kažokādas	—	1 569 t.

Izvesto kravu samazināšanās nebija tik jūtama kā ieveduma samazināšanās, kaut gan iepriekšējos gados izvedums bijis lielāks nekā 1939. gadā:

1936. g. — 746 918 t,

1937. g. — 1 406 028 t,

1938. g. — 961 256 t,

1940. gada pirmajā pusē kravu izvedums bija vairs tikai 144 770 tonnu. 1939. gadā šai pašā periodā — 374 669 t, tātad izvedums samazinājies par 65 procentiem. Nozīmīgākās preces, ko izveda no Rīgas ostas 1940. gada pirmajā pusē, bija šādas:⁴⁴

koki	—	72 230 t,
finieris	—	11 080 t,
linu pakulas, lini	—	5 810 t,
sviests	—	1 650 t,
sēklas	—	3 190 t,
graudi	—	28 270 t,
celuloze	—	2 140 t,
ķīmiskās vielas	—	740 t,
tekstilizstrādājumi	—	380 t,
ģipšakmens	—	12 920 t.

Pilnīgākam ieskatam dati par kravu apgrozību Rīgas ostā iepriekšējos gados:⁴⁵

1936. g. — 1 656 439 t,

1937. g. — 2 494 283 t,

1938. g. — 1 878 468 t,

1939. g. — 1 664 045 t.

Kravu apgrozības ziņā par normālu (vidēju) Rīgas ostai var uzskatīt 1938. gadu, jo 1936. gadu vēl ietekmēja pasaules saimnieciskā depresija, bet savukārt 1937. gads pasaules tirgū bija sevišķi augstas konjunktūras gads. Detalizēti analizējot Latvijas Republikā ievesto un no tās izvesto kravu nomenklatūru, ceram izraisīt lasītājos zināmu interesi par šiem jautājumiem, jo tuvākajā laikā tie Latvijā var kļūt visai aktuāli un pamācoši.

⁴⁴ LVVA, 1684. f., 5. apr., 28. l., 91. lp.

⁴⁵ Turpat.

LATVIJAS TIRDZniecības FLOTES KUĢI PIRMAJĀ PSRS OKUPĀCIJAS GADĀ

Gadu ilgajā starplaikā starp 1940. gada 17. jūniju, kad Latvijas Republiku okupēja Padomju Savienība, un 1941. gada 22. jūniju, kad sākās PSRS un Vācijas karš, tika zaudēti vēl četri bijušās neatkarīgās Latvijas kuģi. 1940. gada 9. jūlijā vācu lidmašīnas Lamanšā bombardēja un nogremdēja tvaikoni *Tālvaldis*. Kuģis bija ceļā no Lisabonas uz Londonu. Jau kopš otrā pasaules kara sākuma *Tālvaldis* bija nodots nomā kādai angļu kuģniecības sabiedrībai, bet tā mastā līdz pat bojāejas brīdim plīvoja sarkanbaltsarkanais karogs.⁴⁶ 1940. gada 13. augustā pie Islandes biezā miglā uz akmeņiem uzskrēja tvaikonis *Tobago*. Kuģim tika ielauzts korpasa apšuvums, un tas nogrima.⁴⁷ 1940. gada vasarā no Latvijas kuģu reģistra svītvoja arī kuģniecības firmas «Chr. Jensen» tvaikoni *Vizma*. Turpmāk tas kuģoja ar Dānijas karogu. 1940. gada oktobrī Latvijā pie Vitrupes aizgāja bojā nelielais tvaikonis *Vulcan*. Vētras laikā to izsvieda seklumā.⁴⁸

Noskaidrot bijušās Latvijas Republikas kuģu darbības rajonus palīdz Jūrniecības departamenta sagatavotie dati «direktīvajiem orgāniem» par tvaikņu dislokāciju 1940. gada 29. jūlijā. Sai sarakstā kuģi tika iedalīti divās grupās: vienā bija tie, kuri atradās ārpus Vācijas kontroles, otrā — tie, kuri atradās Vācijas un daļēji Padomju Savienības ietekmes sfērā.

Pie pirmās grupas piederēja deviņi kuģi, kas veica reisus Amerikas ūdeņos, — *Abgara*, *Ciltvaira*, *Everagra*, *Everalda*, *Everasma*, *Everelza*, *Hercogs Jēkabs*, *Ķegums* un *Regent*, — kā arī septiņi kuģi Eiropas ūdeņos (Lielbritānijā, Portugālē) — *Elizabete*, *Everoja*, *Katvaldis*, *Klints*, *Miervaldis*, *Ramava* un *Tobago*⁴⁹ —, tātad pavisam 16 kuģu.

Otrajā grupā, ko zināmā mērā kontrolēja Vācija, ietilpa trīs Latvijas tirdzniecības flotes transportkuģi, kuri atradās Nīderlandes ostās (*Ausma* (R) Amsterdamā, *Tautmila* un *Valdona* Roterdamā), četri kuģi Zviedrijas ostās un 16 — Vācijas ostās: seši Dancīgā, trīs Libekā, trīs Štetinē, trīs Gotenhāfenē un viens Hamburgā.⁵⁰ PSRS ostā Ļeņingradā atradās četri Latvijas kuģi, bet Tallinā — viens. Pārējie bija vai nu Latvijas ostās, vai reisos Baltijas jūrā.⁵¹

⁴⁶ LJVA, T 1.

⁴⁷ Bassi H., von. Das Schicksal .. — S. 344.

⁴⁸ LJVA, V 13.

⁴⁹ LVA, 1071. l., 1. apr., 51. l., 12. lp.

⁵⁰ Turpat.

⁵¹ Turpat.

1940. gada pirmajā pusē daudzus Latvijas kuģus bija nofraktējusi Padomju Savienība, kas izmantoja tos, lai apkalpotu aktīvo tirdzniecību ar Vāciju. Uz šīs tirdzniecības rēķina Baltijas baseinā konstatējama zināma vienpusīga kuģniecības atdzīvošanās.

Ņemot vērā minētos faktus, var secināt, ka karastāvokļa dēļ kuģošana bijusi visai ierobežota, turklāt daudzi Latvijas kuģi, kuri tobrīd atradās ASV un Lielbritānijas ūdeņos, bija nonākuši zināmā izolācijā, kas jau iepriekš noteica to turpmāko likteni. Taču lielākā daļa Latvijas tirdzniecības flotes bija nokļuvusi PSRS un Vācijas interešu sfērā, un to sagaidīja vēl traģiskāks liktenis — gan kuģus, gan pašus jūrniekus.

Latvijas arhīvos atrodami daudzi materiāli par kravu pārvadājumiem 1940. gada otrajā pusē⁵² ar Latvijas un Vācijas kuģiem starp šo zemju ostām un mazākos apjomos arī PSRS ostu Ļeņingradu. Var izsekot pārvadājamo kravu virzieniem, raksturam utt. un konstatēt, ka no Vācijas uz Ļeņingradu un Latviju pārsvarā veda ogles, bet no Latvijas galvenokārt kokmateriālus, graudus, līnus un dažādas gabalpreces. Piemēram, 1940. gada 17. jūlijā no Rīgas uz Hamburgu devies tvaikonis *Spidola* ar 4200 t sojas pupu. Nākamā dienā no Rīgas uz Lībeku izbraucis *Auseklis* ar gulšņu un stutmalkas kravu.⁵³ 22. jūlijā no Dancigas Rīgā ieradies tvaikonis *Velta* ar oglēm, un 30. jūlijā no turienes ar tādu pašu kravu atgriezies tvaikonis *Kuldiga*,⁵⁴ bet Liepājā ar akmeņoglēm (2818 t) no Dancigas ieradies tvaikonis *Biruta*.⁵⁵ 1. augustā no Liepājas uz Brēmeni izbraucis vācu tvaikonis *Norderau* ar graudu kravu (417 t rīsu un 1698 t auzu) un *Eilenau* ar auzu kravu (2104 t) uz Hamburgu.⁵⁶ 3., 4. un 5. augustā Rīgas ostā iebrāukuši 11 vācu kuģi, no tiem desmit — ar balastu, t. i., tie ieradušies pēc kravas. 3. augustā no Rīgas uz Vācijas ostām izbraukuši četri vācu kuģi ar kokmateriāliem, līniem un ģenerālkravām.⁵⁷ 5. augustā no Liepājas ostas uz Ļeņingradu ar oglēm devies tvaikonis *Venta*, 7. augustā — *Everonika*.⁵⁸ 11. augustā Rīgā ieradušies tvaikoņi *Velta* un *Sigulda* ar ogļu kravu (3170 un 2789 t), bet dienu iepriekš uz Vāciju izbraukuši septiņi vācu kuģi ar gulšņiem, graudiem, rūdu un zāģmateriāliem.⁵⁹

⁵² Par 1940. gada pirmās puses kravu raksturu netieši var spriest pēc minētās Rīgas jūras ostas kravu nomenklatūras.

⁵³ LVA, 1071. f., 1. apr., 62. l., 2., 3. lp.

⁵⁴ Turpat, 6. lp.

⁵⁵ Turpat, 8. lp.

⁵⁶ Turpat, 9. lp.

⁵⁷ Turpat, 10. lp.

⁵⁸ Turpat, 11., 15. lp.

⁵⁹ Turpat, 16. lp.

Šajos pašos arhīvu materiālos var uzzināt par PSRS kuģiem, kuri devušies reisos no Ļeņingradas uz Vācijas ostām.⁶⁰ Diemžēl vēl nav izdevies mūsu arhīvos atrast ziņas par krāvām, ko pārveda šie transportkuģi un Latvijas tvaikoņi reisos no Ļeņingradas uz Vācijas ostām. Ir pilnīgi skaidrs, ka Baltijas jūras baseinā risinājās dzīva PSRS un Vācijas tirdzniecība, kurā, apstākļu spiesta, piedalījās arī Latvijas tirdzniecības flote. Pat daļēja šo tirdzniecības sakaru satura atklāšana neliecinās par labu Padomju Savienībai.

LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS TRANSPORTA NACIONALIZĀCIJA

Pēc valstiskās neatkarības zaudēšanas sākās Latvijas Republikas sabiedriski politiskās un ekonomiskās sistēmas likvidācijas process. Radikāli tika reorganizēts arī jūras transports. Pret Padomju Savienībai pievienotajām agrāk neatkarīgajām Baltijas valstīm Maskava izturējās kā pret anektētām zemēm. Savienotās republikas statuss negarantēja tiesības patstāvīgi izlemt kardinālas republikas ekonomiskās un politiskās attīstības problēmas.

Latvijā jau pirmo jaunās varas direktīvu saturs pilnībā atbilda Maskavas politikas interesēm. Vēl pirms oficiāli safabricētās Latvijas pievienošanās Padomju Savienībai 1940. gada 27. jūlijā tika izdots jaunizveidotās Latvijas valdības rīkojums, ko parakstījuši profesors A. Kirhenšteins un finansu ministrs K. Karlsons.⁶¹ Tajā, atsaucoties uz valsts saimnieciskajām interesēm, tika pieprasīts, «lai visa Latvijas tirdzniecības flote būtu pilnīgi pakļauta Latvijas Valdībai». Šķietami likumīga jebkuras valsts valdības prasība, īpaši, ja tajā mainījusies pārvaldes forma. Taču turpmāk redzams, ka būtība ir pavisam cita. Tālāk šajā dokumentā brīdināti kuģu kapteiņi, kas atrodas ārpus Baltijas jūras, lai tie nepieļauj «nodevīgas darbības». Atšifrējot jēdzienu «nodevīgas darbības», teikts:

«1. Kuģiem, kas atrodas svešos ūdeņos, aizliegts izbraukt vai iebraukt no vienas ostas citā bez Latvijas Valdības atļaujas.

2. Bez Latvijas Valdības atļaujas kuģiem nav tiesības iebraukt amerikāņu un angļu ostās.

3. Kuģu kapteiņi, kuri pārkāps Latvijas Valdības pavēli Latvijas kuģiem atgriezties dzimtenē, tiks uzlūkoti par tautas nodevējiem un pasludināti ārpus likuma. Kopā ar viņiem tiks sauktas pie atbildības arī viņu ģimenes un tuvākie radnieki.»⁶²

⁶⁰ LVA, 1071. f., 1. apr., 62. l.

⁶¹ Valdības Vēstnesis. — 1940. — Nr. 169 (29. jūl.)

⁶² Turpat,

Pavēles pirmo punktu vēl varētu uztvert kā likumīgu, bet otrais jau nepārprotami izriet no PSRS un Vācijas līguma, un tam nevarēja būt juridiska spēka, jo Latvija pat formāli vēl neskaitījās pievienota PSRS un tai nebija naidīgu attiecību ar minētajām valstīm. Trešais punkts proklamē visā civilizētajā pasaulē nosodīto terora sistēmu — represijas pret kīlniekiem. Pavēle liecināja, ka demokrātija Latvijā beigusi pastāvēt. Tas bija okupācijas varas pirmais atklātais solis uz represīvo akciju deklarēšanu un visai drīzā laikā arī realizēšanu attiecībā pret latviešu tautu.

1940. gada 5. oktobrī Latvijas PSR Augstākās padomes prezidijs izdeva dekrētu par Latvijas PSR jūras un upju kuģniecības uzņēmumu nacionalizāciju.⁶³ Tajā uzdots nacionalizēt juridisko un fizisko personu (akciju sabiedrību, rēdereju, lielo uzņēmēju u. c.) kuģniecības uzņēmumus ar visu viņu mantu neatkarīgi no tās sastāva un atrašanās vietas, ieskaitot noguldījumus un tekošos rēķinus republikas un ārzemju bankās, un visas šiem uzņēmumiem piederošās tiesības, to vidū arī apdrošināšanas atlīdzības prasījumus u. c. Netika nacionalizēti jūras kuģi bez mehāniska dzinēja ar kravnesību līdz 50 t un jūras kuģi, kuru dzinēju jauda mazāka nekā 15 ZS. Dekrēta otrajā un trešajā punktā norādīts, ka par nacionalizētajiem kuģiem tiek noteikta izpirkuma maksa 25% apmērā no to vērtības, un Latvijas PSR Tautas komisāru padome uzdeva izstrādāt kārtību, kādā par tiem jānorēķinās.⁶⁴ Taču tieši šie dekrēta punkti netika pildīti, turklāt daudzi republikā palikušie kuģu īpašnieki un viņu ģimenes locekļi tika izsūtīti uz Sibīriju.

Valdības lēmumi par nacionalizāciju tika pieņemti cits pēc cita. Jauno varas iestāžu neziņu, kam nodot nacionalizēto īpašumu, atrisināja rikožums no Maskavas. PSKP TKP priekšsēdētājs V. Molotovs 1940. gada 25. oktobrī pieņēma lēmumu Nr. 2132 par Latvijas Valsts jūras kuģniecības organizēšanu.⁶⁵ Tajā kuģniecībai noteikta tāda pati struktūra kā analogiskām PSRS organizācijām — tieša pakļautība PSRS Jūras flotes tautas komisariātam. Pamatojoties uz šo lēmumu, PSRS jūras flotes tautas komisārs S. Dukeļskis 1940. gada 29. oktobrī izdeva pavēli Nr. 592 par Latvijas Valsts jūras kuģniecības (LVJK) nodibināšanu «ar kuģniecības pārvaldes atrašanos Rīgas pilsētā». Par pārvaldes priekšnieka pienākumu pagaidu izpildītāju iecēla P. Stakli.⁶⁶ Viņam uzdeva «nekavējoties sākt pieņemt visu nacionalizēto kuģniecības sabiedrību īpašumu,

⁶³ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 8. lp. Publicēts: LPSR APP Ziņotājs. — 1940. — Nr. 32; Пролетарская правда. — 1940. — 8 окт. Dekrētu parakstījuši LPSR APP priekšsēdētājs A. Kīrhenšteins un sekretārs P. Blaus.

⁶⁴ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 8. lp. Upju flotes uzņēmumu nacionalizācijas jautājumi te sīkāk netiek aplūkoti.

⁶⁵ LVVA, 1684. f., 5. apr., 27. l., 9. lp.

⁶⁶ 1941. g. 14. jūnijā deportēts.

visas lietas un arhīvus, visus kuģus, ostu saimniecību, kuģu remonta uzņēmumus, kā arī no Latvijas un Lietuvas jūrmniecības departamentiem LVJK pārziņā pārejošos kuģus un ostu saimniecību»⁶⁷. Pieņemšana bija jāpabeidz līdz 1940. gada 10. novembrim. Pavēles 6. punktā īpaši norādīts, ka PSRS Jūras flotes tautas komisariāta pārstāvim I. Sag-Sadogurskim personīgi jāpiedalās mantas pieņemšanā.⁶⁸

Jauno pārkārtojumu būtība atklājās arī Latvijā pieņemtajos dokumentos. Piemēram, 1940. gada 26. oktobrī Latvijas PSR Tautas komisāru padome pieņēma lēmumu Nr. 393 «Par Latvijas PSR jūras un upju flotes uzņēmumu nacionalizāciju»⁶⁹, ko parakstījis padomes priekšsēdētājs V. Lācis. Tajā «īpašnieki, uzņēmumu saimnieki un rīkotāji un kuģu kapteiņi» brīdināti, ka viņi «nesīs pilnu atbildību» par iespējamiem nacionalizējamam īpašumam nodarītajiem zaudējumiem, kā arī apstiprināts nacionalizācijas komitejas sastāvs un izskatīti citi praktiskas dabas jautājumi.⁷⁰

Maskavas norādījumu īstenošanā aktīvi darbojās Latvijas PSR Augstākās padomes prezidijs. Jau nākamajā dienā pēc PSRS jūras flotes tautas komisāra pavēles par LVJK dibināšanu, 1940. gada 30. oktobrī, prezidijs izdevis dekrētu par valsts un nacionalizētās jūras un upju transporta saimniecības nodošanu PSRS tautas komisariātu pārziņā.⁷¹ Šajā dekrētā detalizēti uzskaitīts viss, kas saistīts ar Latvijas jūras un upju flotes transporta saimniecību un nododams PSRS Jūras flotes, Jūras kara flotes un Upju flotes tautas komisariātu pārziņā. Interesanti, ka dekrēta 2. punktā, kur runāts par hidrotehnisko būvju nodošanu Jūras kara flotes pārziņā, ir atsauce uz PSRS Tautas komisāru padomes 1940. gada 14. augusta (!) lēmumu Nr. 1464-572.

Arhīvu dokumenti pierāda, ka šeit nav runa par Maskavas un Latvijas Republikas līgumattiecībām, — tas ir tiešs PSRS diktāts formāli neatkarīgai Latvijas valstij. Sākumā lēmumi tika pieņemti Maskavā, bet pēc tam paklausīgi apstiprināti, detalizēti un izpildīti republikā. Kārtība, kas izveidojās 1940.—1941. gadā — pēc Latvijas okupācijas —, saglabājās desmitiem gadu ilgi. Latvija zaudēja savu floti, tiesības patstāvīgi izlemt jūras transporta vadības un izmantošanas jautājumus, mācības jūrskolās vairs nenotika latviešu valodā, bet viens no galvenajiem rādītājiem, lai jūrmniecība ieģūtu vīzu tāliem braucieniem, bija «tīra» biogrāfija. Šādas politikas rezultāts bija latviešu atstumšana no jūras kuģniecības.

⁶⁷ LVVA, 1684. f., 5. apr., 27. l., 10., 11. lp.

⁶⁸ Turpat, 1941. g. janvārī I. Sag-Sadogurski iecel par LVJK priekšnieku (LVA, 1071. f., 2. apr., 859. l., 28. lp.).

⁶⁹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 10. lp.

⁷⁰ Turpat.

⁷¹ Turpat, P-327. f., 1. apr., 56. l., 115., 116. lp.

Nacionalizēt ostas, kuģu remonta uzņēmumus, kā arī dažādas akciju sabiedrības un iestādes, kuras apkalpoja floti un veica kravas operācijas ostās, nerādīja jaunajai varai nekādus sarežģījumus, jo viss bija uz vietas, vajadzēja tikai visu pārveidot atbilstoši Padomju Savienībā pastāvošajai saimniekošanas sistēmai. Sarežģītāk bija ar transporta floti, kas vienmēr atradās kustībā un bieži bija tālu no Latvijas. Tādēļ dažkārt kuģu īpašniekiem bija iespējams izvairīties no viņu īpašuma nacionalizācijas.

Jūras tirdzniecības flotes kuģu nacionalizācija sākās 1940. gada novembrī. No tās izvairījās vairāki tvaikoņi, kas, Padomju Savienībai okupējot Latviju, atradās Amerikā, Lielbritānijā, Nīderlandē vai citur un neatgriezās ne Latvijas, ne citās PSRS ostās. Padomju Savienībā no ārvalstīm atgriezās divi kuģi. Motorkuģis *Hercogs Jēkabs* 1940. gada 17. decembrī, paklausot jaunās valdības rīkojumam (draudiem), no Kaljao ostas (Peru) devās uz Vladivostoku. 1941. gada 3. februārī kuģis ieradās Vladivostokā, kur tam mainīja karogu, komandu un vārdu.⁷² Turpmāk tas, saukts *Sovetskaya Latvija*, tika iekļauts Tālo Austrumu jūras kuģniecības sastāvā ar piederības ostu Vladivostoku.⁷³ Tvaikonis *Klīnis* no 1940. gada jūnija atradās remontā Lisabonas ostā (Portugāle). Visu otrā pasaules kara laiku uz tā palika I mehāniķis Roberts Miesnieks un II stūrmanis Fricis Teteris.⁷⁴ Pēc kara beigām tvaikoni pārņēma Padomju Savienība un 1945. gada oktobrī nogādāja to Odesā. Kuģi nodeva Melnās jūras kuģniecībai un pārdēvēja par *Skadovsk*.⁷⁵

Tātad tobrīd, kad sākās nacionalizācija, Latvijas tirdzniecības flote jau bija gandrīz par trešdaļu mazāka nekā 1940. gada janvārī.

Saskaņā ar iepriekš minēto Latvijas PSR Tautas komisāru padomes 1940. gada 26. oktobra lēmumu, tika nodibināta republikas jūras un upju flotes kuģniecības uzņēmumu nacionalizācijas komiteja. Tās sastāvs:

- 1) finansu tautas komisārs A. Tabaks (priekšsēdētājs);
- 2) LK(b)P CK rūpniecības un tirdzniecības nodaļas vadītājs J. Putniņš;
- 3) Valsts kontroles tautas komitejas pārstāvis J. Smidre;
- 4) Jūras lietu pārvaldes pārstāvis A. Skulte;

⁷² LJVA glabā motorkuģa *Hercogs Jēkabs* kuģa žurnālu, kurā aprakstīts brauciens no Kaljao uz Vladivostoku. Literatūrā un presē sastopami dažādi šā reisa apraksti. Tos vērtējot, jāņem vērā darbu uzrakstīšanas laiks un vieta. Sk. piem.: Kārkliņš A. Starp divām pasaulēm // Laiks. — 1972. — 19.II—29.III; Kadiķis R. *Hercoga Jēkaba odiseja*. — R., 1976; Pope A. Un vēlreiz — *Hercogs Jēkabs* // Latvijas jūrnieceības gadagrāmata '93 — 48.—55. lpp.

⁷³ RVKM, VRVM 98 978—98 981.

⁷⁴ R. Miesnieka atmiņas 1973. g. 28. maijā. — RVKM personas kartīte «Roberts Miesnieks».

⁷⁵ RVKM, VRVM 103 051.

5) Latvijas PSR Jūrnieku arodbiedrības priekšsēdētājs A. Karpovičs.⁷⁶

Kuģniecības uzņēmumu nacionalizācijas komitejās pirmā sanāksme notika jau 29. oktobrī. Sēdēs piedalījās ne tikai komitejas locekļi, bet arī PSRS Jūras flotes tautas komisariāta pilnvarotais I. Sag-Sadogurskis un PSRS Upju flotes tautas komisariāta pārstāvis L. Sļejevs,⁷⁷ dažkārt bija klāt arī PSRS Jūras reģistra inženieris A. Frolovs.⁷⁸ Pirmajā sanāksmē apstiprināja nacionalizētā īpašuma pieņemšanas aktu un mandātu paraugus, instrukcijas, izdevumu tāmes utt. Saskaņā ar pieņemto instrukciju, turpmāk komiteja organizēja un vadīja pieņemšanas komisiju darbu, izskatīja un apstiprināja nacionalizētā īpašuma pieņemšanas aktus, pēc valdības rīkojuma nodeva šo īpašumu tautas komisariātiem, izskatīja sūdzības un citus jautājumus.

Tiesības apstiprināt pilnvarotos nacionalizētās flotes pieņemšanai bija arī Latvijas PSR finansu tautas komisāram A. Tabakam. Par pilnvarotajiem apstiprināja kapteiņus Alfonu Buģi, Pēteri Biezo, Arnoldu Miški, Ērihu Tomsonu, Ādolfu Straupmani, Ādolfu Krūmiņu.⁷⁹ Kuģu nacionalizācijas komisija parasti sastāvēja no trim personām: kuģa kapteiņa, mehāniķa un ierēdņa (darbveža). Piemēram, Rīgā darbojās šādas komisijas: kapteinis Celtmanis (priekšsēdētājs), mehāniķis Mežnieks un kantorists Ozoliņš; kapteinis Straupmanis (priekšsēdētājs), mehāniķis Auziņš un kantorists Udriitis u. c.⁸⁰ Liepājā kuģniecības firmu un kuģu pieņemšanas komisijā bija kapteinis Feldmanis (priekšsēdētājs), mehāniķis Stekerts un grāmatvedis Rubergs; Ventspilī — kapteinis Norītis (priekšsēdētājs), mehāniķis Zuitiņš un grāmatvedis Kiršteins; Ļeņingradā — inženieris Voihanskis (priekšsēdētājs), kapteinis Fedotovs, inženieris Tumms, inženieris Bogomolovs, kapteinis Gutkins.⁸¹ Nacionalizēto liellaivu pieņemšanas komisijā bija 20 cilvēku — Veide, Vorobjovs, Daņilovs, Mazītis, Maurers, Kuda, Grasis, Kulmanis, Strodaks, Šķērstiņš u. c.⁸² Pieņemšanas komisijām par darbu, nacionalizējot īpašumu, bija paredzēta atlīdzība. Piemēram, atalgojums komisijai par jūras kuģa nacionalizāciju bija sadalīts šādi:

kapteinim (priekšsēdētājam)	— Ls 50,
mehāniķim	— Ls 50,
grāmatvedim	— Ls 25.

Kopā par 1 kuģi — Ls 125.

⁷⁶ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 10. lp.

⁷⁷ LVA, 1071. f., 1. apr., 47. l., 2. lp.

⁷⁸ Turpat, 14. lp.

⁷⁹ Turpat, 5. lp.; 54. l., 7. lp.

⁸⁰ Turpat, 47. l., 11. lp.

⁸¹ Turpat.

⁸² Turpat, 12. lp.

Bija izveidotas 15 kuģniecības uzņēmumu nacionalizācijas komisijas: Rīgā — 11, Liepājā — divas, Ventspilī — viena, Jelgavā — viena. Par viena uzņēmuma nacionalizāciju komisijai tika paredzēts atalgojums 105 lati, un komisijas sastāvā bija divi cilvēki — grāmatvedis un kantorists. Visu uzņēmumu nacionalizācijas izdevumiem bija paredzēti 1575 lati. Atlīdzība pienācās arī par velkoņu, upju kuģu, zemessmēleju un liellaivu nacionalizēšanu. Kopējie izdevumi nacionalizācijas komisijām trim mēnešiem bija 32 000 latu.⁸³

Nacionalizācijas komisiju locekļiem izsniedza mandātus. Piemēram, kapteinim Ē. Tomsonam izdotajā mandātā teikts:

«Sis mandāts izsniegts Valsts komisāram b. Ēriham Tomsonam tvaikoņu «Katvaldis», «Elizabete», «Ramava», «Vienība» nacionalizēto akciju sabiedrību vadīšanai līdz to nodošanas momentam PSR Savienības Jūras flotes tautas komisariāta rīcībā.

B. Ēriham Tomsonam ir tiesības pirmajam parakstīt čekus un citus uzņēmuma naudas dokumentus, čartera un citus līgumus, vēstules un telegrammas, kā arī sarakstīties ar citiem uzņēmumiem; b. Ē. Tomsonam ir tiesības pieņemt darbā un atlaist uzņēmuma strādniekus un kalpotājus.

Tabaks.

Rīgā, 1940. g. 6. novembrī.⁸⁴

Arhīvā glabājas arī citu nacionalizācijas komisiju locekļu mandāti, piemēram, Artūram Skultem izsniegtais — par kuģniecības firmai «P. Dannebergs» un sabiedrībai «Brāļi Žebergi un Ziglēvics» nacionalizēto uzņēmumu pārņemšanu.

Izveidotās komisijas uzsāka darbu, un, pamatojoties uz Latvijas PSR Augstākās padomes prezidija 1940. gada 5. oktobra dekretu, tā paša gada novembrī un decembrī tika nacionalizēti bijušās Latvijas Republikas tirdzniecības flotes jūras kuģi, kas atradās Baltijas jūras baseinā. Rīgā nacionalizēja 25 kuģus, Liepājā — 20, Ļeņingradā — sešus, Ventspilī — divus, Jelgavā — divus. Divu kuģu nacionalizācijas vieta un laiks izskatītajos arhīvu dokumentos nav uzrādīti.

2. tabulā minēto nacionalizēto kuģu skaitā bija 46 transportkuģi (tvaikoņi), pieci kravas un pasažieru kuģi, viens ledlauzis (*Krišjānis Valdemārs*) un viens motorkuģis (*Bru*). Sai sarakstā iekļauti arī četri nelieli Lietuvas kravas kuģi (*Kretinga, Marijampole, Siauliai, Utena*); kopējā tonnāža 2962 BRT), jo tie 1940. gada oktobrī nodoti Latvijas Valsts jūras kuģniecībai. Tomēr saraksts nav pilnīgs. Arhīvu dokumentos rodams apstiprinājums tam, ka ti kuģi nacionalizēti arī citi Latvijas kuģi, kaut gan to nacionalizā-

⁸³ LVA, 1071. f., 1. apr., 47. l., 9., 13. lp.

⁸⁴ Turpat, 69. lp.

Nacionalizēto kuģu pieņemšanas aktos minētie 57 kuģi⁸⁵

Kuģa nosaukums	Uzbūvēšanas gads	Tonnaža, BRT	Nacionalizācijas vieta un datums 1940. gadā	Bilances vērtība uz 1940. l. 1. latī
1	2	3	4	5
<i>Amata</i>	1898	1132	Liepāja,	8.XII 175 000
<i>Andrejs Kalniņš</i>	1907	3002	Liepāja,	1.XII 116 000
<i>Arethusā</i>	1906	496	Rīga,	6.XI 74 297
<i>Arija</i>	1907	3678	Ļeņingrada,	6.XII 157 662
<i>Asira</i>	1902	3120	Liepāja,	12.XII 377 329
<i>Atis Kronvalds</i>	1900	1423	Rīga,	4.XII 262 057
<i>Auseklis</i>	1914	1309	Liepāja,	2.XII 237 310
<i>Ausma (R)</i>	1903	1905	„	20.XI 333 802
<i>Ausma (V)</i>	1889	1791	„	22.XII 149 832
<i>Banga</i>	1871	547	Rīga,	22.XI 134 000
<i>Bārta</i>	1900	2324	Ļeņingrada,	9.XII 240 000
<i>Bārtava</i>	1888	768	Rīga,	19.XII 30 000
<i>Biruta</i>	1907	1823	Liepāja,	13.XII 80 640
<i>Bru</i>	1919	572	Ventspils,	6.XI 9 000
<i>Daugava</i>	1891	1430	Rīga,	2.XI 100 000
<i>Dole</i>	1912	3811	Liepāja,	9.XI 500 000
<i>Dzintārkrasts</i>	1870	108	Rīga,	25.XI 25 000
<i>Everanna</i>	1908	2880	Ļeņingrada,	16.XII 180 542
<i>Everiga</i>	1914	4648	—	568 800
<i>Everita</i>	1917	3251	Rīga,	24.XI 500 000
<i>Everolanda</i>	1908	3379	Ļeņingrada,	30.XI 211 843
<i>Everonika</i>	1906	3743	Rīga,	4.XI 234 643
<i>Evertons</i>	1919	4101	„	21.XI 450 000
<i>Gaida</i>	1885	460	„	11.XI 37 547
<i>Gaisma</i>	1900	3077	Ļeņingrada,	23.XI 317 906
<i>Gaujā</i>	1899	1408	Ventspils,	5.XI 150 000
<i>Gundega</i>	1906	3583	Liepāja,	4.XII 271 885
<i>Ilga</i>	1907	211	Rīga,	5.XI 33 059
<i>Imanta</i>	1903	1233	„	1.XI 115 000
<i>Kaija</i>	1876	244	„	20.XI 60 000

⁸⁵ LVA, 1071. f., 1. apr., 48. l., 1.—106., 111.—114., 119.—211. lp.; 49. l., 1.—40. lp.; LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 36.—38. lp. Burinieku un buru motorkuģu nacionalizācija šajā darbā nav aplūkota.

2. tabulas nobeigums

1	2	3	4	5
<i>Kalpaks</i>	1914	2190	Rīga,	14.XI 330 000
<i>Kandaža</i>	1901	1926	Liepāja,	24.XI 370 000
<i>Kangars</i>	1903	2722	Rīga,	14.XI 327 008
<i>Kaupo</i>	1905	2905	Ļeņingrada,	XI 409 200
<i>Konsuls P. Dan- nebergs</i>	1904	2747	Liepāja,	26.XI 163 000
<i>Kretinga</i>	1920	541	"	11.XI —
<i>Krimulda</i>	1899	1970	Rīga,	30.XII 300 000
<i>Krišjānis Valdemārs</i>	1925	1932	"	18.XI —
<i>Krivs</i>	1893	1340	Liepāja,	20.XI 169 575
<i>Kuldīga</i>	1908	1978	"	28.XI 404 400
<i>Marijampole</i>	1919	941	Rīga,	20.XI —
<i>Mols</i>	1888	117	Jelgava,	27.XI 34 476
<i>Neptuns</i>	1895	91	"	" " 28 685
<i>Ogre</i>	1918	333	Liepāja,	21.XI 117 582
<i>Rasma</i>	1902	3204	Ļeņingrada,	26.XI 225 000
<i>Rauna</i>	1899	2349	Rīga,	XI 340 200
<i>Siauliai</i>	1920	939	"	29.XI —
<i>Sigulda</i>	1901	1999	"	6.XI 300 000
<i>Skauts</i>	1897	2136	Liepāja,	18.XI 346 368
<i>Skrunda</i>	1918	2414	"	5.XI 315 000
<i>Spidola</i>	1905	2833	"	12.XI 126 000
<i>Sports</i>	1909	3283	Rīga,	21.XI 342 784
<i>Turaida</i>	1900	2388	"	28.XI 365 400
<i>Utena</i>	1920	541	Liepāja,	6.XI —
<i>Velta</i>	1890	2347	"	13.XI 75 600
<i>Venta</i>	1908	1886	Rīga,	10.XII 200 000
<i>Vienība</i>	1884	288	"	11.XI 16 681

cijas akti vēl nav atrasti. Te jāmin ostas ledlauzis *Lāčplēsis* (253 BRT, uzbūvēts 1914. g.), jūras velkoņi *Mednis* (84 BRT, 1893. g.) un *Karl Kronenberg* (70 BRT, 1911. g.), hidrogrāfiskais kuģis *Hidrografs* (229 BRT, 1918. g.), transportkuģis *Saule* (1207 BRT, 1890. g.) un *Rīga* (1207 BRT, 1914. g.) ar kopējo tonnāžu 3050 BRT.⁸⁶ Tātad pavisam bija nacionalizēti 63 tirdzniecības flotes kuģi (no tiem četri bijušie Lietuvas tvaikoņi), kuru kopējā tonnāža bija 112 847 BRT.

⁸⁶ Aprēķināts pēc: Latvijas jūras tirdzniecības flote.. — 10., 12., 14., 16., 18. lpp.

Interesanti būtu dati par nacionalizētās flotes bilances vērtību, bet diemžēl pilnībā šie materiāli arhīvos vēl nav apzināti. Taču 52 kuģiem šī summa bijusi 11 440 143 lati.⁸⁷

Nacionalizācijas gaitā sastādīti kuģu pieņemšanas akti. Kuģa pasē līdzās tehniskajiem parametriem uzrādītas samērā detalizētas ziņas par kuģa korpusa, tvaika iekārtu un palīgmehānismu stāvokli, kas sniedz relatīvi pilnīgu priekšstatu par nacionalizētās flotes tehnisko stāvokli. Ņemot vērā šos datus, nacionalizācijas komisijas deva slēdzienus par kuģa turpmākās ekspluatācijas iespējām. Labs tehniskais stāvoklis atzīts tikai diviem Latvijas kuģiem — tvaikonim *Gundega* un ledlauzim *Krišjānis Valdemārs*. Daudzu tehniskais stāvoklis novērtēts kā apmierinošs, bet ir arī vērtējums «neapmierinošs». Piemēram, tvaikonis *Arija* atzīts par tik nolietotu, ka tam nepieciešams atjaunošanas remonts, savukārt tvaikonim *Dole* un *Spidola* — kapitālais remonts. Arhīvu materiālos uzrādīti arī dažādi kuģu tehniskā aprīkojuma rādītāji. Radioiekārtas uz kuģa ne tikai deva iespēju nodibināt sakarus ar krastu un citiem kuģiem, bet, tāpat kā navigācijas iekārtas, bija nepieciešams drošas kuģošanas priekšnoteikums. Taču uz visiem kuģiem radiostaciju nebija. Jaunas radiostācijas 1939. gadā uzstādītas tikai diviem tvaikonim — *Dole* un *Skauts*. Pēdējā bija VEF ražojums.⁸⁸ Ledlauzim *Krišjānis Valdemārs* bez radiostācijas uzstādīts vēl arī radiopelengators.⁸⁹ Pārskatā par floti 1940. gada augustā⁹⁰ minēts to kuģu skaits, kuriem ir turpmāk norādītais tehniskais aprīkojums:

1) īsviļņu un vidējo viļņu radiostacija	(9 kuģi),
2) vidējo viļņu radiostacija	(21),
3) īsviļņu un garo viļņu radiostacija	(10),
4) vecās radiostācijas ar dziestošajiem viļņiem	(10),
5) tikai radiouztvērējs	(15),
6) radiotelefony	(2),
7) bez radiostācijas un radiouztvērēja	(1),
8) radiopelengators	(18),
9) eholote	(3),
10) žirokompas	(1). ⁹¹

Latvijā 1940. gadā bija 114 velkoņi, 19 no tiem piederēja valstij, 18 — nacionalizētajiem uzņēmumiem un 77 — privātpašniekiem.⁹² Šajā skaitā ietilpa kā jūras, tā upju velkoņi. Vispirms tika

⁸⁷ Latvijas brīvvalsts lati.

⁸⁸ LVA, 1071. f., 1. apr., 48. l., 105., 196. lp.

⁸⁹ Turpat, 156. lp.

⁹⁰ Turpat, 50. l., 97. lp.

⁹¹ Turpat, 99. lp.

⁹² LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 68.—72. lp.

nacionalizēti jūras velkoņi. 1940. gada 31. oktobrī Rīgā nacionālizēja lielo velkoni *Vanags* (226 ZS), bet novembrī — vēl 41 lielu velkoni; to vidū bija *Vairogs* (200 ZS), *Valdemārs* (330 ZS), *Gulbis* (190 ZS), *Zibens* (300 ZS), *Mednis* (250 ZS), *Rīga* (160 ZS) un *Rīga* (260 ZS), *Rota* (300 ZS) u. c.⁹³ Starp citu, daudzi velkoņi bija uzbūvēti Rīgā. Tā, piemēram, no kādā arhīva lietā apkopotajiem 42 velkoņu nacionālizācijas aktiem konstatējams, ka tādu ir vismaz 14 (vairākos gadījumos būvēšanas vieta aktos nav uzrādīta): *Alfa*, *Arija*, *Beta*, *Balva*, *Valdemārs*, *Velta*, *Grauds*, *Gulbis*, *Dzintars*, *Džons*, *Dolomīts*, *Ligo*, *Mintauts* un ugunsdzēsības velkonis *Kēncis*.⁹⁴

1941. gada sākumā tika veikta pilnīgi visu kuģniecības īpašumu nacionālizācija. Zināmu priekšstatu par to sniedz Latvijas Tautas komisāru padomes 1941. gada 18. februāra 239. lēmuma 2. pielikums, kurā uzskaitīti velkoņi, motorkuģi, ostu tehnika un palīgflote, to vidū upju transporta līdzekļi bez tvaika dzinēja, kas nododami PSRS Jūras flotes tautas komisariātam.⁹⁵ Tehniskās flotes sarakstā bija 71 nosaukums: peldošie celtni, pāldziņi, zemessūcēji, bagari, šalandas un liellaivas. Vēl minēti 29 velkoņi, motorlaivas, motorjahtas utt.

Nacionālizācijas iniciatori bija PSRS tautas komisariāti un PSKP struktūras. Latvijā šos uzdevumus veica Tautas komisāru padome, Latvijas PSR Finanšu tautas komisariāts, kā arī citi komisariāti, piemēram, pēc īpašas rakstiskas (nepublicētas) Latvijas PSR mežrūpniecības tautas komisāra pavēles nacionālizēja visus sabiedrībai «Enkurnieku artelis» piederošos velkoņus: *Rīga*, *Rekords*, *Cerība*, *Gauja*, *Daugava*, *Vera* (piederēja J. Vaivadam un K. Krastiņam), *Aleksandrs*, *Balva*, *Paligs* (K. Jakobsonam), *Akots*, *Grauds*, *Flora*, *Draugs* (I. Zeltiņam un E. Kalniņam), *Baltija* (I. Zeltiņam) un *Dolomīts* (E. Kalniņam).⁹⁶ Kā liecina arhīvu dokumenti, nelielu velkoņu un jo sevišķi dažādu — arī zvejnieku — motorlaivu nacionālizēšanā tika pieļautas daudzas nelikumības. Parasti visas sūdzības par to tika noraidītas. Tikai vienu reizi — nacionālizācijas komitejas 1941. gada 28. janvāra sēdes protokolā Nr. 7 — fiksēts lēmums denacionalizēt K. Poka laivu ar paštaisītu 0,5 ZS tvaika dzinēju.⁹⁷

Nacionalizētos kuģus un velkoņus pārņēma ne tikai PSRS Jūras flotes tautas komisariāts, bet arī citi PSRS resori: Jūras kara flotes tautas komisariātam nodeva transportkuģus *Rīga* un *Vienība*,

⁹³ LVA, 1071. f., 1. apr., 48. l., 41.—209. lp.

⁹⁴ Turpat, 49. l., 42., 50., 58., 62., 82., 86., 94., 98., 102., 106., 110., 122., 130., 138. lp.

⁹⁵ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 17.—20. lp.

⁹⁶ LVA, 1071. f., 1. apr., 50. l., 11. lp.

⁹⁷ Turpat, 47. l., 29. lp.

hidrogrāfiskās izpētes kuģi *Hidrografs*, velkoņus *Kaija* un *Grauds*, piecas motorlaivas, motorjahtu *Hervud* (50 ZS) u. c.;⁹⁸ Iekšlietu tautas komisariāta robežapsardzības karaspēka pārvalde ieguva nelielo motorkuģi *Brū*;⁹⁹ tvaikonis *Dzintarkrasts* nonāca zivjrupniecības tresta pakļautībā.¹⁰⁰ PSRS Upju flotes tautas komisariāts saņēma upju flotes tehniskos kuģus, 18 velkoņus, 18 preču un pasažieru tvaikoņus. Kopā šim komisariātam tika nodotas 346 liellaivas, 46 tvaikoņi, kā arī citi Latvijas kuģniecības transportlīdzekļi.¹⁰¹

Pirms okupācijas Latvijas Republikā bija reģistrētas 348 jahtas, kas piederēja galvenokārt Latvijas, Rīgas, Jūrmalas, Kurzemes u. c. jahtklubiem, kā arī privātpersonām. Tās visas tika nacionalizētas. Piemēram, kuģīpašniekam F. Graudam nacionalizēja četras parastās un vienu motorjahtu.¹⁰² F. Grauda kuģniecības firmai nacionalizācijas brīdī nebija parādu par kuģiem, bet tekošajos rēķinos glabājās 658 616,64 latī.¹⁰³ Nacionalizēja arī kuģīpašnieku personīgās automašīnas: A. Zēberga dodžu, K. Jansona buiku, A. Bērziņa līnkolnu un P. Danneberga mersedesu nodeva Latvijas Valsts jūras kuģniecības rīcībā; F. Grauda pakards un S. Kalniņa hannomāgs nonāca LPSR Tautas komisāru padomē; J. Freimaņa pontiaks — LPSR Jūras flotes tautas komisariātā, bet J. Zalcmaņa pakards — LPSR Iekšlietu tautas komisariāta jūras nodaļā.¹⁰⁴

Tika nacionalizētas visas transporta un sagādes iestādes, noliktavas un kantori, kuģniecību aģentūras u. tml. Tā, piemēram, LPSR tirdzniecības tautas komisāra J. Pupura 1940. gada 29. novembra pavēlē Nr. 235 minētas 14 nacionalizējamas iestādes. To skaitā tādas kā «Baltrusta» — Baltijas-Krievijas transporta un noliktavu akciju sabiedrība —, akciju sabiedrība «Merkurs» u. c.¹⁰⁵

Arhivi atklāj vēl kādu «revolucionārajam periodam» raksturīgu piemēru. Bijušās Latvijas brīvvalsts kuģus ne vien nacionalizēja, bet arī pārdēvēja. 1941. gada 16. jūnijā PSRS Tautas komisāru padomes pieņemtais lēmums Nr. 5074 paredzēja mainīt vārdus 19 Latvijas Valsts jūras kuģniecības kuģiem: tvaikonis *Arija* bija jāpārdēvē par *Krasnaja zvezda*, *Everiga* — *Maršal Timošenko*, *Everita* — *Rabočaja gvardija*, *Everolanda* — *Teodor Nette*, *Konsuls P. Dannebergs* — *Tovarišč* utt.¹⁰⁶ Karš pārtrauca iecerētā pasākuma īstenošanu.

⁹⁸ LVA, 1071. f., 1. apr., 47. l., 20., 21. lp.; 3. l., 63. lp.

⁹⁹ Turpat, 64. lp.

¹⁰⁰ Turpat, 47. l., 29. lp.

¹⁰¹ Turpat, 26., 43.—49. lp.

¹⁰² Turpat, 50. l., 1.—9., 19. lp.

¹⁰³ Turpat, 55. l., 18. lp.

¹⁰⁴ Turpat, 47. l., 23. lp.

¹⁰⁵ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 22., 26. lp.

¹⁰⁶ LR Ministru kabineta Valsts kancelejas arhīvs, 124. l., 1941. g., 46. lp.

Materiāli, kas saistīti ar 1940.—1941. gadā notikušo Latvijas Republikas tirdzniecības flotes un kuģniecības uzņēmumu nacionalizāciju (būtībā konfiskāciju), nepārprotami liecina, ka Padomju Savienība, anektējusi Latvijas Republiku, mērķtiecīgi realizēja tajā tādu politiku, lai Latvijai būtu liegta jebkāda patstāvība un latvieši tiktu pilnībā atstumti no jūrniecības.

PSRS-VĀCIJAS KARA SĀKUMS. VĀCIJAS INTERNĒTIE UN KONFISCĒTIE LATVIJAS KUĢI

Gatavodamās uzsākt karu ar Padomju Savienību, Vācija centās izvest savus kuģus no PSRS ostām un aizturēt savās ostās pēc iespējas vairāk nākamā pretnieka transportlīdzekļu. Tā, piemēram, Latvijā palika tikai viens vācu kuģis — *Claus Rickmers*, kas Ventspils ostā iekrāva sojas pupas.¹⁰⁷

PSRS-Vācijas kara pirmajā dienā — 1941. gada 22. jūnijā — pulksten trijos no rīta vācu torpēdkuteri apmēram 35 jūras jūdzes no Užavas bākas nogremdēja Latvijas tvaikoni *Gaisma*, kas ar kokmateriālu kravu bija ceļā uz Lībeku. Uzbrukuma laikā nāvīgi tika ievainots krievu tautības kapteinis Nikolajs Duve, kas 1941. gada maijā bija iecelts A. Udra vietā. Komanda pēc 14 stundām sasniedza Užavu, kur apbedīja mirušo kapteini.¹⁰⁸ Latvijas Valsts jūras kuģniecības vadība, saņēmusi radista ziņojumu par tvaikoņa *Gaisma* torpedēšanu, aizliedza kuģiem no Rīgas, Liepājas un Ventspils ostām iziet jūrā, bet pārējiem kuģiem, kas bija ceļā, lika doties uz tuvākajām PSRS ostām.¹⁰⁹ Šo pavēli gan izpildīja tikai viens tvaikonis (Rīgas ostā atgriezās *Vtoraya pyatiletka*), citi to vairs nevarēja izdarīt.

PSRS-Vācijas kara sākumā Vācijas ostās tika internēti 32 Baltijas, Latvijas un Igaunijas jūras kuģniecību kuģi.¹¹⁰ Trīspadsmit no tiem piederēja Latvijas Valsts jūras kuģniecībai: *Andrejs Kalniņš*, *Arija*, *Everonika*, *Gundega*, *Dole* un *Kaupo*, kas internēti Lībekā, *Ausma* (R), *Gauja*, *Kangars*, *Konsuls P. Dannebergs* un *Evertons* — Štetīnē, *Kriivs* — Hamburgā un *Sports* — Dancīgā.¹¹¹

Visi 13 internētie tvaikoņi turpmāk kuģoja ar Vācijas karogu, vairākiem nomainīja komandas un visiem — vārdus. *Everonika* tur-

¹⁰⁷ LVVA, 1684. f., 5. apr., 30. l., 3. lp.

¹⁰⁸ Turpat, 35. l., 52. lp.

¹⁰⁹ Российский государственный архив экономики (turpmāk РГАЭ), ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 98.

¹¹⁰ Морской транспорт Советского Союза за 50 лет. — Москва, 1967. — С. 70.

¹¹¹ Центральный архив Министерства морского флота Российской Федерации, ф. 65, оп. 3, д. 25, л. 80—92.

pmāk saucās *Irma, Dole* — *Anke* utt.¹¹² Astoni kuģi kara laikā gāja bojā. 1942. gada 1. aprīlī PSRS zemūdene *SC-404* torpedēja tvaikonī *Kangars*, kas ar niķeļa rūdas kravu bija ceļā no Norvēģijas uz Vāciju. Barenca jūrā, ziemeļos no Kirkenesas pilsētas, torpēda trāpija vidējā kravas tilpnē un *Kangars* strauji nogrima.¹¹³ Tā paša gada 13. jūlijā Baltijas jūrā, austrumos no Rīgenes salas, uz minas uzsprāga un nogrima tvaikonis *Ausma* (R).¹¹⁴ 1943. gada 11. septembrī norvēģu torpēdlaivas nogremdēja kuģi *Dole*. Tas gāja bojā Norvēģu jūrā, rietumos no Tronheimas.¹¹⁵ Pārējie pieci kuģi savu mūžu beidza 1944. gadā. Pirmais no tiem bija *Krivs*. Kursēdams starp Vācijas pilsētām Emdeni un Kēnigsbergu, tas 1. februārī Elbas grīvā uzskrēja uz sēkļa. Dienu vēlāk sākās vētra, un 3. februārī tvaikoņa priekšgals bija nogrimis un kuģi nevarēja glābt.¹¹⁶ 14. martā Norvēģu jūrā pie Tronheimas fjorda strandēja tvaikonis *Everonika*. Avārijā tas pārlūza, un remonts vairs nebija iespējams.¹¹⁷ Kīles kanālā 6. jūlijā angļu lidmašīnas uzlidojuma laikā nogremdēja tvaikonī *Andrejs Kalniņš*, kas ar dzelzsrūdas kravu bija ceļā no Narvikas (Norvēģija) uz Emdeni.¹¹⁸ Arī tvaikonī *Arija* nogremdēja angļu lidmašīnas. Tas notika 12. decembrī reisa laikā starp Norvēģiju un Vāciju.¹¹⁹ Tvaikonis *Gundega* 1944. gada 21. decembrī Ziemeļjūrā pie Stavangeras (Norvēģija) iekļuva franču zemūdenes izliktā minu aizsprostā. Kuģis guva nopietnus bojājumus, un vēlāk stiprs vējš un straume to uzmeta uz klintīm.¹²⁰

Karadarbības rezultātā stipri cieta internētais tvaikonis *Evertons*, kas 1943. gada jūlijā Hamburgas ostā vispirms tika daļēji nogremdēts, bet pēc pāris dienām no degbumbām tam pilnīgi izdega virsbūve. Uz Brēmerhāfeni aizvilkto tvaikonī pēc kara pārņēma F. Grauda dēli, izremontēja un ar Hondurasas karogu ekspluatēja līdz 1954. gadam.¹²¹

Pārējie četri internētie kuģi — *Gauja*, *Kaupo*, *Konsuls P. Dannebergs* un *Sports* — pēc otrā pasaules kara peldēja ar dažādiem karogiem — *Gauja* un *Kaupo* ar Lielbritānijas, *Sports* sākumā ar Lielbritānijas, tad Panamas, bet tvaikonī *Konsuls P. Dannebergs*

¹¹² Kuģu vārdus pēc internešanas sk. nodaļā «Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģi 1940. gadā (skaitļos, fotoattēlos)».

¹¹³ LJVA, K 4.

¹¹⁴ LJVA, A 16.

¹¹⁵ LJVA, D 4.

¹¹⁶ LJVA, K 14.

¹¹⁷ G. Grauda (F. Grauda dēls, viens no mantiniekiem) atmiņas 1990. g. 12. oktobrī un vēstules 1990.—1993. g. — RVKM personas kartīte «Gunārs Grauds».

¹¹⁸ LJVA, A 8.

¹¹⁹ LJVA, A 11.

¹²⁰ LJVA, G 9.

¹²¹ R. Ruslēvica (tvaikoņa *Evertons* I mehāniķis 1949.—1951. g.) atmiņas 1990. g. 17. jūlijā. — RVKM personas kartīte «Reinholds Ruslēvics».

1947. gadā atdeva Latvijas Valsts jūras kuģniecībai, un tas gāja jūrā ar PSRS karogu un vārdu *Liepāja*.¹²²

Vācijas karogs tika pacelts vēl uz trim bijušās Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģiem — *Aija*, *Tautmīla* un *Valdona*. Šie tvaikoņi 1940. gada pavasarī piederēja «Latvijas kuģniecības sabiedrībai» (īpašnieki J. Freimanis, K. Jansons, J. Zalcmanis). *Tautmīla* un *Valdona* atradās remontā Roterdamā (Nīderlande).¹²³ 1940. gada augustā pēc Latvijā pasludinātās nacionalizācijas uz tvaikoņiem *Tautmīla* un *Valdona* pacēla PSRS karogu, bet vairāki Nīderlandes uzņēmumi uzlika kuģiem arestu un novilcināja to pārēju Padomju Savienības rīcībā, līdz sākās PSRS-Vācijas karš. Vācija savukārt atdeva tvaikoņus 1941. gada 16. augustā mirušā Jāņa Freimaņa mantiniekam — dēlam Georgam Freimanim, kurš bija pieņēmis Vācijas pilsonību. Viņš kuģus izīrēja Vācijas valdībai. Abi tvaikoņi gāja jūrā ar Vācijas karogu. 1941. gada 13. oktobrī *Tautmīla* ar koku kravu bija ceļā no Somijas uz Vāciju. 16. oktobrī kuģi Botnijas līcī torpedēja PSRS zemūdene *ŠČ-323*, un tas aizdegās, pēc tam pārlūza un nogrima.¹²⁴ Tvaikonis *Valdona* trīs gadus pārvadāja kara kravas. 1944. gada 25. decembrī to Baltijas jūrā torpedēja un nogremdēja Padomju Savienības zemūdene *K-56*.¹²⁵ Tvaikonis *Aija* jau no 1939. gada decembra atradās Štetīnē, kur tam Vācija bija uzlikusi arestu, izvirzot apsūdzību par kara kontrabandu. Prīžu tiesa piesprieda atsavināt kuģi īpašniekiem, kompensējot vienu trešdaļu tā vērtības.¹²⁶ 1940. gada 27. augustā uz tvaikoņa *Aija* tika pacelts Vācijas karogs. Tvaikonis gāja bojā 1944. gada 31. decembrī: ceļā no Vācijas uz Dāniju tas Kategatā uzdūrās mīnai un nogrima.¹²⁷

Vācijas rokās nonāca arī tie kuģi, kurus 1941. gada jūnijā PSRS nepaguva evakuēt no Latvijas ostām, — to vidū 15 bijušās neatkarīgās Latvijas Republikas tirdzniecības flotes tvaikoņi (11 *Liepājā* un četri *Rīgā*).

No 11 *Liepājā* konfiscētajiem kuģiem seši atradās remontā kuģu būvētavā «Tosmare». Vācija ieguva tvaikoņus *Amata*, *Kandava*, *Ogre*, *Rauna*, *Venta* un remontejamus kuģus *Auseklis*, *Kaija*, *Kuldīga*, *Rīga*, *Spīdola*, *Velta*. Vācijas kara iestādes kuģus izmantoja cilvēku un kravu (pārsvarā militāro) pārvadāšanai Baltijas jūrā,

¹²² LVA, 1071. f., 1. apr., 243. l., 4. lp.

¹²³ K. Jansona meitas L. Merfi atmiņas par tēvu 1992. g. 11. decembrī. — RVKM personas kartite «Kārlis J a n s o n s».

¹²⁴ LJVA, T 2.

¹²⁵ LJVA, V 2.

¹²⁶ Prīze — sagrābts pretinieka kuģis, likumīga kara trofeja. Prīžu tiesības — jūras tiesību daļa, kurā apkopoti likumi par anektētajiem kuģiem un kravām, to izpirkšanu vai atsavināšanu; šīs lietas izskata prīžu tiesas.

¹²⁷ LJVA, A 4.

Norvēģu jūrā un Ziemeļjūrā. Tiem, tāpat kā Vācijas ostās internētajiem kuģiem, bija mastā Vācijas karogs (izņēmums — *Kaija*), mainīti vārdi un daļēji arī komandas. Kara gados no šiem tvaikoniem pieci gāja bojā. Tvaikoni *Amata* 1945. gada 11. martā Hamburgas ostā nogremdēja angļu lidmašīnas.¹²⁸ *Auseklis* gāja bojā 1943. gada 28. aprīlī Oslo reidā. Norvēģu Pretošanās kustības dalībnieki bija piestiprinājuši kuģa zemūdens daļai spridzekļus, un *Auseklis* tika nogremdēts.¹²⁹ Pēc kara to izcēla un, Varnemindē (bij. VDR) kapitāli izremontēti, atdeva Latvijas Valsts jūras kuģniecībai. Konfiscēto tvaikoni *Kaija* Vācija nodeva vietējai pašpārvaldei — Latvijas Jūras kuģniecības direkcijai (bij. Jūrniecības departamentam). Kuģis saglabāja neatkarīgās Latvijas karogu, nemainītu vārdu un latviešu komandu. 1941. gadā naktī uz 2. oktobri ceļā no Kopenhāģenas uz Mēmeli (Klaipēda) *Kaija* pēc sadursmes ar mīnu nogrima.¹³⁰ Tvaikonis *Kandava* 1943. gada 22. aprīlī Norvēģijas ziemeļos iekļuva vācu izliktajā mīnu aizsprostā un uzsprāga.¹³¹ Arī *Velta* gāja bojā pie Norvēģijas krastiem. 1944. gada 17. oktobrī kuģis izgāja no Stavangeras un 19. oktobrī uzskrēja uz akmeņaina sēkļa, pilnīgi sabojājot kuģa korpusu.¹³²

Pārējie seši kuģi karu pārdzīvoja, bet Latvijā no tiem atgriezās tikai viens. Tvaikonis *Kuldīga* 1945. gada maijā atradās netālu no Ķīles. Kuģi internēja Anglija. Pēc otrā pasaules kara tā mastā vispirms bija Lielbritānijas, tad Panamas un beidzot — Etiopijas karogs.¹³³ *Ogre* kara laikā tika nodarbināta hidrogrāfiskajos darbos. Pēc kara tvaikonis, tāpat kā *Kuldīga*, kuģoja ar Lielbritānijas karogu.¹³⁴ *Rauna* kara beigās cieta, eksplodējot mīnai, un to nogādāja remontam uz Vismāru (Austrumvācijā), no kurienes pēc remonta pabeigšanas kuģis atgriezās Latvijā.¹³⁵ Tvaikoni *Rīga* vācieši pārbūvēja par torpēdu transportkuģi un stacionēja Tronheimā (Norvēģija). 1943. gada 24. jūlijā angļu lidmašīnas to nogremdēja. Kuģi vēlāk izcēla, bet 1944. gada 31. decembrī angļu lidmašīnas to vēlreiz smagi sabombardēja. Pēc otrā pasaules kara šo kuģi nopirka Somija.¹³⁶ Arī tvaikonis *Spīdola* kara laikā vairākkārt bija bojāts, bet pēc kara to nodeva Lielbritānijai.¹³⁷ *Venta* PSRS-Vācijas kara sākumā bija nogremdēta Liepājas Ziemas ostā. Tāpat kā citus Liepājā atstātos kuģus, Vācija to pārņēma savā īpašumā. Līdz

¹²⁸ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 52.—55. lp.

¹²⁹ LJVA, A 15.

¹³⁰ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 54. lp.

¹³¹ Turpat.

¹³² Turpat, 52.—55. lp.

¹³³ LJVA, K 18.

¹³⁴ LJVA, O 1.

¹³⁵ LVA, 1071. f., 1. apr., 243. l., 4. lp.

¹³⁶ LJVA, R 5.

¹³⁷ LJVA, S 14.

1943. gadam tas tika remontēts. Arī šo kuģi pēc kara pārņēma Lielbritānija.¹³⁸

Tātad no 11 kara sākumā Liepājā palikušajiem tvaikoņiem tikai divi (*Auseklis* un *Rauna*) pēc kara atgriezās Latvijā, bet pieci turpināja kuģot ar citu valstu karogiem.

1941. gada jūnija beigās Liepājā palika arī vairāki burinieki, piemēram, *Laimgaita*,¹³⁹ tāpat arī *Grīva*, kara gados kuģoja ar sarkanbaltsarkano karogu, taču darba ierobežotā apjoma dēļ par buriniekiem te tuvāk netiks stāstīts.

Ieņemot Rīgu, Vācija ieguva motorkuģi *Bru* un tvaikoņus *Dzintarkrasts*, *Mols* un *Neptuns*. Visi šie kuģi bija veci un vairāk vai mazāk bojāti. Okupācijas varas iestādes tos izmantoja galvenokārt piekrastes braucieniem. Tie gāja jūrā ar Latvijas brīvvalsts karogu. 1943. gada 1. februārī Rīgā tika nodibināta fiducionārā (aizbildniecības) pārvalde — Latvijas Valsts jūras kuģniecība, kurai nodeva nelielus kuģus, to vidū motorkuģi *Bru*, tvaikoņus *Neptuns* un *Mols*.¹⁴⁰

Otrā pasaules kara beigās motorkuģis *Bru* atradās Kopenhāgenā (Dānijā). Pēc kara Dānijas valdība to atdeva Padomju Savienībai, un motorkuģis atgriezās Latvijā. Tvaikoni *Dzintarkrasts* pēc kara Padomju Savienībai atdeva Zviedrija. Lielā vecuma un sliktā tehniskā stāvokļa dēļ tas vairs netika ekspluatēts. Tvaikonis *Mols* kara laikā bija Rīgā. PSRS šo kuģi neevakuēja, jo tas bija ļoti nolietots. Tvaikonis *Neptuns* PSRS-Vācijas kara laikā pārvadāja kokmateriālus no Kurzemes piekrastes uz Rīgu. Kara beigās *Neptuns* ar 60 bēgļiem uz klāja devās uz Zviedriju. 1946. gadā Zviedrijas valdība atdeva tvaikoni Padomju Savienībai.¹⁴¹

Kādā Latvijas Valsts vēstures arhīva dokumentā ir ziņas par to, ka vācu okupācijas varas iestādes uzlikušas arestu 29 Latvijas kuģiem, kas atradās Latvijas, Igaunijas un Vācijas ostās. Par 24 no tiem Berlīnes prižu tiesā ierosinātas lietas. 1942. gada 13. augustā izskatīja pirmo prižu lietu par tvaikoni *Ausma* (R), un to izsprieda par labu Vācijai.¹⁴² Prižu tiesas spriedums pamatojās galvenokārt uz šo kuģu piederību Padomju Savienībai, ar kuras karogu tie kuģoja. Tādējādi padomju vara, nacionalizējot Latvijas kuģniecības uzņēmumus un kuģus, bija izdarījusi neapstrīdamu pakalpojumu Vācijai šo kuģu sagrābšanā. Saglabājušies arhīvu dokumenti liecina par Latvijas Republikas bijušā administratīvā aparāta veltīgajiem mēģinājumiem atgūt Latvijas īpašumu. Tā, pie-

¹³⁸ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 55. lp.

¹³⁹ Turpat, 30. l., 3., 4. lp.

¹⁴⁰ Turpat, 31. l., 28. lp.

¹⁴¹ LJVA, N 4.

¹⁴² LVVA, 1684. f., 5. apr., 31. l., 172. lp.

mēram, Jūrniecības departamenta direktors G. Krūmiņš jau pirms prižu tiesas darbības uzsākšanas — 1942. gada 23. februārī — nosūtīja Ostlandes reihskomisāram H. Lozem vēstuli, kurā tika pierādīta kuģu sagrābšanas nelikumība, to piederība atsevišķiem kuģīpašniekiem un izteikts lūgums atdot viņiem šo īpašumu.¹⁴³ Lūgumu kategoriskā formā noraidīja, un visi 24 kuģi ar prižu tiesas lēmumu tika nodoti Vācijai kā kara trofejas.

Apkopojot datus par PSRS-Vācijas kara sākumā Vācijas ostās internētajiem, uz ires līguma pamata pārņemtajiem un Latvijas ostās konfiscētajiem kuģiem, noskaidrojas, ka bijušās Latvijas brīvvalsts flote samazinājusies vēl par 31 kuģi — 30 tvaikņiem un vienu motorkuģi — ar kopējo tonnāžu 64 000 BRT.

LATVIJAS TVAIKOŅU EVAKUĀCIJA NO LIEPĀJAS, VENTSPILS UN RIGAS OSTĀM

1941. gada jūnijā, sākoties karam starp PSRS un Vāciju, daudzi Latvijas kuģi (ap 30 vien.) bija spiesti iesaistīties karadarbībā. Transportkuģi piedalījās Liepājas, Ventspils un Rīgas ostu evakuācijā, pildīja Baltijas flotes militārās pavēlniecības kaujas uzdevumus Somu līcī, piedalījās Tallinas evakuācijā un Ļeņingradas aizstāvēšanā. Jau minēts, ka 1941. gada 22. jūnijā gāja bojā tvaikonis *Gaisma* — pirmais kara upuris.

Vācu karaspēka triecienu pirmā saņēma Liepājas tirdzniecības osta un Baltijas flotes jūras kara bāze. Pilsētu sāka bombardēt jau 22. jūnijā četros no rīta. Nākamajā dienā visi Liepājas ostā stāvošo kuģu kapteiņi saņēma instruktīvu rīkojumu būt gataviem stundas laikā iziet jūrā. Vienlaicīgi tika dots norādījums, lai uz kuģiem būtu pilns krājums kurināmā, pārtika un glābšanas līdzekļi. Transporta gatavību iziet jūrā kontrolēja ostas kara komandants leitnants Balašovs. Bez Latvijas kuģiem ostā bija vēl arī Igaunijas tvaikoņi *Meero*, *Maia* un tvaika šalanda *Amga*.¹⁴⁴ Plkst. 15.00 bruņota ostnieku nodaļa (34 cilvēki) tika nosūtīta cīņai pret 8 km no Liepājas izsēdinātu gaisa desantu. Tās pašas dienas vakarā pilsētā pārtrūka telefona sakari. Ostas priekšnieks G. Balkvadze pārcēlās uz ostas komandanta telpām, kur telefona sakari ar jūras kara bāzes štābu saglabājās līdz 24. jūnija rītam. Ar kuģniecības vadību un Maskavu sakaru vairs nebija kopš 23. jūnija vakara. Tirdzniecības kuģu iziešana jūrā pilnībā bija atkarīga no jūras kara bāzes štāba lēmuma. 24. jūnijā plkst. 4.00 no rīta ostas kara komandants saņēma štāba rīkojumu, ka pusstundas laikā jāiziet

¹⁴³ LVVA, 1684. f., 5. apr., 26. l., 28.—30. lp.

¹⁴⁴ ПГАЭ, ф. 8045, оп. 3, л. 594а, л. 115.

jūrā četriem kuģiem — *Meero*, *Maia*, *Kandava* un *Rauna* (pēdējiem diviem bija superfosfāta krava).¹⁴⁵ Izejot no ostas, tvaikoni *Meero* aizturēja militārās varas pārstāvji. Bāzes štāba neizdarības dēļ *Meero* zaudēja vairāk nekā stundu tik dārgā laikā, tika aizturēts velkonis un locis nākamā kuģa izvadīšanai jūrā. Tikai pēc ostas komandanta atkārtota pieprasījuma *Meero* saņēma bāzes štāba atļauju iziet jūrā. Tam sekoja *Maia*.¹⁴⁶ Ostas komandants ziņoja, ka ostu bloķējis vācu karaspēks un iziet jūrā var tikai nelieli kuģi ar labām manevrēšanas spējām, tādēļ saspridzināts eskadras minukuģis *Lenin*, ledlauzis *Silach* un vēl daži kuģi, kurus nav iespējams izvest, kā arī uzspridzināta degvielas noliktava un doks.¹⁴⁷ Stāvoklis Liepājā bija smags, pat kritisks. Šodien grūti noskaidrot visus ostas priekšnieka G. Balkvadzes rīcības motīvus, kādēļ viņš, 24. jūnijā agri no rīta ar kuģi *Amga* pametot Liepājas ostu, atstāja tur daudzus Latvijas kuģus. Pirms izbraukšanas uz Ventspili G. Balkvadze uzdeva pildīt ostas priekšnieka pienākumus ostas kapteinim K. Masitim. Kopā ar G. Balkvadzi uz kuģa bija Liepājas ostas komandants leitnants Balašovs, ostas prokurors J. Pommers un vēl 37 pasažieri — dažādu rangu vadītāji. Torpēdkuteru pavadībā *Amga* plkst. 12.00 ieradās Ventspilī.¹⁴⁸ Liepāja turpināja aizstāvēties, un tikai 29. jūnija vakarā vācu armija pilnībā ieņēma pilsētu. Pēdējais kuģis no Liepājas ostas izgāja 27. jūnijā. Tas bija tvaikonis *Vienība* ar evakuējamiem cilvēkiem. *Vienība* bija mazākais no 12 Latvijas kuģiem, kuri atradās Liepājā, un tam vienīgajam bija cerības tikt ārā no ostas. Četras jūdzes uz ziemeļiem no Liepājas pretinieks tvaikoni nogremdēja. Daļa pasažieru un komandas izglābās, arī kuģa kapteinis A. Bērtiņš.¹⁴⁹

Ventspils ostā 22. jūnijā atradās divi Igaunijas kuģi — tvaikonis *Aarne* un burinieks *Merilind* —, kas aiz pontontilta uzņēma būvmateriālu kravu, kā arī vācu tvaikonis *Claus Rickmers*, kurā iekrāva sojas pupas. Jau no rīta vācu kuģa iekraušana tika pārtraukta, bet komandu aizturēja jūras kontrolpunktā. Tāpat kā minētie trīs kuģi no Liepājas — *Meero*, *Maia* un *Amga* —, 24. jūnijā bez zaudējumiem Ventspilī ieradas arī tvaikonis *Krimulda* no Rīgas ar kokmateriālu kravu un igauņu tvaikonis *Marta*. Leitnants Balašovs tika iecelts par Ventspils ostas kara komandantu. Ostai 26. jūnijā plkst. 4.00 uzlidoja vācu aviācija, kas mēģināja torpēt tvaikoņus

¹⁴⁵ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 115.

¹⁴⁶ Turpat.

¹⁴⁷ Turpat, 116. lp.

¹⁴⁸ Turpat.

¹⁴⁹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 55. lp. Savukārt LJVA materiālos ir ziņas (A. Bērtiņa atmiņas), ka *Vienība* 1941. gada beigās uzskrējusi sēkli pie Akmeņraga un nogrimusi 20 jūras jūdzes uz ziemeļiem no Liepājas.

Meero un *Maia*. Trīs torpēdas trāpīja dienvidu molā, daļēji to sagraujot.¹⁵⁰ No Rīgas tika saņemta radiogramma, ka kuģiem jābūt gataviem stundas laikā iziet jūrā. Naktī uz 27. jūniju ostas priekšnieku A. Kunstbergu un ostas ekspluatācijas priekšnieku I. Soboļevu izsauca pie ostas kara komandanta Balašova, un viņiem deva rīkojumu nogremdēt tvaikoni *Claus Rickmers*, iepriekš sabojājis tā dziņēju. Tas arī tika izdarīts.¹⁵¹ Agrā 27. jūnija rītā bez militārā konvoja no ostas izgāja jūrā tvaikoņi *Krimulda*, *Meero* un *Maia*, zvejas kuģis *Treska*, velkoņi *Vanags*, *Rīga* un *Beta* un tvaika šalanda *Amga*.¹⁵² Uz pēdējās pilsētu pameta ostas priekšnieks A. Kunstbergs, vecākais dispečers E. Krūmiņš un politiskais komisārs E. Rozenbergs. No Ventspils kuģi devās uz Samsalu, pēc tam — uz Rohukilu. Pa ceļam uz Soelas šaurumu pretinieka aviācija nogremdēja šalandu *Amga* un tvaikoni *Marta*, bet pārējie sasniedza Rohukilu.¹⁵³ No Ventspils ostas neizdevās izvest tvaikoni *Aarne* un burinieku *Merilind*. Lai to izdarītu, būtu vajadzējis izjaukt pontontiltu, bet pa to šai laikā atkāpās armijas daļas. Ostā palika arī daži tehniskās flotes peldošie līdzekļi — zemessūcējs *Zemgale*, zemessmēlētājs *Nr. 4*, sešas šalandas, velkoņi *Strēlnieks*, *Arija* u. c.¹⁵⁴

Rīgā ostas evakuācija un atstāšana norisinājās labvēlīgākos apstākļos nekā Liepājā un Ventspilī — Liepāja bija okupēta, bet Ventspilij, kas palika nomaļus, draudēja pilnīga izolācija. Jau pirmajā kara dienā Rīgā tika izveidots centrālais štābs, kur līdz evakuācijai cauru diennakti atradās kuģniecības vadība. Tika veikti pasākumi jūrniecības objektu apsargāšanai, pārbaudīti un savesti kārtībā ugunsdzēsēšanas līdzekļi utt. Taču todien kuģniecība nesāņēja nekādus norādījumus vai rīkojumus ne no PSRS militārajam varas iestādēm un no Jūras flotes tautas komisariāta, ne no Latvijas K(b)P CK un Tautas komisāru padomes. Nākamajā dienā, 23. jūnijā, militārās pavēlniecības rīcībā nodeva ledlauzi *Lāčplēsis*, peldošo celtni (celtspēja 35 t), divus velkoņus un motorkuteri *Riro*. No 23. jūnija līdz 25. jūnijam kuģniecība saņēma no Baltijas kara flotes štāba Leningradā daudzus pretrunīgus norādījumus. Piemēram, 24. jūnijā tika dots rīkojums sagatavot visu transporta floti, lai otrā dienā plkst. 8.00 varētu iziet jūrā, kā arī nodrošināt, lai iegrime nepārsniegtu 14,6 pēdas un varētu izbraukt cauri Monzundam. 25. jūnija rītā šo rīkojumu atcēla. Līdz tam astoņi kuģi bija gatavi iziet jūrā. Intensīvi gatavoja aizbraukšanai arī remontā esošos kuģus. Tvaikoņus *Vtoraya pyatiletkā*, *Imanta* un

¹⁵⁰ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 55. lp.

¹⁵¹ ПГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 117.

¹⁵² LVVA, 1684. f., 5. apr., 30. l., 3. lp.

¹⁵³ ПГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 118, 119.

¹⁵⁴ LVVA, 1684. f., 5. apr., 30. l., 3. lp.

Skauts, kam bija liela iegrime, daļēji izkrāva, lai tie varētu tikt cauri Monzundam.¹⁵⁵ No Rīgas bija svarīgi evakuēt ne vien kuģus, bet arī vērtīgas kravas. Ostā atradās ap 2000 t importa un 10 000 t eksporta kravu.¹⁵⁶ 26. jūnija vakarā kuģniecības priekšnieku izsauca uz Rīgas evakuācijas komisijas sēdi LPSR Tautas komisāru padomē, kur tika pieprasīts nākamajā rītā nodrošināt kuģus velosipēdu, vilnas, linu un finiera iekraušanai. Izcēlās civilās varas un militārpersonu strīdi, jo pēdējiem arī bija nepieciešams transports savām specifiskajām vajadzībām. No 26. jūnija kuģi bija gatavi nekavējoties doties ceļā. Kara transportdienestam tika iesniegts plāns, kā buksēt peldošos celtņus. Ostas motorkuteri bija iekrauti transportkuģos.¹⁵⁷

Pirmais rīkojums par vērtīgo kravu evakuāciju no Rīgas ostas tika saņemts tikai 26. jūnija pēcpusdienā. 27. jūnijā 1300 t importkravu tika nosūtītas pa dzelzceļu. Tajā pašā dienā uzsāka kravu evakuēšanu ar kuģiem. No ostas kopējā kravu daudzuma kuģos varēja iekraut tikai 2000 tonnu. Tas secināms, ņemot vērā turpmāk minētos datus. Ostā atradās 15 transportkuģi, bet no tiem pieci bija paredzēti militāro kravu evakuācijai, četri bija daļēji jāizkrauj, lai nepārsniegtu militārās pavēlniecības noteikto 14,6 pēdu iegrimi, tvaikonis *Everita* bija nodots Jūras kara flotes pavēlniecības rīcībā operatīvām vajadzībām, bet remontējamais tvaikonis *Everolanda* paredzēts Rīgas kuģu remonta rūpnīcas evakuēšanai, un tajā tika iekrauta daļa skābekļa ceha iekārtu.

Tādējādi kravu evakuācijai no ostas atlika tikai četri tvaikoņi:

- 1) *Ilga* (450 t), kas 27. jūnija rītā sāka iekraut vilnu;
- 2) *Marijampole* — tajā iekrāva velosipēdus;
- 3) *Rasma*, kuru remontēja un kurā lielās iegrimes dēļ varēja iekraut ap 1200 t;
- 4) *Gaida* (400 t).

27. jūnijā līdz plkst. 20.00 visi kuģi bija izvesti Bolderājas reidā, kur ieradās arī militārā pavēlniecība un lika doties gar krastu Pērnavas virzienā; tur kuģus sagaidīšot un tikšot sniegti turpmākie norādījumi. Karavāna devās ceļā. Kuģniecības vadība atradās karavānas centrā uz tvaikoņa *Ausma* (V). Kļuva zināms, ka vienu transportkuģi militārā pavēlniecība liks nogremdēt Daugavas grīvā, lai slēgtu ieeju ostā.¹⁵⁸ Šim nolūkam, izrādās, bija izraudzīts tvaikonis *Marijampole*, kura komandu (8 latvieši, 12 lietuvieši) nosūtīja uz zemes iekšieni. Tvaikoni nogremdēja neveiksmīgi, un ieeja ostā netika aizsprostota. 1943. gadā vācu armija to izcēla

¹⁵⁵ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 99.

¹⁵⁶ Turpat, 101. lp.

¹⁵⁷ Turpat, 100. lp.

¹⁵⁸ Turpat, 102. lp.

un nodeva remontā Vecmīlgrāvī.¹⁵⁹ Turklāt kuģi bija iekrauti 600 velosipēdi, aptuveni 100 motocikleti, astoņas automašīnas, divas motorlaivas un 200 t vilnas.¹⁶⁰

Karavānā pavisam bija 15 kuģu: 14 no Latvijas tirdzniecības flotes — *Atis Kronvalds*, *Ausma* (V), *Everiga*, *Everita*, *Everolanda*, *Gaida*, *Ilga*, *Imanta*, *Saule*, *Sigulda*, *Skauts*, *Rasma*, *Turaida*, ledlauzis *Krišjānis Valdemārs* — un Baltijas kuģniecības tvaikonis *Vtoraya pyatiletka*. Izejot no Rīgas, karavānas priekšgalā bija daži mīnukuģi un zemūdenes, bet nakti tie bez bridinājuma pameta tirdzniecības kuģus likteņa varā. Līdz Tallinai karavāna zaudējumus necieta. Daļa kuģu devās uz Pērnavas reidu, daļa — uz Monzundu.¹⁶¹ 28. jūnijā plkst. 4.00 kuģi noenkurojās Pērnavas reidā. Kuģu apkalpes saviem spēkiem daļēji izkrāva tvaikoņus *Skauts* un *Vtoraya pyatiletka*. Tālākajā ceļā no Pērnavas reida karavānai pievienojās tvaikoņi *Siauliai* un *Arethusas*. Visa karavānas apsardze sastāvēja no viena mīnu tralera. 29. jūnijā plkst. 7.30 kuģi ieradās Virtsu.¹⁶² Turpmāk karavāna atkal sadalījās. *Vtoraya pyatiletka*, *Rasma*, *Everolanda*, *Siauliai*, *Skauts* un *Krišjānis Valdemārs* palika Virtsu. Uz Rohukilu, kur jau atradās mūsu tvaikonis *Skrunda*, devās *Atis Kronvalds*, *Turaida*, *Gaida*, *Saule* un *Sigulda*, bet *Everiga*, *Imanta*, *Ausma* (V), *Arethusas* un *Ilga* uzņēma kursu uz Tallinu,¹⁶³ taču tvaikonim *Everiga* jūras kara spēku vadība pavēlēja atgriezties Pērnāvā, kur 3. jūlijā to reidā nogremdēja.¹⁶⁴ Vai nu sliktās informētības, vai tam laikam raksturīgā jucekļa dēļ tika zaudēts labs kuģis. Šim mērķim varēja atrast daudz piemērotāku objektu.

Kuģu grupa, kas devās uz Rohukilu, 29. jūnijā plkst. 22.00 noenkurojās pie Heinlaides salas, lai gaidītu turpmākos norādījumus. Pa ceļam tie bija satikuši kuģu karavānu no Ventspils, kurā bija arī Latvijas tvaikonis *Krimulda*.

Nostāvējuši reidā pie Heinlaides līdz 1. jūlija rītam, kuģi plkst. 4.00 saņēma rīkojumu doties uz Tallinu un Ļeņingradu. Militārā virspavēlniecība karavānai neparedzēja apsardzi, kursu deva visai aptuveni, nenospraužot to kartē un nenorādot mīnu laukus un bīstamās zonas.¹⁶⁵ Tikai plkst. 18.00 karavāna pa diviem trim kuģiem reizē devās uz Tallinu un Ļeņingradu. Izejot no Monzunda, kuģu ceļā parādījās peldošās mīnas. Plkst. 20.30 uz mīnas uzskrēja un nogrima tvaikonis *Krimulda*. No tvaikoņiem *Ilga* un *Arethusas*, kas

¹⁵⁹ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 55. lp.

¹⁶⁰ LVA, 1071. f., 1-p. apr., 2284. l., 11. lp.

¹⁶¹ ПГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 102.

¹⁶² Turpat, 103. lp.

¹⁶³ Turpat, 114. lp.

¹⁶⁴ Turpat, 122. lp.

¹⁶⁵ Turpat, 104. lp.

gāja vienā grupā ar to, nolaida laivas apkalpes glābšanai. Vairākus komandas locekļus uzņēma šie kuģi, bet daļa ievainoto laivās devās uz krastu. No avarējušā kuģa komandas pieci cilvēki gāja bojā. Karavānas tālāko ceļu sarežģīja bieža migla, un tikai 2. jūlijā plkst. 22.00 tvaikonis *Ilga*, uz kura atradās Rīgas karavānas šīs grupas vadība (politdaļas priekšnieks N. Andersens), ieradās Tallinā.¹⁶⁶ Otrā dienā Tallinā ienāca arī pārējie Latvijas kuģi.

Daļai karavānas, kas aizkavējās Virtsu, evakuāciju sarežģīja tas, ka tālāk varēja doties tikai kuģi, kuru iegrimē nepārsniedza 14 pēdas. No tvaikoņa *Vtoraya pyatiletka* kravu pārvietoja uz kuģiem *Rasma* un *Everolanda*, bet no tvaikoņa *Skauts* — uz *Siauliai*. 30. jūnijā militārā pavēlniecība paziņoja, ka tālākais ceļš iespējams kuģiem ar maksimālo iegrimē 16 pēdas. Pēc tam kad hidrogrāfisko pētījumu nodaļas priekšnieks kopā ar loci bija izvadījis caur Monzundu kreiseri *Kirov*, kļuva skaidrs, ka tur var braukt arī kuģi ar lielāku iegrimē. No ledlauža *Krišjānis Valdemārs* noņēma bunkuru un pārvietoja uz tvaikonī *Kosmōs*, un tad ledlauzis loča pavadībā izbrauca caur Monzundu. Pēc tam bunkuru atlika atpakaļ.¹⁶⁷

Ieplānotajā kuģu evakuācijā no Rīgas, Liepājas un Ventspils uz Tallinu un Ļeņingradu pirmais posms bija beidzies — kuģi bija ieradusies Tallinā. Šajā posmā bija zaudēti bijušās neatkarīgās Latvijas Republikas jūras tirdzniecības flotes tvaikoņi *Krimulda* un *Everiga*, kā arī Lietuvas tvaikonis *Marijampole*. Daudz lielāki zaudējumi šo kuģu grupu sagaidīja ceļā uz Ļeņingradu. 3. jūlijā tvaikonis *Imanta* Narvas līcī uzskrēja uz sēkļa, un to neizdevās glābt. 5. jūlijā pie Mohņi salas tvaikonis *Rasma* uzdūrās mīnai un nosēdās uz grunts, bet 10. jūlijā somu torpēdlaivas to saspridzināja.¹⁶⁸ Tvaikonis *Everolanda*, kaut arī sadūrās ar mīnu Tallinas tuvumā, tomēr patstāvīgi aizkļuva līdz Ļeņingradai. Evakuējoties no Latvijas ostām uz Tallinu un Ļeņingradu, kopumā tika zaudēti septiņi kuģi — *Gaisma*, *Vienība*, *Marijampole*, *Krimulda*, *Everiga*, *Imanta* un *Rasma*.

Pēc arhīva datiem, 1941. gada 12. jūlijā Ļeņingradā bija ieradusies 19 Latvijas kuģi: *Daugava*, *Kalpaks*, *Gaida*, *Banga*, *Sigulda*, *Skrunda*, *Bārta*, *Astra* (remontā), *Ilga*, *Biruta*, *Everanna*, *Skauts*, *Arethusa*, *Everita*, *Saule*, *Ausma* (V), *Turaida*, *Everolanda* (ar avārijas bojājumiem no minas sprādziena) un ledlauzis *Krišjānis Valdemārs*. Vienlaicīgi Baltijas kara flotes rīcībā bija vēl pieci kuģi — *Atis Kronvalds*, *Siauliai*, *Utena*, *Kretinga* un *Bārtava*.¹⁶⁹ Latvijas kuģi, kas bija ieradusies Ļeņingradā, pēc PSRS jūras flotes tautas

¹⁶⁶ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 104.

¹⁶⁷ Turpat, 114. лp.

¹⁶⁸ J. Rozes atmiņas 1989. g. 14. oktobrī. — RVKM personas kartīte «Jānis Rozes».

¹⁶⁹ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 112, 113.

komisāra vietnieka Kiričenko rīkojuma tika nodoti Baltijas kuģniecībai. Veco nosaukumu vietā visiem piešķīra numurus, un tie izbrauca jūrā jau kā militārie transportkuģi. Tā, piemēram, 1941. gada jūlija pirmajā pusē militārās pavēlniecības uzdevumus Somu līcī pildīja *Arethusas, Ilga, Saule, Daugava* un *Ausma* (V).¹⁷⁰

LATVIJAS TIRDZNIECĪBAS FLOTES KUĢU PIEDALĪŠANĀS TALLINAS EVAKUĀCIJĀ

Pēc evakuācijas no Liepājas, Ventspils un Rīgas ostām Latvijas kuģi pāravadāja kara tehniku un munīciju Monzunda salu rajonā un Somu līcī. Tas bija jāveic grūtos apstākļos, jo gandrīz visu Somu līcī sedza mīnu lauki un transportkuģiem nemitīgi uzbruka no gaisa. Karakuģu to konvojēšanai bija ļoti maz, nebija arī aizsega pret aviācijas uzlidojumiem un artilēriju. 1941. gada 7. augustā vācu armija ielauzās Somu līča piekrastē Kundas rajonā un izvērsa uzbrukumu Tallinas virzienā. Transportkuģi, pārvarēdami mīnu aizsprostus un atvairīdami pretinieka aviācijas uzbrukumus, nepārtraukti uzturēja sakarus ar aplenkto pilsētu. Krievu militārās varas iestādes neuzticējās latviešu jūrniekiem, tādēļ daudziem kuģiem tika nomainīti ne vien kapteiņi, bet arī daļa apkalpes. Tā, piemēram, tvaikoni *Everanna* sāka komandēt jaunieceltais kapteinis F. Vorobjovs, *Saule* — A. Ščetiņina,¹⁷¹ *Sigulda, Bārta* un *Skrunda* — atbilstoši M. Beklemiševs, M. Farmakovskis un S. Ostapenko.¹⁷² Tvaikoņa *Gaida* apkalpi pilnā sastāvā nosūtīja uz Arāla jūru. Nomainīja arī hidrogrāfiskā kuģa *Hidrografs* komandu.¹⁷³

Latvijas kuģi turpināja reisu starp Tallinu un Ļeņingradu līdz pat Tallinas evakuācijai. Vēl 25. augustā ar kārtējo karavānu no Tallinas uz Kronštati izbrauca kapteiņa P. Brašķa komandētais tvaikonis *Daugava* ar 506 ievainotiem karavīriem. Divas stundas tvaikoni apšaudīja no Jumindas raga, kā arī daudzkārt uzbruka no gaisa. Rezultātā gāja bojā 21 cilvēks un kuģim bija nodarīti nopietni bojājumi, taču tas vēl saviem spēkiem nokļuva Ļeņingradā.¹⁷⁴ Nedaudz agrāk, 1941. gada 10. augustā, Trigi ostā Sāmsalā tika sabombardēts tvaikonis *Bārtava*, kurš bija atvedis cementa kravu. Gāja bojā kuģa kapteinis K. Eglītis, I stūrmanis V. Galkins, I mehāniķis P. Kagus un vēl daži citi jūrnieki. Tomēr kuģis nenogrima.

¹⁷⁰ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 75.

¹⁷¹ Морской транспорт СССР. — Москва, 1984. — С. 59, 61.

¹⁷² РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 26, 28, 31.

¹⁷³ LVVA, 1684. f., 5. apr., 32. l., 52., 53. lp.

¹⁷⁴ Архив исторического отделения Главного штаба ВМФ Российской Федерации (turpmāk АИОГШ ВМ РФ). ф. 2, 136, л. 9.

Vācieši to vēlāk aizveda uz Rohukilu, bet 1943. gada augustā nogādāja Rīgā un nodeva remontā Bolderājas kuģu būvētavā.¹⁷⁵

Vairākus reisos starp Ļeņingradu un Tallinu veica arī bijušie Lietuvas tvaikoņi *Kretinga* un *Utena*. 1941. gada 13. augustā tie septiņu kuģu karavānas sastāvā minu traleru un torpēdkuģu pavadībā devās uz Tallinu. Nākamajā dienā karavāna apstājās, jo bija iekļuvusi minu laukā. *Utena* un *Vodnik* (bij. Igaunijas kuģis *Pearu*) uzsprāga uz mīnas. Kuģa *Kretinga* komandai izdevās izglābt dažus *Utena* jūrniekus. Drīz pēc tam vācu lidmašīnas apšaudīja tvaikonī *Kretinga* un nometa vairākas bumbas, no kurām viena trāpīja mērķī. Pēc divām stundām *Kretinga* nogrima.¹⁷⁶ 1941. gadā gāja bojā arī trešais Latvijas Valsts jūras kuģniecībai nodotais Lietuvas tvaikonis — *Siauliai*. Evakuējoties no Tallinas uz Ļeņingradu, 1941. gada 29. augustā kuģim trāpīja aviobumba.¹⁷⁷

Pēc tam kad 25. augustā austrumu iecirknī tika pārrauta Tallinas aizsardzība un turpmāko divu dienu laikā pretinieks sasniedza Tallinas priekšpilsētas, no kurienes ar artilēriju varēja apšaudīt visu pilsētu un ostu, Igaunijas galvaspilsētas aizstāvēšana praktiski kļuva neiespējama. Baltijas kara flotes pavēlniecība pieņēma lēmumu par Tallinas garnizona evakuēšanu un kuģu izvešanu uz Kronštāti. Tehnikas, bruņojuma iekraušana un karavīru iekāpšana kuģos sākās 27. augustā plkst. 16.00 un turpinājās 12 stundu. Pavisam uz kuģiem tika uzņemti ap 23 000 cilvēku un 15 000 t dažādu kravu.¹⁷⁸ 67 transportkuģus un palīgkuģus sadalīja četrās grupās, un katru pavadīja savs konvojs. Jūras kara flotē bija 61 karakuģis un kuteris. Pārgājienā piedalījās arī daudzi mazi kuģīši — šoneri, velkoņi, motorlaivas un kuteri. Ieskaitot karakuģus, kopumā evakuējās 195 transportlīdzekļi. Ceļā no Tallinas līdz Ļeņingradai kara flote zaudēja 16 karakuģus, bet transportkuģu, palīgkuģu un mazo kuģīšu zaudējumi bija daudz lielāki — 36 kuģi. Ļeņingradā tika nogādāts 18 000 karavīru, kas bija piedalījušies cīņās pie Tallinas, bet 5000 galamērķi nenasniedza.¹⁷⁹ No bijušās Latvijas Republikas jūras flotes evakuācijā piedalījās astoņi kuģi. Tie bija iedalīti dažādās grupās. Septiņi no tiem ceļā gāja bojā — *Ausma* (V), *Skrunda*, *Kalpaks*, *Sigulda*, *Atis Kronvalds*, *Everita* un led-

¹⁷⁵ LVVA, 1684. f., 5. apr., 35. l., 53. lp.

¹⁷⁶ Turpat, 55. lp. Savukārt izziņu krājumā «Суда Министерства морского флота, погибшие в период Великой Отечественной войны 1941—1945 гг. Справочник» (Maskava, 1989) sniegtas ziņas, ka *Kretinga*, cenzdamās izvairīties no pretinieka lidmašīnu uzbrukuma, novirzījusies no kuģu ceļa un uzsprāgusi uz mīnas.

¹⁷⁷ АИОГШ ВМФ РФ, ф. 2, д. 136, л. 42.

¹⁷⁸ Козлов И. А., Шломин В. С. Краснознамённый Балтийский флот в героической обороне Ленинграда. — Ленинград, 1976. — С. 74.

¹⁷⁹ Turpat, 75., 76. lpp.

lauzis *Krišjānis Valdemārs*. Tikai tvaikonis *Saule* sasniedza galamērķi.¹⁸⁰ Vairāki citi Latvijas kuģi šai laikā jau atradās Ļeņingradā.

Informāciju par evakuācijas gaitu no Tallinas ar Baltijas, Igauņas un Latvijas kuģniecību kuģiem sniedz arī PSRS jūras flotes tautas komisāra S. Dukeļska ziņojums. Tajā teikts, ka pārgājiena laikā bijuši uzbrukumi visiem transportkuģiem, kas piedalījās evakuācijā. To rezultātā no 23 lielajiem kuģiem 19 gājuši bojā jūrā, trīs izmesti Goglandes salā, un tikai viens tvaikonis (*Kazakhstan*) — arī ar aviobumbu un ugunsgrēka bojājumiem — sasniedzis Ļeņingradu.¹⁸¹ Vēlāk no Goglandes Ļeņingradā ieradās vēl tvaikonis *Saule*, kuru komanda bija uzsēdinājusi uz sēkļa iegūto bojājumu dēļ. Pēc neliela remonta kuģis turpinājis ceļu.¹⁸² Ziņojumā teikts, ka neapmierinoši bijusi organizēta transportkuģu apsardzība ceļā no Tallinas. Kad transportkuģi izgāja no ostas, kara flote vēl atradās reidā, un pēc tam tā nevis uzņēmas karavānas apsargāšanu, bet transportkuģu aizsegā devās prom. Tvaikoņi tika pamesti likteņa varā. To apsardzei palika tikai nedaudzi mīnu «mednieki» un divi trīs sargkuģi. Turklāt karakuģi, iedami pa priekšu, ar saviem traļiem atbrīvoja mīnas, bet nepadarīja tās nekaitīgas; uz šīm mīnām uzskrēja transportkuģi. Nebija nodrošināta arī aizsardzība pret aviācijas uzlidojumiem. Faktiski astoņi deviņi pretinieka bumbvedēji iznīcināja visus lielos transportkuģus. Gāja bojā ne mazāk kā 10 000 cilvēku.¹⁸³ Tātad no S. Dukeļska ziņojuma var secināt, ka jūras kara pavēlniecība ignorējusi civilo transportkuģu aizsardzību un gādājusi tikai par kara flotes drošību. Turklāt, kā redzams, kara vēsturnieku darbos, kuros izklāstīti šie notikumi, apzināti noklusēts par daudzu civilpersonu un tirdzniecības flotes jūrnieku bojāeju. To apstiprina arī vairāki citi dokumenti, piemēram, Baltijas kuģniecības tvaikoņa *Lunacharski* kapteiņa A. Perederija ziņojums. Tajā rakstīts: «Visdrausmīgākais, ko var iedomāties, bija tvaikoņa *Balkhash* bojāeja, uz kura, pēc tā kapteiņa vārdiem, bijis 5200 Paldiskos uzņemto cilvēku. Tvaikonis noturējās uz ūdens pusotru minūti, un pēc tam no šā kuģa ūdenī peldēja, manuprāt, maksimums 200 cilvēku.»¹⁸⁴ Protams, šis subjektīvais vērtējums nevar būt absolūti precīzs, taču atspoguļo toreizējo situāciju.

Ir saglabājušies arī vairāku Latvijas tvaikoņu kapteiņu ziņojumi par viņu vadīto kuģu bojāeju. Piemēram, Ventspils tvaikoņa *Ausma* kapteinis V. Eraks rakstīja:

¹⁸⁰ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, л. 594а, л. 5, 6.

¹⁸¹ Turpat.

¹⁸² Turpat, 2. lp.

¹⁸³ Turpat.

¹⁸⁴ Turpat, 13.—15. lp.

«28. augustā plkst. 14.00 tika saņemta pavēle kopā ar citiem 3. karavānas sastāvā sekot mīnu traleriem. Naktī apstājāties jūrā, nenobraucot līdz Mohni bācai. 29. augustā agri no rīta devāmies tālāk zēm krasta bāteriju apšaudes. Transports Nr. 46 sekoja tvaikonim *Vtoraya pyatiletka*. Ap 11.00 uz mīnas uzskrēja tvaikonis *Balkhash*. Braucot garām šī kuģa bojāejas vietai, uzņēmām 25 cilvēkus. Ap 11.00 sākās lidmašīnu uzbrukums, tika bombardēts transports Nr. 46 un tvaikonis *Vtoraya pyatiletka*. Plkst. 11.30 trīs bumbas nokrita līdzās kuģim, kuģi pielēja ar ūdeni, bet tas netika sabojāts. Tvaikoņa *Balkhash* izglābtie jūrnieki kopā ar grupu ļaužu no manas komandas sacēla paniku, patvaļīgi nolaida laivas un, nepaklausot manai pavēlei neatstāt kuģi, devās jūrā. Pēc kāda laika laivas atgriezās, ļaudis tika uzņemti uz kuģa un laivas piestiprinātas ar fallinēm, jo laivu trices bija sagrieztas. Plkst. 13.45 otrs lidmašīnu uzbrukums. No nomestajām bumbām divas trāpīja mašīnu nodaļā un kreisajā bunkura bedrē, trešā — 3. kravas tilpnē. Kuģis strauji sāka grimt. Ļaudis metās jūrā un izvietojās laivās, uz plostiem un improvizētiem plostiem no balķiem un dēļiem. Piesteidzās motorkuteri, un viens eskadras torpēdkuģis uzņēma cilvēkus un aizveda tos uz Goglandes salu. Viena ļaužu grupa ar laivu patstāvīgi nokļuva salā. Kuģa bojāejas vieta ir apmēram 10 jūdzes uz rietumiem no Goglandes salas. Pašlaik no 30 komandas locekļiem 29 atrodas Ļeņingradā, izņemot matrozi Jāni Slavinski, par kuru ziņu nav. Tvaikoņa *Ausma* -kapteinis Eraks. 9. septembrī 1941. g.»¹⁸⁵

Pārgājiena sākums bija veiksmīgs tvaikonim *Skrunda*. Tās pašas karavānas kuģis *Luga* veda 1226 ievainotus karavīrus. 29. augustā plkst. 00.15 tas uzskrēja uz mīnas, bet nenogrima. 30—40 minūtes pēc avārijas pie bojātā kuģa borta piestāja transportkuģis *Skrunda* un pusotrā stundā uzņēma visus ievainotos.¹⁸⁶ Tai pašā dienā vācu aviācija bombardēja karavānu, kurā brauca *Skrunda*, bet kuģim netrāpīja, turklāt tam izdevās tikt garām piecām vientuļām mīnām un diviem mīnu saišķiem. Tos acīmredzot bija atbrīvojuši kara flotes mīnu traleri.¹⁸⁷ 29. un 30. augustā pretinieka aviācija uzlidoja kuģim 36 reizes un nometa 144 bumbas. Tvaikoni nogremdēja 30. augustā ap plkst. 8.00—9.00 aptuveni četras jūdzes no Rodžera salas. Apmēram 600 ievainotos ar dažādiem karakuģiem nogādāja uz Kronštati, pārējos — uz Goglandes salu.¹⁸⁸ No 1226 cilvēkiem 20 gāja bojā.¹⁸⁹

¹⁸⁵ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, 594а, л. 34.

¹⁸⁶ АИОГШ ВМФ РФ, ф. 2, л. 136, л. 9.

¹⁸⁷ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, л. 594а, л. 33.

¹⁸⁸ Turpat.

¹⁸⁹ АИОГШ ВМФ РФ, ф. 2, л. 136, л. 12.

Augusta pēdējās dienās tika nogremdēti arī tvaikoņi *Everita*, *Krišjānis Valdemārs*, *Atis Kronvalds*, *Kalpaks* un *Sigulda*. *Everita* uzskrēja uz mīnas un nogrima 28. augustā pie Jumindas raga.¹⁹⁰ Tajā pašā dienā nepilnas minūtes laikā dzelmē aizgāja ledlauzis *Krišjānis Valdemārs*. Arī ledlauzis bija uzsprādzis uz mīnas. Uz tā atradās ap 90 cilvēku, bet izglābās tikai 14.¹⁹¹

Transportkuģi *Atis Kronvalds*, kas bija gājis vienā konvojā ar ledlauzi, nogremdēja dienu vēlāk. Kuģa kapteinis A. Emsiņš bija ievainots abās rokās un ar sprādziena vilni tika pārvests pār bortu, taču kopā ar daļu ekipāžas izglābās.¹⁹² Arī tvaikoņiem *Kalpaks* un *Sigulda* 29. augusts bija pēdējā diena. *Kalpaks* evakuācijas laikā bija pārveidots par hospitāli, un uz tā atradās 700 ievainoto. Goglandes salas rajonā tvaikoni vairākkārt bombardēja vācu aviācija, līdz plkst. 16.00 tas četras piecās minūtēs nogrima. Lidmašīnas plaujošā lidojumā ar ložmetējiem apšaudīja starp kuģa atlūzām peldošos cilvēkus. Izglābās tikai ap 70 cilvēku (no 29 komandas locekļiem — 16).¹⁹³ Kuģa kapteinis E. Veinbergs tika smagi ievainots.¹⁹⁴ Pie Goglandes salas ienaidnieka aviācija trāpīja arī tvaikonim *Sigulda*, nogalinot vienu cilvēku. Gūto bojājumu dēļ kuģi vajadzēja uzsēdināt sēkli, bet pēc diennakts tas nogrima.¹⁹⁵

Ekspluatācijā palikušie Latvijas kuģi turpināja pārvadāt militārās kravas starp Orānienbaumu un Ļeņingradu. Orānienbaumas reidu vācu artilērija nepārtraukti apšaudīja, un reisi bija ļoti bīstami. To laikā daži tvaikoņi tika stipri bojāti, bet vairāki aizgāja bojā. Nācās veikt arī citus sarežģītus reisus. 1941. gada 2. septembrī uz Karēlijas zemes šaurumu Koivisto apvidū glābt ielenkumā nonākušās Padomju Savienības 23. armijas daļas nosūtīja trīs kuģus, to skaitā tvaikoni *Bārta*. Pārgājiens bija ļoti bīstams — pilnīgā tumsā, pretinieks trīs četru kilometru attālumā. Tvaikonis plkst. 5.25 uzskrēja uz sēkļa, bet pēc stundas izdevās tikt nost un turpināt ceļu. Plkst. 7.10 *Bārta* jau pietauvojās Koivisto pietātnē, un 30 minūtēs uz kuģa tika uzņemts ap 3500 karavīru. Tās pašas dienas vakarā tvaikonis veiksmīgi sasniedza Ļeņingradu.¹⁹⁶ 1941. gada 21. septembrī Kronštates reidā aviācijas uzlidojuma rezultātā *Bārta* tika nopietni bojāta, bet kapteinim izdevās uzsēdi-

¹⁹⁰ Архив Балтийского Государственного морского пароходства, I отд., д. 227, л. 63, 64.

¹⁹¹ J. Stūrmaņa atmiņas 1986. g. 24. janvārī. — RVKM personas kartīte «Jānis Stūrmanis».

¹⁹² A. Emsiņa atmiņas 1982. g. 22. oktobrī. — RVKM personas kartīte «Artūrs Emsiņš».

¹⁹³ АИОГШ ВМФ РФ, ф. 2, д. 136, л. 12.

¹⁹⁴ Суда Министерства морского флота... — Москва, 1989. — С. 34.

¹⁹⁵ АИОГШ ВМФ РФ, ф. 2, д. 136, л. 33.

¹⁹⁶ РГАЭ, ф. 8045, оп. 3, д. 594а, л. 36.

nāt to uz sēkļa.¹⁹⁷ Stūres māja palika virs ūdens, un kara jūrniecei 19 mēnešus to izmantoja par novērošanas punktu. Tvaikonis *Astra* 1941. gada 1. oktobrī Orānienbaumas ostā uzņēma ievainotos, tajā iekrāva arī automašīnas, Orānienbaumu sāka apšaudīt, un kuģis nepaspēja iziet no ostas, to nogremdēja.¹⁹⁸ 1941. gadā gāja bojā vēl cits bijušās Latvijas brīvvalsts kuģis: 30. novembrī rietumos no Kronštates pēc aviobumbas trāpījuma nogrima tvaikonis *Skauts*.¹⁹⁹

Atlikušie Latvijas tvaikoņi, kas bija ekspluatācijas kārtībā un atradās Leningradā, blokādes laikā palika ostā. Pilsētas apšaudes rezultātā vairāki guva bojājumus, piemēram, *Everanna* un *Daugava*. Pirmajā blokādes ziemā tika izmantots tikai tvaikonis *Biruta*. Tas apgādāja ar tvaiku blakusstāvošo turboelektrokuģi *V. Molotov*, kas bija pārveidots par hospitāli bada, aukstuma un cīngas novājinātajiem jūrnikiem.²⁰⁰

No Latvijas kuģiem, kas 1941. gada jūnijā evakuējās uz Leningradu, pēdējais otrā pasaules kara laikā gāja bojā kādreizējais tūristu tvaikonis *Banga*. 1944. gada 28. novembrī ceļā no Virtsu uz Rīgu tas uzskrēja uz akmeņiem, ieguva sūci un nākamajā dienā nogrima.²⁰¹

Pēc kara Latvijā atgriezās tikai daži kuģi, un tie paši sliktā tehniskā stāvoklī. 1945. gada 15. oktobrī republikā bija astoņi tvaikoņi — *Arethusa*, *Bārta*, *Biruta*, *Daugava*, *Everanna*, *Everolanda*, *Ilgā* un *Turaida*.²⁰² *Saule* līdz kara beigām atradās Leningradā, un tur to 1945. gada 15. jūlijā norakstīja. Bez kapitālā remonta nebija ekspluatējams arī tvaikonis *Bārta*. Kuģniecības komisija par šo kuģi deva slēdzienu: «Kapitālais atjaunošanas remonts nav pabeigts un neturpinās. Sagatavots buksēšanai. Jāiekārto telpas komandai un virkne dienesta telpu — radiotelpa, stūres māja, noliktavas u. c. Jāveic metāla klāja un starpsienu remonts, jāatjauno kuģa tvaika apkures sistēma utt. Remonta apjoms ļoti liels, uz kuģa nav nekādas iekārtas. Ekspluatācijā šogad nodots nevar tikt.»²⁰³ Slikts tehniskais stāvoklis bija arī pārējiem septiņiem kuģiem, kuri atsāka darbu 1945. gadā.

Piecos gados — no 1940. gada jūnija līdz 1945. gadam — bija iznīcināta maza neatkarīga valsts, izpostīta daudzu tās pilsoņu dzīve un arī likvidēta šīs jūras valsts tirdzniecības flote.

¹⁹⁷ LVA, 1071. f., 1. apr., 78. l., 48. lp.

¹⁹⁸ Turpat.

¹⁹⁹ Суда Министерства морского флота... — С. 39.

²⁰⁰ Борьба за Советскую Прибалтику в Великой Отечественной войне. Кн. 3. — Рига, 1969. — С. 177.

²⁰¹ Суда Министерства морского флота... — С. 43.

²⁰² LVA, 1071. f., 1. apr., 80. l., 1.—5. lp.

²⁰³ Turpat, 69. l., 13. lp.

AMERIKAS SAVIENOTAJĀS VALSTĪS UN LIELBRITĀNIJĀ PALIKUŠO LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS FLOTES KUĢU LIKTEŅI OTRĀ PASAULES KARA LAIKĀ

Laikā, kad Latvijā tika nacionalizēti bijušās brīvvalsts kuģi, Atlantijas okeānā turpināja kuģot vēl astoņi, bet pie Lielbritānijas krastiem — pieci Latvijas tvaikoņi. Uz tiem tika attiecināts Latvijas PSR valdības papildu rīkojums par svešos ūdeņos un ostās esošo Latvijas tirdzniecības flotes kuģu atgriešanās kārtību:

«1. Visiem kuģiem, kas brauc zem Latvijas flagas un atrodas Atlantijas okeānā ceļā uz Ameriku un Kanādu vai arī brauc pretējā virzienā, nekavējoties un neatkarīgi no tā, vai tie brauc ar kravu vai balastu, ir jābrauc uz Murmansku, bet kuģiem, kas atrodas Klusajā okeānā, jābrauc nekavējoties uz Vladivostoku.

2. Kuģiem, kuru krava pašlaik tiek izkrauta ASV un Kanādā, pēc kravas izkraušanas pabeigšanas ir jādodas vai nu uz Murmansku, vai Vladivostoku atkarībā no viņu atrašanās vietas.

3. Kuģiem, atrodoties Anglijā, pēc kravas izkraušanas jādodas uz Murmansku...»²⁰⁴

Amerikas Savienotajās Valstīs palika tvaikoņi *Abgara, Ciltvaira, Everagra, Everalda, Everasma, Everelza, Ķegums* un *Regent*. To kapteiņi nepaklausīja jaunizveidotajai Latvijas valdībai un nedēļās ne uz Murmansku, ne Vladivostoku, bet palika Amerikā. Savienotās Valstis neatzina Baltijas valstu okupāciju. Uzskatot Latviju par neatkarīgu, bet svešas valsts okupētu zemi, Amerikas Savienoto Valstu valdība par likumīgu atzina tās iepriekšējo pārstāvniecību, karogu un pilsoņu īpašuma tiesības. Visi astoņi kuģi saglabāja savus vārdus, sarkanbaltsarkano karogu un daļēji arī kapteiņus un komandas. Tvaikoņi veica reisus starp Atlantijas okeāna zemju ostām.

1941. gada decembrī Amerikas Savienotās Valstis iesaistījās otrajā pasaules karā un noslēdza līgumu ar Latvijas kuģu īpašniekiem par šo tvaikoņu nodošanu ASV Karalaika kuģniecības pārvaldei (*War Shipping Administration*). Tvaikoņi veica karam nepieciešamo kravu pārvadājumus.²⁰⁵ To vārdi un karogi nemainījās. Seši Latvijas kuģi gāja bojā 1942. gadā karadarbības rezultātā. Gada sākumā — 19. janvārī — ASV austrumu piekrastē Vācijas zemūdene *U-123* (komandieris R. Hardegens) nogremdēja tvaikoni *Ciltvaira*.²⁰⁶ Nākamā gāja bojā *Everasma*, ko 28. februārī ar tor-

²⁰⁴ Valdības Vēstnesis. — 1940. — Nr. 173 (2. aug.).

²⁰⁵ Kļaviņš K. Latvijas kuģu likteņi. — 140. lpp.

²⁰⁶ Andersons E. Baltijas valstu liktenis svaru kausos // Laiks. — 1983. — 1. VI.

pēdām un artilērijas uguni iznīcināja Itālijas zemūdene *Da Vinci* (komandieris L. Longanēzi Katāni).²⁰⁷ Kuģis bija ceļā no Norfolkas (ASV) uz Riodežaneiro (Brazīlija). Tvaikoni *Abgara*, kas gāja no Kingstonas (Jamaika) uz Monreālu (Kanāda), 1942. gada 6. maijā torpedēja Vācijas zemūdene *U-108* (komandieris K. Šulcs).²⁰⁸ Savukārt tvaikoni *Regent* Karību jūrā ceļā no ASV uz Panamu 24. jūnijā nogremdēja Vācijas zemūdene *U-504* (komandieris F. Poske).²⁰⁹ Nākamais bija tvaikonis *Everalda*, ko 28. jūnijā ceļā no Norfolkas uz Riodežaneiro ar klāja lielgabaliem apšaudīja un nogremdēja vācu zemūdene *U-158* (komandieris E. Rostīns).²¹⁰ Sesto kuģi — tvaikoni *Everelza* — 1942. gada 13. augustā reisa laikā no Brazīlijas uz ASV torpedēja Vācijas zemūdene *U-600* (komandieris B. Curmilēns).²¹¹

Otro pasaules karu pārdzīvoja tikai divi Latvijas kuģi no tiem, kuri 1940. gadā bija palikuši Amerikas Savienotajās Valstīs. Tie bija Fricim Graudam piederējušie tvaikoņi *Everagra* un *Ķegums*. Pēc kara kuģniecības pārvalde tos atdeva F. Grauda mantiniekiem, kuri ASV nodibināja rēdereju. *Everagra* 1946. gadā apmainīja neatkarīgās Latvijas karogu pret Hondurasas karogu, bet *Ķegums* 1948. gadā aizgāja bojā ar sarkanbaltsarkano karogu mastā.²¹²

Sākoties karam starp Padomju Savienību un Vāciju, pieci bijušās Latvijas brīvvalsts kuģi joprojām atradās Lielbritānijā — *Elizabete*, *Everoja*, *Katvaldis*, *Miervaldis* un *Ramava*. Arī šo tvaikoņu kapteiņi nebija pakļāvušies Latvijas PSR valdības rīkojumam. 1940. gada rudenī kuģus pārņēma Britu Kara transporta ministrija. Atšķirībā no ASV Lielbritānija šos kuģus pārlika zem sava karoga un daļēji nomainīja tiem komandas. Tvaikoņus *Elizabete*, *Miervaldis* un *Ramava* pēc kara pārņēma Lielbritānijas Transporta ministrija, bijušajiem īpašniekiem izmaksājot kompensāciju.²¹³

Tvaikonis *Everoja* gāja bojā 1941. gada 3. novembrī, būdams ar kravu ceļā no ASV uz Lielbritāniju: pie Kanādas to nogremdēja vācu zemūdene *U-203* (komandieris R. Micelburgs).²¹⁴ *Katvaldis* nogrima Atlantijas okeānā 1942. gada 24. augustā, to torpedēja vācu zemūdene *U-605* (komandieris I. Sics).²¹⁵

Tātad no 13 kuģiem, kas 1941. gadā atradās ASV un Lielbritānijā, karu pārdzīvoja tikai pieci, bet Latvijā neatgriezās neviens.

²⁰⁷ Andersons E. Baltijas valstu liktenis..

²⁰⁸ LJVA, A 1.

²⁰⁹ Andersons E. Baltijas valstu liktenis..

²¹⁰ LJVA, E 4.

²¹¹ LJVA, E 9.

²¹² G. Grauda atmiņas 1990. g. 12. oktobrī un vēstules 1990.—1993. g. — RVKM personas kartīte «Gunārs Grauds».

²¹³ Klaviņš K. — Latvijas kuģu likteņi. — 139., 140. lpp.

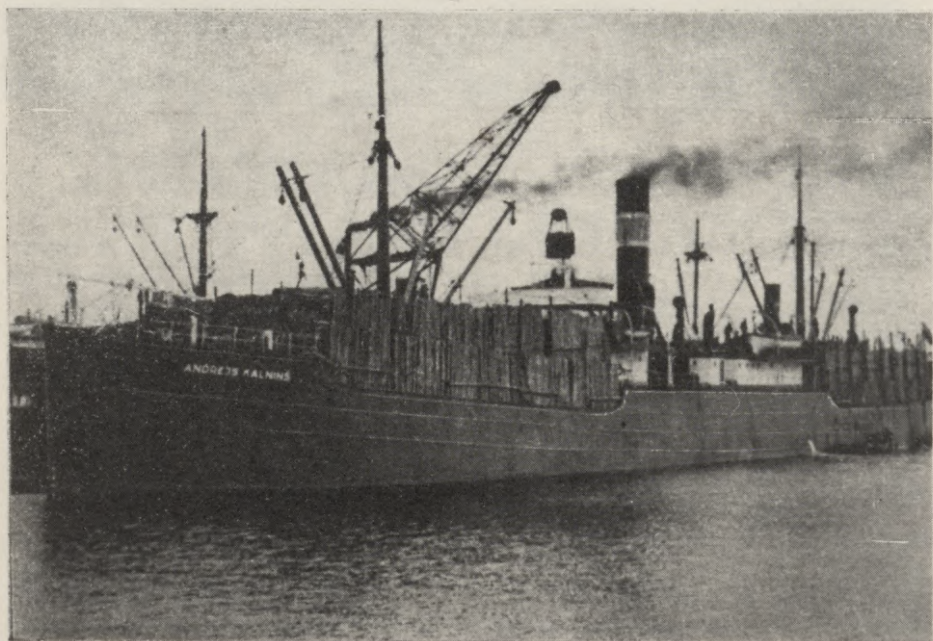
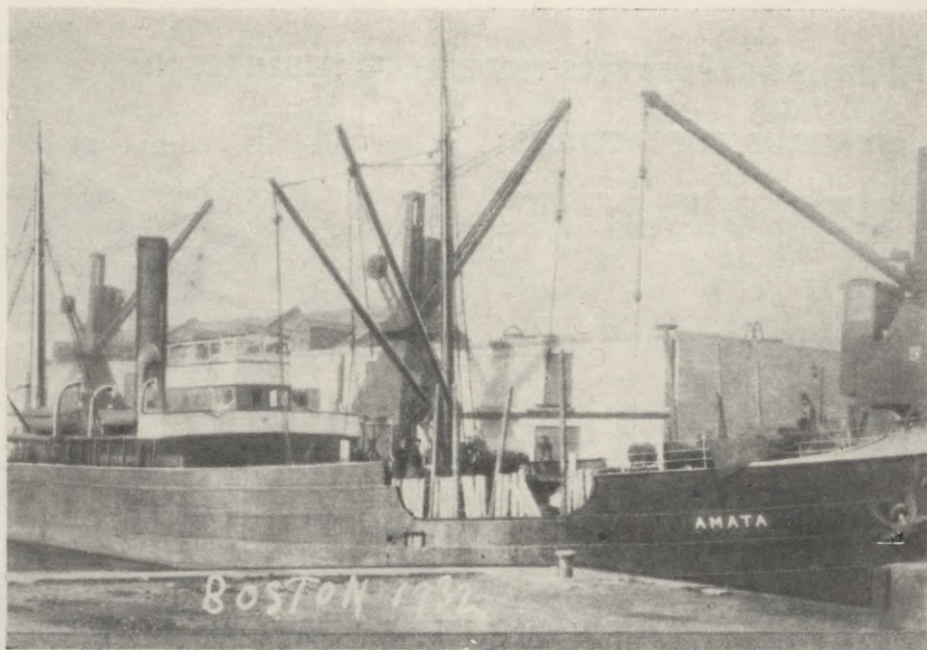
²¹⁴ LJVA, E 19.

²¹⁵ LJVA, K 6.

LATVIJAS REPUBLIKAS TIRDZNIECĪBAS FLOTES KUĢI
1940. GADĀ
(SKAITĻOS, FOTOATTĒLOS)

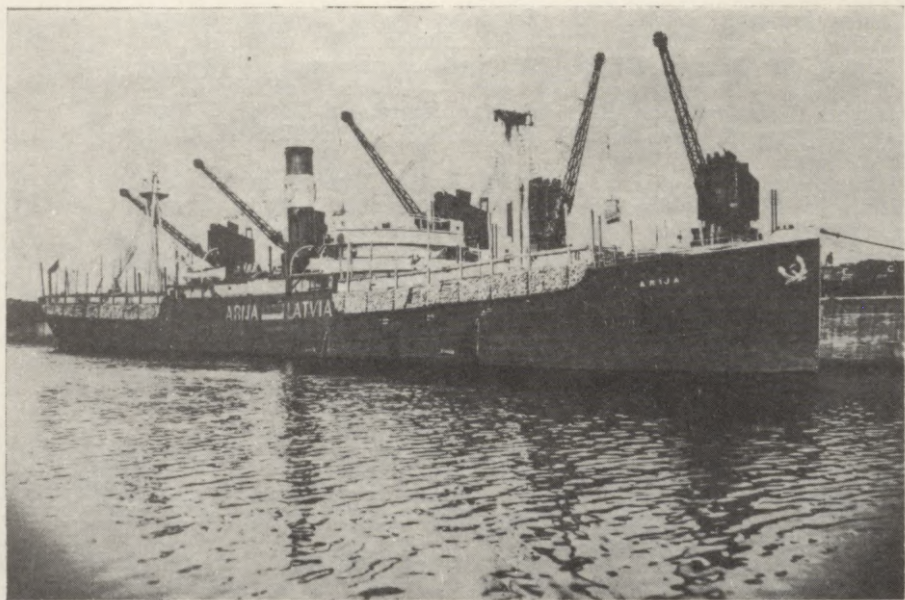

1. Kravas tvaikonis *ABGARA* (bij. *Vinodol*, *Bisley*, *Roselands*). Tilpība 4422 BRT. Būvēts 1911. gadā Vesthārtlpulā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1936. gada. Īpašnieki J. Zalcmanis, K. Jansons, J. Freimanis Rīgā. Kapteiņi A. Galdiņš, N. Grīniņš. Kuģa piederības osta (P. o.) Rīga.
1940. gada vasarā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Abgara*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 6. maijā).

2. Kravas tvaikonis *AMATA* (bij. *Dundaga*, *Emmy*, *Condroz*, *Herzog Johann Albrecht*). Tilpība 1132 BRT. Būvēts 1898. gadā Rostokā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1925. gada ar nosaukumu *Emmy*, no 1929. gada — *Dundaga*, no 1932. gada — *Amata*. Ipašnieks J. Minninghoifs (Nīderlandes pavalstnieks) Rīgā. Kapteiņi K. Udrīņš, G. Cughauss, E. Erns, K. Jurgensons, K. Dreimanis, A. PRIEDITIS, H. AĶIS, P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 8. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Carl*. Gāja bojā kara laikā (1945. gada 11. martā).
3. Kravas tvaikonis *ANDREJS KALNIŅŠ* (bij. *Vilnis*, *Onda*). Tilpība 3002 BRT. Būvēts 1907. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada ar nosaukumu *Onda*, no 1933. gada — *Vilnis*, no 1935. gada — *Andrejs Kalniņš*. Ipašnieki M. Kalniņš un biedri Rīgā. Kapteiņi O. Brūvelis, J. MORGENSTERNŠ. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 1. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Lībekā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Riga*, vēlāk *Stadt Riga*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 6. jūlijā).
4. Kravas tvaikonis *ARETHUSA*. Tilpība 496 BRT. Būvēts 1906. gadā Trūnā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1931. gada. Ipašnieki E. Bērziņš un biedri Rīgā. Kapteiņi V. Putriņš, A. ALKSNIS, O. KIRSFELDS. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 6. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports *Nr. 539*. Kara laikā nostāvējis pietauvots Ļeņingradas ostā un Nevā. No 1944. gada maija Ļeņingradā dokā. 1945. gada 8. martā atdots Latvijas Valsts jūras kuģniecībai (LVJK). Ekspluatēts līdz 1956. gadam.

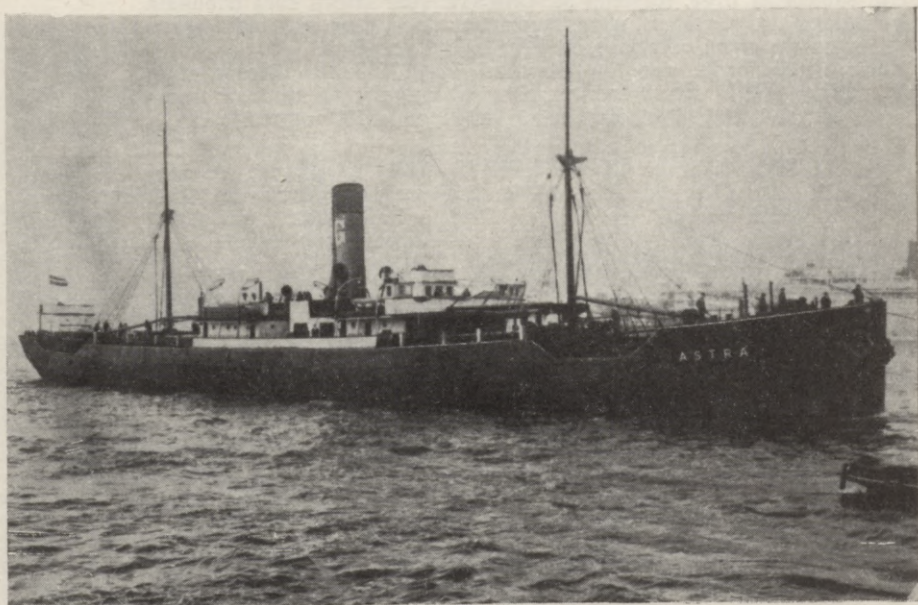

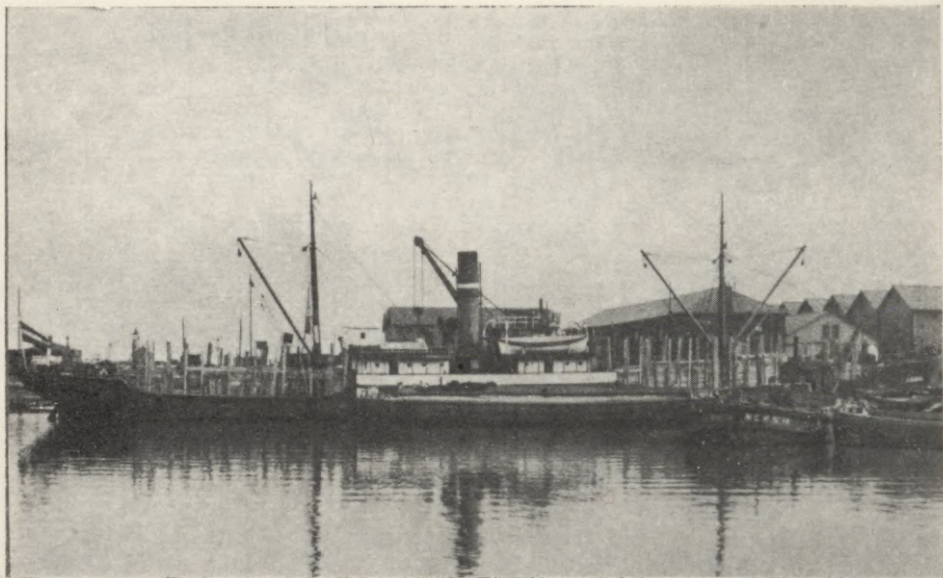

5. Kravas tvaikonis *ARIJA* (bij. *North Britain, Baltic Exchange*). Tilpība 3678 BRT. Būvēts 1907. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1932. gada. Īpašnieki J. Zalcmanis, K. Jansons, J. Freimanis Rīgā. Kapteiņi J. Freimanis, R. Steins, K. Kaktiņš, M. Osis, A. Kraukle, K. VETRA, J. GRINBERGS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 6. decembrī Ļeņingradā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Libekā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Wartheland*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 12. decembrī).

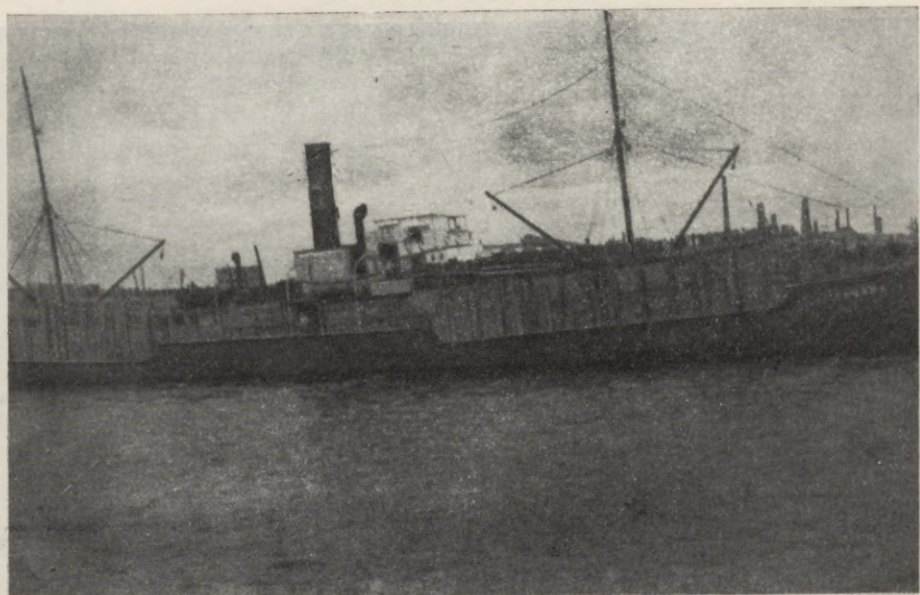
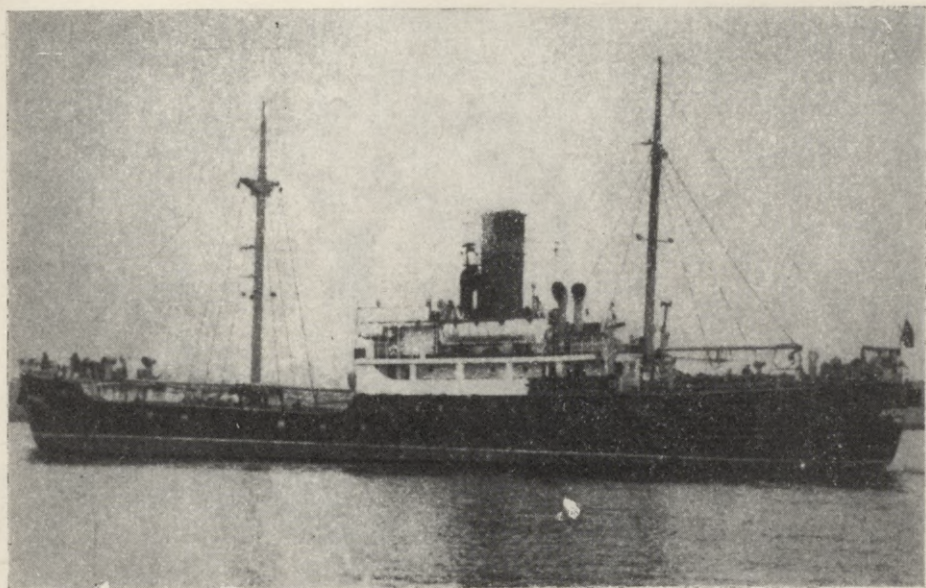
6. Tvaikoņa *ARIJA* kurinātāji, 1937. gads.

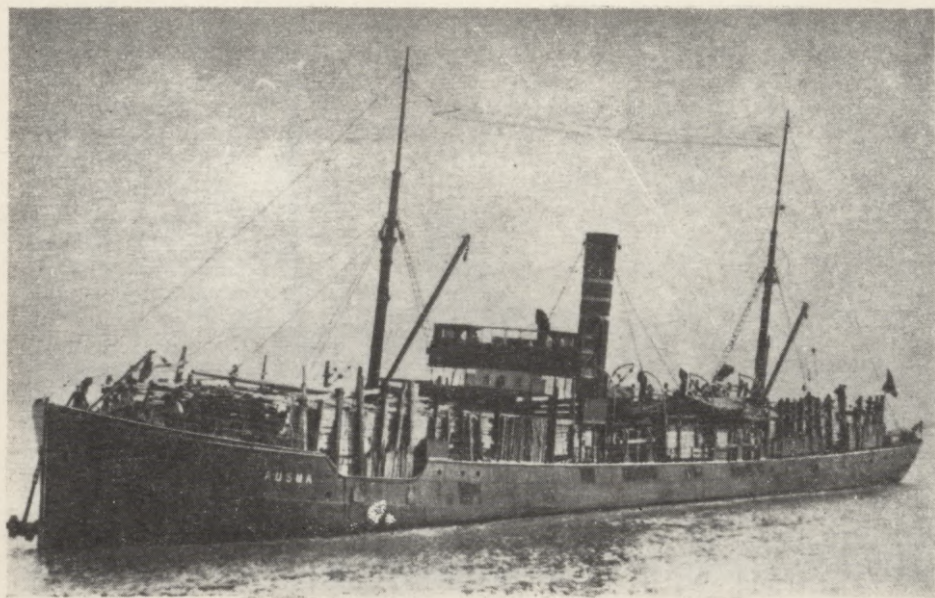
7. Kravas tvaikonis *ASTRA* (bij. *Erissos, Acacia*). Tilpība 3120 BRT. Būvēts 1902. gadā Vesthārtlpulā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Īpašnieki A. Bērziņš un biedri Rīgā. Kapteiņi P. Snore, K. TREIJS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 12. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 516. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 1. oktobrī). Vēlāk izcelts, bet nav ekspluatēts.

8. Kravas tvaikonis *ATIS KRONVALDS* (bij. *Abava, Koholyt, Marie Horn, Fridrich Carl, Professor Willy Stöwer, Franziska Fischer, Hilda Horn*). Tilpība 1423 BRT. Būvēts 1900. gadā Rostokā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1925. gada ar nosaukumu *Abava*, no 1939. gada — *Atis Kronvalds*. Ipašnieks Apvienotā kuģniecības akciju sabiedrība Rīgā. Kapteiņi M. ČAKSTE (par krievu kara tribunāla spriedumu M. Čakstem u. c. komandas locekļiem sk. 1941. gada 4. septembra avīzē «Tēvija»), A. EMSIŅŠ. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 4. decembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 563. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 29. augustā).
9. Kravas tvaikonis *AUSEKLIS* (bij. *Hochland, Mezen*). Tilpība 1309 BRT. Būvēts 1914. gadā Petrogradā (Krievija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Austra» Rīgā. Kapteiņi P. Pusulis, J. Andrejsons, A. Miške, E. ĀBELS, J. ŌZOLIŅŠ. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 2. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā, Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Ortelsburg*. Nogremdēts kara laikā (1943. gada 28. aprīli). Pēc kara izcelts un kapitāli izremontēts Varnemindē (Vācija). Nodots LVJK un ekspluatēts vēl no 1951. gada līdz 1967. gadam.
10. Kravas tvaikonis *AUSMA* (bij. *Trinacria, Prussia, Charlotte Blumberg, Lewisport*). Tilpība 1905 BRT. Būvēts 1903. gadā Dandī (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieki A. Bērziņš, L. Neiburgs un biedri Rīgā. Kapteiņi J. Zilemanis, J. Snore, A. NICMANIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 20. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Štetīnē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Käthe Oldendorf*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 13. jūlijā).

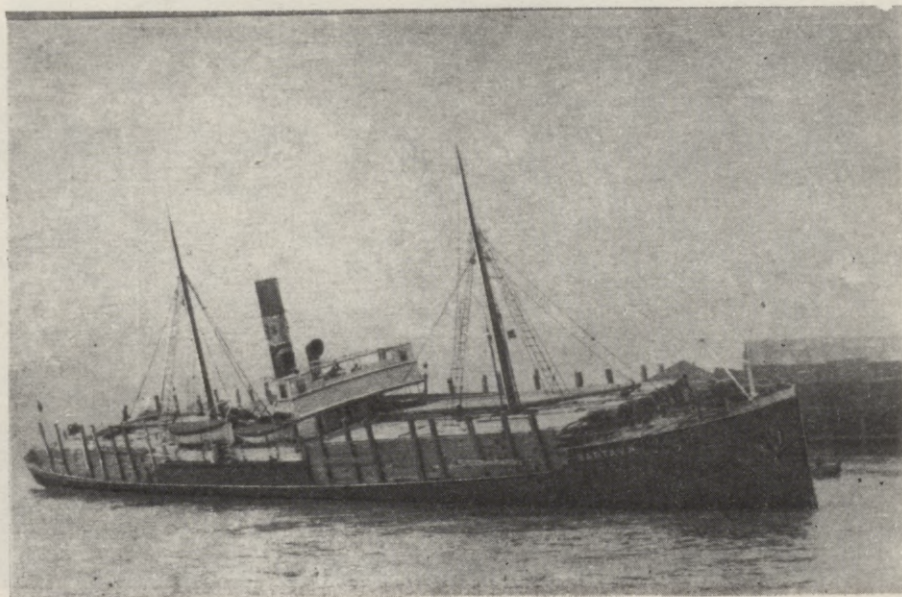

11. Kravas tvaikonis *AUSMA* (bij. *Moria*, *Amphitrite*, *Eastgate*). Tilpība 1791 BRT. Būvēts 1889. gadā Vitbi (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Jūra» Ventspilī. Kapteiņi K. Anbaks, A. Gūtmanis, K. Puķītis, E. Zembahs, R. Kunstbergs, Z. JUREVICS, V. ERAKS, P. o. Ventšpils. Nacionalizēts 1940. gada 22. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 546. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 29. augustā).

12. Tvaikoņa *AUSMA* (V) matroži un kurinātāji, 1932. gads.

13. Kravas tvaikonis *BARTAVA* (bij. *Ulla*, *Föhr*). Tilpība 768 BRT. Būvēts 1888. gadā Ķīlē (Vācija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieki G. Grīnvalds un biedri Liepājā. Kapteiņi A. Kreišmanis, M. Jirgenšons, K. EGLĪTIS, P. o. Liepājā. Nacionalizēts 1940. gada 19. decembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 572. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 10. augustā).

14. Kravas tvaikonis *BĀRTA* (bij. *Penmount*). Tilpība 2324 BRT. Būvēts 1900. gadā Vesthārtlūpā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi J. Krūmiņš, M. Čakste, J. ANDREJSONS, J. ČAGINS, M. FARMAKOVSKIS. P. o. Rīga.

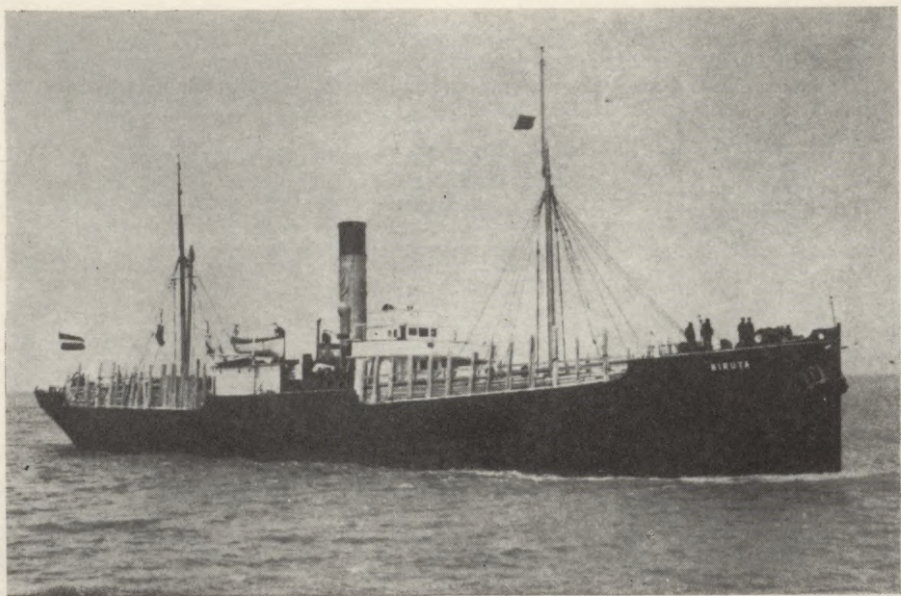
Nacionalizēts 1940. gada 9. decembrī Ļeņingradā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports *Nr. 506*. Bojāts kara laikā (1941. gada 21. septembrī). Izmantots tālšāvēju uguns koordinēšanai. 1944. gada 31. maijā izcelts, tad Ļeņingradā kapitāli izremontēts un 1945. gada 5. martā atdots LVJK. Eksploatēts no 1948. gada līdz 1949. gada 4. februārim.

15. Tvaikoņa *BĀRTA* jūrnieki, trīsdesmitie gadi.

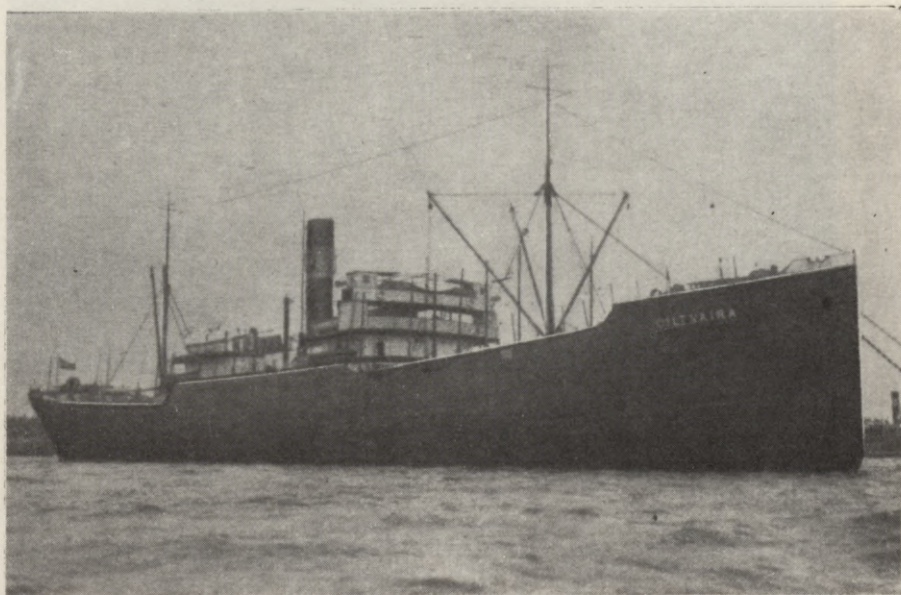
16. Kravas motorkuģis *BRU* (bij. *Öiekast, Os*). Tilpība 572 BRT. Būvēts 1919. gadā Rakevikā (Norvēģija). LR flotes sastāvā no 1932. gada. Izmantots siļķu zvejā (1932—1937). Ipašnieks V. Kalniņš Rīgā. Kapteiņi J. Plecis, E. Ābelis, K. DUMPIS, P. PUSULIS, B. OZOLINS. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 6. novembrī Ventspilī. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Rīgā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Bru*. Kara beigās atradās Dānijā, vēlāk nodots LVJK, bet 1947. gada 11. septembrī — Rīgas jūrskolai.

17. Kravas tvaikonis *BIRUTA* (bij. *Wraymore, Pomaron*). Tilpība 1823 BRT. Būvēts 1907. gadā Greindžmutā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «P. Dannebergs» Rīgā. Kapteiņi K. Bauers, P. Cirulis, H. Errs, O. Kalniņš, G. NIMANDS, Z. JUREVICS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 13. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 504. 1945. gada 6. martā atdots LVJK. 1950. gada 29. martā ar PSRS jūras flotes ministra pavēli pārdēvēts par *Sigulda*. Ekspluatēts līdz 1957. gadam.
18. Tvaikoņa *BIRUTA* komanda, 1926. gads. Kapteinis K. Bauers — 1. rindā centrā.
19. Kravas tvaikonis *CILTVAIRA* (bij. *Twyford, Vironia, President Bunge, Endsleigh*). Tilpība 3779 BRT. Būvēts 1905. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1935. gada. Ipašnieki J. Zalcmanis, J. Freimanis, K. Jansons Rīgā. Kapteiņi K. Kaktiņš, A. Brenčsons, M. Osis. P. o. Rīga. 1940. gada jūlijā atradās Amerikā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Ciltvaira*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 19. janvāri).

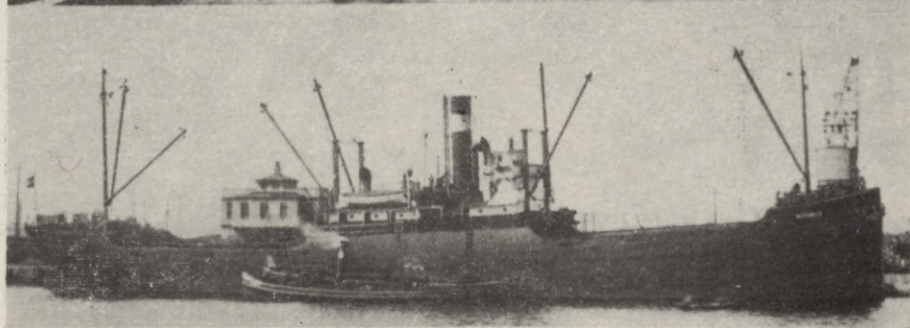
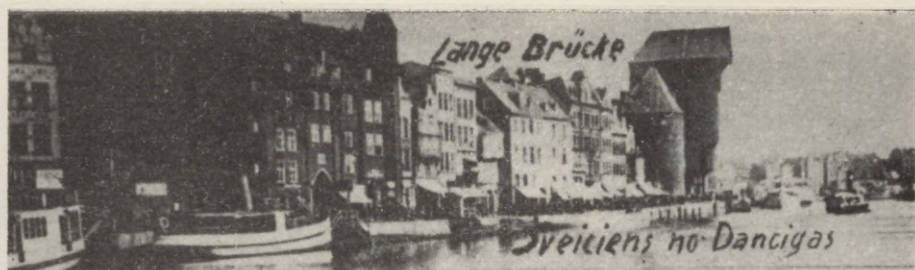
20. Kravas tvaikonis *DAUGAVA* (bij. *Federacija, Vera, Ljubow*). Tilpība 1430 BRT. Būvēts 1891. gadā Helsīngērā (Dānija). LR flotes sastāvā no 1920. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi M. Čakste, M. Zariņš, J. Krūmiņš, V. Valks, J. GRINBERGS, P. BRASKIS. P. o. Rīga. (Pirms I pasaules kara nosaukums *Vera*. Ipašnieks kuģniecības firma «Helmsing and Co». P. o. Rīga.) Nacionalizēts 1940. gada 2. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 522. 1945. gada 9. martā atdots LVJK. Eksploatēts līdz 1956. gadam.

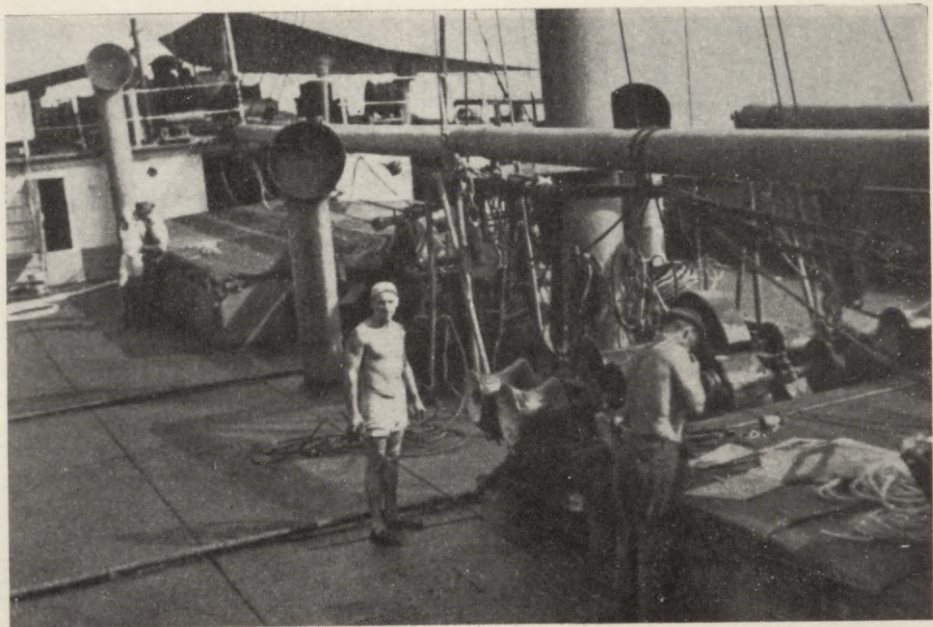

21. Tvaikoņa *DAUGAVA* matroži un kurinātāji, 1938. gads.

22. Kravas tvaikonis *DOLE* (bij. *Everhope*, *Maplegrove*, *Ben Clune*, *Oltul*, *Iriston*). Tilpība 3811 BRT. Būvēts 1912. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1933. gada ar nosaukumu *Everhope*, no 1939. gada — *Dole*. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi M. Kjupe, A. KRASTS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 9. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Libekā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Anke*. Gāja bojā kara laikā (1943. gada 11. septembrī).
23. Kravas tvaikonis *ELIZABETE* (bij. *Kurzeme*, *Valka*, *Kiowa*). Tilpība 2039 BRT. Būvēts 1917. gadā Klīvlendā (ASV). LR flotes sastāvā no 1928. gada ar nosaukumu *Valka*, no 1930. gada — *Kurzeme*, no 1934. gada — *Elizabete*. Ipašniece E. Katkēviča Rīgā. Kapteinis J. Millers. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, sākumā saglabājot vārdu *Elizabete*, tad — *Siona*. Ekspluatēts līdz 1957. gadam.
24. Tvaikoņa *ELIZABETE* komanda, trīsdesmitie gadi. J. Brunskliepa, vēlāk tvaikoņa *Skauts* kapteinis, — 2. rindā otrais no kreisās.

25. Kravas tvaikonis *EVERAGRA* (bij. *Curonia*, *Glenstoy*). Tilpība 3702 BRT. Būvēts 1911. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1932. gada ar nosaukumu *Curonia*, no 1939. gada — *Everagra*. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi V. Dorns, V. Balodis. P. o. Rīga.
1940. gadā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas, tad Hondurasas un Panamas karogiem, saglabājot vārdu *Everagra*. Ekspluatēts līdz 1957. gadam.
26. Kravas tvaikonis *EVERALDA* (bij. *Mokla*). Tilpība 3951 BRT. Būvēts 1912. gadā Vesthārtluplā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1932. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi A. Kirsfelds, V. Sole, K. Kerpe, V. Dorns, J. Martinsons. P. o. Rīga.
1940. gada vasarā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Everalda*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 29. jūnijā).
27. Kravas tvaikonis *EVERANNA* (bij. *Disciplina*, *Amilcare Cipriani*, *Stamboul*). Tilpība 2880 BRT. Būvēts 1908. gadā Nūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1930. gada. Ipašniece E. Grauds Rīgā. Kapteiņi J. Beldavs, G. Kalniņš, E. Ziemeļis, K. Kerpe, M. Kjude, R. KUPCS, F. VOROBJOVS. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 16. decembrī Ļeņingradā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 502. No 1942. gada Ļeņingradā dokā. 1945. gada 7. martā atdots LVJK. 1946. gada 5. septembrī ar PSRS jūras flotes ministra pavēli pārdēvēts par *Sudrabu Edžus*. Ekspluatēts līdz 1947. gadam.

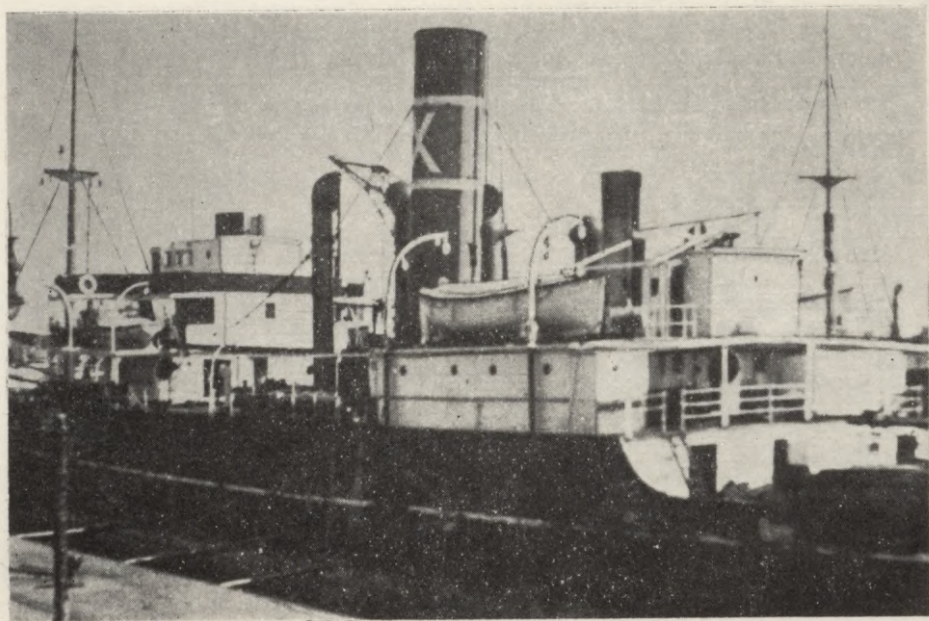

28. Kravas tvaikonis *EVERARDS* (bij. *Ronturn, Camerata*). Tilpība 3705 BRT. Būvēts 1910. gadā Vesthārtlpūlā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1933. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi A. Bensons, K. Ūdriņš, A. Kužņecovs. P. o. Rīga. 1938. gadā Spānijā konfiscēts. Kuģoja ar Spānijas karogu. Vārds — *Castillo Fuensaldana, Cru Mediterraneo, Sendye*. Ekspluatēts līdz 1968. gadam.

29. Kravas tvaikonis *EVERASMA* (bij. *Antonios Stathatos*). Tilpība 3836 BRT. Būvēts 1920. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi E. Ziemeļis, M. Pērkons. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Everasma*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 28. februārī).

30. Kravas tvaikonis *EVERENE* (bij. *Louvain, Lousiana, Belliew, Strathyre*). Tilpība 4434 BRT. Būvēts 1906. gadā Greindžmutā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1936. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi J. Birze-Birznieks, J. Matisons, A. KUZŅECOVŠ. P. o. Rīga. Gāja bojā kara laikā (1940. gada 25. janvārī). Centrā — II stūrmānis J. Gustsons.

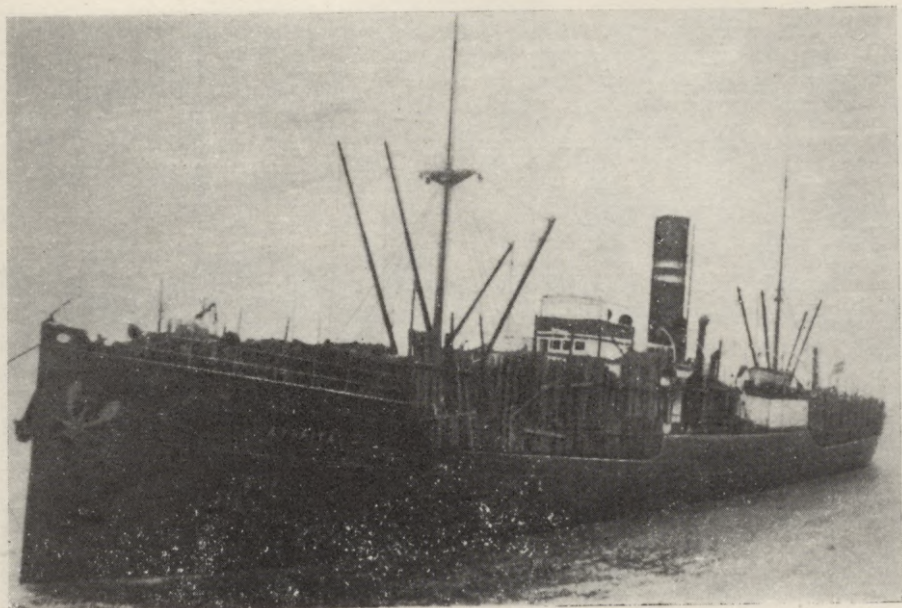
31. Kravas tvaikonis *EVERIGA* (bij. *Rita Chandris, Helen Moller, Egyptian Transport*). Tilpība 4648 BRT. Būvēts 1914. gadā Vesthārtluplā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi A. Bensons, V. Auns, M. BRIEDIS. P. o. Rīga.

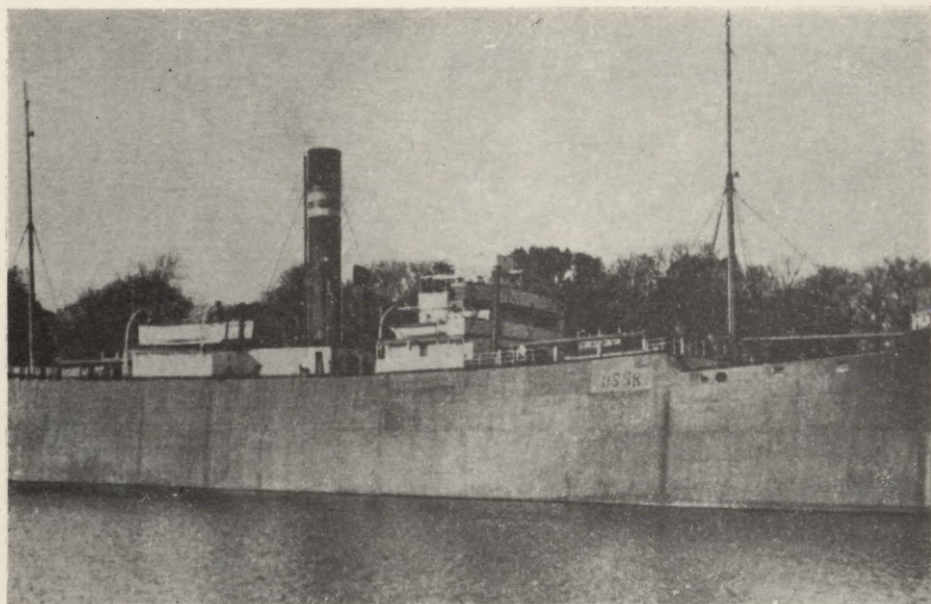
Nacionalizēts 1940. gada beigās Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, nogremdēts (1941. gada 3. jūlijā), lai aizsprostotu ieeju Pērnavas ostā. 1942. gadā izcelts. Kara beigās atradās Dānijā. 1947. gada 10. martā atdots LVJK (PSRS jūras flotes ministra pavēle Nr. 68). 1950. gada 29. martā ar PSRS jūras flotes ministra pavēli Nr. 215 pārdēvēts par *Kemerī*. Līdz 1953. gadam plānotie kuģa remontdarbi nebija uzsākti, un kuģis tika norakstīts.

32. Kravas tvaikonis *EVERITA* (bij. *Ethelarie*). Tilpība 3251 BRT. Būvēts 1917. gadā Stoktonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1932. gada. Ipašniece Z. Heinrihsone (F. Grauda sievasmāte) Rīgā. Kapteiņi A. Bensons, J. Birze-Birznieks, M. Briedis, K. Mangels, V. Auns, J. Martinsons, R. Heils, A. Kužņecovs, A. POMMERS, E. LEIMANIS, J. SPORE. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 24. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 545. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 28. augustā).

33. Tvaikoņa *EVERITA* jūrnieki, 1937. gads. A. M. Kalniņš, vēlāk tālbraucējs kapteinis un Latvijas jūrniecības vēstures arhīva Kārdifā dibinātājs un ģenerālsekretārs, 2. rindā otrais no kreisās.

34. Kravas tvaikonis *EVEROLANDA* (bij. *Berkdale*, *Wotan*, *Osviga*, *St. Johann*). Tilpība 3379 BRT. Būvēts 1908. gadā Hobokenā (Beļģija). LR flotes sastāvā no 1933. gada. Ipašniece E. Grauds Rīgā. Kapteiņi A. Kuzņecovs, E. Ziemelis, V. Dorns, M. Pērkonis, K. Mangels, K. SLEJA, E. LIBERTS, P. PUSULIS, G. GUSAROVŠ. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 30. novembrī Ļeņingradā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 552. 1945. gada 3. martā atdots LVJK. 1946. gada 5. septembrī ar PSRS jūras flotes ministra pavēli Nr. 384 pārdēvēts par *Jānis Rainis*. No 1949. gada līdz 1954. gadam remontēts Rīgas kuģu remonta rūpnīcā. Eksploatēts līdz 1968. gadam.

35. Kravas tvaikonis *JĀNIS RAINIS* (bij. *Everolanda*), 1948. gads.

36. Tvaikoņa *EVEROLANDA* mehāniķi, matroži un kurinātāji, 1935. gads.

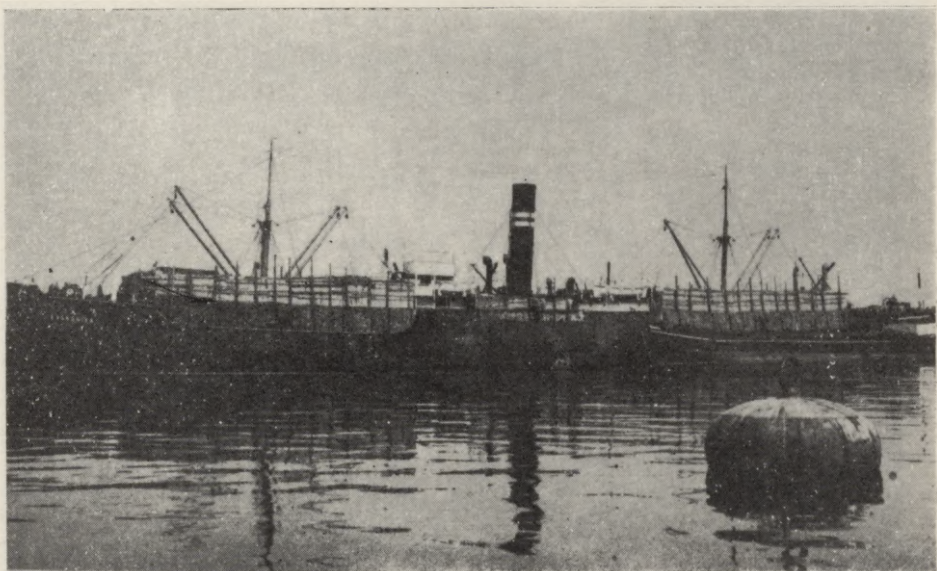

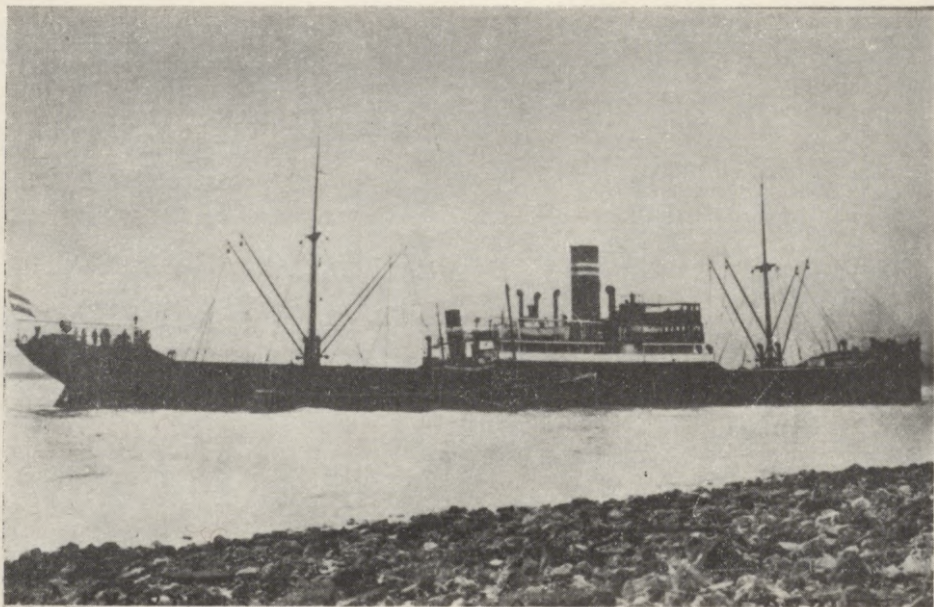

37. Kravas tvaikonis *EVEROJA* (bij. *Bright Wings, Delia, Middleham Castle*). Tilpība 4530 BRT. Būvēts 1910. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteiņi V. Auns, A. Kiršfelds. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, saglabājot vārdu *Everoja*. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 3. novembrī).

38. Kravas tvaikonis *EVERONIKA* (bij. *Tottenham, Apsley, Don Cesar*). Tilpība 3743 BRT. Būvēts 1906. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1930. gada. Ipašniece E. Grauds Rīgā. Kapteiņi M. Pērkons, E. Ziemelis, O. Bite, P. JANSONS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 4. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Libekā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Irma*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 14. martā).

39. Tvaikoņa *EVERONIKA* komandas locekļi, 1939. gads. Kapteinis O. Bite pirmais no kreisās (sēž).

40. Kravas tvaikonis *EVERTONS* (bij. *Faxen, Ovidia*). Tilpība 4101 BRT.

Būvēts 1919. gadā Gēteborgā (Zviedrija). LR flotes sastāvā no 1936. gada. Ipašniece E. Grauds Rīgā. Kapteiņi A. Kiršfelds, K. KERPE, K. KIRMUSKA. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 21. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Štetinē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Rotersand*. Kara laikā sabombardēts un nogrimis. Pēc kara izcelts. No 1948. gada (pēc atdošanas F. Grauda dēliem) kuģoja ar Hondurasas karogu, saglabājot vārdu *Evertons*. Ekspluatēts līdz 1954. gadam.

41. Kravas tvaikonis *GAISMA* (bij. *Marietta, Penare*). Tilpība 3077 BRT.

Būvēts 1900. gadā Stoktonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Jūra» Ventspilī. Kapteiņi K. Anbaks, K. Kornets, A. Gūtmanis, N. Grīniņš, A. Puķītis, R. DZIRNE, A. ŪDRIS, N. DUVE, P. o. Ventspils.

Nacionalizēts 1940. gada 23. novembrī Ļeņingradā. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 22. jūnijā).

42. Tvaikoņa *GAISMA* mehāniķi un kurinātāji, ap 1930. gadu.

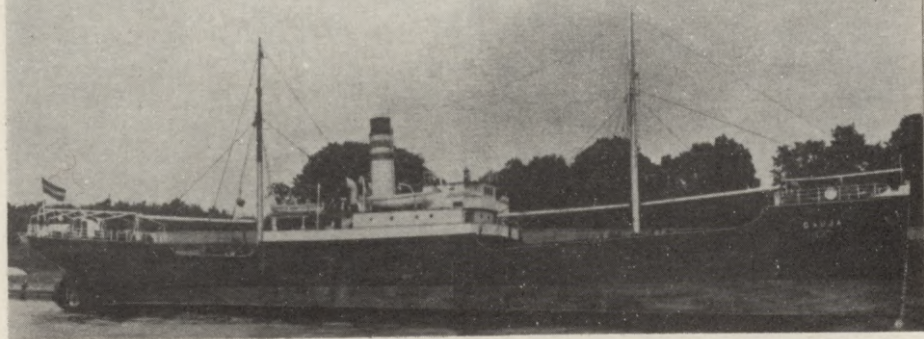

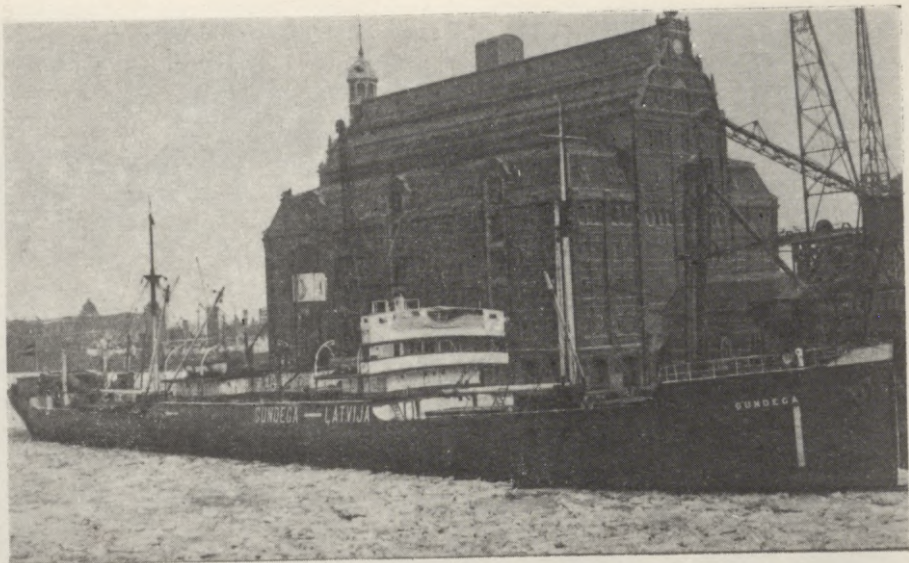

43. Kravas tvaikonis *GAIDA* (bij. *Maria, Orrik*). Tilpība 460 BRT. Būvēts 1885. gadā Helsingerā (Dānija). LR flotes sastāvā no 1922. gada. Ipašnieki A. Bērziņš un biedri Rīgā. Kapteiņi J. Zilemanis, A. Alksnis, J. Šnore, A. Kalniņš, H. Liberts, P. OSIS. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 11. novembrī Rīgā. Kara laikā izmantots kā peldoša bāze. Pēc kara atdots LVJK. Eksploatācijā no 1945. gada 28. decembra, 1946. gada 5. septembrī ar PSRS jūras flotes ministra pavēli Nr. 384 pārdēvēts par *Ventspils*. Eksploatēts līdz 1948. gadam, kad nodots kara flotei.

44. Kravas tvaikonis *GAUJA* (bij. *Norburg, Marie*). Tilpība 1408 BRT. Būvēts 1899. gadā Rostokā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1925. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi J. Grinbergs, V. VALKS, K. VETRA. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 5. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, šetīnē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Fridrich*. Pēc kara kuģoja ar Lielbritānijas karogu un vārdu *Empyre Conyngham*. Eksploatēts līdz 1949. gadam.

45. Tvaikoņa *GAUJA* komandas locekļi, 1940. gads. Kapteinis V. Valks — 5. no kreisās.

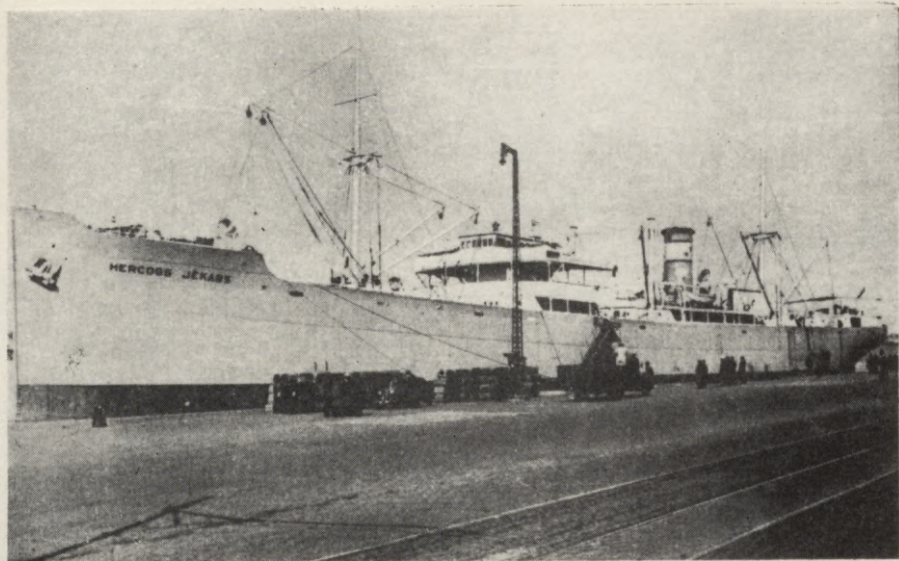

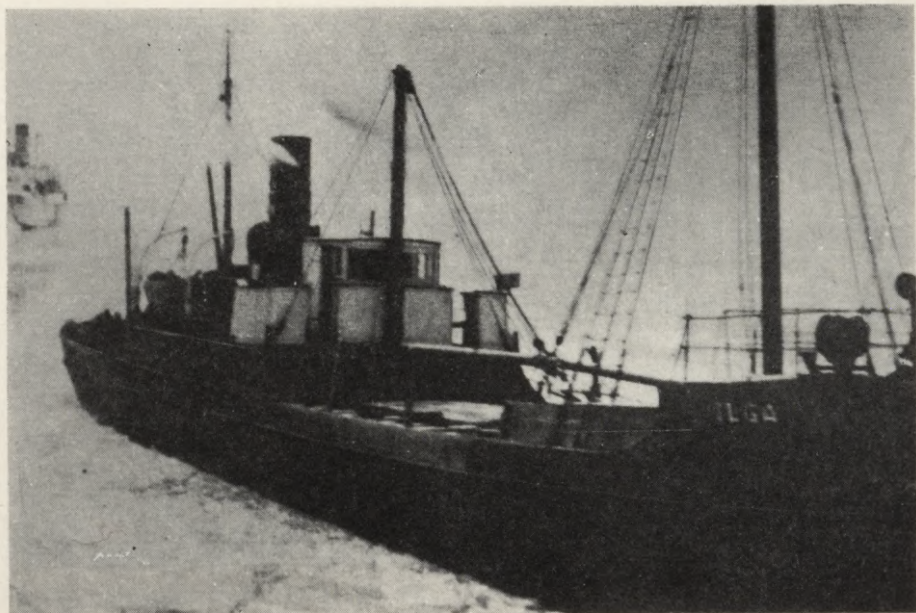

46. Kravas tvaikonis *GUNDEGA* (bij. *Wokingham, River Trent, Antar*). Tilpība 3583 BRT. Būvēts 1906. gadā Nūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1930. gada. Ipašnieki J. Freimanis un biedri Rīgā. Kapteiņi K. Dreimanis, A. Brenčsons, E. Dreimanis, H. LIBERTS. P. o. Rīga.
 Nacionalizēts 1940. gada 4. decembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Stetinē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Weichselland*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 21. decembrī).

47. Kravas motorkuģis *HERCOGS JĒKABS* (bij. *Akre, Childar*). Tilpība 4117 BRT. Būvēts 1926. gadā Malmē (Zviedrija). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks Apvienotā kuģniecības akciju sabiedrība Rīgā. Kapteiņi A. Bērziņš, H. Mihelsons. P. o. Rīga.
 1940. gada vasarā atradās Amerikā, no kurienes devās uz Vladivostoku. Pārdēvēts par *Sovetskaya Latvia*. Latvijā neatgriezās. Turpmāk piederības osta Vladivostoka. Eksploatēts līdz 1973. gadam.

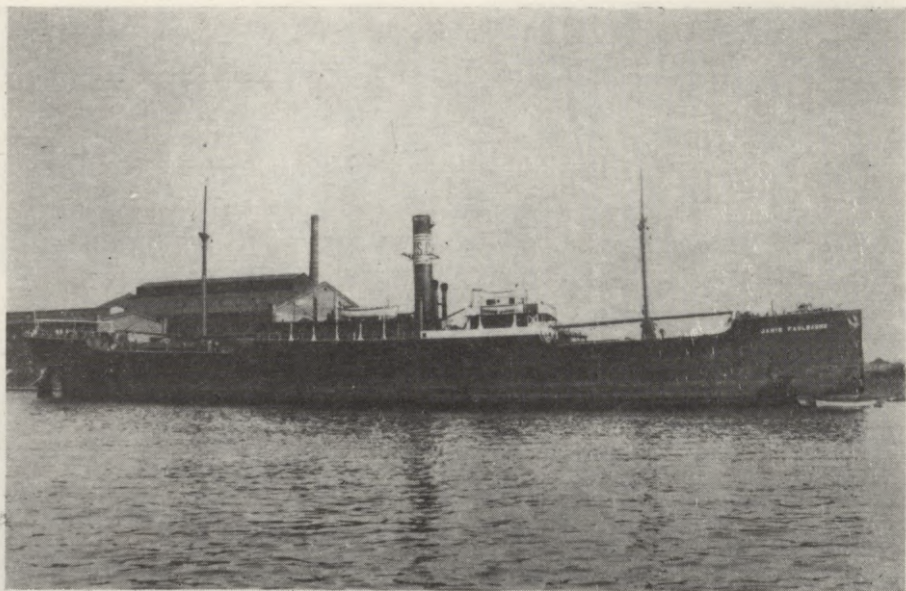
48. Motorkuģis *SOVETSKAYA LATVIA* (bij. *Hercogs Jēkabs*), 1964. gads.

49. Kravas un pasažieru tvaikonis *ILGA* (bij. *Kingsbridge Packet*). Tilpība 211 BRT. Būvēts 1907. gadā Felmutā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1922. gada. Ipašnieki A. Bērziņš un biedri Rīgā. Kapteiņi J. Snore, H. Liberts, A. Alksnis, V. Putriņš, A. KALNIŅŠ, A. DUNDURS. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 5. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Lādogas ezera kara flotiles sastāvā (1941. gadā augustā). 1941. gada septembrī pārbēga uz Somiju. Pārdēvēts par *Aunus*. 1945. gada 12. jūlijā atdots LVJK. Eksploatacijā no 1946. gada atkal ar vārdu *Ilga*. 1950. gada 29. martā ar PSRS jūras flotes ministra pavēli Nr. 215 pārdēvēts par *Gauja*. 1953. gada augustā nodots Rīgas ostai. Eksploatēts līdz piecdesmito gadu vidum.
50. Kravas tvaikonis *IMANTA* (bij. *Kildin, Laboe, Scheldestad*). Tilpība 1233 BRT. Būvēts 1903. gadā Kempbeltonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1920. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi K. Blaus, V. Antons, J. Krūmiņš, K. Kaktiņš, J. Andrejsons, M. Čakste, J. Freimanis, E. FRISENFELDS, E. VEINBERGS, M. VEIDE, R. PLIKSE. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 1. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 555. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 3. jūlijā).
51. Tvaikoņa *IMANTA* komanda, ap 1930. gadu. Kapteinis K. Kaktiņš 1. rindā trešais no kreisās.

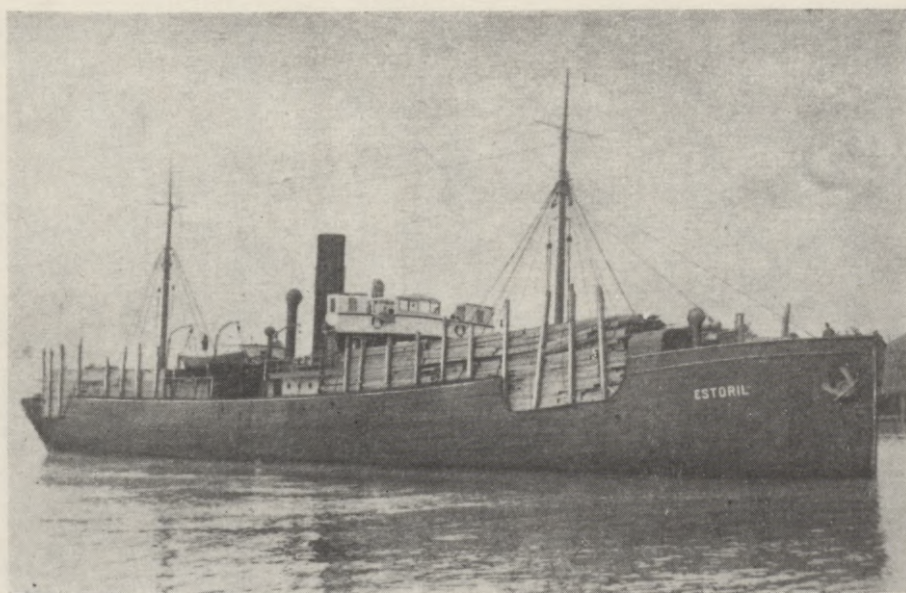
52. Kravas tvaikonis *JĀNIS FAULBAUMS* (bij. *Dimitrios G. Thermitis, Vittoria*). Tilpība 2944 BRT. Būvēts 1907. gadā Stoktonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada, Ipašnieks M. Faulbaums Rīgā. Kapteiņi V. Grells, G. Cughauss, H. Hilbigs, H. Nakunsts, R. Kalniņš, N. Asmanis. P. o. Rīga.

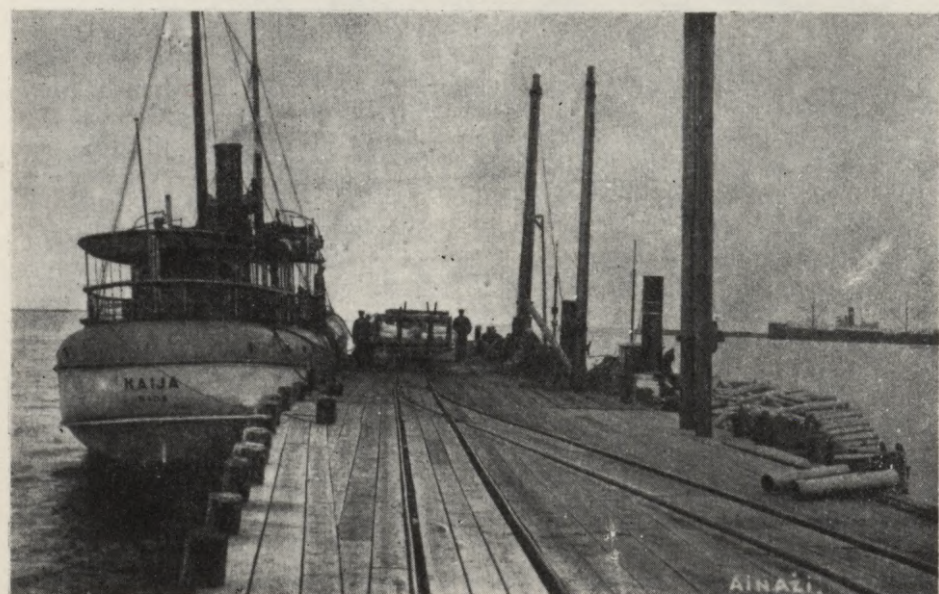
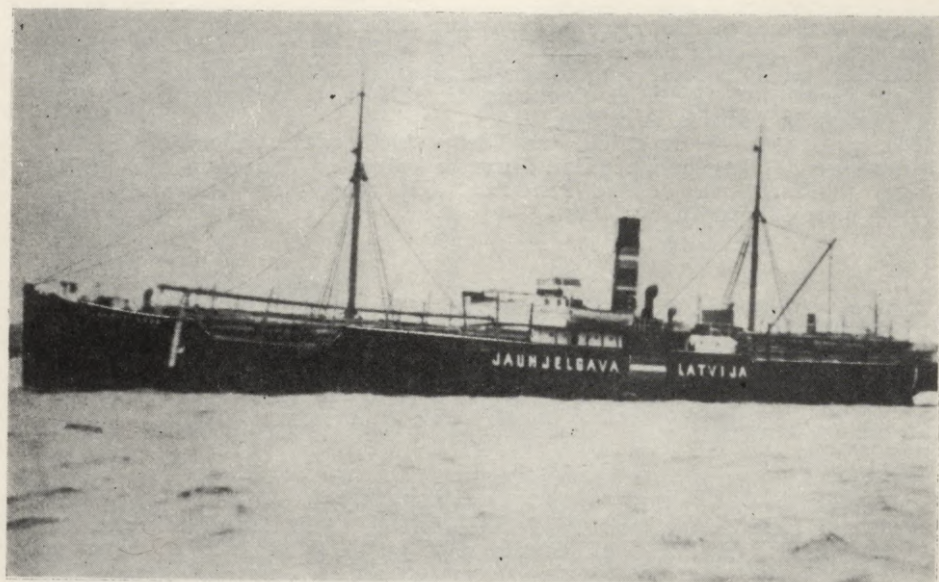
1939. gadā īpašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā tvaikonis svitrots no Latvijas kuģu reģistra. Turpmāk kuģoja ar Vācijas karogu. Pārdēvēts par *Johann Faulbaum*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 14. maijā).

53. Tvaikoņa *JĀNIS FAULBAUMS* komanda, 1929. gads. Kapteinis V. Grells 1. rindā otrais no kreisās; stūrmanis R. Kunstbergs, vēlāk tvaikoņa *Ausma* (V) kapteinis, trešais no kreisās.

54. Kravas tvaikonis *IRIS FAULBAUMS* (bij. *Estoril, Maio, Beta*). Tilpība 1675 BRT. Būvēts 1902. gadā Libekā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1929. gada ar nosaukumu *Estoril*, no 1936. gada — *Iris Faulbaums*. Ipašnieki M., Z. un R. Faulbaumi Rīgā. Kapteiņi E. Plāķis, N. Asmanis, R. Kalniņš. P. o. Rīga.

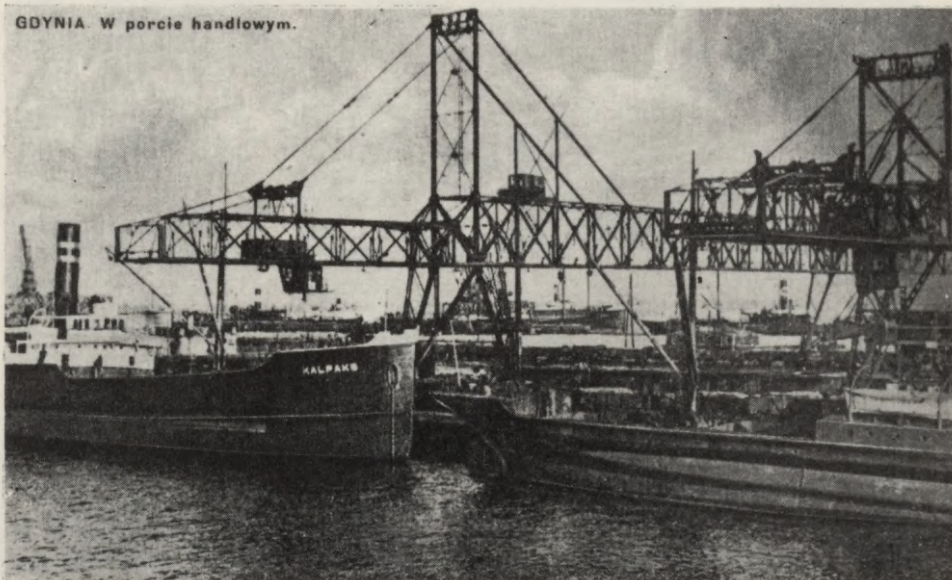
1939. gadā īpašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā tvaikonis svitrots no Latvijas kuģu reģistra. Turpmāk kuģoja ar Vācijas karogu. Pārdēvēts par *Wally Faulbaum*. Gāja bojā kara laikā (1945. gada 19. aprīlī).

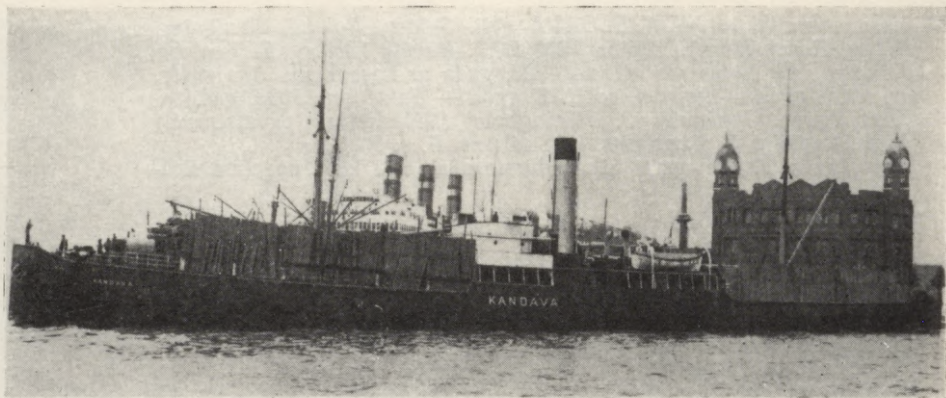

55. Kravas tvaikonis *JAUNJELGAVA* (bij. *Salaca, Roland, Navigator, Wega, Henry Horn*). Tilpība 1290 BRT. Būvēts 1898. gadā Rostokā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1928. gada ar nosaukumu *Navigator*, no 1932. gada — *Roland*, no 1933. gada — *Salaca*, no 1938. gada — *Jaunjelgava*. Ipašnieks J. Mininghoifs (Nīderlandes pavalstnieks) Rīgā. Kapteiņi G. Cughauss, E. Smiltēns, P. o. Rīga. 1940. gada 19./20. aprīlī pēc sadursmes ar citu kuģi nogrima Baltijas jūrā.
56. Kravas un pasažieru tvaikonis *KAIJA* (bij. *Sampo*). Tilpība 244 BRT. Būvēts 1876. gadā Lepavirtā (Somija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Kaija» Rīgā. Kapteiņi A. Čakste, A. Kalniņš, J. Eglītis, G. NIMANDS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 20. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, turpināja kuģot ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Kaija*. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 1./2. oktobrī).
57. Kravas tvaikonis *KALPAKS* (bij. *Leyton, Marie Louise*). Tilpība 2190 BRT. Būvēts 1914. gadā Nantē (Francija). LR flotes sastāvā no 1926. gada. Ipašnieks Tvaikoņa *Kalpaks* rēdereja Rīgā. Kapteiņi M. Veide, E. VEINBERGS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 14. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 524. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 29. augustā).

GDYNIA. W porcie handlowym.

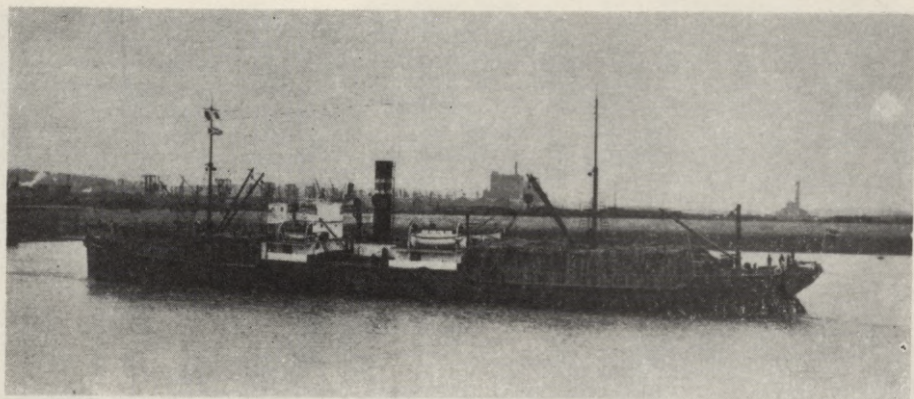

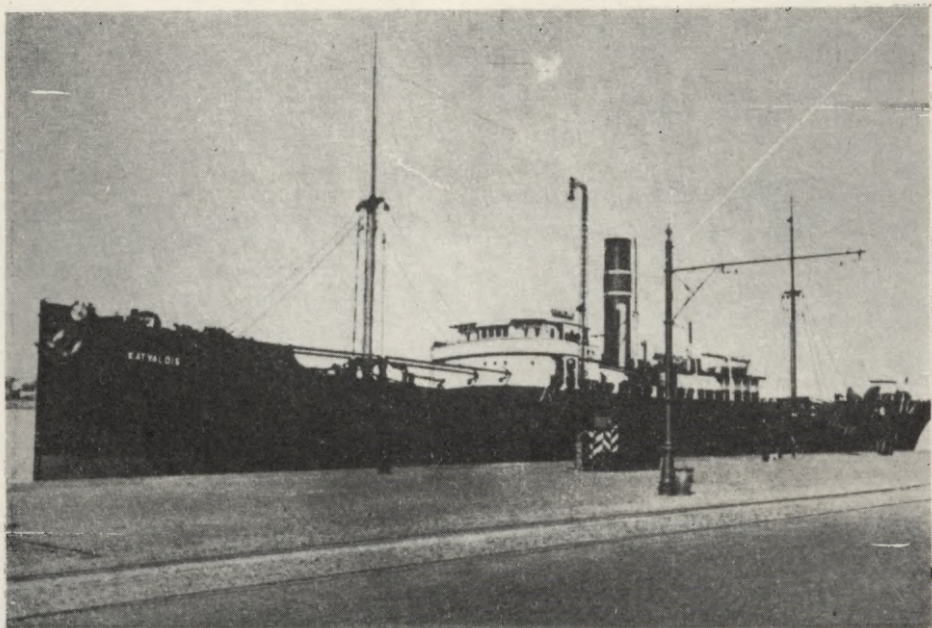

58. Kravas tvaikonis *KANDAVA* (bij. *Gudrun, Gratia*). Tilpība 1926 BRT. Būvēts 1901. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1924. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Latvijas—Beļģijas linija» Rīgā. Kapteiņi P. Bauers, A. Noritis, A. Ininbergs, H. AĶIS, J. ŠPORE, K. DUMPIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 24. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Dūna*. Gāja bojā kara laikā (1943. gada 22. aprīlī).

59. Kravas tvaikonis *KANGARS* (bij. *Alfred Calvert, Weardale*). Tilpība 2722 BRT. Būvēts 1903. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieks Tvaikoņa *Kangars* rēdereja Rīgā. Kapteiņi A. Erhards, R. Kalniņš, P. ZĀLĪTIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 14. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Stetinē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Michael*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 1. aprīlī).

- 60 Tvaikoņa *KANGARS* komandas locekļi, 1925. gads. Pirmais no kreisās — stūrmanis F. Freienbergs, vēlāk tvaikoņu *Latvis, Katvaldis* un *Miervaldis* kapteinis.

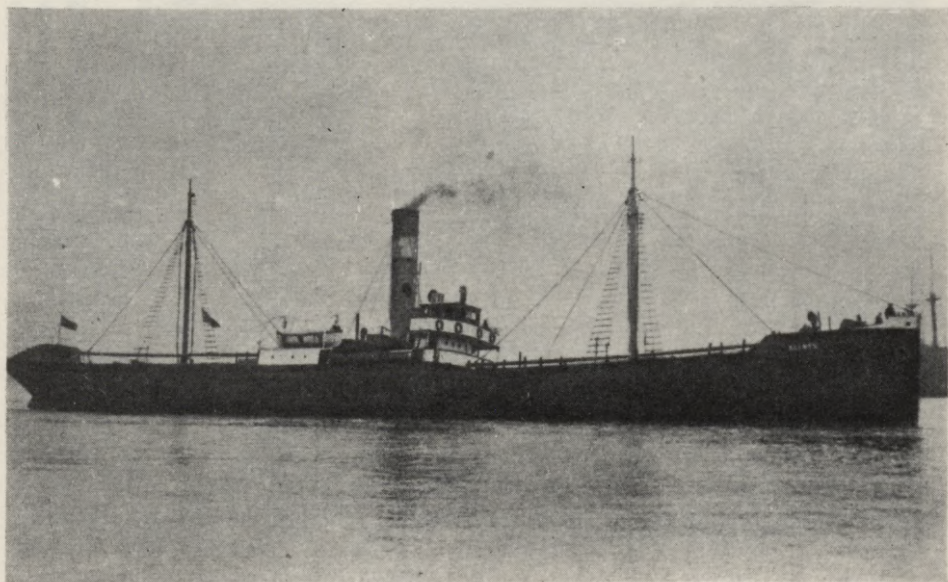

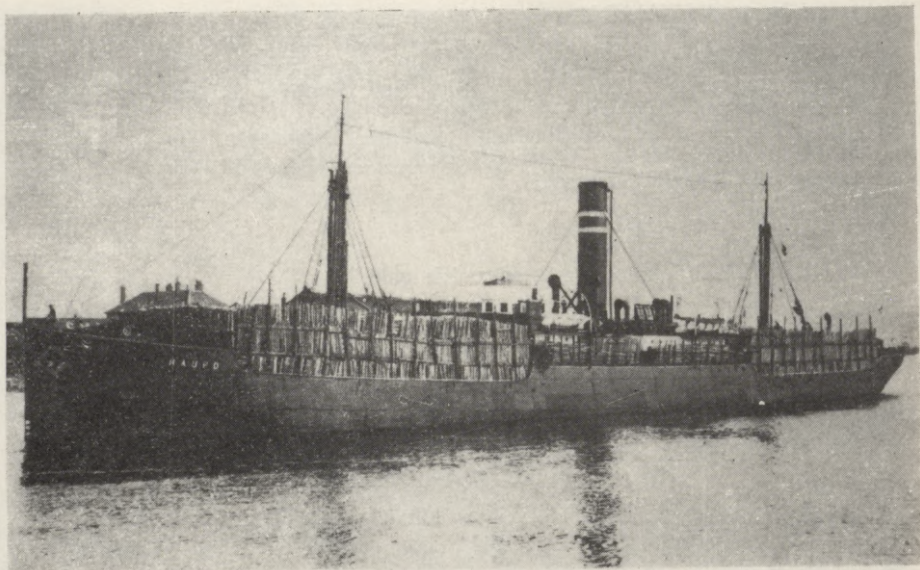

61. Kravas tvaikonis *KATVALDIS* (bij. *Odile, Henry W. Breyer, Hall-fried, Magdalene, Duke of York*). Tilpība 3206 BRT. Būvēts 1907. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1930. gada. Ipašnieks J. Kārklīšs un biedri Rīgā. Kapteiņi N. Griņiņš, F. Freienbergs, I. Lejnieks. P. o. Rīga.
1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, saglabājot vārdu *Katvaldis*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 24. augustā).

62. Tvaikoņa *KATVALDIS* komanda, trīsdesmitie gadi.

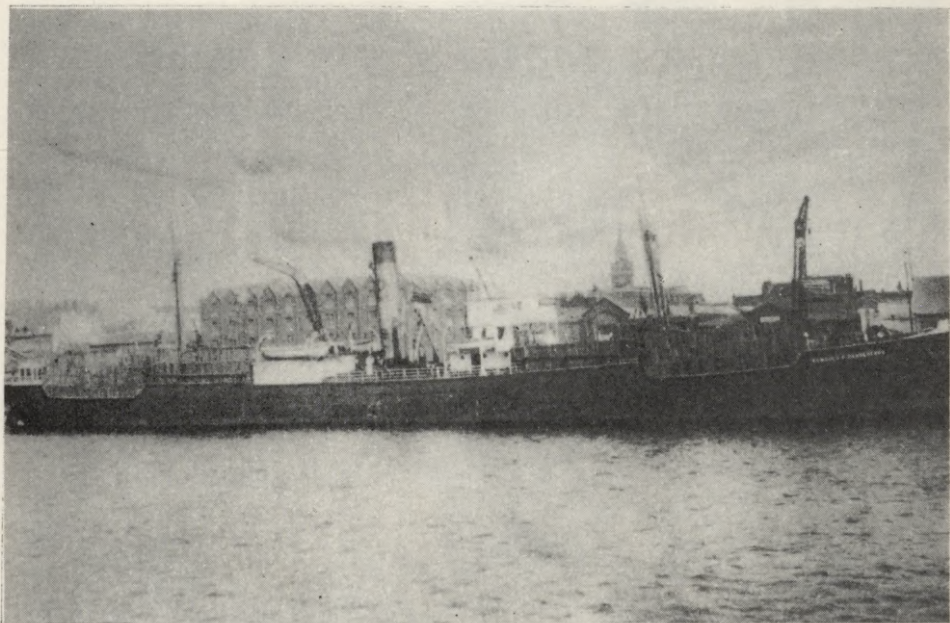
63. Kravas tvaikonis *KLINTS* (bij. *Virginia Munzone, Canto, Finn Lund, Gosforth*). Tilpība 1250 BRT. Būvēts 1904. gadā Nūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieks F. Verbelis un biedri Liepājā. Kapteiņi J. Feizaks, H. Mihelsons, E. Hausmanis, J. SMILTNIĒKS. P. o. Liepāja.
Kara laikā atradās Lisabonā (Portugāle). 1945. gada beigās iekļauts Melnās jūras kuģniecībā ar vārdu *Skadovsk*.

64. Kravas tvaikonis *KAUPO* (bij. *Alga*). Tilpība 2905 BRT. Būvēts 1905. gadā Nūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieks Tvaikoņa *Kaupo* rēdereja Rīgā. Kapteinis T. KALNIŅŠ. P. o. Rīga.
 Nacionalizēts 1940. gada novembrī Ļeņingradā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Lībekā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Westpreussen*. Pēc II pasaules kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, saglabājot vārdu *Kaupo*. Ekspluatēts līdz 1952. gadam.

66. Kravas tvaikonis *KONSULS P. DANNEBERGS* (bij. *Dungeness*). Tilpība 2747 BRT. Būvēts 1904. gadā Stoktonā pie Tisas (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «P. Dannebergs» Rīgā. Kapteiņi K. Bauers, P. Ratnieks, O. KALNIŅŠ. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 26. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Stetinē (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Braunau*. Kara beigās atradās Dānijā. 1947. gada 10. martā atdots LVJK (PSRS jūras flotes ministra pavēle Nr. 68). 1949. gadā pārdēvēts par *Liepāja*. Piecdesmito gadu vidū norakstīts.

67. Kravas tvaikonis *KRIMULDA* (bij. *Komisar, General Dragomirow, Samerford*). Tilpība 1970 BRT. Būvēts 1899. gadā Blaitā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1921. gada pēc reevakuācijas no Pēterburgas. Ipašnieki A. Zebergs un biedri Rīgā. Kapteiņi A. Pukne, P. Viļumsons, V. ERAKS, J. RERIHS. P. o. Rīga.

(Pirms I pasaules kara nosaukums *General Dragomirow*. Ipašnieks kuģniecības firma «Brāļi Zebergi» Rīgā. P. o. Rīga.)

Nacionalizēts 1940. gada 30. decembrī Rīgā. Gāja bojā II pasaules kara laikā (1941. gada 1. jūlijā).

68. Tvaikoņa *KRIMULDA* komandas locekļi, 1937. gads. Stūrmanis V. Eraks, vēlāk tvaikoņu *Ausma*, *Krimulda* kapteinis, piektais no kreisās.

69. Jūras ledlauzis *KRISJĀNIS VALDEMĀRS*. Tilpība 1932 BRT. Būvēts 1925. gadā Dalmirā (Lielbritānija). Rīgas ostas ledlauzis no 1926. gada. Ipašnieks Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas Jūrniecības departaments Rīgā. Kapteiņi K. Cērps, F. VEIDNERS, P. MAURITIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 18. novembrī Rīgā. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 28. augustā).

70. Ledlauža *KRISJĀNIS VALDEMĀRS* komanda. Kapteinis F. Veidners I. rindā centrā.

71. Kravas tvaikonis *KRIVS* (bij. *Northdene*). Tilpība 1340 BRT. Būvēts 1893. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieks Tvaikoņa *Krivs* rēdereja Rīgā. Kapteiņi P. Zālītis, T. Kalniņš, A. Paeglis, P. Pusulis, J. BERGS, K. ŠTEINS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 20. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Ķīle (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Antoinette*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 1. februārī).

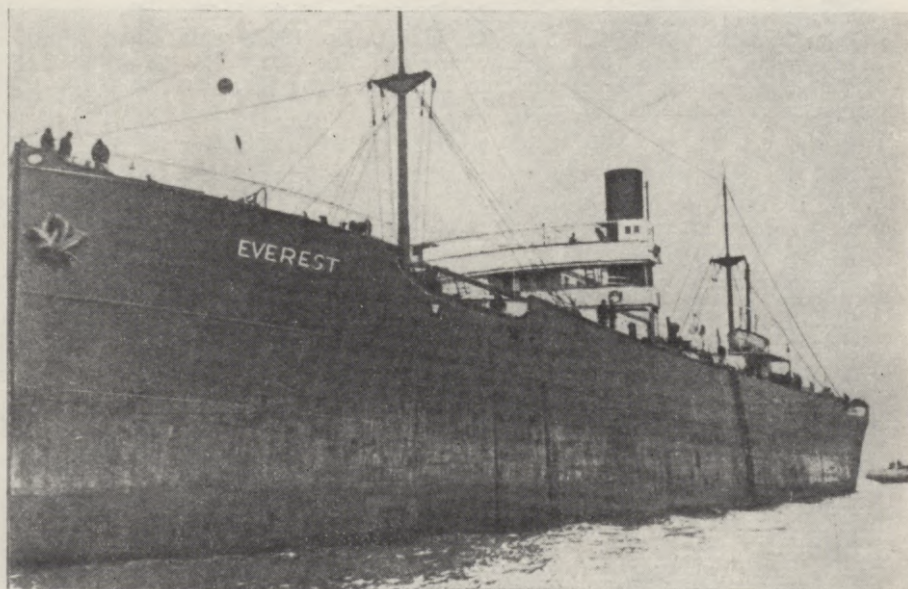

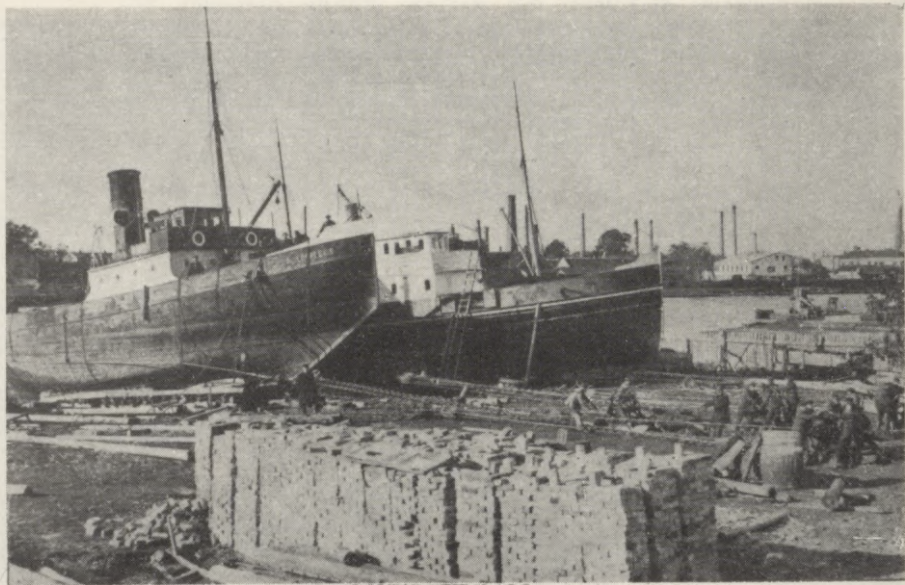

72. Kravas tvaikonis *KULDIGA* (bij. *Penteifi, Wilhelm Hemsoth*). Tilpība 1978 BRT. Būvēts 1908. gadā Emdenē (Vācija). LR flotes sastāvā no 1925. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Latvijas—Beļģijas līnija» Rīgā. Kapteinis K. ZEBERGS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 28. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Preussish Holland*. Pēc kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas, tad Panamas un Etiopijas karogu, sākumā ar atjaunotu vārdu *Kuldiga*, tad *Belyne, Zannis, Jano*. Eksploatēts līdz 1960. gadam.

73. Tvaikoņa *KULDIGA* komanda, ap 1930. gadu. Kapteinis K. Zēbergs 1. rindā ceturtais no kreisās (sēž).

74. Kravas tvaikonis *KEGUMS* (bij. *Everest, Stanmore, Arracan*). Tilpība 5525 BRT. Būvēts 1911. gadā Dambārtanā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1939. gada aprīļa ar nosaukumu *Everest*, no 1939. gada oktobra — *Ķegums*. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteinis J. Matisons. P. o. Rīga. 1940. gadā atradās Amerikā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Ķegums*. Gāja bojā 1948. gadā.

75. Ostas ledlauzis *LĀCPĻĒSIS* (bij. *Hamburg, Matros*). Tilpība 253 BRT. Būvēts 1914. gadā Helsinkos (Somija). LR flotes sastāvā no 1920. gada. Ipašnieks Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas Jūrniecības departaments. Kapteiņi A. Janovskis, P. Mauritis, R. Robiņš, L. JAUNZEMS. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 9. novembrī Rīgā. Kara laikā bojāts artilērijas uzbrukumā (1941. gada 22. jūlijā). No 1942. gada līdz 1944. gadam ledlauzi ekspluatēja vācu okupācijas vara. 1944. gadā internēts Zviedrijā. Pēc kara atdots Latvijai, Rīgas jūras tirdzniecības ostai. Norakstīts 50. gadu vidū.

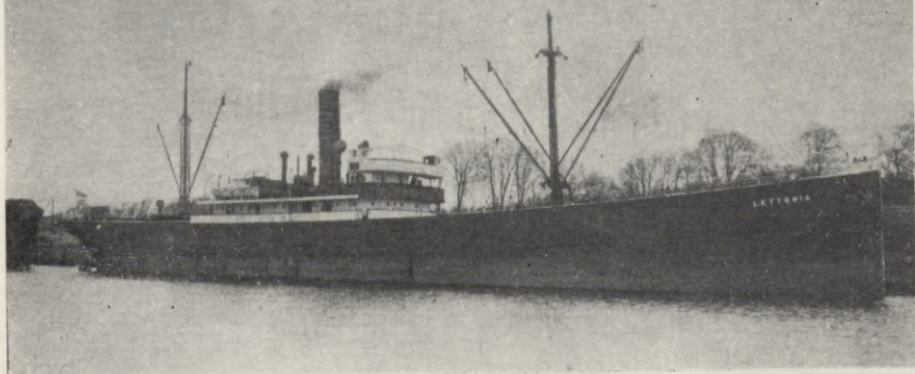
76. Kravas tvaikonis *LATVIS* (bij. *Sonnenberg, Dortmund, Immo, Bruno Manzell*). Tilpība 1318 BRT. Būvēts 1903. gadā Flensburgā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1925. gada. Ipašnieki M. Faulbaums, E. Jansons Rīgā. Kapteiņi V. Grells, N. Cughauss, F. Freienbergs, H. Hilbigis, H. Nakunsts, E. Tomsons. P. o. Rīga.

1939. gadā īpašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā tvaikonis svitrots no Latvijas kuģu reģistra. Turpmāk kuģoja ar Vācijas karogu. Pārdēvēts par *Edith Faulbaum*. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 4. decembrī).

77. Tvaikoņa *LATVIS* komanda, 1937. gads. Kapteinis F. Freienbergs l. rindā trešais no kreisās.

**Priecigus
Siemas-svetkus!**

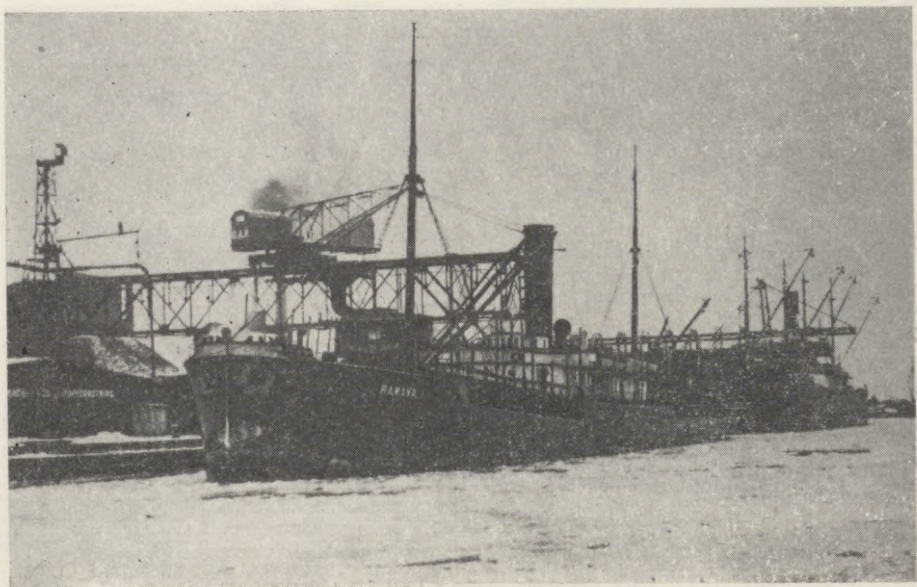

78. Kravas tvaikonis *LETTONIA* (bij. *Roehampton, Michael L., Helmslock*). Tilpība 4206 BRT. Būvēts 1913. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1938. gada. Ipašnieks Lielbritānijas pavalstnieks Greiss (G. W. Grace) Londonā. Kapteiņi F. Zie-
miņš, H. Liberts, K. Šķerbergs. P. o. Rīga.
1940. gadā pārdots Grieķijai. 1940. gada 26. janvārī svitrots no Lat-
vijas kuģu reģistra. Kuģoja ar Panamas, Sveices, Dānijas karogiem.
Pārdēvēts par *Anita, Calanda, Stora, San Roberto*. Ekspluatēts līdz
1952. gadam.

79. Jūras velkonis *MEDNIS* (bij. *Imanta, Fremad*). Tilpība 84 BRT.
Būvēts 1893. gadā Kopenhāgenā (Dānija). LR flotes sastāvā no
1931. gada ar nosaukumu *Imanta*, no 1939. gada — *Mednis*. Ipaš-
nieki Komanditsabiedrība ar firmu «P. Dannebergs» Rīgā, Kaptei-
nis F. RUTKIS. P. o. Rīga.
Nacionalizēts 1940. gada 6. novembrī Rīgā. Piedalījās II pasaules
karā. Pēc kara nodots Rīgas jūras tirdzniecības ostai. Norakstīts
1970. gadā.

80. Kravas tvaikonis *MIĒRVALDIS* (bij. *Kingsdon, St. Edmund*). Til-
pība 1227 BRT. Būvēts 1904. gadā Glāzgovā (Lielbritānija). LR
flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieki M. Stāls un biedri Rīgā.
Kapteiņi M. Stāls, E. Veliņš, I. Lejnieks, E. Pūliņš, F. Freienbergs,
A. Roze-Roziņš. P. o. Rīga.
1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Ku-
ģoja ar Lielbritānijas karogu, saglabājot vārdu *Miervaldis*.
Ekspluatēts līdz 1948. gadam.

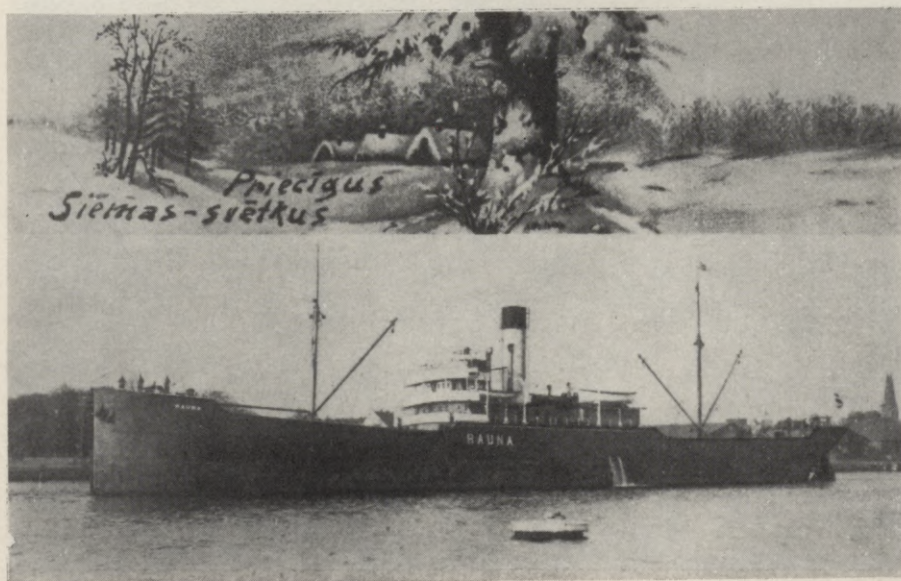

81. Kravas tvaikonis *RAMAVA* (bij. *Ilir, Orjen*). Tilpība 2141 BRT. Būvēts 1900. gadā Triestē (Itālija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieki A. Kārklīšs un biedri Rīgā. Kapteiņi M. Rusbergs, A. Kristlībs. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, saglabājot vārdu *Ramava*. Ekspluatēts līdz 1958. gadam.

82. Tvaikoņa *RAMAVA* matroži un kurinātāji, 1932. gads.

83. Kravas tvaikonis *RAUNA* (bij. *Britsum, Nettuno, Avondale*). Tilpība 2349 BRT. Būvēts 1899. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «Brāļi Zēbergi» un biedri Rīgā. Kapteiņi A. Ininbergs, P. Viļumsons, P. LINIŅŠ. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Braunsberg*. Kara beigās atradās Dānijā. 1947. gada 10. martā atdots LVJK (PSRS jūras flotes ministra pavēle Nr. 68). Ekspluatāciju neuzsākot, 1951. gadā norakstīts.

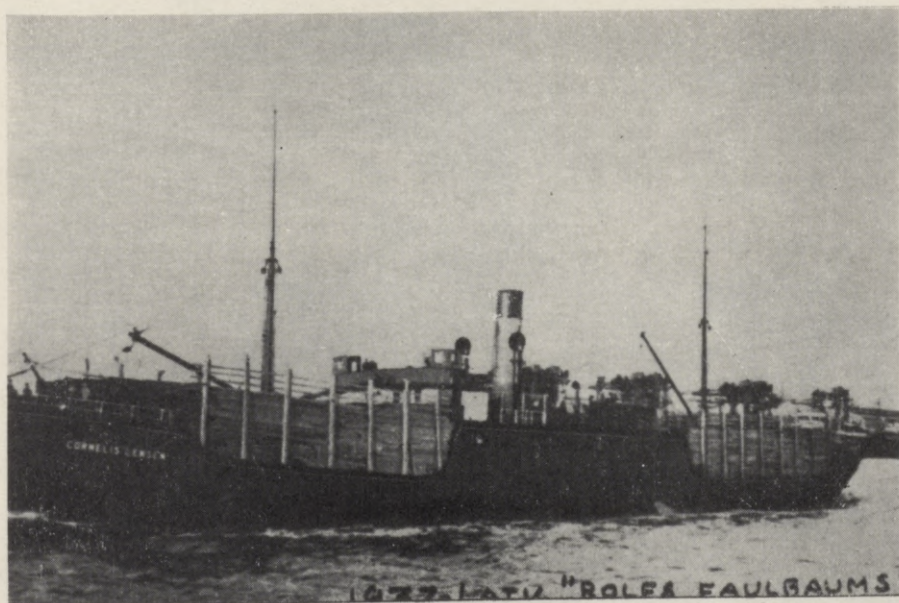

84. Kravas tvaikonis *RASMA* (bij. *Zemvaldis*, *Dickie*, *Baltik*, *Theodoros*, *Wieringen*, *Burgemeesters*, *Jacob*). Tilpība 3204 BRT. Būvēts 1902. gadā Stoktonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1930. gada ar nosaukumu *Zemvaldis*, no 1931. gada — *Rasma*. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi G. Millers, J. Virsis, V. Antons, M. ZAICIKS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 26. novembrī Ļeņingradā. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 5. jūlijā).

85. Tvaikoņa *RASMA* komanda, ap 1936. gadu. Kapteinis J. Virsis
2. rindā ceturtais no kreisās.

86. Kravas tvaikonis *ROLFS FAULBAUMS* (bij. *Cornelis Lensen*, *Merok*, *Ingrid*, *Ubbergen*). Tilpība 1913 BRT. Būvēts 1912. gadā Vesthārtlpulā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1937. gada. Ipašnieks M. Faulbaums Rīgā. Kapteiņi E. Magdeburgers, H. Johansons. P. o. Rīga. 1939. gadā īpašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā tvaikonis svitrots no Latvijas kuģu reģistra. Turpmāk kuģoja ar Vācijas karogu. Pārdēvēts par *Makki Faulbaum*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 12. februārī).

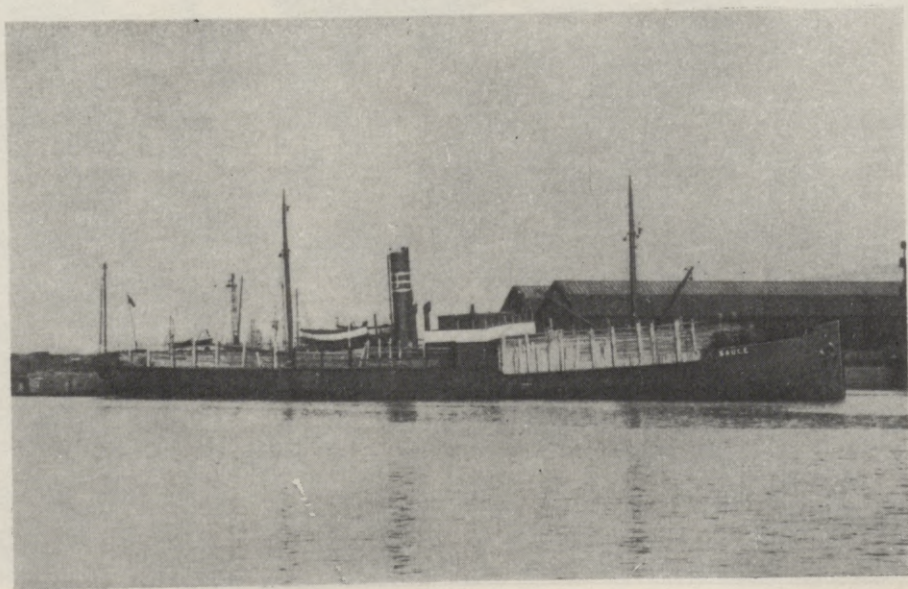

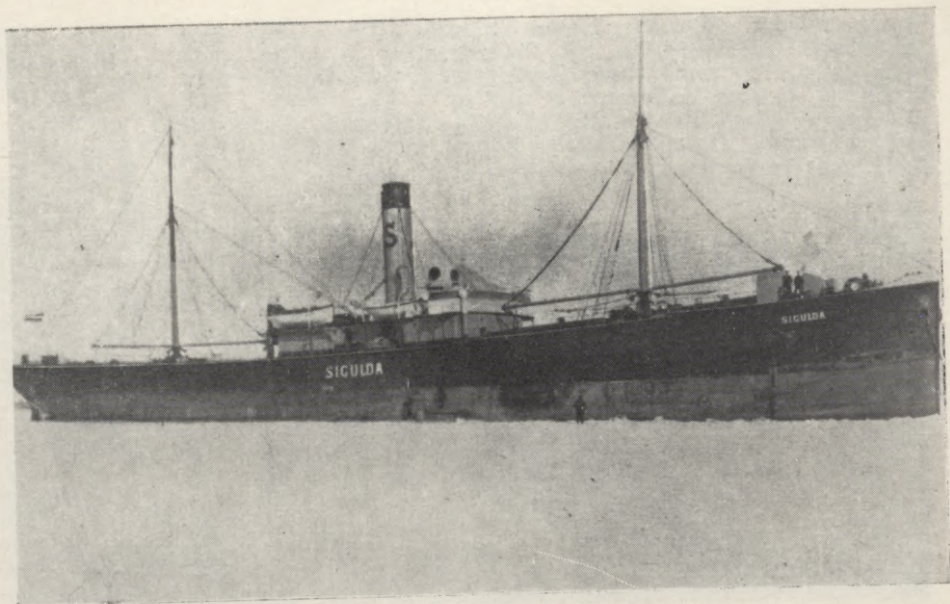

87. Kravas tvaikonis *REGENT*. Tilpība 3280 BRT. Būvēts 1903. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieks J. Freimanis Rīgā. Kapteiņi J. Freimanis, N. Snore, M. Osis, N. Grīniņš, V. Bezmers. P. o. Rīga.
1940. gada vasarā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Regent*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 14. jūnijā).

88. Tvaikoņa *REGENT* komanda, 1931. gads. Priekšplānā kapteinis M. Osis.

89. Kravas tvaikonis *SAULE* (bij. *Bors*, *Gyda*). Tilpība 1207 BRT. Būvēts 1890. gadā Ņūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Jūra» Ventspilī. Kapteiņi K. Ānbaks, A. Gūtmanis, V. Valks, K. Aizstrauts, H. Nakunsts, H. Loļa, E. SMILTENS, A. ŠCETIŅINA. P. o. Ventspils.
Nacionalizēts 1940. gada beigās. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports *Nr. 553*. 1945. gada 12. martā atdots LVJK. Norakstīts, neuzsākot ekspluatāciju.

90. Kravas tvaikonis *SIGULDA* (bij. *International, General Skobelew, Texel*). Tilpība 1999 BRT. Būvēts 1901. gadā Roterdamā (Nīderlande). LR flotes sastāvā no 1921. gada, pēc reevakuācijas no Pēterburgas. Ipašnieki A. Zēbergs un biedri Rīgā. Kapteiņi A. Bērs, A. Bērziņš, M. Vikmanis, A. MARTINSONS, V. BEKLEMISEVS. P. o. Rīga.

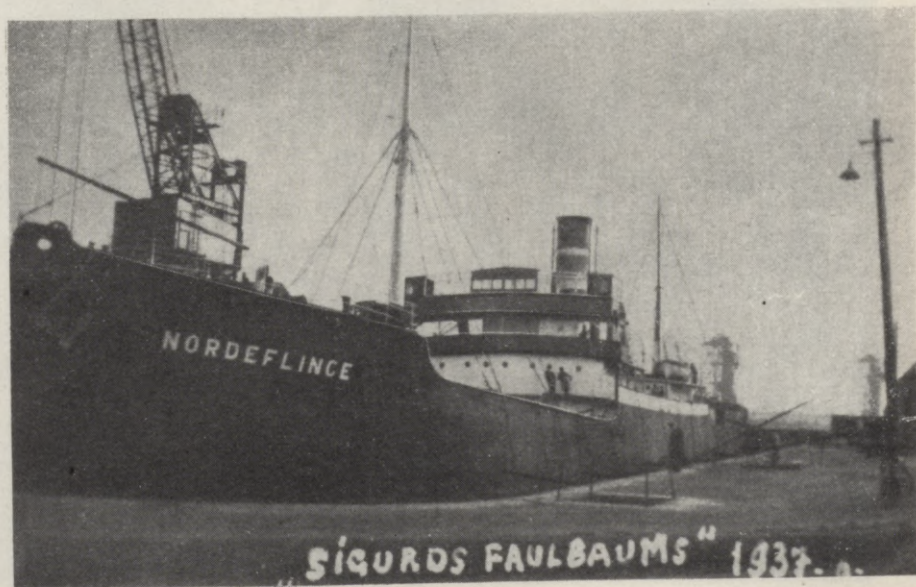
(Pirms I pasaules kara nosaukums *General Skobelew*. Ipašnieks kuģniecības firma «Brāļi Zēbergi» Rīgā. P. o. Rīga.)

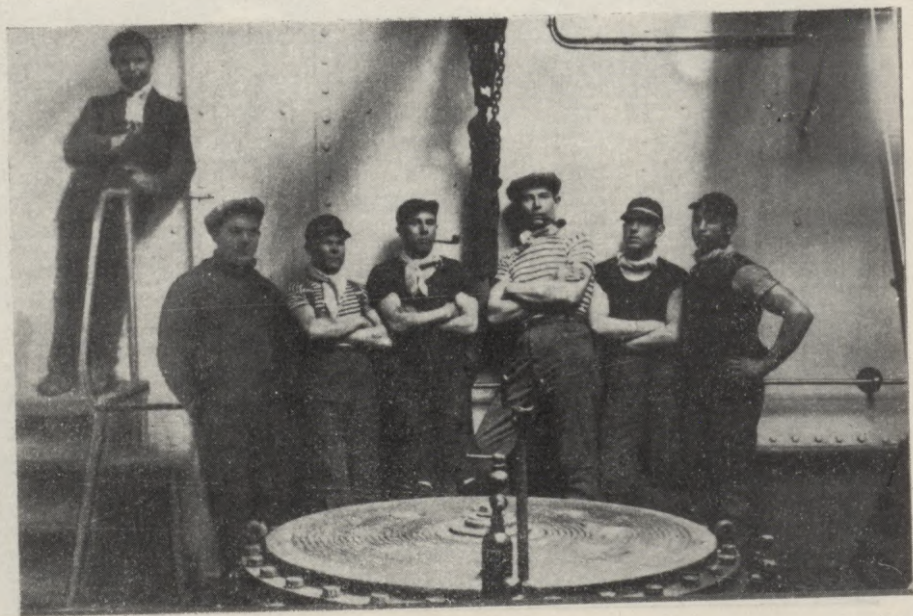
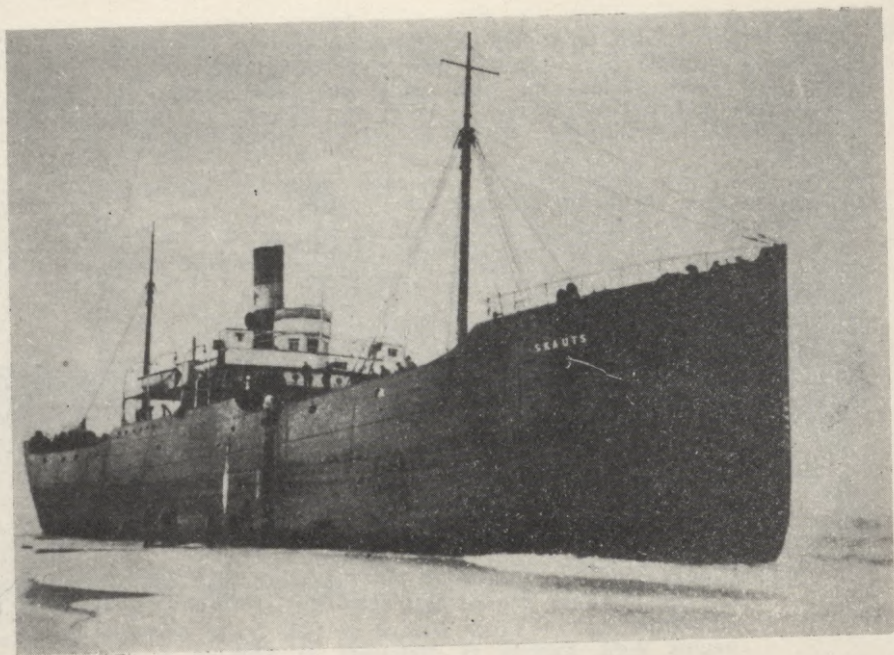
Nacionalizēts 1940. gada 6. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 519. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 29. augustā).

91. Tvaikoņa *SIGULDA* komandas locekļi, 1926. gads.

92. Kravas tvaikonis *SIGURDS FAULBAUMS* (bij. *Nordeflinge, Anglet, Dingle Bank*). Tilpība 3256 BRT. Būvēts 1913. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1937. gada. Ipašnieks M. Faulbaums Rīgā. Kapeiņi H. Nakunsts, H. Hilbigs, A. Krasts. P. o. Rīga.

1939. gadā īpašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā tvaikonis svītrots no Latvijas kuģu reģistra. Gāja bojā kara laikā (1940. gada 23. maijā).

93. Kravas tvaikonis *SKAUTS* (bij. *Pendennis*). Tilpība 2136 BRT. Būvēts 1897. gadā Vesthārtlūpā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieki M. Zandbergs un biedri Rīgā. Kapteiņi E. Frišenfelds, J. Krauklis, M. Zandbergs, D. Ventenbergs, M. Grinbergs, J. Brunskliepa, M. EMKALNS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 18. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 549. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 30. novembrī). 1947. gada 16. novembrī izcelts un nodots sagriešanai lūžņos.

94. Tvaikoņa *SKAUTS* jūrnieki, 1929. gads.

95. Kravas tvaikonis *SKRUNDA* (bij. *Ertshandel, Fusilier, Lynchburg*). Tilpība 2414 BRT. Būvēts 1918. gadā Vilmingtonā (ASV). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «Brāļi Zēbergi» Rīgā. Kapteiņi P. Viļumsons, A. Ininbergs, E. Bauers, N. ASMANIS, S. OSTAPENKO. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 5. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 529. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 30. augustā).

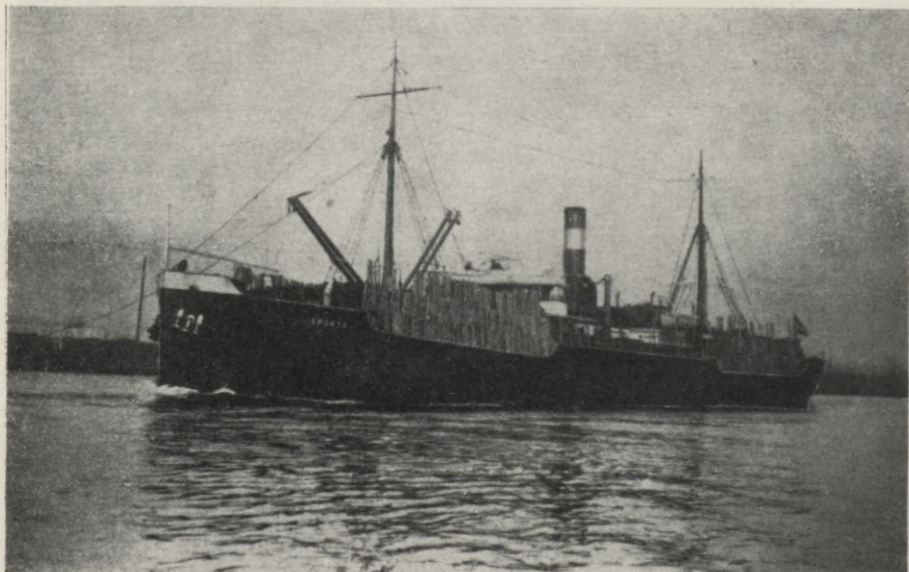
96. Kravas tvaikonis *SPIDOLA* (bij. *Brookdale, Arvonian*). Tilpība 2833 BRT. Būvēts 1905. gadā Stoktonā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «P. Dannebergs» Rīgā. Kapteiņi P. Cīrulis, P. Ratnieks, H. Errs, O. Kalniņš, A. RIKARDS, P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 12. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Rudau*. Pēc kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas, tad Kostarikas karogu un atjaunotu vārdu *Spidola*. Ekspluatēts līdz 1958. gadam.

97. Tvaikoņa *SPIDOLA* komanda, ap 1930. gadu. Kapteinis P. Cīrulis piektais no kreisās.

98. Kravas tvaikonis *SPORTS* (bij. *Gladstone, Margarita Calafati, Jean*). Tilpība 3283 BRT. Būvēts 1909. gadā Ņūportnūsā (ASV). LR flotes sastāvā no 1928. gada. Ipašnieki M. Zandbergs un biedri Rīgā. Kapteiņi D. Ventenbergs, K. Als, F. Gulbis, A. POLIŅŠ. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 21. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, Dancigā (Vācija) internēts. Pārdēvēts par *Magdalēna*. Pēc kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas, tad Panamas karogu un atjaunotu vārdu *Sports*. Ekspluatēts līdz 1954. gadam.

99. Kravas tvaikonis *TĀLVALDIS* (bij. *Westerham, Teign I*). Tilpība 534 BRT. Būvēts 1912. gadā Gūlā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieki M. Štāls, D. Tomsons un biedri Rīgā. Kapteiņi A. Esenbergs, I. Lejnieks, E. Lasis, M. Štāls, K. Masītis, J. Muskars, K. Salna, A. Lejnieks. P. o. Rīga.
1940. gada vasarā atradās Lielbritānijā, Latvijā neatgriezās. Gāja bojā kara laikā (1940. gada 9. jūlijā).

100. Tvaikoņa *TĀLVALDIS* jūrnieki, 1931. gads.

101. Kravas tvaikonis *TOBAGO* (bij. *Latava, Sundmar, Erica, Vinga*). Tilpība 774 BRT. Būvēts 1900. gadā Ģēteborgā (Zviedrija). LR flotes sastāvā no 1933. gada ar nosaukumu *Latava*, no 1937. gada — *Tobago*. Ipašnieki G. Timerts un biedri Liepājā. Kapteinis A. Roze-Roziņš. P. o. Liepāja.
1940. gada vasarā atradās ārzemēs, veica reisus no Dānijas, Lielbritānijas, Spānijas, Norvēģijas uz Atlantijas okeāna ostām. Nogrima 1940. gada 13. augustā.

102. Kravas tvaikonis *TAUTMILA* (bij. *Mount Parnassus, Headcliffe*). Tilpība 3724 BRT. Būvēts 1915. gadā Sautšīldsā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1936. gada. Ipašnieki J. Zalcmanis, J. Freimanis, K. Jansons Rīgā. Kapteiņi K. Dreimanis, A. Laiviņš, P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Roterdamā (Nīderlande), Latvijā neatgriezās. Sākoties karam starp PSRS un Vāciju, kuģoja ar Vācijas karogu, pārdēvēts par *Baltenland*. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 16. oktobrī).

103. Tvaikoņa *TAUTMILA* komanda, ap 1937. gadu. Kapteinis K. Dreimanis 2. rindā ceturtais no kreisās (sēž).

104. Kravas tvaikonis *TURAIDA* (bij. *Harald Becker, Maceo, Kydonia, Baltique*). Tilpība 2388 BRT. Būvēts 1900. gadā Rostokā (Vācija). LR flotes sastāvā no 1927. gada. Ipašnieks kuģniecības firma «Brāļi Zebergi» un biedri Rīgā. Kapteiņi F. Mālderis, P. Viļumsons, A. Norītis, R. Jansons, A. PRAULIŅŠ, E. TOMSONS, P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 28. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports *Nr. 520*. 1945. gada 6. martā atdots LVJK. Ekspluatēts līdz 1958. gadam.

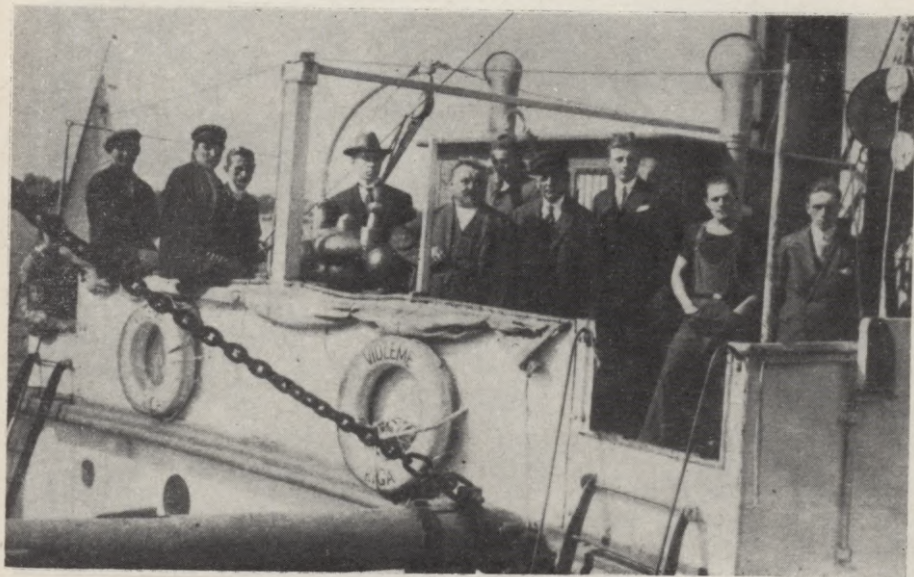

105. Kravas tvaikonis *VALDONA* (bij. *Mortlake, Antiope, Cragside*). Tilpība 3042 BRT. Būvēts 1904. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1933. gada. Ipašnieki J. Zalcmanis, J. Freimanis, K. Jansons Rīgā. Kapteiņi J. Freimanis, K. Kaktiņš, E. Dreimanis, M. Osis, A. Brencons, A. Laiviņš. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Roterdamā (Nīderlande) remontā. Vācijas un PSRS kara laikā kuģoja ar Vācijas karogu, pārdēvēts par *Memelland, Sudetenland*, vēlāk — *Balttenland*. Gāja bojā 1944. gada 25. decembrī.

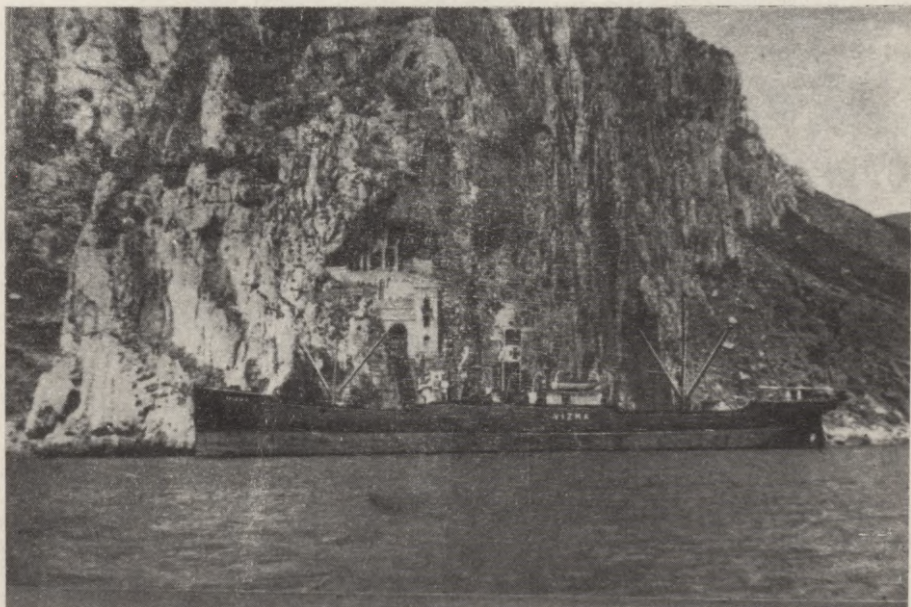
106. Kravas tvaikonis *VELTA* (bij. *Fairmead, Krasnoarmejec*). Tilpība 2347 BRT. Būvēts 1890. gadā Vitbi (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1921. gada pēc reevakuācijas no Pēterburgas. Ipašnieks kuģniecības firma «P. Dannebergs» un K. Celmiņš Rīgā. Kapteiņi K. Bauers, P. Cīrulis, P. Ratnieks, H. Errs, A. Rikards, B. APSE. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 13. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Walter*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 17. oktobrī).

107. Kravas tvaikonis *VIENTIBA* (bij. *Vidzeme, Hansa, Maria Mayenburg*). Tilpība 288 BRT. Būvēts 1884. gadā Horskogā (Dānija). LR flotes sastāvā no 1926. gada ar nosaukumu *Vidzeme*, no 1935. gada — *Vienība*. Ipašnieki A. Katkēvičs, K. Millers Rīgā. Kapteiņi H. Johansons, M. Griķis, K. Millers, A. BERTIŅS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 11. novembrī. Kara laikā nodots PSRS Jūras kara flotes komisariāta rīcībā.

108. Kravas tvaikonis *VENTA* (bij. *Willowmore, Cundall*). Tilpība 1886 BRT. Būvēts 1908. gadā Ņūkāslā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1923. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteiņi V. Antons, J. VIRSIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 10. decembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Undine*. Pēc kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu, atjaunojot vārdu *Venta*. Ekspluatēts līdz 1955. gadam.
109. Tvaikoņa *VENTA* komanda, ap 1927., 1928. gadu. Kapteinis V. Antons 1. rindā trešais no kreisās, stūrmanis J. Andrejsons, vēlāk tvaikoņu *Vizma*, *Auseklis*, *Imanta*, *Banga* kapteinis, 1. rindā otrais no kreisās.
110. Kravas tvaikonis *VIZMA* (bij. *Blairbeg, Moerdijk, Northoliffe*). Tilpība 2875 BRT. Būvēts 1905. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1929. gada. Ipašnieki A. Frīdenbergs un biedri Rīgā. Kapteiņi M. Pērkons, J. Andrejsons, D. Millers. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Dānijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Dānijas karogu. Pārdēvēts par *Runø*. Ekspluatēts līdz 1946. gada decembrim.

111. Kravas tvaikonis *VULCAN*. Tilpība 181 BRT. Būvēts 1885. gadā Stjotorpā (Zviedrija). LR flotes sastāvā no 1925. gada. Ipašnieki S. Kalniņš un R. Bērziņš Duntē pagastā. Kapteiņi J. Hartmanis, J. Kārkliņš, K. Gāliņš, M. Henriņš, J. Beķeris, A. BĒRZIŅŠ. P. o. Liepāja.
Gāja bojā vētras laikā Vidzemē pie Vitrupes 1940. gada oktobrī.

Turpmāk sniegtas anotācijas par tiem 1940. gada Latvijas tirdzniecības flotes tvaikoniem, kuru fotogrāfiju Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja fondos nav vai arī, ja tādas ir, tās ir nekvalitatīvas.

1. Kravas tvaikonis *AIIA* (bij. *Tora, Bessegg, Lilly Margarethe, Aspasia*). Tilpība 575 BRT. Būvēts 1920. gadā Delfzeilā (Nīderlande). LR flotes sastāvā no 1937. gada. Ipašnieks kuģniecības akciju sabiedrība «Kaija» Rīgā. Kapteinis A. Čakste. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās Vācijā, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Vācijas karogu. Pārdēvēts par *Ingeborg*. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 31. decembrī).
2. Tūristu tvaikonis *BANGA* (bij. *Vasa*). Tilpība 547 BRT. Būvēts 1871. gadā Stokholmā (Zviedrija). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks Valsts kuģu pārvalde Rīgā. Kapteini J. Andrejsons, M. ZARIŅŠ, J. BERNSONS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 22. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, ieskaitīts Baltijas jūras kuģniecībā kā kara transports Nr. 526. Izmantots par peldošo bāzi. Gāja bojā kara laikā (1944. gada 28. novembrī).
3. Kravas tvaikonis *DZINTARKRASTS* (bij. *Teodors, Tesin*). Tilpība 108 BRT. Būvēts 1870. gadā Gēteborgā (Zviedrija), pārbūvēts 1929. gadā Rīgā. LR flotes sastāvā no 1921. gada ar nosaukumu *Teodors*, no 1929. gada — *Dzintarkrasts*. Ipašnieki P. Ģingulis un sabiedrība Baltijas mašīnu fabrika «Ed. Cepps» Rīgā. Kapteini A. Zalsters, A. Esenbergs, K. Pūliņš, A. Roberts, K. Frišenfelds, J. DUMPIS. P. o. Rīga. Nacionalizēts 1940. gada 25. novembrī Rīgā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Rīgā. Vācu varas konfiscēts, veica kabotāžas reišus. Vāciešiem atkāpjoties no Rīgas, devās uz Zviedriju. Pēc kara nodots LVJK, bet nav ekspluatēts. 1947. gadā svītrots no kuģu reģistra.
4. Kravas tvaikonis *EVERELZA* (bij. *Cape Wrath, Cycle*). Tilpība 4520 BRT. Būvēts 1921. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1937. gada. Ipašnieks F. Grauds Rīgā. Kapteini M. Pērkons, V. Sole. P. o. Rīga. 1940. gada vasarā atradās ASV, Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot vārdu *Everelza*. Gāja bojā kara laikā (1942. gada 13. augustā).
5. Kravas un pasažieru tvaikonis *MOLS* (bij. *Kalmarsund-VI*). Tilpība 117 BRT. Būvēts 1888. gadā Motālā (Zviedrija). LR flotes

sastāvā no 1929. gada. Ipašnieks akciju sabiedrība «Kurzemes kuģniecība» Jelgavā. Kapteinis A. POGA, P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada 27. novembrī Jelgavā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Rīgā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Sliktā tehniskā stāvokļa dēļ vairs netika ekspluatēts.

6. Kravas tvaikonis *OGRE* (bij. *Selma B.*, *Nuorla*, *Nautilus*). Tilpība 333 BRT. Būvēts 1918. gadā Vlārdingenā (Nīderlande). LR flotes sastāvā no 1939. gada. Ipašnieks Tvaikoņa *Ogre* koprēdereja Rīgā. Kapteiņi H. Āķis, E. Ziemelis, J. LUBKOVSKIS. P. o. Rīga (vēlāk — Liepāja).

Nacionalizēts 1940. gada 21. novembrī Liepājā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Balga*. Pēc kara Latvijā neatgriezās. Kuģoja ar Lielbritānijas karogu un atjaunotu vārdu *Ogre*. Ekspluatēts līdz 1953. gadam.

7. Kravas tvaikonis *PAULA FAULBAUMS* (bij. *Jorunn*, *Tolosa*, *Antares*). Tilpība 1855 BRT. Būvēts 1908. gadā Sanderlendā (Lielbritānija). LR flotes sastāvā no 1934. gada. Ipašnieks M. Faulbaums Rīgā. Kapteiņi H. Nakunsts, J. Jirgensons, N. Hartvigs, R. Dzirne. P. o. Rīga.

1939. gadā ipašnieki repatriējās uz Vāciju. 1940. gadā izslēgts no Latvijas kuģu reģistra. Kuģoja ar Latvijas karogu, saglabājot iepriekšējo vārdu. Gāja bojā kara laikā (1941. gada 18. oktobrī).

8. Kravas tvaikonis *RIGA* (bij. *Thyra S.*). Tilpība 1207 BRT. Būvēts 1914. gadā Kopenhāgenā (Dānija). LR flotes sastāvā no 1936. gada. Ipašnieks A. Valdmanis Rīgā. Kapteiņi J. Tode, J. KRESLIŅS. P. o. Rīga.

Nacionalizēts 1940. gada beigās. Nodots PSRS Jūras kara flotes komisariāta rīcībā. Sākoties karam starp Vāciju un PSRS, palika Liepājā. Vācijai okupējot Latviju, konfiscēts. Pārdēvēts par *Schilksee*. Kara laikā nogremdēts, vēlāk izcelts. Pēc kara kuģoja ar Somijas karogu. Pārdēvēts par *Nylandia*. Ekspluatēts līdz 1950. gadam.

Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģu sarakstā 1940. gada janvārī bija arī neliels (91 BRT) kravas un pasažieru tvaikonis *NEPTUNS*, hidrogrāfiskais kuģis *HIDROGRAFS* un 12 burinieki un buru motorkuģi.

LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS TRANSPORTA DARBINIEKI OTRĀ PASAULES KARA GADOS

Sarežģītas bija Latvijas Republikas tvaikoņu gaitas pēc valsts okupācijas, bet gluži traģisks liktenis piemeklēja daudzus jūrniekus un jūrniecības darbiniekus. Pirms otrā pasaules kara Latvijā bija daudz diplomētu kuģu vadītāju un mehāniķu. 1938. gada novembrī Jūrniecības departamenta reģistros skaitījās 986 kapteiņi un stūrmaņi (507 tālbraucēji kapteiņi, 54 tuvbraucēji kapteiņi, 160 tālbraucēji stūrmaņi, 265 tuvbraucēji stūrmaņi) un 597 kuģu mehāniķi (143 pirmās šķiras, 168 otrās šķiras, 286 trešās šķiras).²¹⁶ Profesionālo jūrnieku pilnīgi pietika, lai būtu nodrošināta visa Latvijas tirdzniecības flote. Uz katra tvaikoņa, protams, bija vēl arī kurinātāji, matroži, stjuarti u. c. Pēc komandu sarakstiem (munsturruļiem), kas saglabājušies arhīvos, vidēji uz katra bijuši 29 jūrnieki.²¹⁷ Pēc autoru aprēķiniem, kopumā Latvijas Republikas tirdzniecības flotē bijis ap 3000 cilvēku. Šis skaitlis neaptver visas jūrnieku kategorijas. Ostās uz velkoņiem un peldošajiem celtniem (to bija vairāk par 100) strādāja vismaz 500 cilvēku, uz tehniskās flotes kuģiem (zemessūcējiem, šalandām u. c.) — ap 300—400, uz 12 buru motorkuģiem un buriniekiem — vēl 120 cilvēku. K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolā katru gadu mācījās ap 100 topošo kuģu vadītāju un tikpat mehāniķu. Vairāki simti bija arī reģistrēti kā jūrnieku rezerve. Tātad kopumā Latvijas Republikā bija ap 5000 jūrnieku. Vispār jūras transportā strādāja vairāk

²¹⁶ Meinerts K. Atskats uz Latvijas.. — 454. lpp.

²¹⁷ LVA, 1071. f., 2. apr., 983. 1., 1., 2., 14. lp.; 984. 1., 3. lp.; 985. 1., 1., 2. lp.; 986. 1., 11., 12. lp.; 987. 1., 21., 98., 114., 288. lp.; 988. 1., 1., 9., 28., 29., 56. lp.; 989. 1., 108., 253. lp.; 990. 1., 113., 114., 151., 213., 214., 361. lp.; 991. 1., 85., 86., 191., 284., 319., 320. lp.; 992. 1., 91., 92., 107., 244., 245. lp.; 993. 1., 24., 25. lp.; 994. 1., 32., 33. lp.; 995. 1., 35., 36., 96., 195. lp.; 996. 1., 10., 11., 90., 271., 272., lp.; 997. 1., 136., 218., 260., 436.—438. lp.; 998. 1., 2., 3., 60., 61., 208. lp.; 999. 1., 13., 29., 211., 212. lp.; 1000. 1., 6., 7., 145., 207., 208., 317., 318., 446., 447. lp.; 1001. 1., 2., 3., 207., 208., 262., 263., 342., 343. lp.; 1002. 1., 138.—140., 233., 234. lp.; 1003. 1., 132., 133. lp.; 1004. 1., 139., 140., 293., 294., 378., 379., 508., 509. lp.; 1006. 1., 85., 86., 207., 208., 230., 231. lp.

cilvēku, jo te jāpieskaita arī kuģniecības firmu darbinieki, kuģu būvēs un remonta bāzēs nodarbinātie, ostu strādnieki u. c.

Otrā pasaules kara beigās — 1945. gada aprīlī, maijā — uz septiņiem tvaikoniem tika nodarbināti 104 cilvēki, no tiem 49 komandējošā un 55 ierindas sastāvā.²¹⁸ Kas bija noticis ar pārējiem jūrniekiem?

Kad Padomju Savienība 1940. gada jūnijā okupēja Latviju, daudzi kuģi atradās ārzemēs. Daļa jūrnieku (piemēram, tālbraucēji kapteiņi S. Bols, V. Balodis, V. Bezmers, A. Galdiņš, N. Griniņš u. c.) dzimtenē vairs neatgriezās. Latvijā 1941. gada 13.—14. jūnijā deportācijās cieta, protams, arī daudzi jūras transporta darbinieki. Joprojām nav precīzi zināms, cik jūrnieku un ar kuģniecību saistītu cilvēku 1941. gadā un arī vēlāk tika sodīti kā «tautas ienaidnieki». Par daudziem ir savākti materiāli Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā, daudzu represēto dzīves stāstus izdevies noskaidrot Latvijas Kultūras fonda Jūrniecības vēstures kopas biedriem, bet lielākā daļa vēl joprojām nav apzināta. Ļoti ceram uz šo cilvēku tuvinieku palīdzību. Līdz šim, tieši pateicoties viņiem, ir izdevies uzskatīt daudzas tragiskas lappuses Latvijas kuģniecības vēsturē. Tikai pirms pāris gadiem noskaidrots ievērojamā Latvijas Republikas kuģubūves inženiera Voldemāra Smuldera dzīves pēdējais cēliens.²¹⁹ Tāpat ne tik sen piederīgie darījuši zināmus vairākus faktus par Latvijas kuģu īpašnieku Friča Grauda, Kārļa Jansona, Pauļa Danneberga²²⁰ deportāciju un bojāeju.

Par Frici Graudu viņa dēls Gunārs no ASV rakstījis: «Padomju Savienības karaspēks pārņēma Latviju, un valdība nacionalizēja visus Grauda īpašumus, kuģus, celtņus, mājas, jahtas, automobīlus, naudu utt. 1940. gadā pēc visu īpašumu pazaudēšanas Fr. Grauds pieņēma vietu un strādāja kā kapteinis uz zemessūcēja *Kurzeme*. Sieva, Elza Grauds, strādāja kā rakstvede Rīgas cementa fabrikā pie Bolderājas. 1941. gada jūnijā Elza Grauds bija brīdināta, lai 13., 14. jūnijā no mājas izvairās. Elza naktī ar taksiju brauca uz Bolderāju brīdināt vīru, bet kuģis *Kurzeme* bija Daugavas vidū, un viņai nebija iespējams ar kapteini Graudu sazināties. No Bolderājas Elza Grauds brauca uz Rīgu pie paziņām, no kurienes viņa zvanīja un brīdināja vairākus pazīstamos. Viens no tiem bija Jānis Zalčmanis, kuģīpašnieks, kurš pats no mājām izgāja, bet viņa sievu izsūtīja. 1941. gada 14. jūnijā Fricis Grauds bija uz kuģa apcietināts un izsūtīts uz Krieviju, kur viņš mira

²¹⁸ LVA, 1071. f., 1. apr., 69. l., 13. lp.

²¹⁹ Sk. Bernsone I. Ko glabā muzeja fondi // Latvijas jūrniecības gadagrāmata '89/'90. — R., 1991. — 50.—63. lpp.

²²⁰ Sk. Kārklīņa I. Kuģniecības kantoris un rēdereja «P. Dannebergs» // Latvijas jūrniecības gadagrāmata '92. — R., 1993. — 62.—66. lpp.

1942. gada 26. martā Solikamskas nometnē. Un tā beidzās lielākā Latvijas kuģu īpašnieka dzīve.»²²¹

Represiju vilnis skāra daudzus jūrniekus. Īpaši traģiska bija tvaikoņa *Atis Kronvalds* komandas locekļu lieta. Viņus apsūdzēja par nodomu nogādāt kuģi kādā Somijas ostā. Tiesa notika 1941. gada 9. augustā Tallinā. Matrozim Fridriham Silam un kurinātajam Arvidam Cielavam laimējās izglābties, un viņi nogādāja Rīgā tiesas spriedumu. Tajā teikts: «Sarkankarogotās Baltijas jūras flotes kara tribunāls šādā sastāvā: priekšsēdētājs: 2. ranga kara jurists Morozovs, locekļi: brigādes komisārs Akimovs un kara jurists Titovs, ar sekretāru 2. ranga tehniķi — intendantu Ivanovu, slēgtā tiesas sēdē Tallinā 1941. gada 9. augustā, izskatījuši apsūdzības lietu pret: Čaksti, Mārtiņu Mārtiņa d., dzim. 1892 g., Liepupes pag. LPSR, pēc izcelšanās strādnieku, kalpotāju, bezpartejisku, nesodītu, ar vidusskolas izglītību, precētu; Liepnieku, Jāni [..] konstatēja: Čakste, būdams tvaikoņa *Atis Kronvalds* kapteinis, Liepnieks — pirmais stūrmanis, Vitols un Leimanis — mehāniķi, bet Bahs — radists, būdami naidīgi noskaņoti pret padomju varu, nolēmuši nodot dzimteni un pāriet ienaidnieka pusē, 1941. gada pirmajās dienās sākuši piekopt kontrevolucionāru propagandu un savervejuši pret padomju organizācijā tvaikoņa komandas locekļus: Liepiņu, Ozolu, Silu, Grigorjevu, Ozoliņu un Linkunu.

Izmantojot kara apstākļus, šī grupa nolēma aizvest tvaikoni uz Somiju vai fašistu spēku okupētu joslu, bet neveiksmes gadījumā — izdarīt diversijas aktu un iebraukt tvaikoni sēklī [..] Pamatojoties uz teikto, kara tribunāls apvainotajiem [..] piesprieda:

Čakstem Mārtiņam, Liepiņam Jānim, Vitolam Jānim, Leimanim Pēterim, Baham Robertam, Liepiņam Rihardam, Ozolam Fricim, Grigorjevam Semenam, Ozoliņam Ludvigam, Linkunam Leo — visiem desmit — augstāko kriminālsoda mēru — nošaušanu, konfiscējot viņu īpašumu.»²²² Vēl pieciem piesprieda dažāda ilguma brīvības atņemšanu.

Latviešu jūrnieku skaits ievērojami samazinājās PSRS-Vācijas kara pirmajos mēnešos. Vēl joprojām precīzi nav zināms, cik jūrnieku gāja bojā, evakuējot floti no Rīgas, Liepājas un Ventspils uz Tallinu un tālāk uz Ļeņingradu. Ne visi tur nonākušie izturēja badu un aukstumu bloķētajā pilsētā. Ļeņingradā miruši tālbraucējs kapteinis J. Andrejsons, mehāniķi R. Bergmanis, P. Ruņģis un citi.

Smagos apstākļos dzīvoja latviešu jūrnieki, kuri bija nokļuvuši frontes aizmugurē Padomju Savienībā. Ieskatu par viņu dzīves apstākļiem sniedz PSRS jūras flotes tautas komisāra konsultanta,

²²¹ Grauds G. Vēstule RVKM 1990. gada decembrī.

²²² Latviešu jūrnieku traģēdija Rēvelē // Tēvija. — 1941. — 4. IX.

vēlāk Latvijas Valsts jūras kuģniecības priekšnieka, N. Andersena 1943. gadā rakstītais ziņojums Latvijas K(b)P CK sekretāram J. Kalnbērziņam un Latvijas PSR Tautas komisāru padomes priekšsēdētājam V. Lācim par latviešu un igauņu jūrnieku izmantošanu Kamas kuģu būvētavā. Tur strādāja 47 jūrnieki un ostu strādnieki no Latvijas un Igaunijas kuģniecībām, no tiem desmit tālbraucēji kapteiņi, trīs stūrmaņi, septiņi mehāniķi, kā arī mašīnisti, bocmaņi, matroži, ostinieki. Vairums dzīvoja kopmītnē — barakā ar divstāvu nārām. Jūrniekiem nebija savu personīgo mantu, jo tās bija gājušas bojā kopā ar kuģiem. Viņi staigāja paštaisītos apavos ar koka pazolēm, brezenta vamžos un vateņos. Kāda bija varasvīru attieksme pret baltiešu jūrniekiem, liecina tas, ka, piemēram, Rīgas ostas flotes priekšnieks Nikolajs Kuče te bija melnstrādnieks, Aleksandrs Stenburgs, kapteiņa vecākais palīgs, — melnstrādnieks, mehāniķis Kārlis Krēsliņš — zirgkapis, bet kapteiņi Nikolajs Asmanis, Mārtiņš Emkalns un Oskars Kiršfelds — balķu transporta posmu brigāderi.

Kā ziņojumā norādījis N. Andersens, jūrnieku izmantošana profesijai neatbilstīgos darbos, smagie sadzīves un materiālie apstākļi latviešu un igauņu jūrniekos rada pārliecību, ka viņi tiek uzskatīti par represētiem elementiem.²²³

Līdzīga situācija aizmugurē bija arī citiem jūrniekiem. N. Andersens bija noskaidrojis, ka Arāla jūras un Balhaša ezera rajonā atrodas pāri par 600 latviešu un igauņu jūrnieku un arī viņi nestrādā savā specialitātē.²²⁴ Piemēram, tālbraucējs kapteinis Krišs Siliņš, kurš bija vadījis tvaikoņus *Vera*, *Amata* un *Ausma* (V), tagad bija strādnieks Balhaša zivju fabrikā, bet vēlāk matrozis Adleras ostā.²²⁵

Reti kādam latviešu kapteinim un stūrmanim izdevās darboties savā specialitātē: Teodors Silgailis, tvaikoņa *Skrunda* II stūrmanis, no 1943. gada līdz 1945. gadam bija II un I stūrmanis uz tvaikoņiem *Krasnaya Armija* un *Astrahan* (Baku),²²⁶ bet tvaikoņa *Daugava* II stūrmanis Edgars Bērziņš 1942. un 1943. gadā pildīja to pašu amatu uz tvaikoņiem *Osetin Muravyov* un *Mari* (Baku).²²⁷

Pēc Latviešu strēlnieku divīzijas izveidošanas daudzus jūrniekus (piemēram, A. Kārklīņu, O. Staltu, A. Emsiņu, E. Veinbergu u. c.) mobilizēja Sarkanajā armijā. Arī tur kapteiņus, stūrmaņus un mehāniķus bieži vien iedalīja tikai ierindniekos. Daļa jūrnieku krita frontē, daudzi tika ievainoti.

Latvijas Republikas jūras transporta darbinieki tika iesaukti

²²³ LVA, 1071. f., 1. apr., 53. l., 78.—81. lp.

²²⁴ Turpat.

²²⁵ Turpat, 26. l., 81., 82. lp.

²²⁶ Turpat, 2. apr., 35. l., 113., 114. lp.

²²⁷ Turpat, 26. l., 104., 105. lp.

arī vācu armijā, piemēram, K. Valdemāra jūrskolas absolvents stūrmanis J. Roze, stūrmanis E. Ginters, matrozis I. Balodis (pēc kara kapteinis Kanādā) un citi. Represijas pret šiem cilvēkiem turpinājās vēl ilgus gadus pēc kara beigām.

Daļa latviešu jūrnieku otrā pasaules kara laikā turpināja kuģot ar kādreizējās Latvijas brīvvalsts tvaikoņiem Amerikas Savienotajās Valstīs, Lielbritānijā un citur, un daudzi no viņiem gāja bojā karadarbības rezultātā.

Vēl viena jūrnieku grupa bija saistīta ar tvaikoņiem, kurus kara laikā internēja Vācija. Latviešu un igauņu kuģu komandām ļāva izvēlēties — vai nu tikt nosūtītiem uz koncentrācijas nometni, vai palikt uz saviem kuģiem, tikai turpmāk tie kuģoja ar Vācijas karogu un kapteiņi bija vācieši.²²⁸ Vairumam jūrnieku otrais variants bija pieņemamāks, jo daudzi cerēja pie pirmās izdevības atgriezties Dzimtenē. Daļai tas arī izdevās. Šie bijušie Latvijas kuģi pārvadāja kravas galvenokārt no Norvēģijas un Zviedrijas uz Vāciju, un daudzi latviešu un igauņu jūrnieki uz tiem kara laikā zaudēja dzīvību.

Latvijas okupācija un otrais pasaules karš bija pēdējie brīži K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolai. Lielas pārmaiņas šajā mācību iestādē notika jau pirmajā krievu okupācijas gadā. Trīs no 24 pasniedzējiem tika nomocīti čekas pagrabos — jūrskolas direktors un navigācijas skolotājs E. Kalniņš, pasniedzējs K. Freidenfelds un tālbraucējs kapteinis E. Rinks. Trīs pasniedzējus — M. Kalniņu, T. Meiju un E. Purgali — izveda uz Krieviju.²²⁹ Otrā pasaules kara beigās daļa skolotāju (piemēram, P. Neimanis) izbrauca uz Vāciju un strādāja Flensburgas jūrskolā. Tur izglītību ieguva daudzi latvieši, kuri vēlāk vadīja kuģus ar dažādu pasaules valstu karogiem.

Latvijas okupācija un otrais pasaules karš pārmainīja dzīvi arī visiem K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolas audzēkņiem un absolventiem. Viņiem katram bija savs sapnis, mērķis, ko ar centību un, protams, arī veiksmi varēja sasniegt. Vislielākās cerības uz kapteiņa amatu un labi apmaksātu darbu loloja tie jūrskolas audzēkņi, kuri skolu bija absolvējuši kā labākie, ar Rīgas biržas komitejas dāvāto balvu — zelta pulksteni. Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā glabājas piecu izcilo jūrskolas absolventu fondi. Viņu dzīves gājums atspoguļo daudzu jo daudzu latviešu kuģinieku likteņus, un tas nevienam no šiem pieciem nekļuva tāds, kā bija iecerēts. Ar izcilām sekmēm jūrskolu beidzis Voldemārs Eraks 1930. gadā, Rūdolfs Kunstbergs 1931. gadā, Jānis Krēsliņš 1935. gadā, Rūdolfs Pēksēns 1937. gadā un Pauls Brašķis 1938. gadā.

²²⁸ Intervija ar tālbraucēju kapteini A. Gailīti 1990. g. 5. aprīlī.

²²⁹ LVA, 1684. f., 5. apr., 22. l., 92., 93. lp.

V. Eraks jau 1930. gadā ieguva I stūrmaņa vietu uz tvaikoņa *Rauna*. Tad sekoja *Nauta* un *Krimulda*, bet 1940. gadā — kapteiņa vieta uz Ventspils tvaikoņa *Ausma*. Evakuējot kuģus no Tallinas uz Ļeņingradu, tvaikonis gāja bojā, un kapteinim ilgi nācās peldēt vēsajā ūdenī. Vēlāk bads Ļeņingradas blokādē. V. Eraks nomira vilcienā, evakuējoties no Ļeņingradas. Sai pašā vilcienā bija arī tālbraucēji kapteiņi E. Tomsons un E. Veinbergs. Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā glabājas vēstule, ko 1945. gada 5. februārī V. Eraka dzīvesbiedrei rakstījis E. Tomsons: «Jūsu vīrs nomira 1942. gada 26. februārī ceļā no Ļeņingradas uz Vologdu. 25. februāra vakarā visi aizgājām uz nārām gulēt, bet no rīta Volodja vairs nepamodās. Vienu staciju pirms Čerepoveciem Volodjas mirstīgās atliekas mēs nodevām vietējām varām apbedīšanai. Diemžēl stacijas nosaukumu es neatceros un nezinu, vai vispār to zināju.»²³⁰ Mirušā V. Eraka nedaudzās lietas paņēma tālbraucējs kapteinis E. Veinbergs, lai vēlāk atdotu tuviniekiem, bet izpildīt to neizdevās, jo 1942. gada novembrī viņš krita frontē pie Staraja Rusas.²³¹

Jānim Krēsliņam liktenis bija mazliet labvēlīgāks, jo nebija jākarro ne vienā, ne otrā frontes pusē. Arī kuģu evakuācija uz Tallinu un Ļeņingradu un dzīve trimdā gāja secen, bet... pēc otrā pasaules kara darbs uz tālbraucējiem kuģiem viņam neatradās. 1940. un 1941. gadā viņš stāvēja uz tvaikoņa *Rīga* kapteiņa tiltiņa. Pēc kara J. Krēsliņš gan strādāja par kapteini — bet tikai uz ostas velkoņiem.²³²

Rūdolfs Kunstbergs kapteiņa vietu ieguva 1936. gadā. Viņš vadīja kuģi *Ausma* un bija tolaik jaunākais tvaikoņu kapteinis Latvijā. Pēc krievu okupācijas R. Kunstbergu no kuģa noņēma. Vēlāk viņam bija jāevakuējas uz Kaspijas jūru. Tur R. Kunstbergs strādāja par tvaikoņa *Kolcov* stūrmani (īstenībā nācās pildīt kapteiņa darbu, jo kuģa vadītājam nebija pietiekamu zināšanu). 1942. gada janvārī viņu un vēl daudzus latviešu jūrniekus (pēc R. Kunstberga atmiņām, ap 400) nosūtīja uz Iljino, kur veidoja Latviešu strēlnieku divīziju. Neraugoties uz to, ka R. Kunstbergs trīs gadus septiņus mēnešus bija frontē «pareizajā pusē», pēc kara viņš uz tāl-jūras kuģiem vairs netika. Darbs līdz pat pensijai tomēr bija saistīts ar jūrniecību — 20 gadi zvejas ostas kapteiņa amatā, pirmie seši Skultē, tad Rīgā.²³³

Pavisam citus ceļus gājis 1937. gadā piešķirtā zelta pulksteņa ieguvējs Rūdolfs Pēksēns. Slavenā arhitekta Konstantina Pēksēna mazdēla izvēlētā profesija bija tālbraucējs kapteinis. Saņemot jūr-

²³⁰ RVKM, VRVM 133 684.

²³¹ Turpat.

²³² K u d a p a M. Tālas jūras, diži kuģi // Jūras Vēstis. — 1991. — Nr. 4.

²³³ R. Kunstberga atmiņas 1977. g. 28. martā, 1983. g. 12. aprīlī u. c. — RVKM personas kartīte «Rūdolfs Kunstbergs».

skolas beigšanas apliecību, viņam bija tikai 22 gadi. 1939. un 1940. gadā R. Pēkšēns strādāja par tvaikoņa *Regent II* stūrmani. Tolaik, kad Padomju Savienība okupēja Latviju, viņa kuģis palika Amerikas Savienotajās Valstīs. Uz Latviju viņš atbrauca (gan tikai ciemos) pēc 52 gadiem — 1992. gada vasarā. Atšķirībā no J. Krēslīņa un R. Kunstberga R. Pēkšēns, dzīvodams ASV, gandrīz visu darba mūžu (1944—1977) varēja strādāt izvēlētajā profesijā — viņš bija tālbraucēju kuģu kapteinis.²³⁴

Pauls Brašķis pirmo reizi par kapteini tika iecelts jau pēc Latvijas okupācijas. No 1941. gada 15. februāra viņš bija tvaikoņa *Daugava* kapteinis. PSRS-Vācijas kara sākumā P. Brašķa vadītais tvaikonis evakuēja cilvēkus un kravas uz Tallinu un Ļeņingradu. 1942. gadā P. Brašķi, tāpat kā R. Kunstbergu un daudzus citus, nosūtīja darbā uz Kaspijas jūru, no kurienes viņš 1945. gada martā atgriezās Ļeņingradā. P. Brašķis vienīgais no visiem pieciem te pieminētajiem K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolas zelta pulksteņu ieguvējiem pēc kara vadījis Latvijas tālbraucējus kuģus. No 1945. gada līdz 1953. gadam (LVJK likvidēšanai) viņš bija kādreizējo Latvijas Republikas tvaikoņu *Turaida* un *Arethusas* kapteinis, no 1953. gada līdz 1961. gadam — kapteinis Valsts zvejas pārvaldē, bet no 1961. gada līdz 1975. gadam strādāja Latvijas jūras kuģniecībā par kapteini un kapteini-instruktoru.²³⁵

Rakstot par Latvijas Republikas jūrnikiem un jūrniecības darbiniekiem, nekad nebūs pateikts viss, jo — cik cilvēku, tik dzīves un katra vērtīga un vienreizīga, tāpēc ka vienīgā.

No notikumiem, kas aplūkoti šajā darbā, pagājusi jau puse gadsimta, Rīgā atkal darbojas jūrskola, kur latviešu puīšus māca par kapteiņiem, stūrmaņiem un mehāniķiem Latvijas tirdzniecības flotei. Atkal iet jūrā kuģi ar sarkanbaltsarkano karogu mastā. Autori cer, ka šī grāmata kaut nedaudz palīdzēs saglabāt tautas atmiņā Latvijas brīvvalsts tirdzniecības floti — kuģus un cilvēkus.

²³⁴ R. Pēkšēna almiņas 1992. g. 28. augustā. — RVKM personas kartīte «Rūdolfs Pēkšēns». 1992. g. RVKM saņēmis no viņa lielu un vērtīgu kolekciju — fotogrāfijas, priekšmetus un dokumentus. Pašlaik notiek materiālu apstrāde.

²³⁵ P. Brašķa fonds RVKM, VRVM 131 407—131 408, 131 364—131 406, 131 409—131 444.

**LATVIJAS JŪRAS TIRDZNIECĪBAS FLOTES TVAIKOŅU
UN MOTORKUĢU JŪRNIĒKU SARAKSTS
(1941. GADA MAIJS, JŪNIJS)²³⁵**

Kapteiņi, stūrmaņi, mehāniķi, radiotelegrāfisti

Uzvārds, vārds	Dzimšanas gads un datums	Iepemamais amats, kuģa nosaukums	Zīņas par turpmāko likteni
1	2	3	4
Ābele Alfrēds	06.09.1920.	III mehāniķis, <i>Daugava</i>	
Ābele Arvīds	20.03.1910.	I stūrmanis, <i>Ausma</i> (R)	
Ābele Miķelis	20.12.1905.	II mehāniķis, <i>Skrunda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Ābele Pēteris	23.08.1914.	III mehāniķis, <i>Ausma</i> (R)	
Ābelis Ernests	13.01.1895.	kapteinis, <i>Auseklis</i>	
Ābelīts Artūrs	09.07.1882.	I mehāniķis, <i>Ilga</i>	
Ābīķis Censonis	26.08.1919.	III stūrmanis, <i>Krivs</i>	
Āboliņš Maksis	02.04.1908.	radiotelegrāfists, <i>Katvaldis</i>	
Āboltiņš Jānis-Jēkabs	30.07.1901.	II mehāniķis, <i>Everonika</i>	
Aigars Kārlis	25.05.1908.	I stūrmanis, <i>Abgara</i>	
Akiņins Nikolajs	1908.	I mehāniķis, <i>Siauliai</i>	
Āķis Helmārs-Augusts	14.02.1908.	kapteinis, <i>Amata</i>	Miris 1972. g. Latvijā
Alksnis Jānis	13.11.1900.	I stūrmanis, <i>Arethusa</i>	
Andersons Miķelis	19.02.1906.	I stūrmanis, <i>Vienība</i>	
Andersons Rūdolfs	30.04.1907.	I stūrmanis, <i>Velta</i>	

²³⁵ LVVA, 187. f., 1. apr., 168.—180. l.; 1684. f., 4. apr., 63.—71., 82.—84. l.; LVA, 1071. f., 2. apr., 983.—1006. l.

1	2	3	4
Andrejsons Jānis	20.02.1896.	kapteinis, <i>Bārta</i>	Miris 1942. g. Leņingradas blo- kāde no ievai- nojuma
Ansēvics Arnolds	05.05.1896.	II stūrmanis, <i>Everagra</i>	Miris 1948. g. ASV
Apars Kārlis	07.08.1910.	I stūrmanis, <i>Kriivs</i>	
Apse Bernhards	21.04.1894.	kapteinis, <i>Velta</i>	Miris 1980. g. Latvijā
Ārgalis Alfons- Hermanis	11.05.1914.	II mehāniķis, <i>Gaisma</i>	
Āriņš Kārlis- Alirēds	20.05.1910.	radiotelegrāfists, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Asmanis Nikolajs	07.09.1904.	kapteinis, <i>Skrunda</i>	Miris 1970. g. Latvijā
Ašaks Arvīds- Voldemārs	07.08.1911.	radiotelegrāfists, <i>Skauts</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Augstsproģis Ro- berts	17.11.1907.	II stūrmanis, <i>Kandava</i>	
Auziņš Hugo	14.02.1910.	I stūrmanis, <i>Everanna</i>	Miris 1986. g. Latvijā
Auziņš Reinholds- Augusts	02.06.1910.	II mehāniķis, <i>Everoja</i>	
Bahs Roberts	06.08.1911.	radiotelegrāfists, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Balodis Jānis	01.01.1911.	II stūrmanis, <i>Gaisma</i>	Miris 1967. g. Latvijā
Balodis Pēteris	24.03.1894.	II mehāniķis, <i>Ausma (R)</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Balodis Rūdolfs	16.03.1919.	II stūrmanis, <i>Utena</i>	
Balodis Viktors	13.08.1889.	kapteinis, <i>Everagra</i>	
Bārs Jānis	14.01.1912.	III stūrmanis, <i>Everanna</i>	
Bartuševičs Volde- mārs	18.03.1906.	II mehāniķis, <i>Kalpaks</i>	
Baumanis Kārlis	05.12.1910.	II stūrmanis, <i>Gauja</i>	
Bekmanis Artūrs- Jānis-Rihards	02.06.1910.	I stūrmanis, <i>Astra</i>	
Beķeris Eduards	16.05.1883.	III mehāniķis, <i>Gaisma</i>	
Berends Konrāds	09.12.1888.	I mehāniķis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Bergmanis Jānis	20.11.1891.	II mehāniķis, <i>Gauja</i>	

1	2	3	4
Bergmanis Jēkabs	08.03.1885.	I mehāniķis, <i>Ausma</i> (V)	Miris 1942. g. Ļeņingradas blokādē
Bergmanis Roberts- Vilis	26.06.1900.	I mehāniķis, <i>Velta</i>	Miris 1942. g. uz velkoņa <i>Lāčplesis</i>
Bergs Emīls	08.07.1887.	I stūrmanis, <i>Daugava</i>	Miris Ļeņingradas blokādē
Bergs Johans- Aleksandrs	29.11.1910.	II mehāniķis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Bernhards Alfrēds- Laimons	03.11.1914.	III stūrmanis, <i>Rauna</i>	Miris 1962. g. Latvijā
Bernics Kārlis	22.04.1875.	II mehāniķis, <i>Sports</i>	
Bērs Heinrihs	02.06.1885.	II mehāniķis, <i>Sigulda</i>	
Bērtiņš Arvīds- Konstantīns	04.12.1907.	kapteinis, <i>Vienība</i>	
Bērziņš Alfons	11.04.1910.	II stūrmanis, <i>Arethusa</i>	
Bērziņš Artūrs	03.08.1884.	III stūrmanis, <i>Ķegums</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Everelza</i> 1942. g.
Bērziņš Augusts- Voldemārs	12.01.1884.	I stūrmanis, <i>Dole</i>	
Bērziņš Edgars	20.02.1916.	III stūrmanis, <i>Daugava</i>	Dzīvo Latvijā
Bērziņš Kārlis	11.02.1907.	I stūrmanis, <i>Skauts</i>	
Bezmers Vilis	15.09.1898.	kapteinis, <i>Regent</i>	Miris 1952. g. ASV
Biezais Pēteris- Aleksandrs	10.05.1908.	II stūrmanis, <i>Gundega</i>	
Binders Egons	07.04.1894.	II mehāniķis, <i>Rauna</i>	
Blaus Edgars- Augusts	05.03.1910.	I stūrmanis, <i>Everelza</i>	Miris 1989. g. ASV
Blekte Aleksandrs- Kārlis	13.02.1908.	I mehāniķis, <i>Sports</i>	Miris 1985. g. Latvijā
Bols Sergejs	08.09.1908.	I stūrmanis, <i>Everasma</i>	Miris 1983. g. ASV
Brašķis Pauls	12.03.1908.	kapteinis, <i>Daugava</i>	Miris 1983. g. Latvijā
Brencsons Andrejs	07.12.1878.	kapteinis, <i>Valdona</i>	Miris 1958. g. Latvijā
Brengulis Alek- sandrs	14.01.1914.	II stūrmanis, <i>Daugava</i>	Miris 1985. g. Latvijā

1	2	3	4
Briedis Mārtiņš	31.10.1887.	kapteinis, <i>Everiga</i>	Miris 1961. g. Latvijā
Briežkalns Viktors	17.10.1898.	I stūrmanis, <i>Amata</i>	
Briņķis Kārlis	10.02.1911.	III mehāniķis, <i>Kuldiga</i>	
Brizga Zanis-Pēteris	23.08.1907.	radiotelegrāfists, <i>Everanna</i>	
Brunkevics Jānis	01.10.1907.	II mehāniķis, <i>Everalda</i>	
Buclers Pēteris-Augusts	23.08.1902.	radiotelegrāfists, <i>Rauna</i>	
Buivids Jānis	24.06.1895.	I mehāniķis, <i>Dzintarkrasts</i>	Miris 1978. g. Latvijā
Bušs Jānis	17.12.1904.	III mehāniķis, <i>Everiga</i>	
Butkovskis Jānis	15.01.1913.	III mehāniķis, <i>Dole</i>	
Buziks Roberts	02.03.1916.	III stūrmanis, <i>Siauliai</i>	
Celms Harijs-Dāvids	19.11.1912.	II mehāniķis, <i>Gaida</i>	
Cimmers Ernests-Gustavs	03.11.1883.	II mehāniķis, <i>Kaija</i>	
Čakste Mārtiņš	30.03.1892.	kapteinis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Cauka Aleksandrs	22.06.1913.	II stūrmanis, <i>Bārta</i>	
Dalbergs Arvīds	03.01.1897.	radiotelegrāfists, <i>Kaupo</i>	
Daņilovs Vjačeslavs	1902.	I mehāniķis, <i>Skrunda</i>	
Dārziņš Otto-Alberts	29.12.1905.	II mehāniķis, <i>Astra</i>	
Deetjens Fricis	24.08.1894.	II stūrmanis, <i>Siauliai</i>	
Diedišķis Vilis	26.03.1902.	I mehāniķis, <i>Ogre</i>	
Dimze Voldemārs	17.05.1911.	II stūrmanis, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarkanajā ar- mijā. Kritis frontē
Dišlers Jānis-Voldemārs	14.12.1889.	II stūrmanis, <i>Everita</i>	
Dombrovskis Alfrēds-Kārlis	24.01.1913.	III mehāniķis, <i>Abgara</i>	
Dombrovskis Jānis	20.08.1885.	I mehāniķis, <i>Regent</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.

1	2	3	4
Dompalms Otto-Eduards	11.09.1909.	III stūrmanis, <i>Kaupo</i>	
Draviņš Artūrs-Kārlis	10.07.1909.	radiotelegrāfists, <i>Tautmīla</i>	Gājis bojā kuģa bombardešanas laikā 1940. g.
Dreimanis Aleksandrs-Teodors	07.07.1912.	III mehāniķis, <i>Krīvs</i>	
Dreimanis-Freimanis Miķelis	13.02.1883.	I mehāniķis, <i>Krīvs</i>	
Dreziņš Mārtiņš-Fēlikss-Bruno	12.01.1912.	I stūrmanis, <i>Everonika</i>	Miris 1991. g. ASV
Dullis Andrejs	23.10.1877.	II stūrmanis, <i>Dole</i>	
Dumpis Jānis	25.01.1912.	kapteinis, <i>Dzintarkrasts</i>	
Dumpis Kārlis-Leonīds-Leonhards	17.11.1907.	I stūrmanis, <i>Saule</i>	Miris 1986. g.
Dundurs Aleksandrs	12.12.1906.	kapteinis, <i>Ilga</i>	Represēts, nošauts 1945. g.
Dundurs Vladimirs	22.07.1909.	II mehāniķis, <i>Everelza</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Dundurs Voldemārs-Aleksandrs	01.08.1909.	III mehāniķis, <i>Velta</i>	
Dušelī Kaspars-Roberts	12.06.1882.	I mehāniķis, <i>Skauts</i>	
Dušelī Pēteris	26.08.1884.	II mehāniķis, <i>Everanna</i>	
Duve Nikolajs	1903.	kapteinis, <i>Gaisma</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Dzelve Alfrēds	01.10.1911.	I stūrmanis, <i>Everiga</i>	Miris 1986. g. Latvijā
Dziķis Jons	21.12.1912.	I stūrmanis, <i>Marijampole</i>	
Eglītis Kārlis-Erņests	11.02.1897.	kapteinis, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Eglītis Vilhelms	27.04.1890.	I mehāniķis, <i>Gauja</i>	
Eilenbergs Vilhelms	19.04.1910.	I mehāniķis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Ellers Oskars	27.09.1880.	I mehāniķis, <i>Venta</i>	
Embriks Ādolfs	15.12.1908.	II stūrmanis, <i>Abgara</i>	
Emkalns Mārtiņš	22.12.1899.	kapteinis, <i>Skauts</i>	Miris Latvijā
Emsiņš Artūrs	05.05.1906.	II stūrmanis, <i>Everiga</i>	Miris 1984. g. Latvijā

1	2	3	4
Emsiņš Kārlis	09.09.1880.	I mehāniķis, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Engels Zanis	20.12.1882.	I mehāniķis, <i>Kaupo</i>	Miris 1959. g. Latvijā
Eraks Voldemārs	02.10.1903.	kapteinis, <i>Ausma (V)</i>	Miris, evakuējoties no Leningradas 1942. g.
Erlickis Jānis	12.09.1913.	radiotelegrāfists, <i>Kalpaks</i>	Represēts 1941. g.
Erns Arvīds- Aleksandrs	23.10.1913.	II mehāniķis, <i>Elizabete</i>	
Esers Kārlis	19.04.1910.	III stūrmanis, <i>Skrunda</i>	Iesaukts Sarka- najā armijā. Kritis frontē
Evele Voldemārs	01.01.1915.	II stūrmanis, <i>Kaija</i>	
Feijermans Roberts	17.03.1893.	II stūrmanis, <i>Spidola</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Andrejs Kal- niņš</i> 1944. g.
Feldmanis Alfrēds- Jūlijs	12.02.1912.	I mehāniķis, <i>Auseklis</i>	
Fiļipovs Georgs		radiotelegrāfists, <i>Ausma (R)</i>	
Fisaks Aleksandrs		I mehāniķis, <i>Vienība</i>	
Fjodorovs Pahomijs	1889.	I mehāniķis, <i>Everanna</i>	Miris 1965. g. Latvijā
Freide Ernests- Kārlis-Valters	07.02.1911.	III mehāniķis, <i>Arija</i>	
Freidenfelds Dago- bets-Artūrs	30.11.1914.	III stūrmanis, <i>Kandava</i>	Dzīvo Lielbritānijā
Freienbergs Fricis	17.04.1892.	kapteinis, <i>Miervaldis</i>	Miris uz tvaikoņa <i>Katvaldis</i> 1941. g.
Freimanis Rūdolfs- Jānis	27.06.1911.	II stūrmanis, <i>Elizabete</i>	Miris 1990. g. Lielbritānijā
Freimanis Vilhelms- Vilis-Haralds	11.09.1909.	II stūrmanis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Fricnovičs Dāvids	11.01.1883.	I mehāniķis, <i>Utena</i>	
Gailītis Oskars	24.08.1902.	radiotelegrāfists, <i>Evertons</i>	
Gailītis Voldemārs	27.01.1920.	III stūrmanis, <i>Ausma (R)</i>	
Galdiņš Augusts- Voldemārs	14.08.1904.	I stūrmanis, <i>Kegums</i>	Miris 1988. g. ASV

1	2	3	4
Galkins Voldemārs	24.11.1909.	I stūrmanis, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Garais Mārtiņš	30.05.1901.	III mehāniķis, <i>Sigulda</i>	
Garbēns Zanis- Vilhelms	06.09.1912.	III stūrmanis, <i>Gaisma</i>	
Garro Pēteris	17.02.1901.	radiotelegrāfists, <i>Valdona</i>	
Geistauts Kārlis- Jēkabs	21.11.1914.	III stūrmanis, <i>Ausma (V)</i>	
Gertners Oskars- Kārlis	29.09.1912.	II stūrmanis, <i>Saule</i>	
Ginters Artūrs	21.01.1909.	radiotelegrāfists, <i>Spidola</i>	
Ginters Emīls- Adolfs-Teodors	22.06.1914.	II stūrmanis, <i>Sports</i>	Miris 1982. g. Latvijā
Goldmanis Kārlis- Zanis	04.10.1911.	III mehāniķis, <i>Skauts</i>	
Gospovskis Džems	27.10.1906.	II mehāniķis, <i>Tautmīla</i>	
Graumanis Vilhelms	05.06.1914.	I stūrmanis, <i>Turaida</i>	
Grēve Viljams	26.07.1905.	I stūrmanis, <i>Spidola</i>	
Griezītis Mārtiņš- Valdis	20.10.1912.	II stūrmanis, <i>Krimulda</i>	
Grikmanis Kārlis	18.07.1885.	II mehāniķis, <i>Kretinga</i>	
Griķis Mārtiņš	11.11.1865.	I stūrmanis, <i>Kaija</i>	
Grinbergs Jēkabs	11.04.1889.	kapteinis, <i>Arija</i>	
Grinbergs Manfrēds	19.08.1909.	I stūrmanis, <i>Ramava</i>	
Grīniņš Nikolajs	19.12.1889.	kapteinis, <i>Abgara</i>	Miris 1981. g. ASV
Grīntāls Fricis	25.05.1891.	II mehāniķis, <i>Utena</i>	
Gulbis Krišs	20.12.1913.	III stūrmanis, <i>Gauja</i>	
Ģeģeris Alfrēds	29.06.1904.	III stūrmanis, <i>Amata</i>	
Ģeģers Nikolajs	17.04.1913.	III mehāniķis, <i>Katvaldis</i>	
Harps Kārlis-Arvids	27.09.1912.	I stūrmanis, <i>Biruta</i>	
Hausmanis Johans- Vilhelms	24.08.1893.	radiotelegrāfists, <i>Kuldīga</i>	
Hiršs Jānis	10.11.1909.	III mehāniķis, <i>Everoja</i>	

1	2	3	4
Hoferts Rolfs-Ādolfs	29.07.1914.	III stūrmanis, <i>Gundega</i>	
Ininbergs Mārgers	08.03.1907.	I mehāniķis, <i>Bārta</i>	
Innus Jēkabs-Ferdinands	25.11.1891.	I stūrmanis, <i>Krimulda</i>	
Intenburgs Aleksandrs	12.05.1894.	I stūrmanis, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Irbe Jānis-Alģirts	23.02.1907.	I stūrmanis, <i>Kandava</i>	
Jākobsons Jānis-Erņests	15.08.1879.	I mehāniķis, <i>Konsuls P. Dannebergs</i>	
Jakovičs Ēriks	15.06.1912.	II mehāniķis, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Jansons Jānis	24.11.1907.	II mehāniķis, <i>Kaupo</i>	
Jansons Pēteris	23.01.1904.	kapteinis, <i>Everonika</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Kangars</i> 1942. g.
Jaunzems Ludvigs	1879.	kapteinis, <i>Lāčplēsis</i>	Miris 1943. g. Latvijā
Jēkabsons Mārtiņš	16.01.1886.	II mehāniķis, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Miris 1949. g. Latvijā
Jeršovs Nikolajs		III mehāniķis, <i>Spidola</i>	
Jordans Ēriks	04.08.1904.	II mehāniķis, <i>Abgara</i>	
Jurēvics Zanis-Ādolfs-Jānis	07.02.1909.	kapteinis, <i>Biruta</i>	Miris 1972. g. Latvijā
Jurgaitis Teofilis	03.11.1910.	I stūrmanis, <i>Utena</i>	
Kadiķis Felikss-Roberts	30.01.1913.	III mehāniķis, <i>Everolanda</i>	
Kagus Pēteris-Haralds	04.05.1912.	II mehāniķis, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Kaijaks Gothards-Oskars	15.05.1903.	I mehāniķis, <i>Tautmīla</i>	Miris 1950. g. Portugālē
Kaktiņš Augusts-Mārtiņš	16.09.1887.	II mehāniķis, <i>Bārta</i>	
Kalniņš Arvīds	19.07.1900.	I stūrmanis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Kalniņš Otokars	10.04.1890.	kapteinis, <i>Konsuls P. Dannebergs</i>	

1	2	3	4
Kalniņš Teodors	12.01.1892.	kapteinis, <i>Kaupo</i>	Miris 1971. g. Latvijā
Kalns Kārlis- Rūdolfs	10.02.1910.	II stūrmanis, <i>Everanna</i>	
Kalvenieks Kārlis	25.06.1885.	II mehāniķis, <i>Kangars</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Kantaks Valentīns	15.12.1888.	I stūrmanis, <i>Ilga</i>	
Kaņķis Kristaps	09.09.1912.	II stūrmanis, <i>Imanta</i>	
Kārkliņš Aleksandrs	24.01.1914.	III stūrmanis, <i>Everolanda</i>	Dzīvo Latvijā
Kārkliņš Arvīds	05.01.1912.	II stūrmanis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Miris 1981. g. ASV
Kārkliņš Ernests	20.07.1897.	radiotelegrāfists, <i>Everonika</i>	
Kārkliņš Leonards	20.11.1905.	I mehāniķis, <i>Miervaldis</i>	
Kārkliņš Verners	29.09.1911.	II stūrmanis, <i>Gaida</i>	
Karnups Bernhards	19.03.1910.	II stūrmanis, <i>Miervaldis</i>	
Kase Ruido	19.12.1875.	I mehāniķis, <i>Saule</i>	Miris Ļeņingradas blokādē
Kašels-Jansons Heinrihs	07.11.1884.	I mehāniķis, <i>Astra</i>	Miris pie Arāla jūras
Kazāks Eduards	03.09.1885.	stūrmanis, <i>Mednis</i>	
Kerns Ansis-Roberts	06.07.1909.	radiotelegrāfists, <i>Everagra</i>	
Kerpe Kārlis	18.12.1888.	kapteinis, <i>Evertons</i>	Miris 1956. g. Latvijā
Kilevics Jānis	08.12.1901.	radiotelegrāfists, <i>Krimulda</i>	
Kirmuška Pēteris	22.02.1910.	III mehāniķis, <i>Ķegums</i>	
Kiršfelds Alfrēds- Roberts	09.12.1875.	kapteinis, <i>Everoja</i>	
Kiršfelds Oskars- Eduards	03.12.1911.	kapteinis, <i>Arethusa</i>	
Klēvers Zanis	03.11.1906.	I mehāniķis, <i>Ausma (R)</i>	
Kligers Kārlis	11.10.1889.	I stūrmanis, <i>Dzintarkrasts</i>	
Knostenbergs Paulis	24.04.1910.	III stūrmanis, <i>Everita</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Komisars Krišjānis- Osvalds	07.08.1911.	III mehāniķis, <i>Kaupo</i>	

1	2	3	4
Kope Miķelis	23.09.1914.	II mehānikis, <i>Tālvāldis</i>	
Kozaks Miķelis	11.03.1894.	radiotelegrāfists, <i>Everita</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Krasts Alfrēds	09.09.1882.	kapteinis, <i>Dole</i>	
Krauklis Pēteris- Hermanis	24.08.1907.	III mehānikis, <i>Everonika</i>	
Krauze Jānis	25.04.1907.	II stūrmanis, <i>Skauts</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Krauze Reinholds	22.06.1901.	I stūrmanis, <i>Skrunda</i>	
Krieviņš Alberts	01.07.1912.	II mehānikis, <i>Auseklis</i>	
Krievs Voldemārs	11.05.1909.	I stūrmanis, <i>Regent</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Kristlībs Augusts- Eduards	17.04.1902.	kapteinis, <i>Ramava</i>	Gājis bojā kopā ar angļu tank- kuģi Vidusjūrā 1944. g.
Krukonis Antans	1912.	I mehānikis, <i>Marijampole</i>	
Krūmiņš Jānis	07.03.1885.	I mehānikis, <i>Amata</i>	
Krūmiņš Pēteris	13.08.1903.	radiotelegrāfists, <i>Elizabete</i>	
Krūmiņš Teodors	03.06.1915.	I stūrmanis, <i>Rasma</i>	Iesaukts Sarka- najā armijā. Kritis frontē
Krustāns Eduards	18.10.1906.	II mehānikis, <i>Rasma</i>	
Krustiņš Jānis- Eduards	28.12.1906.	I stūrmanis, <i>Kangars</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Kundziņš Kārlis- Rūdolfs	24.11.1915.	III stūrmanis, <i>Kangars</i>	
Kupčs Roberts	11.04.1891.	kapteinis, <i>Everanna</i>	Apcietināts Leņin- gradā 08.07.1941.
Kuple Arnolds- Nikolajs	14.10.1913.	radiotelegrāfists, <i>Velta</i>	
Kviesītis Herberts	12.07.1915.	III stūrmanis, <i>Krimulda</i>	
Ķirmuška Kārlis	03.11.1907.	I stūrmanis, <i>Evertons</i>	
Laiviņš Aleksandrs	01.11.1893.	kapteinis, <i>Tautmila</i>	Miris 1966. g. Latvijā
Lankovičs Kārlis	14.11.1875.	II mehānikis, <i>Everasma</i>	

1	2	3	4
Lapiņš Kārlis	06.12.1902.	I mehāniķis, <i>Gundega</i>	
Laudurgs Pēteris-Eriks	02.02.1897.	I stūrmanis, <i>Ciltvaira</i>	
Laukmanis Roberts-Matīss	25.11.1905.	III mehāniķis, <i>Ciltvaira</i>	
Lazdiņš Jānis	13.03.1892.	I mehāniķis, <i>Gaida</i>	
Leimanis Edgars	31.12.1896.	kapteinis, <i>Everita</i>	
Leimanis Pēteris	24.03.1891.	III mehāniķis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Leimanis Vilhelms	27.01.1883.	I mehāniķis, <i>Gaisma</i>	Miris uz ledlauža <i>Lāčplēsis</i> 1943. g.
Leins Andrejs	21.01.1876.	II mehāniķis, <i>Klints</i>	
Leitlands Harijs-Johans	31.08.1913.	III mehāniķis, <i>Astra</i>	Miris pie Balhaša ezera 1942. g.
Leja Ansis	11.03.1909.	radiotelegrāfists, <i>Biruta</i>	Iesaukts Sarka- najā armijā. Kritis frontē
Lejnieks Alfrēds-Jānis	17.04.1909.	kapteinis, <i>Tālvaldis</i>	Miris 1984. g. ASV
Lejnieks Ints	17.11.1881.	kapteinis, <i>Katvaldis</i>	Miris 1955. g. Lielbritānijā
Lejnieks Kristaps	26.04.1909.	II mehāniķis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Liberts Egons	12.01.1913.	I stūrmanis, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarka- najā armijā. Kritis frontē
Liberts Heinrihs	21.12.1894.	kapteinis, <i>Gundega</i>	Miris 1969. g. Lielbritānijā
Līdaka Arvīds	31.10.1907.	III stūrmanis, <i>Dole</i>	
Liekšnis Mārtiņš	23.11.1907.	III mehāniķis, <i>Everalda</i>	
Lielbergs Rolfs	07.07.1913.	II mehāniķis, <i>Spidola</i>	
Liepiņš Eduards	26.03.1904.	I mehāniķis, <i>Kangars</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Liepiņš Vilis	21.06.1910.	III mehāniķis, <i>Ramava</i>	
Liepnieks Jānis-Eduards	02.10.1910.	I stūrmanis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Lindebergs Arvīds	08.02.1910.	III mehāniķis, <i>Everita</i>	

1	2	3	4
Liniņš Jānis	28.10.1869.	I mehāniķis, <i>Krimulda</i>	Miris 1955. g. Latvijā
Liniņš Pēteris	18.02.1892.	kapteinis, <i>Rauna</i>	Miris 1979. g. Latvijā
Linmeijers Jānis	25.10.1913.	II stūrmanis, <i>Ilga</i>	
Lintiņš Rūdolfs	13.04.1893.	radiotelegrāfists, <i>Ramava</i>	
Līrums Andrejs- Voldemārs	28.11.1912.	II mehāniķis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Lokenbahs Fricis	12.06.1868.	II mehāniķis, <i>Kuldīga</i>	
Loss Nikolajs	03.10.1913.	III mehāniķis, <i>Regent</i>	
Lubkovskis Jānis	10.07.1893.	kapteinis, <i>Ogre</i>	
Lūmanis Ernests- Artūrs	28.12.1879.	I mehāniķis, <i>Dole</i>	
Lūris Jānis-Alfrēds	28.08.1912.	III stūrmanis, <i>Sports</i>	Miris 1988. g. Latvijā
Lūsis Mintauts- Ringolds	28.07.1914.	radiotelegrāfists, <i>Everelza</i>	
Luste Matīss	12.07.1881.	III mehāniķis, <i>Gauja</i>	
Leonovs Leonīds	31.07.1909.	II mehāniķis, <i>Velta</i>	
Ļubomirskis Niko- lajs	24.04.1908.	III mehāniķis, <i>Sports</i>	
Mackevičs Arvīds- Jānis-Indriķis	26.07.1898.	I stūrmanis, <i>Rauna</i>	Miris 1969. g.
Maculēvičs Jēkabs	27.09.1892.	I mehāniķis, <i>Ciltvaira</i>	
Maļinovskis Boriss	03.09.1906.	I stūrmanis, <i>Gauja</i>	
Martinsons Antons	21.05.1879.	kapteinis, <i>Sigulda</i>	Miris evakuācijā PSRS
Martinsons Jānis	23.06.1885.	kapteinis, <i>Everalda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar vācu zemūdeni <i>U-158</i> 1942. g. (sa- gūstīts)
Martinsons Jānis	02.07.1904.	I mehāniķis, <i>Arethusa</i>	
Matisons Dmitrijs	07.11.1911.	II stūrmanis, <i>Everasma</i>	Miris 1987. g. ASV
Matisons Jēkabs	22.12.1874.	kapteinis, <i>Ķegums</i>	Miris 1961. g. ASV
Matisons Teodors	28.09.1883.	I mehāniķis, <i>Everelza</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.

1	2	3	4
Maurītis Pēteris		kapteinis, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Mazurs Jānis- Arvids	11.10.1906.	II mehānikis, <i>Arija</i>	
Melderis Hermanis	11.07.1909.	II stūrmanis, <i>Everonika</i>	
Melenbergs Kārlis	1882.	II mehānikis, <i>Lāčplēsis</i>	
Melngalvis Artūrs	14.09.1914.	radiotelegrāfists, <i>Ausma (V)</i>	
Mengelis Ādolfs	17.03.1906.	III stūrmanis, <i>Arija</i>	Miris 1971. g. ASV
Mierītis Kārlis	30.03.1913.	III stūrmanis, <i>Auseklis</i>	
Miesnieks Roberts	18.12.1903.	I mehānikis, <i>Klints</i>	Miris 1979. g. Latvijā
Mihelsons Hugo	16.04.1890.	kapteinis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Miris 1975. g. Kanādā
Mihelsons Pēteris	15.02.1875.	II mehānikis, <i>Ausma (V)</i>	
Mikelsons Artūrs- Oļģerts	23.12.1907.	III stūrmanis, <i>Everiga</i>	
Millers Jānis	10.04.1881.	kapteinis, <i>Elizabete</i>	Miris 1976. g. Lielbritānijā
Millers Jānis-Edgars	08.06.1914.	II stūrmanis, <i>Arija</i>	Miris 1992. g. Lielbritānijā
Minajevs Vladimirs		II mehānikis, <i>Everolanda</i>	
Monkevičs Benedikts	1904.	kapteinis, <i>Siauliai</i>	
Morgenšterns Jānis	15.07.1903.	kapteinis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Mucenieks Ādolfs	06.04.1902.	III stūrmanis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1944. g.
Muravjovs Jānis		radiotelegrāfists, <i>Venta</i>	
Musts Fricis-Rūdolfs	14.06.1904.	radiotelegrāfists, <i>Abgara</i>	
Nicmanis Augusts	14.05.1885.	kapteinis, <i>Ausma (R)</i>	Miris 1957. g.
Nicmanis Miķelis	28.11.1891.	I mehānikis, <i>Imanta</i>	
Nikolajevs Aleksejs		I mehānikis, <i>Everita</i>	
Nīmands Georgs	08.10.1898.	kapteinis, <i>Kaija</i>	
Oliņš Jānis-Oskars	11.07.1913.	III stūrmanis, <i>Turaida</i>	

1	2	3	4
Osipovs Ipolits	23.06.1906.	radiotelegrāfists, <i>Bārtā</i>	
Osipovs Jānis	22.12.1902.	radiotelegrāfists, <i>Utenā</i>	
Osis Mārtiņš	10.05.1894.	kapteinis, <i>Ciltvaira</i>	Miris 1965. g. Latvijā
Osis Pēteris	21.05.1901.	kapteinis, <i>Gaida</i>	
Otomers Artūrs- Kārlis	07.06.1915.	III stūrmanis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Ozoliņš Augusts	22.02.1904.	I stūrmanis, <i>Sports</i>	Miris 1970. g. Lielbritānijā
Ozoliņš Bruno- Francis	23.04.1913.	kapteinis, <i>Bru</i>	Miris 1966. g. ASV
Ozoliņš Evalds- Bruno	13.04.1902.	radiotelegrāfists, <i>Skrunda</i>	
Ozoliņš Jānis-Reinis	16.10.1913.	II stūrmanis, <i>Auseklis</i>	Pazudis bez vēsts 1944. g.
Ozoliņš Zanis- Aleksandrs	05.10.1906.	I stūrmanis, <i>Everita</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Ozols Augusts	23.11.1911.	II mehāniķis, <i>Miervaldis</i>	
Ozols Vilhelms- Pauls	02.12.1913.	III mehāniķis, <i>Skrunda</i>	Dzīvo Latvijā
Pabērzs Fricis	22.02.1909.	II mehāniķis, <i>Ķegums</i>	
Paegle Persivals	01.06.1910.	I stūrmanis, <i>Elizabete</i>	
Paije Emils-Rūsiņš	10.05.1908.	II mehāniķis, <i>Ciltvaira</i>	Dzīvo Latvijā
Pareizs Augusts	1881.	III mehāniķis, <i>Lāčplēsis</i>	
Pavilionis Jānis	20.02.1903.	radiotelegrāfists, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Pēkšēns Rūdolfs- Kārlis	23.01.1915.	II stūrmanis, <i>Regent</i>	Dzīvo ASV
Pelnis Evalds	23.06.1911.	I stūrmanis, <i>Kalpaks</i>	Represēts. Miris 1943. g.
Pents Konstantīns	21.11.1913.	III mehāniķis, <i>Miervaldis</i>	
Pērkons Miķelis	26.10.1883.	kapteinis, <i>Everasma</i>	
Pētersons Jēkabs	07.06.1909.	II mehāniķis, <i>Everiga</i>	
Petrovics Voldemārs- Kārlis	14.01.1911.	I stūrmanis, <i>Tālvaldis</i>	Miris 1967. g. Lielbritānijā
Petrovs Mihails	1911.	I mehāniķis, <i>Everiga</i>	

1	2	3	4
Pičugins Venjamins		radiotelegrāfists, <i>Dole</i>	
Piols Jānis-Pēteris	17.12.1898.	radiotelegrāfists, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Pitrens Antons	23.09.1903.	radiotelegrāfists, <i>Kangars</i>	
Pļavnieks Gothards	09.09.1891.	I mehāniķis, <i>Kretinga</i>	
Plecs Jānis-Vilhelms	13.11.1891.	II stūrmanis, <i>Evertons</i>	
Plikše Roberts	04.08.1908.	kapteinis, <i>Imanta</i>	Iesaukts Sarka- najā armijā. Kritis frontē
Ploše Voldemārs	16.11.1905.	radiotelegrāfists, <i>Kandava</i>	
Pope Žanis	01.02.1906.	I stūrmanis, <i>Katvaldis</i>	
Potoročins Augusts	11.12.1895.	III mehāniķis, <i>Rasma</i>	
Pranaitis Vins	1903.	II mehāniķis, <i>Marijampole</i>	
Pravecs Aleksejs	05.09.1919.	III mehāniķis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Pūce Jānis-Alfrēds	24.11.1911.	I mehāniķis, <i>Daugava</i>	
Puķe Kārlis	17.02.1882.	I mehāniķis, <i>Sigulda</i>	
Pūliņš Ansis	09.11.1898.	kapteinis, <i>Sports</i>	
Pūliņš Ansis	23.07.1905.	I stūrmanis, <i>Lāčplēsis</i>	
Puriņš Mārtiņš- Voldemārs	24.12.1907.	II mehāniķis, <i>Daugava</i>	
Purītis Romans	27.02.1911.	I stūrmanis, <i>Everagra</i>	
Pusulis Pēteris	30.04.1886.	kapteinis, <i>Everolanda</i>	Gājis bojā Kaspi- jas jūrā 1942. g.
Puškaitis Viktors	1889.	II mehāniķis, <i>Siauliai</i>	
Radzjulis Inokentijs	14.01.1913.	II mehāniķis, <i>Ogre</i>	
Raisks Jānis	26.09.1877.	I mehāniķis, <i>Tālvaldis</i>	
Rakovskis Ēriks	12.05.1904.	II mehāniķis, <i>Ramava</i>	
Ramans Rūdolfs	07.12.1914.	radiotelegrāfists, <i>Turaida</i>	
Rambeks Aleksandrs	11.11.1887.	I stūrmanis, <i>Tautmīla</i>	

1	2	3	4
Ratseps Haralds-Rihards	02.05.1912.	II mehāniķis, <i>Dole</i>	
Rautenšilds Haralds-Edmunds	23.10.1910.	II stūrmanis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Reinfelds Augusts-Alifrēds	28.04.1914.	III mehāniķis, <i>Evertons</i>	Dzīvo Austrālijā
Reisons Voldemārs-Romanis	24.05.1912.	II stūrmanis, <i>Ķegums</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Regent</i> 1942. g.
Reiters Augusts	21.07.1909.	II stūrmanis, <i>Astra</i>	
Remess Ernests	29.05.1910.	II mehāniķis, <i>Everagra</i>	
Rērihs Juris	07.09.1881.	kapteinis, <i>Krimulda</i>	Miris 1970. g. Latvijā
Riekstiņš Jēkabs-Eduards	13.12.1911.	II stūrmanis, <i>Kuldīga</i>	Miris 1984. g. Lielbritānijā
Rikarts Ādolfs-Arnolds	31.08.1891.	kapteinis, <i>Spidola</i>	Miris 1975. g. Latvijā
Rinks Eižens	09.06.1883.	II mehāniķis, <i>Kandava</i>	
Ritenbergs Kārlis-Arnolds	24.08.1911.	II stūrmanis, <i>Kangars</i>	
Roze Jānis-Aleksandrs	08.04.1911.	II stūrmanis, <i>Rasma</i>	Dzīvo Latvijā
Rozenfelds Ernests	15.09.1877.	I stūrmanis, <i>Sigulda</i>	
Rozītis Ringolds	11.05.1905.	radiotelegrāfists, <i>Everalda</i>	
Rubenis Voldemārs	30.09.1901.	I stūrmanis, <i>Gaida</i>	Miris 1981. g. Latvijā
Ruckulš Indriķis	13.10.1890.	I stūrmanis, <i>Klints</i>	
Rūja Voldemārs	20.11.1909.	III stūrmanis, <i>Bārta</i>	
Runča Stasis	1920.	II stūrmanis, <i>Marijampole</i>	
Ruņģis Pēteris	09.12.1912.	III mehāniķis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Miris Leningradas blokādē
Rūsis Fricis	19.07.1893.	I mehāniķis <i>Everalda</i>	Miris 1967. g. ASV
Rušlēvics Reinhards	23.03.1907.	I mehāniķis, <i>Everasma</i>	Dzīvo ASV
Rūtentāls Oļģerts-Kārlis	09.11.1910.	III stūrmanis, <i>Venta</i>	
Rutkis Fricis	18.09.1894.	kapteinis, <i>Mednis</i>	
Saldavs Ādolfs	21.12.1907.	I stūrmanis, <i>Kuldīga</i>	

1	2	3	4
Salmiņš Leonīds	23.07.1909.	I stūrmanis, <i>Imanta</i>	
Saržants Kārlis	25.02.1892.	II mehāniķis, <i>Regent</i>	
Savickis Jānis	02.01.1904.	III mehāniķis, <i>Turaīda</i>	
Savickis Stefans	20.09.1909.	radiotelegrāfists, <i>Gaisma</i>	
Seldiņš-Sedliņš Zanis	28.03.1910.	III stūrmanis, <i>Everasma</i>	Miris 1990. g. ASV
Selga Arnolds	25.01.1909.	radiotelegrāfists, <i>Astra</i>	
Sementovskis Aleksandrs	1907.	III mehāniķis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Serafīns Ļudis	07.11.1911.	kapteinis, <i>Utena</i>	
Sildedzis Jānis	28.09.1881.	I mehāniķis, <i>Kandava</i>	Miris 1974. g. Latvijā
Sildedzis Kārlis	30.07.1877.	II mehāniķis, <i>Skauts</i>	Miris Leningradas blokādē 1942. g.
Silgailis Teodors	08.09.1909.	II stūrmanis, <i>Skrunda</i>	
Silgars Kārlis-Eduards	28.06.1902.	radiotelegrāfists, <i>Sigulda</i>	
Siliņš Krišs	19.01.1884.	II stūrmanis, <i>Ausma (V)</i>	
Siliņš Rūdolfs	15.03.1915.	III stūrmanis, <i>Biruta</i>	Gājis bojā Arāla jūrā 1942. g.
Skadiņš Oskars	05.06.1918.	III mehāniķis, <i>Auseklis</i>	
Skalbe Jānis-Rūdolfs	01.01.1909.	II stūrmanis, <i>Ausma (R)</i>	
Skudritis Mārtiņš	01.04.1888.	III stūrmanis, <i>Saule</i>	
Skulte Oskars	14.01.1879.	I mehāniķis, <i>Biruta</i>	
Sliesoraitis Edvards		I stūrmanis, <i>Siauliai</i>	
Slosmanis Oskars-Heinrihs	18.09.1906.	I stūrmanis, <i>Kretinga</i>	
Smiltēns Emīls	06.02.1879.	kapteinis, <i>Saule</i>	Miris evakuācijā pie Balhaša ezera 1942. g.
Smiltnieks Jānis	07.10.1876.	kapteinis, <i>Klints</i>	Miris 1952. g. Zviedrijā
Sokolovskis Jānis	11.06.1895.	III stūrmanis, <i>Everonika</i>	
Sole Roberts	25.06.1897.	I mehāniķis, <i>Everolanda</i>	
Sole Vilhelms	28.09.1894.	kapteinis, <i>Everetza</i>	

1	2	3	4
Solovjovs Nikolajs		III mehānikis, <i>Kandava</i>	
Spalviņš Jēkabs	1892.	I mehānikis, <i>Lāčplēsis</i>	
Sproģis Evalds	1916.	radiotelegrāfists, <i>Arija</i>	
Spudass Longins	28.03.1913.	III mehānikis, <i>Gundega</i>	
Stagavs Kārlis	08.02.1905.	I mehānikis, <i>Elizabete</i>	
Stelmahers Ernests	23.01.1881.	I mehānikis, <i>Everoja</i>	
Stirkšs Alberts	20.01.1911.	I stūrmanis, <i>Ausma (V)</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Straume Osvalds	05.06.1903.	radiotelegrāfists, <i>Sports</i>	
Strazdiņš Augusts, Reinholds	06.01.1912.	II stūrmanis, <i>Tālvaldis</i>	Dzīvo Lielbritānijā
Strazdiņš Heinrihs	19.03.1892.	I stūrmanis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	
Strēlnieks Edgars	27.11.1912.	I stūrmanis, <i>Ogre</i>	
Stroķis Jānis	21.08.1882.	I mehānikis, <i>Ķegums</i>	Miris 1946. g. ASV
Stuķis Kārlis- Voldemārs	05.05.1910.	II stūrmanis, <i>Everoja</i>	
Stūrmanis Voldemārs	23.12.1912.	III stūrmanis, <i>Spidola</i>	
Sūna Ervīns- Eduards	18.04.1914.	III mehānikis, <i>Everanna</i>	
Suprunovičs Ņikifors	1897.	I mehānikis, <i>Evertons</i>	
Sviriņš Aleksandrs	19.07.1915.	III stūrmanis, <i>Kalpaks</i>	Represēts. Miris 1943. g.
Sčerbiniņš Boriss	15.05.1919.	III stūrmanis, <i>Saule</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Sīrons Jānis	14.03.1890.	I mehānikis, <i>Katvaldis</i>	
Šķēle Eduards	24.04.1907.	I mehānikis, <i>Rasma</i>	Miris evakuācijā pie Balhaša ezera
Šķelte Jānis	01.07.1904.	II mehānikis, <i>Katvaldis</i>	
Šķērstiņš Visvaldis	18.12.1913.	III mehānikis, <i>Kangars</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Šlesers Mārtiņš- Eduards	02.01.1879.	I mehānikis, <i>Everagra</i>	Miris uz kuģa 1940. g.

1	2	3	4
Šmarovs Nikolajs	23.06.1914.	II mehāniķis, <i>Turaida</i>	
Smits Augusts	28.08.1904.	I stūrmanis, <i>Everoja</i>	Miris 1985. g. Lielbritānijā
Smits-Kalējs Edu- ards-Emīls	09.05.1912.	I mehāniķis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Miris 1985. g. Kanādā
Spore Jānis	07.11.1905.	kapteinis, <i>Kandava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Everita</i> 1941. g.
Štāls Voldemārs	20.05.1908.	II stūrmanis, <i>Ramava</i>	
Steins Kārlis	22.06.1895.	kapteinis, <i>Kriivs</i>	
Strauss Alfons	14.04.1905.	I stūrmanis, <i>Arija</i>	
Štrodahs Konstantīns	16.07.1914.	II stūrmanis, <i>Sigulda</i>	
Sulcs Ēriks	11.06.1908.	I mehāniķis, <i>Ramava</i>	
Sulcs Georgs	06.03.1915.	II stūrmanis, <i>Everalda</i>	
Sūpols Jēkabs	29.04.1887.	I mehāniķis, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Sūpols Jēkabs	20.12.1903.	I mehāniķis, <i>Everonika</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Kaija</i> 1941. g.
Švalbe Jānis	15.08.1897.	radiotelegrāfists, <i>Gundega</i>	
Šversts Leo-Eižens	02.11.1913.	II stūrmanis, <i>Kalpaks</i>	Dzīvo Sanktpēter- burgā
Tabaks Fricis	17.10.1888.	radiotelegrāfists, <i>Regent</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Teters Fricis	23.05.1886.	II stūrmanis, <i>Klints</i>	
Tidemanis Ulrihs	18.01.1876.	II mehāniķis, <i>Kriivs</i>	
Timmermanis Jānis	06.01.1873.	III mehāniķis, <i>Krimulda</i>	
Timms Reinholds	1896.	II stūrmanis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Tomsons Ērihs	15.08.1903.	kapteinis, <i>Turaida</i>	Miris 1971. g. Latvijā
Tomsons Voldemārs	26.10.1909.	II stūrmanis, <i>Katvaldis</i>	
Trēde Verners	26.02.1913.	II mehāniķis, <i>Evertons</i>	Miris 1964. g. Lielbritānijā
Treijs Kārlis	02.09.1902.	kapteinis, <i>Astra</i>	

1	2	3	4
Treilons Johans	15.01.1882.	II mehāniķis, <i>Imanta</i>	
Ūdriņš Kārlis	27.11.1887.	II stūrmanis, <i>Everelza</i>	
Ūdris Reinholds- Pēters-Egons	27.06.1909.	II mehāniķis, <i>Arethusa</i>	
Ulberts Augusts	22.12.1897.	III stūrmanis, <i>Rasma</i>	
Upe Vilhelms- Florians	17.06.1912.	III stūrmanis, <i>Evertons</i>	
Urga Edgars	06.02.1903.	II stūrmanis, <i>Dzintarkrasts</i>	
Uzkalns Voldemārs- Dāvids	07.04.1910.	II mehāniķis, <i>Saule</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Vagulis Arnolds	03.08.1909.	III mehāniķis, <i>Ausma (V)</i>	
Vasariņš Arnolds	23.07.1911.	II stūrmanis, <i>Ciltvaira</i>	
Veide Bruno	02.02.1916.	II stūrmanis, <i>Bārtava</i>	
Veide Miķelis	10.08.1869.	kapteinis, <i>Kretinga</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Veinbergs Ernests- Eduards-Jēkabs	05.11.1909.	kapteinis, <i>Kalpaks</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Veiss Armands- Kārlis	05.06.1908.	II mehāniķis, <i>Biruta</i>	
Vekmanis Fricis	29.02.1878.	I mehāniķis, <i>Spidola</i>	
Vekteris Pēteris- Arnolds	20.11.1894.	I stūrmanis, <i>Kaupo</i>	
Veliņš Otomārs	09.08.1909.	II stūrmanis, <i>Velta</i>	Miris 1942. g. Latvijā
Velvigs Kārlis	05.06.1879.	I mehāniķis, <i>Kuldīga</i>	
Vende Augusts- Teodors	25.03.1881.	I stūrmanis, <i>Bārta</i>	
Veperts Kārlis	25.02.1898.	I mehāniķis, <i>Kaija</i>	
Verners Valters- Bernhards	03.07.1913.	III mehāniķis, <i>Biruta</i>	
Vētra Kārlis	18.03.1908.	kapteinis, <i>Gauja</i>	
Vidzemnieks Mārtiņš	1907.	radiotelegrāfists, <i>Everiga</i>	
Vīksne Elmārs- Zigismunds	24.03.1909.	radiotelegrāfists, <i>Ķegums</i>	

1	2	3	4
Vilks Eižens	07.05.1914.	III stūrmanis, <i>Skaufs</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Viļumsons Krišs	13.09.1883.	I mehāniķis, <i>Rauna</i>	
Virsis Jānis	10.06.1888.	kapteinis, <i>Venta</i>	Miris 1972. g.
Vītolbergs Kārlis- Gustavs	06.05.1887.	I mehāniķis, <i>Arija</i>	Miris 1961. g. Lielbritānijā
Vītolīņš Stepans	09.01.1909.	III mehāniķis, <i>Kalpaks</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Vītols Jānis-Eduards	22.08.1913.	III stūrmanis, <i>Astra</i>	Miris 1993. g. Latvijā
Vītols-Vītoliņš Jānis	18.03.1886.	II mehāniķis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Voicehovskis Igors		I mehāniķis, <i>Kalpaks</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Voitkuns Jūlijs	25.04.1881.	I mehāniķis, <i>Turaīda</i>	
Volkovičs Voldemārs	11.04.1913.	III mehāniķis, <i>Everasma</i>	
Vulfs Nikolajs-Jānis	19.03.1917.	II stūrmanis, <i>Turaīda</i>	
Vuškāns Pāvils	31.10.1911.	II mehāniķis, <i>Everita</i>	
Zaičīks Mihails	1898.	kapteinis, <i>Rasma</i>	
Zaķis Alberts	09.02.1899.	radiotelegrāfists, <i>Everoja</i>	
Zālītis Pēters- Ernests	10.04.1875.	kapteinis, <i>Kangars</i>	
Zālītis Edgars	24.05.1911.	II stūrmanis, <i>Kaupo</i>	
Zamuelis Artūrs	30.01.1906.	II mehāniķis, <i>Gundega</i>	
Zēbergs Kārlis	11.03.1878.	kapteinis, <i>Kuldīga</i>	
Zeiverts Miervaldis	16.01.1916.	III mehāniķis, <i>Rauna</i>	
Ziemelis Mārtiņš- Georgs	31.08.1911.	I stūrmanis, <i>Gundega</i>	
Zilpaušs Elmārs-Hugo	16.07.1913.	III stūrmanis, <i>Sigulda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Znotiņš Zigfrīds	12.05.1906.	radiotelegrāfists, <i>Everasma</i>	
Zosens Eduards- Osvalds	19.11.1907.	III mehāniķis, <i>Bārta</i>	

1	2	3	4
Zvejnieks Kārlis	29.10.1888.	I stūrmanis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	
Zīgurs Ervins	18.09.1910.	II stūrmanis, <i>Biruta</i>	

Matroži, bocmaņi, galdnieki, kurinātāji, dunkemani, pavāri, stjuarti, apkalpotāji u. c.

Uzvārds, vārds	Dzimšanas gads un datums	Ieņemamais amats, kuģa nosaukums	Ziņas par darbību otrā pasaules kara laikā
1	2	3	4
Ābele Jānis-Oskars	09.01.1894.	bocmanis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1944. g.
Ābele Jēkabs-Alfrēds	18.02.1912.	matrozis, <i>Everalda</i>	
Ābols Leonards-Emīls	22.05.1922.	kurinātājs, <i>Krimulda</i>	
Āboltiņš Vilis	12.03.1920.	kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Āboltiņš Voldemārs- Artūrs	04.07.1905.	vecākais matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Adamoviča Paulīne	16.04.1905.	pavāre, <i>Imanta</i>	
Ādams Juris	16.04.1920.	matrozis, <i>Dzintarkrasts</i>	
Ādleris Vilis	17.03.1897.	vecākais matrozis, <i>Everolanda</i>	
Ādolfs Alfrēds- Voldemārs	09.10.1913.	ogļu padevējs, <i>Everagra</i>	
Agapovs Filips	14.01.1915.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Akentjevs Elmārs- Vilis	10.01.1923.	klāja zēns, <i>Everelza</i>	
Akermanis Ernests	10.05.1920.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Akmentiņš Hermīne	23.10.1909.	stjuarte, <i>Imanta</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā

1	2	3	4
Alberts Artūrs	24.04.1918.	vecākais matrozis, <i>Astra</i>	Miris Leningradas blokādē
Alders Kārlis	25.12.1903.	ogļu padevējs, <i>Miervaldis</i>	
Alksnis Mārtiņš	12.12.1912.	kurinātājs, <i>Everelza</i>	
Alksnītis Arnolds	08.05.1921.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Almetss Johaness	1915.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Amatnieks Ernestīne- Anna	1908.	pavāre, <i>Ogre</i>	
Amatnieks Roberts- Alfrēds	18.04.1901.	bocmanis, <i>Everiga</i>	
Amoliņš Valdis-Jānis	24.03.1916.	kurinātājs, <i>Sigulda</i>	Miris Leningradas blokādē
Amzels Jēkabs	21.12.1899.	kurinātājs, <i>Kandava</i>	
Andersons Augusts	30.12.1876.	dunkemans, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Andersons Jānis	11.11.1887.	bocmanis, <i>Venta</i>	
Andrejs Kārlis	27.04.1890.	galdnieks, <i>Kuldīga</i>	
Aners Jānis-Arnolds	06.05.1913.	vecākais matrozis, <i>Miervaldis</i>	
Ansevičs Alberts		jaunākais matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Anškinēvics Jānis	10.01.1871.	pavārs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Apars Roberts- Alfrēds	09.02.1918.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Apinis Emīlija-Līna	29.12.1893.	pavāre, <i>Kalpaks</i>	
Apinis Leonīds	30.03.1912.	kurinātājs, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Apškalējs Alfrēds	01.07.1902.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Apšukalējs Jānis- Voldemārs	05.07.1906.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Arājs Ernests	03.12.1919.	vecākais matrozis, <i>Rauna</i>	

1	2	3	4
Arājs Kārlis	28.02.1916.	matrozis, <i>Venta</i>	
Arbergs Arvids	02.06.1924.	ķēķa zēns, <i>Everita</i>	
Arbergs Pauls	1922.	klāja zēns, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Ārensons Aleksejs	03.11.1920.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Āriņš Mārtiņš		matrozis, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Aržanikovs Jāzejs	1912.	ogļu padevējs, <i>Biruta</i>	
Auniņš Kārlis	14.01.1905.	kurinātājs, <i>Skauts</i>	
Auza Roberts-Otto	19.10.1913.	kurinātājs, <i>Ciltvaira</i>	
Auziņš Alberts	07.02.1919.	kurinātājs, <i>Krimulda</i>	
Auziņš Voldemārs-Arnolds	16.04.1913.	kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Averks Elmārs	1919.	matrozis, <i>Lāčplēsis</i>	
Babičenko Sergejs		bocmanis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.41.
Bajārs Ernests	1922.	matrozis, <i>Kaija</i>	
Bajors Otto	1919.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.41. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Balodis Imants	05.02.1924.	jaunākais matrozis, <i>Velta</i>	
Balodis Jānis	11.09.1881.	galdnieks, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.41. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Balodis Jānis	25.01.1910.	dunkemans, <i>Dzintarkrasts</i>	
Balodis Jānis	30.06.1921.	kurinātājs, <i>Saule</i>	
Balodis Marija	22.09.1883.	stjuarte, <i>Everita</i>	
Balodis Viktors	19.05.1919.	matrozis, <i>Katvaldis</i>	
Balsevičs Zigms	1916.	dunkemans, <i>Siauliai</i>	
Balzars Augusts	09.08.1921.	jaunākais matrozis, <i>Elizabete</i>	

1	2	3	4
Baņonis Jozs	1921.	matrozis, <i>Marijampole</i>	
Baranovs Mihails	26.01.1922.	matrozis, <i>Everita</i>	
Baranovska Helēna	1890.	pavāre, <i>Everasma</i>	
Baranovskis Juris	1922.	apkalpotājs, <i>Sigulda</i>	
Baress Nikolajs	1912.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Bauls Kārlis-Leonīds	28.07.1918.	vecākais matrozis, <i>Krimulda</i>	
Baumanis Vilhelms-Aleksandrs	15.05.1906.	kurinātājs, <i>Ramava</i>	
Baumanis Voldemārs	31.03.1905.	stjuarts, <i>Biruta</i>	
Bekēris Eduards	07.04.1911.	kurinātājs, <i>Everita</i>	
Belohvoščiks Eduards	21.12.1921.	ķēka zēns, <i>Everasma</i>	
Belousovs Antans	1909.	dunkemans, <i>Marijampole</i>	
Bencēns Roberts	01.04.1898.	kurinātājs, <i>Sigulda</i>	
Berens-Rautenfelds Georgs	01.10.1912.	vecākais matrozis, <i>Elizabete</i>	
Bergholcs Jānis	13.02.1919.	matrozis, <i>Everoja</i>	
Bergmanis Alberts	01.09.1919.	matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1944. g. iesaukts vācu armijā
Bergmanis Jānis	1921.	matrozis, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bergmanis Kārlis	24.01.1922.	matrozis, <i>Everoja</i>	
Bergmanis Šahno-Sarls	10.09.1914.	matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941.
Bergmanis Vilhelmīne	09.03.1876.	pavāre, <i>Vienība</i>	
Bergs Valdis	04.08.1923.	matrozis, <i>Everita</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Bergs Vera	28.08.1923.	ķēka meita, <i>Gauja</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Bernats Romvalds	09.02.1907.	galdnieks, <i>Ciltvaira</i>	
Bernsons Andrejs	1926.	apkalpotājs, <i>Skrunda</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Bernšteins Vīlhelms	05.10.1907.	vecākais matrozis, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Bertmanis Fricis	03.08.1896.	galdnieks, <i>Astra</i>	
Bertmanis Kārlis	19.11.1901.	bocmanis, <i>Everita</i>	
Bertmanis Voldemārs- Oskars	14.03.1914.	stjuarts, <i>Valdona</i>	
Bērze Miķelis	18.06.1884.	bocmanis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bērziņš Alfrēds- Daumants	12.08.1921.	vecākais matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bērziņš Arnolds	05.06.1906.	pavārs, <i>Dzintarkrasts</i>	
Bērziņš Artūrs	02.01.1924.	ķēķa zēns, <i>Everolanda</i>	
Bērziņš Arvīds- Voldemārs	19.09.1912.	vecākais matrozis, <i>Turaida</i>	
Bērziņš Eduards	19.05.1915.	vecākais matrozis, <i>Auseklis</i>	
Bērziņš Eižens	21.03.1916.	matrozis, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Bērziņš Georgs	1925.	ķēķa zēns, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bērziņš Jānis	1924.	apkalpotājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bērziņš Kārlis	1920.	kurinātājs, <i>Ausma (V)</i>	
Bērziņš Laimonis	29.10.1919.	ogļu padevējs, <i>Everoja</i>	
Bērziņš Pēteris	09.11.1886.	dunkemans, <i>Daugava</i>	Miris Leningradas blokādē
Beržinskis Alberts	26.12.1918.	matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Bidiņš Kārlis-Rūdolfis	12.11.1923.	matrozis, <i>Ausma</i> (R)	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Biemelts Ričards- Rūdolfis	31.03.1919.	dunkemans, <i>Sigulda</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru. Iesaukts Sarkanajā armijā
Biežais Alfrēds	09.09.1906.	vecākais matrozis, <i>Ausma</i> (R)	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1943. g. beidza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Binde Vilhelms- Gotfrīds	06.02.1913.	kurinātājs, <i>Regent</i>	
Birģeris Zanis	02.03.1900.	matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Birkenfelds Aleksandrs	10.10.1916.	klāja zēns, <i>Everasma</i>	
Birkenšteins Jānis- Voldemārs	05.02.1909.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Birkmanis Jānis		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Birks Jānis	02.02.1901.	dunkemans, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Birznieks Frīcis- Alberts	24.12.1911.	vecākais matrozis, <i>Bārta</i>	
Birznieks Vilhelms- Jānis	18.06.1908.	kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts Tallinā 09.08.1941.
Birzulis Amalda- Hermīne-Marija	15.07.1890.	pavāre, <i>Skrunda</i>	
Bīte Pēteris	18.02.1920.	matrozis, <i>Everelza</i>	
Bitinieks Jānis	07.12.1921.	kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Blankfelds Alfrēds- Edgars	10.09.1921.	klāja zēns, <i>Regent</i>	
Blanks Reinhards	26.05.1923.	matrozis, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru

1	2	3	4
Blāze Rihards	06.07.1900.	galdnieks, <i>Everalda</i>	
Blaževics Staņislavs	28.08.1920.	matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Blekte Arnolds	10.11.1921.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Bluķis Rihards	12.08.1922.	jaunākais matrozis <i>Ciltvaira</i>	
Blūms Hermanis- Roberts	17.09.1913.	vecākais matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Šetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Blūms Valdis-Artūrs	14.04.1924.	matrozis, <i>Kalpaks</i>	
Blūzma Vladislavs	07.08.1922.	matrozis, <i>Velta</i>	
Blūzmanis Ādolfo- Oskars	23.04.1901.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Bogdanovičs Vitauts	1920.	matrozis, <i>Stauliai</i>	
Bogdanovs Pēters	18.03.1916.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Bojarevičs Leopolds- Mihails	20.05.1924.	matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Šetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bols Nikolajs	02.08.1914.	vecākais matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Šetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bomis Fricis-Zanis	30.11.1908.	kurinātājs, <i>Everelza</i>	
Bondars Parfentijs	18.02.1888.	bocmanis, <i>Imanta</i>	
Borovkovs Feodots	22.02.1921.	pavārs, <i>Bārtava</i>	Brauca zem vācu karoga
Botters Alberts	23.08.1904.	pavārs, <i>Krimulda</i>	
Brakanskis Vilis	26.04.1912.	matrozis, <i>Kuldīga</i>	
Brakmanis Jānis	23.09.1885.	galdnieks, <i>Daugava</i>	Miris Leningradas blokādē
Bramanis Aleksandrs	25.10.1920.	matrozis, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bramanis Arnolds- Oskars	01.12.1908.	kurinātājs, <i>Turaida</i>	Kāra laikā strādā- jis Kamas kuģu būvētavā

1	2	3	4
Brasliņš Kārlis	1889.	mašīnists, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Kara laikā strādājis Kamas kuģu būvētavā
Braška Jānis	01.03.1903.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Brauns Nikolajs	30.01.1915.	jaunākais matrozis, <i>Miervaldis</i>	
Breikšs Juris	02.11.1921.	matrozis, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Brencsons Roberts	20.06.1922.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Brenners Voldemārs	13.03.1917.	kurinātājs, <i>Gaida</i>	
Brīdiņš Edmunds-Aleksandrs-Gotfrīds	21.02.1916.	pavārs, <i>Biruta</i>	
Briedis Andrejs		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Briedis Hugo-Alfrēds	07.04.1909.	kurinātājs, <i>Arethusa</i>	
Brīģis Fricis-Valdis	31.01.1914.	vecākais matrozis, <i>Everita</i>	
Brikmanis Ariss	17.05.1920.	kurinātājs, <i>Bārtava</i>	
Brikmanis Tālvaldis	13.02.1920.	matrozis, <i>Sigulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Brīniņš Jānis-Bernhards	27.07.1893.	pavārs, <i>Regent</i>	
Broks Fridrihs-Hermanis	02.01.1919.	matrozis, <i>Amata</i>	
Brušeks Jānis	14.03.1894.	matrozis, <i>Mednis</i>	
Brūvelis Eduards	16.04.1909.	matrozis, <i>Bru</i>	Kara laikā turpināja braukt uz motorkuģa
Bubulis Kārlis-Aleksandrs	03.09.1918.	vecākais matrozis, <i>Ogre</i>	
Budevics Jānis		kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Bugovics Vasīlijs	27.10.1911.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	
Buks Edgars-Gvido	30.06.1908.	kurinātājs, <i>Everalda</i>	
Bullens Ādolfs	23.12.1921.	matrozis, <i>Ilga</i>	

1	2	3	4
Bullens Andrejs	27.10.1919.	kurinātājs, <i>Marijampole</i>	
Bullens Jēkabs	1916.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Bumbieris Edgars-Egons	03.11.1920.	matrozis, <i>Bārta</i>	
Bumbiers Artūrs-Hugo	21.01.1921.	matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Buncis Aleksandrs	26.07.1922.	stjuarts, <i>Regent</i>	
Burkevics Anna	1893.	apkalpotāja, <i>Evertons</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Burmeisters Augusts-Jānis	01.09.1912.	matrozis, <i>Regent</i>	
Burmeisters Sergejs	02.06.1919.	matrozis, <i>Ciltvaira</i>	
Buskinskis Vladimirs		dunkemans, <i>Everiga</i>	
Butkus Gustavs	1922.	matrozis, <i>Kretinga</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Butnoris Ludvigs	10.01.1904.	vecākais matrozis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Butrimis Roberts	19.10.1919.	kurinātājs, <i>Ausma (V)</i>	
Cabulis Vladislavs	1914.	kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Cacs Antons		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Cālis Margarieta	1888.	pavāre, <i>Astra</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Cālītis Andrejs	03.05.1911.	kurinātājs, <i>Ogre</i>	
Cauna Rihards	17.02.1918.	vecākais matrozis, <i>Kandava</i>	
Caune Georgs-Pēteris	20.10.1920.	vecākais matrozis, <i>Everoja</i>	
Ceigers Viktors	02.06.1903.	dunkemans, <i>Rauna</i>	
Ceikals Alfrēds		apkalpotājs, <i>Utena</i>	
Celmiņš Laimonis	1917.	kurinātājs, <i>Skauts</i>	

1	2	3	4
Celms Fricis	16.07.1898.	kurinātājs, <i>Everoja</i>	
Celms Haralds-Augusts	18.03.1923.	apkalpotājs, <i>Valdona</i>	
Celms Kārlis	11.01.1920.	kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Ceļadoma Andrejs	01.12.1911.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ceļadoma Ādolfs-Jēkabs	01.05.1917.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Cepurnieks Jānis-Eduards	30.09.1916.	matrozis, <i>Everolanda</i>	
Cēpurs Teodors	01.10.1909.	dunkemans, <i>Gaida</i>	
Cībers Eduards	22.01.1923.	ķēka zēns, <i>Everalda</i>	
Cibulis Voldemārs	15.01.1924.	matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Cielava Arvīds		kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts Tallinā 09.08.1941.
Cielava Teodors	16.07.1917.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Cinis Alfrēds-Fricis	17.01.1913.	pavārs, <i>Krius</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Cinis Valdemārs	13.03.1924.	apkalpotājs, <i>Imanta</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru
Cipsts Silvestrs-Eduards	1921.	matrozis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Cipulis Mārtiņš	13.11.1909.	dunkemans, <i>Everolanda</i>	
Cakulis Jānis	1921.	ogļu padevējs, <i>Sigulda</i>	
Čeprackis Prans	04.10.1908.	pavārs, <i>Marijampole</i>	
Čeprackis Vlads	04.10.1908.	pavārs, <i>Siauliai</i>	
Černijs Noaks	01.01.1919.	matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Cerņausks Prans	1919.	matrozis, <i>Marijampole</i>	
Ciekurs Gotfrīds	10.05.1911.	kurinātājs, <i>Mednis</i>	
Ciuzelis Jozeps	23.11.1921.	kurinātājs, <i>Siauliai</i>	
Cubarovs Jānis	1915.	kurinātājs, <i>Asīra</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru
Daģis Jānis	1926.	klāja zēns, <i>Rauna</i>	
Dambekalns Ādams	21.01.1919.	matrozis, <i>Ramava</i>	
Dambergs Kārlis		matrozis, <i>Gaida</i>	
Dambovics Gustavs	11.07.1883.	kurinātājs, <i>Skauts</i>	
Dankers Augusts-Johans	08.08.1911.	vecākais matrozis, <i>Daugava</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Daņulaitis Andrus	1909.	bocmanis, <i>Siauliai</i>	
Dārziņš Hermanis	14.11.1904.	dunkemans, <i>Kandava</i>	
Dārziņš Otto	27.08.1903.	galdnieks, <i>Everolanda</i>	
Daude Jēkabs	07.10.1883.	bocmanis, <i>Turaida</i>	Miris Leningradas blokādē
Dāvids Kārlis	30.03.1909.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Deičmanis Roberts		apkalpotājs, <i>Kandava</i>	
Dementjevs Akipsims		kurinātājs, <i>Velta</i>	
Deržāvis Ernests	18.09.1878.	galdnieks, <i>Gaisma</i>	
Diediškis Kārlis	26.11.1896.	kurinātājs, <i>Ciltvaira</i>	
Dimza Aleksejs	21.09.1915.	kurinātājs, <i>Bārtava</i>	
Dimza Nikolajs	03.09.1902.	kurinātājs, <i>Bārtava</i>	
Diņķītis Arvīds		matrozis, <i>Bru</i>	
Dišleris Jānis	17.11.1905.	vecākais matrozis, <i>Sīgulda</i>	Kara laikā bija Leningradā
Dišleris Mārtiņš-Alfons	25.11.1913.	vecākais matrozis, <i>Katvaldis</i>	
Dobelis Hugo		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	

1	2	3	4
Dombers Alfrēds	1924.	apkalpotājs, <i>Skauts</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Dombrovskis Jānis- Osvālds	16.01.1920.	matrozis, <i>Kandava</i>	
Doniņš Adolfs	29.09.1921.	matrozis, <i>Bārtava</i>	
Doniņš Arvīds		matrozis, <i>Amata</i>	
Doniņš Kristaps- Jānis-Voldemārs	22.09.1909.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Doniņš Mārtiņš- Jāzeps	06.12.1913.	matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Draudiņš Herberts		kurinātājs, <i>Venta</i>	
Draugs Otto	24.09.1902.	vecākais matrozis, <i>Skauts</i>	
Dreibants Otto- Alfrēds	23.01.1904.	dunkemans, <i>Gaisma</i>	
Dreimanis Jānis	05.03.1915.	matrozis, <i>Evertons</i>	
Dreimanis-Freimanis Herberts	14.07.1916.	vecākais matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Dreviņš Kārlis	25.09.1907.	bocmanis, <i>Rauna</i>	
Dronka Artūrs-Otto	18.08.1922.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Družkovs Anatolijs	17.05.1921.	matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Dudaniecs Aleksandrs	1900.	kurinātājs, <i>Everoja</i>	
Dukaļskis Jānis	14.11.1902.	kurinātājs, <i>Astra</i>	
Dumburs Pēteris	23.06.1890.	vecākais matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Dvorjanovs Jānis		apkalpotājs, <i>Auseklis</i>	
Dzelle Arvīds		ogļu padevējs, <i>Biruta</i>	
Dzelve Mārtiņš	1922.	apkalpotājs, <i>Biruta</i>	

1	2	3	4
Dzelzkalējs Gothards	1893.	kurinātājs, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Dzerve Reinholds	23.03.1916.	matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Dzintars Roberts- Indriķis	30.08.1923.	matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Eberleins Helmūts- Leopolds	17.04.1922.	matrozis, <i>Krimulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Eglīte Jēkabs	05.12.1906.	vecākais matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Eglītis Ernests	21.02.1906.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Eidelmanis Mozus	1916.	matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941.
Eihmanis Vilhelms- Mārtiņš	26.07.1919.	vecākais matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Einfelds Eduards- Fricis	12.10.1913.	kurinātājs, <i>Kandava</i>	
Eiziņš Mārtiņš		kurinātājs, <i>Velta</i>	
Ekšteins Rūdolfs- Ernests	14.07.1901.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Ekts Miks	1914.	vecākais matrozis, <i>Marijampole</i>	
Elmatrūns Teodors	09.11.1907.	smērētājs, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Emsiņš Herberts	1923.	matrozis, <i>Bārtava</i>	
Endelis Jānis- Voldemārs	30.10.1913.	kurinātājs, <i>Spidola</i>	
Endinsons Pēters	25.01.1886.	kurinātājs, <i>Saule</i>	Kara laikā strā- dāja Kamas ku- ģu būvētavā
Endisons Emma- Biruta	14.11.1923.	pavāra palīdzē, <i>Evertons</i>	Internēta Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Eniks Oskars-Artūrs	30.08.1911.	vecākais matrozis, <i>Everoja</i>	

1	2	3	4
Epšteins Markss	23.01.1923.	ogļu padevējs, <i>Kandava</i>	
Erglis Eda	18.06.1894.	stjuarte, <i>Venta</i>	
Ernštreitis Pauls	21.10.1915.	kurinātājs, <i>Ramava</i>	
Esenbergs Kārlis- Artūrs	20.07.1910.	dunkemans, <i>Saule</i>	
Esens Vaļons	15.07.1911.	bocmanis, <i>Utena</i>	
Ešmanis Kārlis	09.08.1914.	smērētājs, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Etkins Aleksandrs	28.04.1922.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Libekā 22.06.1941.
Evaldsons Jānis	12.11.1884.	kurinātājs, <i>Spīdola</i>	
Evarsons Marija	09.01.1897.	stjuarte, <i>Everonika</i>	Internēta Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Eversons Vilis	04.03.1899.	dunkemans, <i>Konsuls P. Dannebergs</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Everštedts Kristaps- Eberhards	14.01.1894.	pavārs, <i>Arethusa</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Ezergailis Bernhards- Voldemārs	25.08.1912.	matrozis, <i>Arethusa</i>	
Felbergs-Feldbergs Fricis	11.02.1916.	bocmanis, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Feldmanis Arnolds	30.11.1916.	ķēķa zēns, <i>Rauna</i>	
Felkers Kārlis	1922.	klāja zēns, <i>Ogre</i>	
Fjodorovs Ivans		dunkemans, <i>Everita</i>	
Flaumanis Jēkabs	18.06.1909.	stjuarts, <i>Ausma (V)</i>	
Fogels Kārlis	13.02.1923.	kurinātājs, <i>Krimulda</i>	
Formanis Kārlis	13.11.1907.	bocmanis, <i>Astra</i>	
Frankmanis Arvīds		ķēķa zēns, <i>Kalpaks</i>	
Frankmanis Zanis	06.02.1913.	ogļu padevējs, <i>Kandava</i>	
Fredenbergs Jānis	07.03.1908.	kurinātājs, <i>Ilga</i>	

1	2	3	4
Freiberģs Jānis	28.04.1905.	vecākais meistars, <i>Dzintarkrasts</i>	
Freide Eižens	09.06.1916.	ogļu padevējs, <i>Everalda</i>	
Freigangs Jevdokims	09.06.1908.	kurinātājs, <i>Abgara</i>	
Freijs Eduards-Harijs	06.03.1918.	matrozis, <i>Bārta</i>	
Freijs Valdis	17.05.1913.	asistents, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Freimanis Augustīns	21.02.1914.	pavārs, <i>Everita</i>	
Freimanis Edgars	28.08.1923.	klāja zēns, <i>Miervaldis</i>	
Freimanis Pēteris	19.11.1899.	ogļu padevējs, <i>Abgara</i>	
Freimanis Roberts	08.11.1921.	vecākais matrozis, <i>Rasma</i>	
Frickopis Fricis	25.03.1901.	kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Fridberģs Auguste	23.04.1889.	pavāre, <i>Dole</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Fridenberģs Vasiļijs	1924.	matrozis, <i>Biruta</i>	
Fridrihberģs Emma	27.10.1915.	pavāre, <i>Ausma</i> (R)	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gailis Alfons	16.02.1906.	vecākais matrozis, <i>Velta</i>	
Gailis Jānis- Voldemārs	19.07.1913.	dunkemans, <i>Tautmīla</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombardējot kuģi
Gailis Jēkabs	17.10.1903.	dunkemans, <i>Bārta</i>	
Gailītis Aleksandrs	19.09.1923.	vecākais matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. Velkoņa kapteinis Rīgas ostā
Gailītis Arnolds	1909.	matrozis, <i>Lāčplēsis</i>	
Gailītis Ēvalds		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	

1	2	3	4
Gailītis Kārlis	15.07.1899.	kurinātājs, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Galviņš Eduards	10.04.1906.	kurinātājs, <i>Saule</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Garais Arvīds	21.12.1910.	ogļu padevējs, <i>Everalda</i>	
Gareckis Artūrs	1914.	matrozis, <i>Kretinga</i>	
Gečevskis Staņislavs	17.09.1907.	pavārs, <i>Saule</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru
Gedvila Jāzeps-Antons	27.01.1914.	dunkemans, <i>Vienība</i>	
Gegello Aleksandrs	15.08.1908.	dunkemans, <i>Everiga</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Gelderiņš Bruno	17.11.1907.	kurinātājs, <i>Everalda</i>	
Geruckis Didriķis	06.07.1906.	matrozis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ginters Jānis	26.07.1884.	bocmanis, <i>Everagra</i>	
Glancmanis Šabse	01.04.1911.	vecākais matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941.
Glinskis Augusts	23.10.1896.	kurinātājs, <i>Regent</i>	
Globovs Nikolajs	29.01.1911.	matrozis, <i>Kuldīga</i>	
Gloma Rūdolfs- Aleksandrs	28.08.1913.	kurinātājs, <i>Dale</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gļebovskis Vitolds	1908.	kurinātājs, <i>Astra</i>	
Goba Jānis-Laimonis	28.08.1923.	klāja zēns, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Goldšteins Voldemārs		meses zēns, <i>Everanna</i>	
Golšteins Alberts	1914.	kurinātājs, <i>Ausma (V)</i>	
Golubevs Aleksandrs	24.12.1918.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gomelis Ernests	11.02.1908.	galdnieks, <i>Biruta</i>	

1	2	3	4
Gotholds Gotlībs	13.07.1916.	matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Gramkavs Anna	02.10.1892.	stjuarte, <i>Kandava</i>	
Grandovskis Kārlis- Voldemārs	31.05.1916.	vecākais matrozis, <i>Astra</i>	Kara laikā brauca uz kuģiem no Arhangeļskas ostas
Grantovičs Vasiļijs	1922.	ogļu padevējs, <i>Ausma (V)</i> ,	Miris Leningradas blokādē
Grasbergs Leonhards	30.03.1913.	galdnieks, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grasmans Kārlis	07.08.1900.	ogļu padevējs, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Graubiņš Kārlis- Osvalds	24.12.1920.	matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grauds Fricis- Vilnis	01.02.1923.	jaunākais matrozis, <i>Everasma</i>	
Grāuss Jānis-Alfrēds	28.11.1921.	jaunākais matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Grava Pēteris		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Grēvis Ernests	14.03.1893.	bocmanis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gribovskis Vladislavs	1913.	dunkemans, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Grice Alma	08.01.1912.	pavāre, <i>Everonika</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grickēvičs Nikolajs	30.06.1916.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grigorjevs Nikita	14.04.1907.	vecākais matrozis, <i>Kaija</i>	
Grigorjevs Semjons	1922.	kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Grigorjevs Vasiļijs	03.02.1914.	vecākais matrozis, <i>Biruta</i>	

1	2	3	4
Grims Emīls	24.02.1890.	pavārs, <i>Valdona</i>	
Grinbergs Detlefs- Ilgvars-Fricis	20.12.1922.	jaunākais matrozis, <i>Abgara</i>	
Grinbergs Edgars	20.06.1922.	matrozis, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1943. ga- dā beidza K. Val- demāra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Grinbergs Jānis	24.07.1914.	kurinātājs, <i>Amata</i>	
Grinbergs Kārlis	10.07.1906.	matrozis, <i>Bārta</i>	
Grinbergs Roberts	1924.	matrozis, <i>Daugava</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Grinbergs Valija	04.05.1919.	apkalpotāja, <i>Gauja</i>	Internēta Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grinbergs Ziedonis	25.05.1921.	kurinātājs, <i>Krivis</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grinerts Arvīds	04.05.1897.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Griniņš Gvido-Egons	02.06.1922.	apkalpotājs, <i>Abgara</i>	
Grinlaubs Ernests	28.04.1906.	kurinātājs, <i>Ilga</i>	
Grinpukals Alfrēds- Augusts	10.01.1909.	galdnieks, <i>Everita</i>	
Grinvalds Ernests	25.06.1921.	smērētājs, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Grinvalds Kārlis	06.10.1889.	pavārs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gritāns Staņislavs	23.02.1915.	matrozis, <i>Rasma</i>	
Grivsis Jānis		kurinātājs, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Grosbahs Krišs	02.04.1912.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	

1	2	3	4
Grosbārdis Kārlis-Vilhelms	12.08.1912.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Grospims Jānis	18.09.1912.	kurinātājs, <i>Velta</i>	
Grosvalds Voldemārs	17.04.1916.	matrozis, <i>Saule</i>	
Grots-Grotupe Eduards	28.08.1884.	kurinātājs, <i>Rasma</i>	
Grunte Jānis- Herberts	01.06.1919.	matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	Kara laikā brauca uz motorkuģa <i>Bru.</i> 1943. g. beidza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Gruzdīņš-Cīrulis Jānis-Eduards	28.05.1908.	kurinātājs, <i>Bārtava</i>	
Gulbis Jānis	28.11.1906.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Guliņš-Freimanis Viktors	31.03.1921.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Gūtmanis Eduards	01.07.1922.	matrozis, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Gūtmanis Oskars- Vilhelms	05.12.1894.	pavārs, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Gūtveibs		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Gžibovskis Julians	16.02.1923.	matrozis, <i>Rauna</i>	
Ģēģeris Andrejs	09.04.1924.	matrozis, <i>Marijampole</i>	
Ģēģeris Emīlija	1917.	pavāra palīdzē, <i>Marijampole</i>	
Ģēģeris Kārlis	11.02.1922.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Ģēģeris Milda	04.02.1922.	apkalpotāja, <i>Marijampole</i>	
Harčenko Nikolajs	07.08.1915.	kurinātājs, <i>Everene</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1940. g.
Hartmanis Aleksandrs	31.05.1916.	ogļu padevējs, <i>Everita</i>	
Heinriksons Aleksandrs	1921.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	
Hempelis Rihards	1922.	ķēķa zēns, <i>Biruta</i>	

1	2	3	4
Heņķis Antons	1923.	jaunākais matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Hermanis Augusts	04.03.1872.	meistars, <i>Dzintarkrasts</i>	
Hermanovičs Aleksandrs	1916.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Horsts Alma	07.08.1903.	pavāre, <i>Daugava</i>	Kara laikā strādāja par sanitāri Ļeņingradā
Iesalnieks Marta	17.03.1900.	stjuarte, <i>Everasma</i>	
Igaunis Jānis- Alfrēds	18.03.1915.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Iļjins Valerians		kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Incenbergs Jānis	26.11.1912.	kurinātājs, <i>Everita</i>	
Indriksons Imants	1923.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Indžuns Kurts- Alberts	17.01.1918.	ogļu padevējs, <i>Katvaldis</i>	
Inka Jānis-Olgerts	23.05.1922.	kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ivanovs Aleksandrs	07.08.1922.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ivanovs Anatolijs		kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Ivanovs Nikolajs	15.01.1917.	kurinātājs, <i>Dzintarkrasts</i>	
Ivsins Alfrēds		kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	
Jākobsons Jānis		kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Jākobsons Laimonis	21.03.1921.	vecākais matrozis, <i>Kalpaks</i>	
Jakovļevs Semjons		kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.

1	2	3	4
Jakovskis Harijs	1921.	matrozis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jakstāns Jānis	1907.	dunkēmans, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jakubovskis Artūrs	22.07.1921.	kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jančevskis Eduards	26.07.1911.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Jankovičs Pēteris	14.02.1912.	kurinātājs, <i>Tautmīla</i>	
Jansons Eduards- Voldemārs	23.09.1909.	kurinātājs, <i>Tautmīla</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombardējot kuģi 1940. g.
Jansons Edvīns	16.03.1915.	matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jansons Fricis	22.06.1922.	matrozis, <i>Imanta</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Jansons Herberts	1921.	kēķa zēns, <i>Ausma (V)</i>	Miris Leningradas blokādē
Jansons Jānis	09.01.1924.	kurinātājs, <i>Venta</i>	
Jansons Pēteris- Pauls	05.11.1922.	ogļu padevējs, <i>Skauts</i>	04.07.1941. aizgāja no kuģa Tallinā. 1942. g. beidza K. Valdemāra jūrskolas Kuģu mehāniku noda- las 3. klasi
Jansons Viktors	1925.	jaunākais matrozis, <i>Skrunda</i>	
Jansons Voldemārs	1906.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941.
Jaroša Betija	17.04.1892.	stjuarte, <i>Everiga</i>	Pēc kuģa nogremdēšanas Pērnavas ostā atgriezās Rīgā
Jaruševičs Prans		matrozis, <i>Venta</i>	
Jaunarājs Fricis- Artūrs	06.08.1907.	kurinātājs, <i>Ramava</i>	
Jaunciems Aleksandrs- Markus	21.03.1924.	matrozis, <i>Gaisma</i>	

1	2	3	4
Jēgers Eduards	08.02.1895.	bocmanis, <i>Bārtava</i>	
Jēgers Visvaldis	13.03.1923.	ogļu padevējs, <i>Rasma</i>	
Jēkabsons Eduards-Vilis	18.01.1921.	kurinātājs, <i>Vienība</i>	
Jenčs Krišs-Adolfs	10.09.1916.	matrozis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jēpe Jānis-Alberts	19.01.1908.	dunkemans, <i>Rasma</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Jermajonovs Aleksandrs	14.12.1912.	bocmanis, <i>Saule</i>	
Jeronovičs Vladimirs	25.06.1924.	matrozis, <i>Ilga</i>	
Jeseniene Staņislava	05.01.1913.	apkalpotāja, <i>Utena</i>	
Jesilēvičs Vasīlijs	11.12.1913.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Jirgensons Jānis	29.05.1916.	matrozis, <i>Astra</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Jirgensons Kārlis	14.12.1899.	kurinātājs, <i>Everalda</i>	
Jonass Voldemārs-Adolfs	14.09.1909.	elektriķis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Juka Rūdolfs-Voldemārs	26.07.1910.	kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Junga Jānis	25.09.1919.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Jurēvics Kārlis	14.09.1900.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Jurgelis Ādolfs	1904.	matrozis, <i>Lāčplēsis</i>	
Jurjāns Otomārs-Edvins	24.10.1921.	matrozis, <i>Everagra</i>	
Jurkjānis Vladislavs	28.03.1923.	ogļu padevējs, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Juzups Anna	15.08.1903.	pavāre, <i>Skauts</i>	
Kadiķis Augusts	08.06.1907.	vecākais matrozis, <i>Regent</i>	
Kadiķis Rihards-Fricis	11.02.1920.	matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Kajaks Edgars-Aleksandrs	31.01.1919.	matrozis, <i>Everita</i>	

1	2	3	4
Kalcenaus Rūdolfs	1905.	matrozis, <i>Dzintarkrasts</i>	
Kālenbergs Eduards- Adolfs	11.04.1923.	klāja zēns, <i>Vienība</i>	
Kalks Alfrēds	1921.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Kalmanis Kārlis- Artūrs	25.03.1915.	galdnieks, <i>Kegums</i>	
Kalnarājs Pauls		kurinātājs, <i>Venta</i>	
Kalniņš Alberts- Zanis	08.02.1912.	ogļu padevējs, <i>Everelza</i>	
Kalniņš Arvīds- Bruno	07.09.1922.	matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kalniņš Edgars	06.05.1921.	kurinātājs, <i>Marijampole</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē 1944. g.
Kalniņš Harijs	27.03.1915.	vecākais matrozis, <i>Everita</i>	
Kalniņš Hermanis	1922.	jaunākais matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kalniņš Jēkabs		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Kalniņš Marta- Šarlote	21.06.1909.	apkalpotāja <i>Miervaldis</i>	
Kalniņš Mārtiņš	11.04.1895.	dunkemans, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Kalniņš Rašids	13.02.1920.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	
Kalniņš Verners	08.05.1920.	kurinātājs, <i>Imanta</i>	
Kalnītis Harijs		ķēķa zēns, <i>Sigulda</i>	
Kalniņš Jānis- Rūdolfs	11.11.1902.	kurinātājs, <i>Everita</i>	
Kamarinskis Aleksandrs	15.11.1914.	kurinātājs, <i>Saule</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Kambuts Zanis	1924.	apkalpotājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kamuts Pēteris	1922.	kurinātājs, <i>Biruta</i>	
Kancāns Vilis- Roberts	07.12.1907.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā

1	2	3	4
Kanders Kārlis-Alberts	26.05.1907.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	
Kanevāls Elmārs	30.04.1921.	matrozis, <i>Krivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kaņeps Pēteris-Voldemārs	18.12.1910.	ogļu padevējs, <i>Katvaldis</i>	
Kāpostiņš Krišs	1905.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Kaputo Vladimirs	16.01.1915.	kurinātājs, <i>Abgara</i>	
Kariks Lembits	1922.	ķēķa zēns, <i>Everiga</i>	
Kārklīņš Arnolds		matrozis, <i>Bārta</i>	
Kārklīņš Jānis	10.02.1920.	matrozis, <i>Kandava</i>	
Kārklīņš Jānis		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Kārklīņš Jānis		mehānika palīgs, <i>Mednis</i>	
Karlsons Edgars	25.09.1920.	klāja zēns, <i>Regent</i>	
Karlsons Voldemārs	05.05.1923.	matrozis, <i>Rasma</i>	
Karnups Pēteris	14.11.1900.	bocmanis, <i>Spīdola</i>	
Karpenskis Krišs	27.08.1896.	bocmanis, <i>Skrunda</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Karro Arvīds	22.07.1921.	matrozis, <i>Spīdola</i>	
Karulis Haralds	05.06.1909.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kaselis Stasis	1921.	matrozis, <i>Skrunda</i>	
Kasperskis Leo	22.09.1922.	matrozis, <i>Spīdola</i>	
Kaugors Kristaps	16.07.1904.	vecākais matrozis, <i>Kuldīga</i>	
Kazemits Kuldars	1907.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kažņevskis Rūdolfs	1924.	ķēķa zēns, <i>Astra</i>	

1	2	3	4
Keire Jānis-Roberts	27.01.1912.	bocmanis, <i>Amata</i>	
Kelpšs Vladislavs	26.07.1909.	vecākais matrozis, <i>Ramava</i>	
Kerpe Marta	06.06.1896.	apkalpotāja, <i>Everalda</i>	
Kēze Valentīns	19.07.1903.	bocmanis, <i>Daugava</i>	
Kīkerts Hugo	05.01.1922.	meses apkalpotājs, <i>Regent</i>	
Kipiņš Rūdolfs	1909.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kipsne Augusts	12.07.1915.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kirkucāns Juris	15.02.1920.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kiršfelds Arvalds	02.04.1922.	matrozis, <i>Biruta</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Kiršners Faivišs	28.07.1911.	matrozis, <i>Mednis</i>	
Kiršteins Aleksandrs		kurinātājs, <i>Auseklis</i>	
Kiršteins Emīls	06.06.1908.	bocmanis, <i>Bru</i>	
Kiseļevs Džems		matrozis, <i>Turaida</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Kiskis Rūdolfs		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Kitenbergs Nikolajs	30.01.1892.	kurinātājs, <i>Marijampole</i>	
Kizirnis Viktors	06.07.1920.	matrozis, <i>Gaisma</i>	
Klestrovs Roberts-Kārlis	03.10.1910.	stjuarts, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Klētnieks Jānis	30.09.1911.	kurinātājs, <i>Kuldīga</i>	
Kligis Stepans	21.08.1881.	pavārs, <i>Rauna</i>	
Klimankovičs Mihails	29.10.1909.	galdnieks, <i>Regent</i>	

1	2	3	4
Klinbergs Laimonis	15.01.1922.	matrozis, <i>Skauts</i>	Miris Ļeņingradas blokādē
Klints Teodors- Jānis	21.09.1909.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	
Klintsavots		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Kļavs Evalds	06.09.1922.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1943. g. beidza K. Val- demāra jūrskolas Kuģu mehāniku nodaļas 2. klasi
Knaps Mārtiņš	1922.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Knāviņš Arvids		kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Koceris Alberts- Jānis	07.05.1921.	matrozis, <i>Daugava</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Kokins Eduards	23.08.1924.	klāja zēns, <i>Miervaldis</i>	
Kokins Vladimirs	07.02.1923.	matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Koks Krišs-Zanis	08.09.1906.	kurinātājs, <i>Auseklis</i>	
Kondruss Bruno- Konstantīns	20.08.1921.	matrozis, <i>Turaida</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Kontants Vitenis	09.02.1921.	ogļu padevējs, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Tadžikiju
Kori Georgs	11.12.1911.	vecākais matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Korns Alberts	24.01.1904.	bocmanis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Korpe Oskars	1913.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Kors Zoruhs	22.01.1917.	matrozis, <i>Gaisma</i>	
Korulis Augusts		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Kostiņš Voldemārs	27.04.1907.	ogļu padevējs, <i>Ciltvaira</i>	
Kotovs Leonīds		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Kovaļevskis Jānis- Vikentijs	14.10.1921.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	

1	2	3	4
Kovisārs Augusts	24.09.1904.	kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Kozlovskis Viktors	30.12.1921.	ogļu padevējs <i>Kandava</i>	
Krampis Mārtiņš	16.11.1903.	bocmanis, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krasovskis Artūrs	1923.	ogļu padevējs, <i>Biruta</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Krasovskis Eduards- Voldis	04.09.1924.	apkalpotājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krastiņš Bernhards- Hugo	20.02.1911.	bocmanis, <i>Miervaldis</i>	
Krastiņš Elmārs	14.04.1919.	motorists, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Krasts Veronika	18.06.1918.	pavāre, <i>Rasma</i>	
Krauze Roberts- Eduards	21.02.1911.	bocmanis, <i>Kuldīga</i>	
Krauze-Krūze Rein- holds-Augusts	27.08.1923.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krecelis Mārtiņš- Augusts	30.04.1909.	matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krēgers Aleksandrs	04.07.1903.	dunkemans, <i>Banga</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Kreitāls Zigīrids	07.07.1923.	apkalpotājs, <i>Everiga</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Krēzelis-Krēsle Jānis	27.11.1894.	dunkemans, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krievs Džems	28.07.1924.	meses zēns, <i>Everita</i>	
Krinkulis Arnolds- Otto	06.08.1913.	kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kristapsons Jānis	07.04.1894.	kurinātājs, <i>Klints</i>	
Krištobāns Eduards	20.06.1924.	matrozis, <i>Bārtava</i>	
Kronbergs Kārlis	19.07.1898.	dunkemans, <i>Regent</i>	

1	2	3	4
Kronbergs Laimonis		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Kronpušs Augusts	13.06.1891.	kurinātājs, <i>Klints</i>	
Kronpušs Emīls- Juliuss	02.07.1901.	galdnieks, <i>Skrunda</i>	
Krops Alberts	02.02.1913.	matrozis, <i>Sigulda</i>	
Krotnieks Arvīds		apkalpotājs, <i>Venta</i>	
Krūmiņš Aleksandrs	1921.	matrozis, <i>Rauna</i>	
Krūmiņš Erna- Kornēlija	30.08.1909.	stjuarte, <i>Ķegums</i>	
Krūmiņš Ernests- Roberts	08.02.1905.	dunkemans, <i>Everelza</i>	
Krūmiņš Kārlis	22.06.1906.	dunkemans, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Krūmiņš Kārlis- Eduards	19.05.1920.	vecākais matrozis, <i>Utena</i>	Miris Leningradas blokādē
Krūmiņš Kārlis- Voldemārs	27.02.1909.	matrozis, <i>Everagra</i>	
Krūmiņš Mangals- Bernhards	26.04.1879.	galdnieks, <i>Hercogs Jekabs</i>	Deportēts, vēlāk at- griezās Latvijā
Krūmiņš Oskars	18.10.1909.	bocmanis, <i>Elizabete</i>	
Krūmkalns Aleksandrs	15.01.1919.	pavārs, <i>Ciltvaira</i>	
Krūtainis Krišs	03.01.1904.	pavārs, <i>Everoja</i>	
Krūza Staņislavs	18.08.1910.	matrozis, <i>Imanta</i>	
Krūze Heinrihs	17.03.1908.	pavārs, <i>Kuldīga</i>	
Krūze Roberts	22.07.1923.	matrozis, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Stelinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kublickis Pēteris	26.05.1922.	meses zēns, <i>Katvaldis</i>	
Kučiks Felikss	29.12.1914.	jaunākais matrozis, <i>Ramava</i>	
Kuģis Jānis- Osvālds	23.03.1912.	vecākais matrozis, <i>Abgara</i>	
Kukurs Aleksandrs	09.11.1904.	pavārs, <i>Katvaldis</i>	
Kūla Fricis-Rūdolfs	19.03.1907.	matrozis, <i>Gaida</i>	

1	2	3	4
Kulešs Jānis	09.10.1900.	kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Kumaņovs Elza	1922.	apkalpotāja, <i>Kangars</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kuncis Jūlijs-Arvids	27.01.1901.	galdnieks, <i>Katvaldis</i>	
Kuņķis Krišs	1922.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	
Kuprijanovs Konstantins	16.12.1913.	kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Kuragins Trofims	15.10.1915.	vecākais matrozis, <i>Rauna</i>	
Kursietis Marta	10.11.1890.	stjuarte, <i>Kuldīga</i>	
Kūsks Elmārs		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Kutka Jānis- Eduards	09.10.1908.	kurinātājs, <i>Miervaldis</i>	
Kviesītis Vilberts- Mārtiņš	22.08.1920.	vecākais matrozis, <i>Saule</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Ķeris Andrejs	01.07.1912.	kurinātājs, <i>Astra</i>	
Ķikučs Ennija	12.04.1916.	stjuarte, <i>Dole</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ķikuts Otomārs- Vilhelms	01.12.1912.	vecākais matrozis, <i>Kuldīga</i>	
Ķiploks Ludvigs	26.08.1906.	bocmanis, <i>Everoja</i>	
Ķirsis Jānis	17.03.1911.	bocmanis, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lācis Liza		stjuarte, <i>Klints</i>	
Lācis Vallija	25.09.1907.	stjuarte, <i>Katvaldis</i>	
Lagzdiņš Jūlija	20.09.1890.	pavāre, <i>Gaisma</i>	Gāja bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Lagzdiņš Kārlis	07.02.1910.	kurinātājs, <i>Kaija</i>	Kara laikā brauca zem vācu karoga
Lakstīgala Fricis- Alberts	22.11.1914.	vecākais matrozis, <i>Velta</i>	

1	2	3	4
Lakševskis Vilhelms	15.03.1889.	vecākais matrozis, <i>Kandava</i>	
Lancmanis Raimonds-Ziedonis	08.03.1920.	vecākais matrozis, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. No 1943. g. leģionā
Lānema Evals	1920.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Langmanis Jānis	07.04.1902.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lanka Jēkabs	09.04.1910.	stjuarts, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lapiņš Helēna	1919.	pavāra palidze, <i>Kangars</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lasmanis Edgars-Johans	31.12.1909.	matrozis, <i>Kalpaks</i>	
Lastenieks Emīlija-Lūcija	30.10.1902.	pavāre, <i>Everanna</i>	Evakuēta uz Arāla jūru
Lašinskis Aleksandrs	30.04.1919.	ogļu padevējs, <i>Abgara</i>	
Laterers Jānis	22.08.1895.	bocmanis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Latišs Zanis-Matiss-Arnolds	07.09.1913.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	Miris Leningradas blokādē
Laukmanis Jānis	11.12.1914.	jaunākais matrozis, <i>Kegums</i>	
Lazdiņš Ādolfs-Arnolds	03.02.1914.	kurinātājs, <i>Arethusa</i>	
Ledus Kārlis	05.09.1910.	matrozis, <i>Bru</i>	
Leitis Jānis	18.05.1918.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lejiņš Kārlis	04.11.1913.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Lejiņš Zanis	16.07.1899.	matrozis, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Lembergs Andrejs	1924.	matrozis, <i>Marijampole</i>	

1	2	3	4
Lemzers Imants-Vilhelms	11.05.1924.	matrozis, <i>Krimulda</i>	Kara laikā brauca uz velkoņiem Rīgas ostā
Lerhs Augusts	30.09.1897.	kurinātājs, <i>Imanta</i>	
Levants Edgars-Jānis	28.12.1909.	kurinātājs, <i>Amata</i>	
Levašovs Juris	04.02.1924.	kurinātājs, <i>Saule</i>	Miris Leningradas blokādē
Levi Aleksandrs	04.10.1922.	matrozis, <i>Arethusa</i>	
Lezevskis Kārlis	02.04.1911.	matrozis, <i>Kandava</i>	
Libergs Fricis	1923.	jaunākais matrozis, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Liepiņš Ričards	27.04.1923.	matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Liepiņš Zanis	12.03.1921.	matrozis, <i>Skrunda</i>	
Liepkaļns Andrejs-Erņests	21.01.1923.	matrozis, <i>Everolanda</i>	
Lietiņš Haralds-Jānis	29.08.1918.	vecākais matrozis, <i>Ausma (V)</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Ligers Eduards	05.06.1910.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru
Lilientāls Mārtiņš	14.07.1882.	galdnieks, <i>Sigulda</i>	
Linde Ansis	11.10.1908.	kurinātājs, <i>Spidola</i>	
Linevica Anna	26.02.1890.	pavāre, <i>Spidola</i>	
Liniņš Aleksandrs	09.06.1923.	klāja zēns, <i>Everasma</i>	
Linkuns Leo-Gotfrīds	27.11.1916.	kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Lipauskis Egons-Voldemārs	12.07.1919.	kurinātājs, <i>Arethusa</i>	
Lisovskis Miķelis	1897.	asistents, <i>Amata</i>	
Livšics Mozus	20.02.1919.	vecākais matrozis, <i>Skauts</i>	
Lucis Jānis	12.10.1915.	apkalpotājs, <i>Elizabete</i>	
Luiks Pauls	1913.	vecākais matrozis, <i>Everiga</i>	
Lukažs Fricis	13.08.1924.	apkalpotājs, <i>Krimulda</i>	
Lukstiņš Roberts	21.12.1908.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	

1	2	3	4
Lūķis Bille-Minna	24.04.1905.	pavāre, <i>Kangars</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lūsis Aleksandrs	10.07.1904.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lūsis Fridrihs- Francis	03.05.1913.	stjuarts, <i>Everalda</i>	
Lūsis Mārtiņš	10.11.1886.	bocmanis, <i>Krius</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Luters Augusts	21.08.1905.	dunkemans, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Luters Heinrihs- Eduards	29.05.1912.	galdnieks, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Lebedevs Nikolajs	1919.	apkalpotājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mackēvičs Janīna	1923.	pavāre, <i>Kretinga</i>	
Macpāns Grieta	1889.	stjuarte, <i>Sigulda</i>	
Madisons Emīls	12.12.1918.	kurinātājs, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Majors Ansis		kurinātājs, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Mālers Kārlis	02.08.1920.	matrozis, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Maliks Mārtiņš- Voldemārs	13.12.1907.	vecākais matrozis, <i>Skrunda</i>	Iesakuts Sarkanajā armijā
Mangulis Kārlis	1885.	mašīnists, <i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Mangulis Kārlis- Alfrēds	26.09.1911.	kurinātājs, <i>Sigulda</i>	
Marčenko Aleksandrs		vecākais matrozis, <i>Kalpaks</i>	

1	2	3	4
Mariņins Konstantīns	12.01.1919.	kurinātājs, <i>Regent</i>	
Markovs Kārlis- Arvids	25.09.1921.	kurinātājs; <i>Ausma</i> (R)	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Markovskis Filips	1924.	ķēka zēns, <i>Siauliai</i>	
Martinsons Jānis- Eduards	17.12.1915.	vecākais matrozis, <i>Spidola</i>	
Martinsons Reinholds	14.10.1879.	pavārs, <i>Elizabete</i>	
Matēvičs Jānis	06.10.1914.	galdnieks, <i>Rasma</i>	
Matilonis Antons	10.02.1910.	pavārs, <i>Everelza</i>	
Matisons Francis- Augusts	27.07.1919.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Matups Voldemārs	1912.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	
Matvejevs Sergejs	1920.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Mauerbergs Indriķis	27.05.1896.	kurinātājs, <i>Ausma</i> (R)	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mauls Alfrēds	12.08.1904.	motorists, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Mazevskis Teodors	11.06.1909.	matrozis, <i>Everasma</i>	
Mažukna Mateijs	1914.	bocmanis, <i>Kretinga</i>	
Medekša Alekss	1925.	matrozis, <i>Siauliai</i>	
Mednis Andrejs- Osvalds	08.03.1916.	kurinātājs, <i>Regent</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1942. g.
Meiers Vilis	04.11.1910.	matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Meijers Konrāds	1914.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Meinesi Jakobs	22.04.1916.	vecākais matrozis, <i>Amata</i>	
Meirens Eriks- Herberts	15.10.1910.	galdnieks, <i>Kangars</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Melbergs Augusts	1921.	jaunākais matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Melherts Voldemārs	12.03.1917.	kurinātājs, <i>Ausma (V)</i>	
Melkerts Vera		stjuarte, <i>Amata</i>	
Melkerts Simanis	25.10.1889.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Mendriķis Kazimirs	17.09.1913.	matrozis, <i>Utena</i>	
Mesters Jāzeps	19.09.1910.	kurinātājs, <i>Mednis</i>	
Meters Barbara	14.01.1910.	stjuarte, <i>Arija</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mezups Jānis	08.11.1911.	matrozis, <i>Elizabete</i>	
Mežs Ernests	23.01.1900.	kurinātājs, <i>Rasma</i>	
Mežs Pēteris	31.05.1921.	matrozis, <i>Krimulda</i>	Miris Leningradas blokādē
Miesnieks Anna- Marija	17.09.1913.	pavāre, <i>Klints</i>	
Miglāns Pēteris	1923.	ogļu padevējs, <i>Ausma (V)</i>	Evakuēts uz Čeljabinsku
Miglāns Staņislavs	1924.	matrozis, <i>Saule</i>	
Miherovs Marija	1887.	apkalpotāja, <i>Everanna</i>	
Mihikers Mozus	11.11.1911.	matrozis, <i>Gaida</i>	
Miksons Alfrēds	21.01.1912.	bocmanis, <i>Ķegums</i>	
Miksons Edvīns	02.03.1920.	matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mikelsons Mārtiņš	31.10.1897.	bocmanis, <i>Everolanda</i>	
Milaševics Antons	30.03.1908.	smērētājs, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Millers Andrejs	18.02.1921.	apkalpotājs, <i>Everelza</i>	
Millers Bērnhards	02.08.1896.	galdnieks, <i>Krimulda</i>	
Millers Pēteris- Reinholds-Voldemārs	29.08.1912.	matrozis, <i>Valdona</i>	

1	2	3	4
Milšteins Eduards	30.09.1910.	vecākais matrozis, <i>Everagra</i>	
Miltiņš Marija	21.05.1897.	stjuarte, <i>Rauna</i>	
Miška Leonīds	11.03.1922.	kurinātājs, <i>Siauliai</i>	
Mizens Ādolfs	22.12.1916.	vecākais matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Mizens Matīss	04.07.1914.	kurinātājs, <i>Ķegums</i>	
Moisejevs Leonīds	1923.	matrozis, <i>Everanna</i>	
Moisejs Viktors		ķēka zēns, <i>Rasma</i>	
Monzulovs Boriss	1921.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Morics Magdalēna	10.07.1904.	stjuarte, <i>Bārta</i>	
Motmillers Alfrēds	17.07.1888.	galdnieks, <i>Everasma</i>	
Mucenīks Herberts	05.06.1920.	matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mūrnieks Herberts- Jānis	27.10.1902.	vecākais matrozis, <i>Tautmila</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombardējot kuģi 1940. g.
Mustis Vilis	26.07.1922.	matrozis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Mutuļs Antons	26.03.1914.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Nagalēvičs Vikentijs	23.11.1909.	stjuarts, <i>Everelza</i>	
Nahtmanis Harijs	02.08.1923.	matrozis, <i>Krimulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Narkevičs Aleksandrs	29.10.1914.	matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Narkevičs Ansis- Edmunds	25.10.1923.	jaunākais matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Nāzers Jānis	13.07.1912.	kurinātājs, <i>Valdona</i>	

1	2	3	4
Nebijs Marija	15.01.1909.	stjuarte, <i>Gauja</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Neiburgs Kārlis- Vilhelms	19.08.1914.	bocmanis, <i>Ciltvaīra</i>	
Neilands Rihards- Maksimilians	27.03.1911.	ogļu padevējs, <i>Skauts</i>	04.07.1941. Tallinā no kuģa aizgāja
Neimanis Boriss	02.10.1923.	ķēķa zēns, <i>Skauts</i>	
Neimanis Teodors	25.08.1913.	kurinātājs, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Nemiers Zanis- Edgars	20.03.1920.	matrozis, <i>Rauna</i>	
Niedra Aleksejs	08.01.1921.	matrozis, <i>Saule</i>	
Niedra Anna	14.10.1897.	stjuarte, <i>Atis Kronvalds</i>	
Niedra Teodors	22.09.1904.	pavārs, <i>Atis Kronvalds</i>	
Norītis Alberts	24.03.1889.	galdnieks, <i>Rauna</i>	
Novickis Julians		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Noviks Pēteris	04.02.1912.	kurinātājs, <i>Spidola</i>	
Nuzians Igors	08.11.1922.	matrozis, <i>Arethusa</i>	
Ņekrasovs Nikolajs		matrozis, <i>Dole</i>	Internēts Libekā 22.06.1941.
Olands Jānis- Eduards	08.11.1909.	motorists, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Oliņš Alfrēds	08.05.1889.	matrozis, <i>Gaida</i>	
Onzols Pēteris	14.07.1915.	ogļu padevējs, <i>Ķegums</i>	
Oravs Vilips	24.02.1919.	vecākais matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Orbis Indriķis	1910.	ogļu padevējs, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Orlovskis Miķelis	11.12.1908.	kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Osis Ārijs	13.08.1920.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Miris Leningradas blokādē

1	2	3	4
Osis Fricis	29.11.1914.	matrozis, <i>Miervaldis</i>	
Osis Vilis		matrozis, <i>Gaida</i>	
Ošnieks Zanis	23.04.1907.	matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Otrups Zanis		jaunākais matrozis, <i>Velta</i>	
Ozoliņš Aleksandrs	12.09.1903.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Ozoliņš Augusts- Alfrēds	20.09.1911.	kurinātājs, <i>Vienība</i>	
Ozoliņš Heinrihs	17.02.1915.	galdnieks, <i>Ausma (V)</i>	
Ozoliņš Kārlis	04.05.1920.	kurinātājs, <i>Krius</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ozoliņš Ludvigs- Herberts	16.03.1909.	vecākais matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, nošauts Tallinā 09.08.1941.
Ozoliņš Mārtiņš		kurinātājs, <i>Vienība</i>	
Ozoliņš Oto		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Ozoliņš Roberts- Zamuels	29.01.1923.	matrozis, <i>Everiga</i>	
Ozoliņš Vilis	20.07.1907.	pavārs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ozols Alberts	04.05.1921.	matrozis, <i>Astra</i>	
Ozols Augusts	1888.	pavārs, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Evakuēts uz Kirovu
Ozols Fricis	21.02.1912.	matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts, no- šauts Tallinā 09.08.1941.
Ozols Imants	1924.	matrozis, <i>Krius</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ozols Jānis	27.11.1922.	meses apkalpotājs, <i>Ķegums</i>	
Ozols Zanis	12.11.1912.	bocmanis, <i>Skauts</i>	

1	2	3	4
Ozolups Jānis-Eduards	19.01.1913.	dunkemans,	Iesaukts Sarkanajā armijā
Pabērzs Rūta	1912.	<i>Skauts</i> stjuarte,	
Paeglis Jānis-Vilhelms	21.03.1890.	<i>Everanna</i> bocmanis,	
Pāle Pēteris	1916.	<i>Arethusā</i> kurinātājs,	
Panovs Žanis-Alfrēds	24.01.1925.	<i>Astra</i> matrozis,	
Parfeņuks Ivans		<i>Rasma</i> bocmanis,	
Paršonoks Alfrēds	17.01.1911.	<i>Kalpaks</i> kurinātājs,	
Pauliks Justs	1922.	<i>Everita</i> matrozis,	
Paulovičs Kārlis	23.03.1879.	<i>Marijampole</i> kurinātājs,	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
		<i>Andrejs Kalniņš</i>	
Pavasaris Visvaldis-Pēteris	12.03.1922.	klāja zēns,	
Pavegims Jānis	1919.	<i>Elizabete</i> kurinātājs,	
Pavilkops Kārlis-Voldemārs	25.07.1915.	<i>Ogre</i> kurinātājs,	Gājis bojā jūrā kopā ar tvaikoni <i>Kre-tinga</i> 1941. g.
		<i>Rasma</i>	
Pavlovs Arnolds	17.02.1923.	matrozis,	
Pegasovs Jānis	01.09.1924.	<i>Everita</i> matrozis,	
Pelēkais Miervaldis	02.10.1922.	<i>Imanta</i> apkalpotājs,	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
		<i>Ausma</i> (R)	
Pērkons Herberts	13.04.1913.	matrozis,	
Perts Augusts	15.02.1918.	<i>Katvaldis</i> galdnieks,	
Perts Oskars-Jānis	14.03.1914.	<i>Spidola</i> matrozis,	Iesaukts Sarkanajā armijā
Pestenis Antans	1906.	<i>Turaida</i> dunkemans,	
Peterlēvics Eduards		<i>Kretinga</i> kurinātājs,	
Peterlēvics Ieva	08.02.1892.	<i>Everolanda</i> stjuarte,	
Peterlēvics Kārlis		<i>Saule</i> kurinātājs,	Represēts 1941. g.
Peters Hardijs-Ferdinands	17.04.1924.	<i>Kalpaks</i> matrozis,	
		<i>Ausma</i> (V)	

1	2	3	4
Peters Oskars-Gustavs	11.01.1922.	matrozis, <i>Everanna</i>	
Pētersons Arvīds	1922.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Pētersons Didriķis	05.02.1903.	vecākais matrozis, <i>Everelza</i>	
Pētersons Fricis	1920.	jaunākais matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pētersons Krišs-Engelhartis	22.11.1910.	vecākais matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Pētersons Leonhards	04.02.1924.	klāja zēns, <i>Abgara</i>	
Petrovs Viktors	14.11.1898.	kurinātājs, <i>Dzintarkrasts</i>	
Piebalgs Artūrs	19.03.1911.	vecākais matrozis, <i>Everalda</i>	
Pilēns Jānis	05.10.1895.	galdnieks, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pilķis Arvīds	06.10.1920.	kurinātājs, <i>Amata</i>	
Pimbers Gedimins-Zanis-Fricis	18.07.1924.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pinksis Pēteris-Kārlis	23.03.1913.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Pirte Arnolds	1921.	apkalpotājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Placiņš Ilmārs	08.09.1922.	matrozis, <i>Ogre</i>	
Platais Roberts	08.04.1916.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1943. g. beidza K. Val- demāra jūrskolas Kuģu mehāniķu nodaļas 2. klasi
Plostiņš Jānis	16.10.1891.	kurinātājs, <i>Kandava</i>	
Plūme Augusts	23.02.1913.	vecākais matrozis, <i>Regent</i>	
Plūme Edmunds	06.07.1909.	kurinātājs, <i>Abgara</i>	

1	2	3	4
Plūme Nikolajs	22.10.1909.	bočmanis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pods Pēteris		apkalpotājs, <i>Rauna</i>	
Polls Aleksandrs	1911.	matrozis, <i>Everiga</i>	
Polls Pēters	1904.	matrozis, <i>Everiga</i>	
Polmanis Oskars	01.05.1923.	matrozis, <i>Imānta</i>	Evakuēts uz Ceļa- binsku
Polškovs Oļegs	1918.	vecākais matrozis, <i>Everiga</i>	
Polurnička Fricis		galdnieks, <i>Venta</i>	
Poljaks Antons	24.03.1921.	matrozis, <i>Kalpaks</i>	
Popovs Sergejs	1920.	kurinātājs, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Poss Jēkabs	23.10.1882.	stjuarts, <i>Astra</i>	
Pozņakovs Valentīns		kurinātājs, <i>Venta</i>	
Požemskis Jozs	1912.	kurinātājs, <i>Siaulīai</i>	
Preiss Mārtiņš	02.11.1901.	bočmanis, <i>Regent</i>	No 1943. gada brauca uz ASV kuģiem
Priede Arnolds	28.10.1918.	matrozis, <i>Daugava</i>	
Priede Eduards	24.03.1913.	jaunākais matrozis, <i>Rauna</i>	
Priede Rihards		apkalpotājs, <i>Bārta</i>	
Priede Voldemārs		matrozis, <i>Kuldīga</i>	
Priedītis Jānis- Arvīds	08.01.1922.	matrozis, <i>Astra</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Priedītis Kārlis	28.09.1903.	matrozis, <i>Daugava</i>	
Priedoliņš Antons	1911.	matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Priedols Andžus	27.01.1881.	pavārs, <i>Gaida</i>	

1	2	3	4
Princis Eižens-Kārlis	18.05.1910.	galdnieks, <i>Gauja</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Prokofjevs Pāvils	1921.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941.
Puķītis Alberts		vecākais matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pulķis Voldemārs	1917.	matrozis, <i>Kriivs</i>	Internēts Kīlē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Pundiņš Kārlis- Valdemārs	13.09.1909.	pavārs, <i>Kaija</i>	
Punktiņš Vilis	09.11.1909.	dunkemans, <i>Arethusa</i>	
Pupausis Jānis- Reinhards	28.01.1923.	matrozis, <i>Skauts</i>	
Puriņš Džonis-Marks	12.10.1913.	kurinātājs, <i>Rasma</i>	
Rahmanis Abrams	11.01.1915.	matrozis, <i>Klints</i>	
Raibais Artūrs	28.07.1912.	kurinātājs, <i>Everoja</i>	
Rakickis Ričards	08.04.1908.	dunkemans, <i>Kalpaks</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Ramanis Arnolds	15.11.1905.	bocmanis, <i>Ramava</i>	
Ramanis Otilija	31.08.1895.	pavāre, <i>Kaupo</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rautmanis Eduards- Arnolds	03.08.1916.	kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts Tallinā 09.08.1941.
Razgalis Aleksandrs	1924.	ķēķa zēns, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Rēfelds Lote	03.02.1888.	pavāre, <i>Lāčplēsis</i>	
Reidemanis Heinrihs		ķēķa zēns, <i>Venta</i>	
Reihmanis Voldemārs	19.08.1922.	klāja zēns, <i>Kandava</i>	
Reimanis Jānis		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Reinfelds Augusts	07.02.1912.	pavārs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1944. g.

1	2	3	4
Reinfelds Fanija-Doroteja	27.01.1902.	stjuarte, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Reinkaitis Alberts		jaunākais matrozis, <i>Venta</i>	
Reinvalds Imants	22.05.1922.	jaunākais matrozis, <i>Kegums</i>	
Reisons Vilhelms	07.04.1901.	vecākais matrozis, <i>Ilga</i>	
Reizenfelds Jānis		kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Rībe Arvīds-Johans	23.04.1914.	kurinātājs, <i>Ciltvaira</i>	
Rieka Jānis	12.07.1908.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Rieka Zelma	1909.	pavāra palidze, <i>Everanna</i>	
Rikmanis Roberts		<i>Krišjānis Valdemārs</i>	
Rinbergs Fricis	07.03.1915.	ogļu padevējs, <i>Elizabete</i>	
Rinbergs Vilhelms	20.08.1910.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Rineiskis Miķelis	11.10.1913.	dunkemans, <i>Auseklis</i>	
Rinķis Mārtiņš-Aleksandrs	29.06.1922.	kurinātājs, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rītenis Anna	1916.	stjuarte, <i>Saule</i>	
Roduss Kārlis	27.01.1923.	kurinātājs, <i>Konsuls P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Rogovskis Anna	02.09.1900.	stjuarte, <i>Skrunda</i>	Evakuēta uz Arāla jūru
Rolavs Juris-Heinrihs	12.04.1910.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Rolmanis Hermanis	24.08.1922.	matrozis, <i>Auseklis</i>	Brauca zem vācu karoga
Rolns Torolfs	04.05.1916.	vecākais matrozis, <i>Ciltvaira</i>	
Romanovs Konstantīns	24.03.1906.	kurinātājs, <i>Skauts</i>	04.07.1941. Tallinā no kuģa aizgāja
Romels Augusts	1917.	matrozis, <i>Bārtava</i>	
Romus Leonhards	03.12.1915.	ogļu padevējs, <i>Kegums</i>	

1	2	3	4
Ronis Andrejs	1924.	jaunākais matrozis, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Rops Augusts	25.03.1910.	vecākais matrozis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rošāns Jānis	05.05.1909.	kurinātājs, <i>Miervaldis</i>	
Roze Alfons	05.12.1904.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rozenbahs Hugo- Vilhelms	31.01.1919.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rozenbergs Herberts	14.08.1919.	kurinātājs, <i>Gaida</i>	
Rozenbergs Jānis- Edgars	29.01.1921.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Rozenbergs Kārlis	27.01.1914.	dunkemans, <i>Skrunda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Rozenbergs Pēters	21.04.1912.	vecākais matrozis, <i>Sīgulda</i>	
Rozenfelds Jānis	12.04.1899.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rozentāls Jēkabs	10.10.1897.	bocmanis, <i>Auseklis</i>	
Rozīte Oļģerts	21.09.1924.	apkalpotājs, <i>Everoja</i>	
Ruciņš Anna	06.08.1899.	pavāre, <i>Arija</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rudgalvis-Voitkēvičs Viktors	18.05.1897.	bocmanis, <i>Rasma</i>	
Rudlis Fricis		ogļu padevējs, <i>Rasma</i>	
Rudovskis-Rudans Arvīds	1923.	klāja zēns, <i>Biruta</i>	
Rudzītis Jevgeņijs	19.02.1921.	matrozis, <i>Velta</i>	
Rudzītis Voldemārs	06.12.1916.	apkalpotājs, <i>Skauts</i>	04.07.1941. Tallinā no kuģa aizgāja
Rudzons Voldemārs	03.10.1908.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	
Ruicēns Alvīne		pavāra palīdzē, <i>Bārta</i>	

1	2	3	4
Ruka Edgars	10.02.1911.	kurinātājs, <i>Krimulda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Rumba Alberts	1923.	matrozis, <i>Everiga</i>	
Rundens Jānis	27.02.1912.	vecākais matrozis, <i>Everelza</i>	
Ruņģis Voldemārs	02.01.1911.	kurinātājs, <i>Everelza</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Rūtenbahs Vilhelms- Jūlijs	15.03.1902.	bocmanis, <i>Gaisma</i>	
Rūtenbergs Ernests	13.02.1906.	matrozis, <i>Bārtava</i>	
Ružkovskis Ivans	24.06.1902.	dunkemans, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Sabiņins Nikolajs	21.11.1919.	kurinātājs, <i>Spidola</i>	
Sala Indriķis		ogļu padevējs, <i>Ausma (R)</i>	
Salls Hermanis		jaunākais matrozis, <i>Everiga</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Salmiņš Jēkabs	30.07.1883.	pavārs, <i>Auseklis</i>	
Salms Anna	08.08.1912.	stjuarte, <i>Ausma (R)</i>	
Saulīte Kārlis- Artūrs	02.05.1909.	kurinātājs, <i>Skauts</i>	04.07.1941. Tallinā no kuģa aizgāja
Saulītis Valdis	19.04.1923.	matrozis, <i>Kaija</i>	
Savickis Aleksandrs	23.02.1912.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Savickis Alfons	15.04.1908.	galdnieks, <i>Everanna</i>	
Savickis Francis	1920.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Savickis Marta	1917.	apkalpotāja, <i>Astra</i>	
Sečkovs Aleksandrs	30.10.1920.	matrozis, <i>Venta</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Sedliņš Kārlis	01.05.1905.	vecākais matrozis, <i>Ausma (V)</i>	

1	2	3	4
Sekste Alfrēds	29.12.1913.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Sekste Voldemārs	23.09.1919.	vecākais matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Selderiņš Arvids	1920.	kurinātājs, <i>Biruta</i>	
Selēns Eduards	20.09.1917.	matrozis, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Semenovičs Alek- sandra	12.09.1900.	stjuartē, <i>Kaupo</i>	Internēta Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Seskis Arnolds	1925.	apkalpotājs, <i>Ausma (V)</i>	
Sietiņš Emīls-Kārlis	27.03.1905.	elektriķis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Sietiņš Johans	06.10.1905.	dunkemans, <i>Turaida</i>	
Sikorskis Konstantīns	11.08.1911.	ogļu padevējs, <i>Everasma</i>	
Silakaktiņš Andrejs		ķēka zēns, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Silgailis Kārlis- Augusts	25.02.1903.	dunkemans, <i>Everoja</i>	
Siliņš Ervīns- Voldemārs	17.08.1911.	vecākais matrozis, <i>Gaisma</i>	
Siliņš Jānis	04.10.1907.	kurinātājs, <i>Arethusa</i>	
Siljānītis Reinholds- Nikolajs	11.04.1913.	kurinātājs <i>Utena</i>	
Silmanis Alfrēds- Kārlis	09.03.1913.	matrozis, <i>Abgara</i>	
Silovs Vladimirs		kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Sils Fridrihs	20.09.1924.	matrozis, <i>Atis Kronvalds</i>	Represēts Tallinā 09.08.1941.
Simanovičs Jons	1883.	kurinātājs, <i>Marijampole</i>	
Sinkēvičs Vladimirs	12.11.1919.	kurinātājs, <i>Ramava</i>	
Sipka Jānis		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Sipols Zanis-Alfrēds	09.07.1912.	pavārs, <i>Abgara</i>	

1	2	3	4
Sirmais Alfrēds	03.11.1908.	dunkemans, <i>Everasma</i>	
Skadiņš Anna	13.05.1898.	pavāre, <i>Gauja</i>	Internēta Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Skrastiņš Kārlis	17.12.1921.	matrozis, <i>Krimulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Skrastiņš Pēteris	20.08.1899.	bočmanis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Skrinska Vītauts	1920.	matrozis, <i>Siauliai</i>	
Skrobe Jānis	1912.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Skroderis Jānis		kurinātājs, <i>Atis Kronvalds</i>	
Skrubis Zanis	03.01.1920.	vecākais matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Skude Stepans- Kārlis-Alfons	16.01.1919.	kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Skudra Kārlis	14.03.1910.	kurinātājs, <i>Amata</i>	
Skuja Alberts	31.08.1922.	matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vē- lāk brauca zem vācu karoga. 1944. g. beidza K. Valdemāra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Skujiņš Ernests		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Slaidiņš Jānis	28.10.1900.	kurinātājs, <i>Turaida</i>	
Slavinskis Jānis- Ernests	15.08.1921.	matrozis, <i>Ausma (V)</i>	
Slēže Vladimirs	17.03.1920.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Slēžs Valdis-Vladis- lavs	18.11.1923.	jaunākais matrozis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Slimpis Jānis		pavārs, <i>Kandava</i>	
Slupeiks Marija	1925.	apkalpotāja, <i>Daugava</i>	
Smilga Mārtiņš	1923.	ķēķa zēns, <i>Everiga</i>	
Smilgainis Jēkabs	27.08.1913.	kurinātājs, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Smons Pēteris	24.01.1914.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vē- lāk brauca zem vācu karoga. 1943. g. bei- dza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu mehāniķu nodaļas 2. klasi
Sničkus Indriķis- Ernests	02.11.1915.	kurinātājs, <i>Rasma</i>	
Sniķeris Miķelis	22.04.1896.	dunkemans, <i>Ciltvaira</i>	
Sniķeris Voldemārs	15.12.1913.	kurinātājs, <i>Gaida</i>	
Soboļevskis Antons	02.05.1918.	kurinātājs, <i>Turaida</i>	
Sokolovs Savēlijs		pavārs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Soloimskis Dmitrijs	09.11.1909.	kurinātājs, <i>Imanta</i>	
Spale Fricis	20.11.1898.	stjuarts, <i>Kalpaks</i>	
Spāre Roberts	01.01.1914.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vē- lāk brauca zem vācu karoga. 1944. g. bei- dza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu mehāniķu nodaļas 2. klasi
Spēks Vilis	08.12.1906.	bocmanis, <i>Kandava</i>	
Speltiņš Jānis-Arvīds	11.11.1913.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	
Spilve Jānis	31.12.1912.	matrozis, <i>Sigulda</i>	

1	2	3	4
Spreilis Ilmārs	31.03.1919.	kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Sriedējs Eduards	09.03.1919.	dunkemans, <i>Imanta</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Sriedējs Nikolajs- Kārlis	07.11.1911.	matrozis, <i>Turaida</i>	Miris Ļeņingradas blokādē
Sproģis Pēteris	02.03.1912.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Stars Elmārs	1924.	jaunākais matrozis, <i>Astra</i>	
Stašinskis Ādolfs	1923.	ogļu padevējs, <i>Gauja</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Steibzs Kārlis		klāja zēns, <i>Everolanda</i>	
Stelbers Valters	13.09.1921.	matrozis, <i>Rauna</i>	Brauca uz kuģiem zem vācu karoga. 1943. g. bei- dza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Stelcs Jānis	17.07.1899.	dunkemans, <i>Astra</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Stelps Ansis		mašīnists, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Stenderis Miķelis	04.06.1911.	matrozis, <i>Auseklis</i>	
Stepānova Emma	1912.	pavāre, <i>Everiga</i>	
Stepanovičs Arnolds	1923.	kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Stepānovs Jevdokija		pavāre, <i>Bārta</i>	
Stepānovs Teodors	01.11.1913.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Stolovskis Jāzeps	15.11.1905.	kurinātājs, <i>Kretinga</i>	
Stolarovs-Sevastjā- nis Jēkabs	25.10.1915.	matrozis, <i>Sigulda</i>	
Stonkus Kleimēns	1915.	vecākais matrozis, <i>Siauliai</i>	
Straupe Konstantīns	04.12.1906.	kurinātājs, <i>Kaija</i>	
Straupnieks Klāvs	03.10.1896.	bočmanis, <i>Sigulda</i>	Evakuēts uz Bal- haša ezeru
Strautiņš Edgars	30.03.1920.	ogļu padevējs, <i>Krimulda</i>	

1	2	3	4
Strautiņš Klāvs	15.02.1892.	bocmanis, <i>Krimulda</i>	
Strautiņš Pauls	06.12.1904.	galdnieks, <i>Miervaldis</i>	
Strautnieks Volde- mārs		elļotājs, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Strazdiņš Jānis	28.07.1901.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Strazdiņš Zanis		matrozis, <i>Auseklis</i>	
Streikus Līna	09.09.1890.	stjuarte, <i>Velta</i>	
Strēlnieks Artūrs	25.12.1914.	dunkemans, <i>Ausma (V)</i>	
Strikausks Eduards	15.04.1914.	matrozis, <i>Siaulīai</i>	
Strikovskis Alfrēds	28.08.1908.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Strīķkalējs Andrejs- Arnolds	13.09.1915.	vecākais matrozis, <i>Rasma</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Štrods Aleksandrs	08.08.1922.	kurinātājs, <i>Daugava</i>	
Stroķe Marija	22.07.1883.	apkalpotāja, <i>Ķegums</i>	
Stučka Roberts-Kriš- jānis	31.10.1920.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	
Stulpe Emīlija	30.10.1879.	apkalpotāja, <i>Everasma</i>	
Stūriņš Pēteris	07.11.1905.	vecākais matrozis, <i>Turaida</i>	
Stūrmanis Jānis	06.06.1896.	vecākais kurinā- tājs, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Kara laikā bija Leningradā
Suks Aleksejs	23.02.1923.	matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Sūniņa Mārtiņš	15.12.1902.	galdnieks, <i>Turaida</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Sviķeris Eriks		klāja zēns, <i>Everita</i>	
Šals Ludvigs	19.06.1903.	pavārs, <i>Everalda</i>	
Šarkums Jānis- Rūdolfs	06.06.1911.	vecākais matrozis, <i>Gaisma</i>	

1	2	3	4
Ščerbakovs Konstantīns	15.05.1915.	matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Štetinē 22.06.1941.
Ščurovskis Silvestrs	01.01.1925.	meses zēns, <i>Everita</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Šeturiņš Kārlis	13.07.1921.	matrozis, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Šileiko Augusts	28.01.1900.	kurinātājs, <i>Kretinga</i>	
Šķenders Gustavs	1922.	matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Šķila Miķelis	12.07.1914.	galdnieks, <i>Everelza</i>	
Šlesers Bruno	06.10.1917.	matrozis, <i>Everolanda</i>	
Smidbergis Pēteris-Antons	30.06.1920.	ogļu padevējs, <i>Tautmila</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombardējot kuģi 1940. g.
Šminkše Arnolds-Jānis	16.11.1909.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Šmits Aleksandrs-Erņests	31.07.1922.	matrozis, <i>Imanta</i>	Evakuēts uz Balhaša ezeru
Šmits Augusts	03.10.1915.	dunkemans, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. 1943. g. beidzis K. Valdemāra jūrskolas Kuģu mehāniku nodaļas 3. klasi
Šmits Edgars	17.02.1909.	dunkemans, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Šmits Hugo-Pauls	16.09.1923.	apkalpotājs, <i>Ramava</i>	
Šmits Otto-Alfrēds	17.04.1918.	kurinātājs, <i>Velta</i>	
Sneiders Pēteris	22.07.1909.	kurinātājs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Snitke Šimanis	13.03.1923.	matrozis, <i>Venta</i>	
Splīts Artūrs		kurinātājs, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Steinbergs Aleksandrs- Pēteris	19.08.1895.	galdnieks, <i>Everiga</i>	
Steinbergs Jānis- Eduards	09.08.1913.	kurinātājs, <i>Everita</i>	
Steinbergs Mārtiņš	28.02.1920.	jaunākais matrozis, <i>Everalda</i>	
Steins Kārlis	11.04.1905.	vecākais matrozis, <i>Evertons</i>	Internēts Štetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Stekergofs Jānis	1918.	kurinātājs, <i>Gaisma</i>	
Stemers Ernests- Alberts	17.12.1910.	bocmanis, <i>Bārta</i>	
Štolceris Andrejs	26.08.1906.	bocmanis, <i>Lāčplēsis</i>	
Štrauss Roberts	28.02.1923.	matrozis, <i>Turaida</i>	Miris Leningradas blokādē
Štrauss Voldemārs	20.06.1920.	matrozis, <i>Gaisma</i>	
Štrauss Voldemārs- Eduards	28.01.1915.	vecākais matrozis, <i>Krimulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Šukis Alberts	07.11.1920.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Šulcs Zigrīds	1925.	jaunākais matrozis, <i>Everiga</i>	
Šulcs Zanis	29.03.1910.	matrozis, <i>Everalda</i>	
Šūns Andrejs	02.03.1914.	kurinātājs, <i>Rasma</i>	
Šūpols Voldemārs	28.01.1907.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Šupstiks Jānis	30.10.1913.	matrozis, <i>Everelza</i>	
Švāns Arnolds	04.11.1920.	kurinātājs, <i>Kuldīga</i>	
Švāns Jānis- Ernests	05.10.1912.	kurinātājs, <i>Elizabete</i>	
Švarcs Kristis- Teodors	29.07.1908.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Sveiduks Jānis	1917.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Švilmts Artūrs	04.02.1921.	kurinātājs, <i>Utena</i>	

1	2	3	4
Tālbergs Elza	23.03.1888.	stjuarte, <i>Evertons</i>	Internēta Štetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Tanns Haralds	07.08.1922.	matrozis, <i>Amata</i>	
Taube Alberts	19.05.1912.	vecākais matrozis, <i>Ramava</i>	
Tauriņš Arnolds	10.08.1905.	kurinātājs, <i>Astra</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Tauriņš Artūrs- Voldemārs	31.12.1895.	stjuarts, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Tauriņš Eriks-Ilmārs	14.06.1923.	matrozis, <i>Hercogs Jēkabs</i>	
Tauriņš Indriķis	27.04.1895.	kurinātājs, <i>Turaida</i>	
Tauriņš Roberts- Reinholds	26.01.1909.	dunkemans, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vē- lāk brauca zem vācu karoga. 1944. g. beid- za K. Valde- māra jūrskolas Kuģu mehāniķu nodaļas 2. klasi
Tautietis Katrīna	19.05.1901.	stjuarte, <i>Auseklis</i>	
Tenbergs Voldemārs	22.08.1911.	vecākais matrozis, <i>Everasma</i>	
Teneko Marija		pavāre, <i>Amata</i>	
Tenisons Johans- Ferdinands	29.01.1914.	kurinātājs, <i>Tālvaldis</i>	
Tērps Rihards-Roberts	29.09.1920.	ogļu padevejs, <i>Sigulda</i>	
Tihiks Aleksandrs	28.05.1887.	stjuarts, <i>Everolanda</i>	Miris Leningradas blokādē
Tihomirovs Jeļisejs	1924.	apkalpotājs, <i>Siauliai</i>	
Tiliks Jēkabs	26.09.1916.	dunkemans, <i>Krimulda</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Tilmanis Arvīds	30.06.1908.	galdnieks, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Timme Aleksandrs	12.07.1902.	dunkemans, <i>Kaija</i>	
Timofejevs Pāvels	06.02.1907.	kurinātājs, <i>Skrunda</i>	Evakuēts uz Arāla jūru

1	2	3	4
Timofejevs Vladimirs	29.06.1905.	kurinātājs, <i>Regent</i>	
Timuško Ādams-Alfrēds	06.05.1913.	matrozis, <i>Everasma</i>	
Timuško Jānis	12.02.1904.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Tirzītis Konstantīns	25.02.1923.	matrozis, <i>Gauja</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Tiss Rihards	15.06.1920.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Titmanis Andrejs	01.04.1907.	dunkemans, <i>Spidola</i>	
Tomašūns Ludvigs	20.10.1911.	dunkemans, <i>Ausma</i> (R)	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Tomkū Alfrēds	1920.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Tomsons Eriks	31.12.1918.	kurinātājs, <i>Kaija</i>	
Tomsons Osvalds	19.05.1912.	vecākais matrozis, <i>Biruta</i>	
Tracevskis Leopolds	15.12.1920.	kurinātājs, <i>Everasma</i>	
Tramdahs Roberts	20.10.1911.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Trēde Nikolajs	07.12.1921.	kurinātājs, <i>Kretinga</i>	
Treiguts Ernests	26.09.1918.	kurinātājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Štetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Trejs Arnolds	14.02.1909.	vecākais matrozis, <i>Everoja</i>	
Trilons Klaudijs	10.03.1891.	stjuarts, <i>Abgara</i>	
Treimanis Alfrēds		jaunākais matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Treize Andrejs	28.02.1922.	jaunākais matrozis, <i>Kalpaks</i>	
Trifanovs Ivans	1922.	ogļu padevējs, <i>Ausma</i> (V)	
Trofimovičs Jānis	26.01.1906.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	

1	2	3	4
Trups Matīss	14.11.1914.	matrozis, <i>Vienība</i>	1941. g. pazudis bez vēsts
Truševskis Zanis	15.02.1921.	matrozis, <i>Gaisma</i>	
Tukums Teodors		kurinātājs, <i>Auseklis</i>	
Tumelis Jāzeps		<i>Krišjānis</i> <i>Valdemārs</i>	
Turiņš Miķelis	1920.	matrozis, <i>Biruta</i>	
Tuvels Eduards	28.06.1916.	matrozis, <i>Amata</i>	
Ūbelis Jānis	01.04.1903.	dunkemans, <i>Biruta</i>	
Ūdentiņš Vilis	1924.	ķēķa zēns, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ūdriņš Jāzeps	1919.	kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ūdriņš Jēkabs	1923.	ķēķa zēns, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ūdris Paulis-Ādolfs	13.11.1910.	galdnieks, <i>Kandava</i>	
Uļovs Anatolijs	1919.	kurinātājs, <i>Biruta</i>	
Ulbiņš Klements	15.09.1911.	kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Upenieks Zanis- Hermanis	25.06.1919.	matrozis, <i>Klints</i>	
Upesjuzups Jānis- Indriķis	22.10.1909.	galdnieks, <i>Abgara</i>	
Upmalis Ernests- Bertolds	10.02.1916.	bocmanis, <i>Everanna</i>	Evakuēts uz Arāla jūru
Upsavs Kārlis- Eduards	18.09.1918.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Uržumcevs Flavians	20.05.1921.	matrozis, <i>Utena</i>	Miris Leningradas blokādē
Ušķis Artūrs	1921.	matrozis, <i>Tālvaldis</i>	
Ušulis Osvalds		apkalpotājs, <i>Everolanda</i>	
Utkins Polikarps	15.04.1913.	ogļu padevējs, <i>Sigulda</i>	
Vācietis Aleksandrs	12.06.1908.	matrozis, <i>Everolanda</i>	

1	2	3	4
Vaculčuks Nikolajs	1912.	motorists, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941.
Vagulovičs Viktors	1917.	kurinātājs, <i>Astra</i>	
Vaide Hugo	1915.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	
Vaiskovičs Eduards	16.01.1926.	apkalpotājs, <i>Konsuls</i> <i>P. Dannebergs</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Vaitekonis Viļus	1907.	bocmanis, <i>Marijampole</i>	
Vaitkevičs Aleksandrs		matrozis, <i>Auseklis</i>	
Vaitkevičs Leons	1912.	kurinātājs, <i>Siauliai</i>	
Valciņa Aloizs	14.04.1913.	kurinātājs, <i>Katvaldis</i>	
Valciņš Georgs		kurinātājs, <i>Bārtava</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1941. g.
Valdmanis Alfrēds	1923.	kurinātājs, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Valdmanis Ernests	09.02.1898.	pavārs, <i>Sigulda</i>	
Valters Fricis-Alfrēds	18.07.1916.	matrozis, <i>Skauts</i>	
Valulis Indriķis	30.10.1904.	vecākais matrozis, <i>Everiga</i>	
Vanags Haralds	08.11.1919.	kurinātājs, <i>Regent</i>	
Varguļevičs Ļevis	23.10.1921.	apkalpotājs, <i>Katvaldis</i>	
Vasiļevskis Ādolfs	12.09.1909.	kurinātājs, <i>Ramava</i>	
Vasiļevskis Alberts	21.11.1915.	kurinātājs, <i>Velta</i>	1944. g. bei- dza K. Valde- māra jūrskolas Kuģu mehāniķu nodaļas 2. klasi Kara laikā strādā- ja Kamas kuģu būvētavā.
Vecbaštiks Anna	12.08.1909.	pavāre, <i>Ausma (V)</i>	Gāja bojā jūrā 1941. g.
Vecvagars Valda- Lūcija	04.04.1904.	stjuarte, <i>Daugava</i>	
Vecvagars Voldemārs	08.01.1922.	vecākais matrozis, <i>Everalda</i>	
Večovs Kārlis	10.08.1906.	matrozis, <i>Kegums</i>	

1	2	3	4
Veeroja Endors		matrozis, <i>Amata</i>	
Veide Aleksandrs	29.01.1909.	bocmanis, <i>Abgara</i>	
Veide Roberts	25.04.1905.	vecākais matrozis, <i>Bārta</i>	
Veide Vilhelms	25.06.1907.	bocmanis, <i>Arija</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga. 1944. g. beidza K. Valdemāra jūrskolas Kuģu vadītāju nodaļas 2. klasi
Veidelis Jānis		ķēķa zēns, <i>Dole</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Veinbergs Aleksandrs	16.02.1894.	stjuarts, <i>Krimulda</i>	
Veinbergs Edgars		kurinātājs, <i>Kalpaks</i>	
Veinbergs Ernests	17.11.1887.	dunkemans, <i>Utena</i>	
Veiss Nikolajs-Voldemārs	27.12.1913.	vecākais matrozis, <i>Gundega</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Vējkrīgers Eriks	07.06.1914.	vecākais matrozis, <i>Arija</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Vēmanis Jānis-Vilhelms	26.12.1904.	vecākais matrozis, <i>Abgara</i>	
Venckavs Kārlis	10.08.1906.	vecākais matrozis, <i>Spidola</i>	
Vērmanis Kārlis	26.05.1905.	bocmanis, <i>Atis Kronvalds</i>	
Veselis Arvīds	11.03.1911.	kurinātājs, <i>Rauna</i>	
Vibulis Līna		pavāre, <i>Utena</i>	
Vietnieks Arvīds	05.04.1909.	pavārs, <i>Everolanda</i>	
Vikmanis Pēteris	1884.	bocmanis, <i>Krišjānis Valdemārs</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Viksne Eduards	21.09.1903.	kurinātājs, <i>Kaija</i>	

1	2	3	4
Vilhelmsons Aleksandrs	17.09.1912.	kurinātājs, <i>Everanna</i>	
Vilnis Konstantīns	09.05.1920.	matrozis, <i>Ausma (V)</i>	Miris Leningradas blokādē
Viļņickis Voldemārs	1913.	matrozis, <i>Astra</i>	
Viļumsons Augusts	21.09.1908.	kurinātājs, <i>Astra</i>	Miris Leningradas blokādē
Viļumsons Zanis	01.08.1905.	dunkemans, <i>Venta</i>	Kara laikā brauca uz velkoņiem Latvijas ostās
Vīnkalns Eižens- Ivars-Ansis	14.09.1919.	ogļu padevējs, <i>Everelza</i>	
Viņķelis Oskars	25.12.1918.	kurinātājs, <i>Everiga</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Vips Voldemārs	21.04.1914.	kurinātājs, <i>Everelza</i>	
Virčavnieks Oļģerts	1924.	apkalpotājs, <i>Gaisma</i>	
Virsis Eduards	09.01.1916.	jaunākais matrozis, <i>Krimūlda</i>	
Višņevskis Nikodims	15.04.1914.	matrozis, <i>Rasma</i>	
Vitoliņš Arvīds	01.01.1923.	klāja zēns, <i>Elizabete</i>	
Vītols Ernests		apkalpotājs, <i>Velta</i>	
Vītols Pēteris	11.07.1884.	stjuarts, <i>Spidola</i>	
Vītols Zanis	26.11.1898.	stjuarts, <i>Skauts</i>	
Vitušķins Vasiļijs	1917.	bocmanis, <i>Biruta</i>	
Viziņš Aleksandrs	13.07.1911.	vecākais matrozis, <i>Everonika</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Viziņš Mečislavs	19.01.1912.	kurinātājs, <i>Arija</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Viziņš Pēteris	03.08.1915.	jaunākais matrozis, <i>Regent</i>	
Voicehovičs Broņislavs	13.03.1916.	kurinātājs, <i>Ogre</i>	
Voitkevičs Jānis	17.08.1914.	kurinātājs, <i>Klints</i>	
Volbergs Augusts	22.08.1921.	jaunākais matrozis, <i>Vienība</i>	
Volbergs Zanis- Rūdolis	13.01.1908.	kurinātājs, <i>Everita</i>	

1	2	3	4
Volkovs Kārlis	15.05.1921.	jaunākais matrozis, <i>Ausma</i> (R)	Internēts Stētinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Vorobjovs Leontijs	28.07.1921.	ogļu padevējs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Voronko Staņislavs		kurinātājs, <i>Dole</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Voronovs Gļebs		praktikants, <i>Everanna</i>	
Voselis Jāzeps	03.10.1908.	matrozis, <i>Arethus</i>	
Zablovskis Teodors		kurinātājs, <i>Bārta</i>	
Zablovskis Zanis	11.06.1903.	kurinātājs, <i>Utena</i>	
Zaburs Gustavs		kurinātājs, <i>Turaida</i>	
Zaidus Ludvigs	30.11.1903.	kurinātājs, <i>Lāčplēsis</i>	
Zakss Viktors	15.10.1920.	matrozis, <i>Kaupo</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zalamans Teofilis	24.01.1894.	bocmanis, <i>Gaida</i>	
Zāms Osvalds	08.06.1920.	kurinātājs, <i>Gaida</i>	
Zanders Herberts	1924.	jaunākais matrozis, <i>Ausma</i> (V)	
Zapackis Krišs	28.01.1914.	kurinātājs, <i>Kandava</i>	
Zarakovskis Konstantīns	01.05.1915.	matrozis, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Zariņš Jevgeņijs	25.04.1924.	matrozis, <i>Ausma</i> (V)	
Zasi Voldemārs	1924.	apkalpotājs, <i>Gaisma</i>	
Zelčs Vitolds	13.09.1919.	matrozis, <i>Elizabete</i>	
Zeltkalēja Liza	07.09.1898.	stjuarte, <i>Rasma</i>	Kara laikā strādāja Kamas kuģu būvētavā
Zēļš Abrams	19.04.1910.	stjuarts, <i>Gundega</i>	Internēts Lībekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Zemītis Edgars	1923.	ogļu padevējs, <i>Skrunda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Zemītis Indriķis		kurinātājs, <i>Velta</i>	
Zemītis Jānis	22.04.1900.	pavārs, <i>Tautmīla</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombarējot kuģi 1940. g.
Zemītis Pēteris	02.12.1920.	matrozis, <i>Arethusa</i>	
Ziediņš Voldemārs		matrozis, <i>Bru</i>	
Ziemelis Fricis	09.11.1902.	vecākais matrozis, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ziemelis Jānis- Haralds	01.11.1911.	bocmanis, <i>Ausma (R)</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ziemelis Oskars- Pēteris	31.03.1923.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ziemelis Osvalds	22.05.1913.	dunkemans, <i>Evertons</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zigerts Kārlis	29.10.1895.	dunkemans, <i>Atis Kronvalds</i>	
Zīle Voldemārs	1919.	kurinātājs, <i>Kangars</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ziluzis Jānis	08.10.1910.	matrozis, <i>Katvaldis</i>	
Zirdziņš Nikolajs	12.10.1916.	kurinātājs, <i>Everolanda</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā
Zirnis Edgars-Teodors	06.01.1920.	matrozis, <i>Skauts</i>	
Zirņitis Arnolds- Roberts	21.12.1922.	ogļu padevējs, <i>Sports</i>	Internēts Dancigā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zitiņš Jānis	04.04.1913.	kurinātājs, <i>Valdona</i>	
Zivarts Antons- Arnolds	20.07.1905.	kurinātājs, <i>Gauja</i>	Internēts Stetinē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga

1	2	3	4
Ziverts Edgars-Augusts	18.01.1915.	kurinātājs, <i>Tautmīla</i>	Gājis bojā jūrā, vācu lidmašīnām bombardējot kuģi 1940. g.
Zolotovs Teodors	04.01.1905.	dunkemans, <i>Kuldīga</i>	
Zoltners Edmunds	01.01.1919.	kurinātājs, <i>Andrejs Kalniņš</i>	Gājis bojā jūrā kopā ar kuģi 1944. g.
Zoltners Indriķis-Augusts	17.08.1894.	dunkemans, <i>Dole</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zvagulis Ints	25.07.1905.	dunkemans, <i>Vēla</i>	
Zveja Roberts	17.10.1902.	kurinātājs, <i>Astra</i>	
Zvejnieks Kārlis	22.02.1921.	kurinātājs, <i>Gundega</i>	Internēts Libekā 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zviedre Karlīne	07.02.1883.	stjuarte, <i>Konsuls P. Dannebergs</i>	Internēta Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Zebeks Zanis	14.06.1923.	matrozis, <i>Everanna</i>	Iesaukts Sarkanajā armijā. Kritis frontē
Zeirs Ādolfs	05.06.1923.	matrozis, <i>Kangars</i>	Internēts Stetīnē 22.06.1941. Vēlāk brauca zem vācu karoga
Ziglēvics Ādolfs		matrozis, <i>Klints</i>	
Zurans Arvīds	1906.	matrozis, <i>Lāčplēsis</i>	

LATVIJAS JŪRAS TIRDZNIECĪBAS KUĢU IPAŠNIEKU SARAKSTS (1940. GADA JŪNIJS)²³⁶

Uzvārds, vārds	Dzīvesvieta	Kuģis
1	2	3
Ābelis Kārlis	Rīga	<i>Vizma</i>
Āboliņš Mārtiņš	Rīga	<i>Skauts, Sports</i>
Alksnis Augusts	Rīga	<i>Astra, Ausma</i>
Allaks Kristaps	Liepāja	<i>Klints</i>
Āls Kristjānis	Talsu apr.	<i>Skauts, Sports</i>
Andersons Juris	Rīga	<i>Kaupo</i>
Andersons Osvalds	Rīga	<i>Gundega</i>
Andreisons Juris	Rīga	<i>Kriivs</i>
Andreisons Zelma	Rīga	<i>Kriivs</i>
Antons Mārtiņš	Rīga	<i>Vizma</i>
Antons Vilis	Tukums	<i>Sports</i>
Baltgailis Milda	Rīga	<i>Kalpaks</i>
Baltgailis Roberts	Rīga	<i>Kangars</i>
Barons Kārlis	Rīga	<i>Kangars</i>
Barons Paulis	Rīga	<i>Kaupo, Kalpaks</i>
Barss Miķelis	Rīga	<i>Skauts</i>
Barss Pēteris	Rīga	<i>Sports</i>
Basons Teodors	Rīga	<i>Miervaldis</i>
Bauers Alma	Rīga	<i>Arethusa</i>
Bauers Kārlis	Rīga	<i>Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija</i>
Bauers Pēteris	Rīga	<i>Iīga, Gaida, Ausma</i>
Bengsons Vilhelmine	Vācija	<i>Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna</i>
Bērziņš Alfrēds	Rīga	<i>Iīga, Astra, Ausma</i>
Bērziņš Aļīne		<i>Kaupo</i>
Bērziņš Emīls		<i>Gaida</i>
Bērziņš Emma	Rīga	<i>Arethusa</i>
Bielinkijs Zalamans	Anglija	<i>Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna</i>
Bigge Krišjānis	Rīga	<i>Astra, Ausma</i>
Blofeldts Anna	Rīga	<i>Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna</i>
Borherts Ludvigs	Rīga	<i>Katvaldis</i>

²³⁶ LVA, 1071. f., 1. apr., 5. l., 13.—22. lp.; LVVA, 1684. f., 4. apr., 72. l.

1	2	3
Brunsliepa Anlize	Upesgrivas pag.	Skauts
Brunsliepa Jānis		Skauts
Celmiņš Kārlis (mantinieki)		Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija
Cinis Hermine- Emīlija-Johanna	Valmieras apr.	Skauts, Sports
Dannebergs Arvids	Rīga	Konsuls P. Dannebergs, Spi- dola, Velta, Biruta, Kaija
Dannebergs Paulis	Rīga	Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija
Dannebergs Tāļivaldis	Rīga	Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija
Dannebergs Velta	Rīga	Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija
Droga Ģertrūde	Rumānija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Duckens Austra		Kaupo, Kalpaks
Dunkels Alma		Miervaldis
Elsinš Pēteris	Rīga	Skauts, Sports
Erhards Fridrihs		Skauts
Everts Kārlis	Rīga	Miervaldis
Fohts Edite	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Foigts Luijs-Gustavs	Beļģija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Freimanis Jānis	Bulduri	Abgara, Arija, Ciltvaira, Taut- mila, Valdona, Regent, Gun- dega
Frīdenbergs Andrejs	Rīga	Vizma
Fridmanis Didriķis-Eduards	Rīga	Miervaldis
Galejs Juliuss	Rīga	Astra, Kaupo
Gēbele Jennija	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Gizana Irēna	Vācija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Grasis Augusts	Rīga	Vizma
Grasis Jānis	Valmieras apr.	Vizma
Grauds Elza	Rīga	Dole, Everita, Everanna, Eve- rolanda, Everonika, Evertons
Grauds Fricis	Rīga	Everalda, Everagra, Kegums, Everiga, Everasma, Everoja, Everelza, Skauts
Grēve Miķelis		Ilga, Gaida, Arethusā, Astra, Ausma
Grīnbergs Kārlis	Engures pag.	Skauts
Grīniņš Pauline	Liepāja	Katvaldis
Grīnvalds Georgs	Liepāja	Bārtava
Groba Pēteris	Rīga	Sports
Grots Marija	Rīga	Miervaldis
Gudže Viktors	Rīga	Astra
Gulbis Augusts	Rīga	Astra, Ausma, Kaupo, Kalpaks
Gulbis Fricis	Rīga	Skauts, Sports

1	2	3
Gingulis Pēteris	Rīga	Rīga, Dzintarkrasts
Hanimagi Jānis-Artūrs	Rīga	Astra
Hasselbaums Anna	Rīga	Kaupo, Kalpaks
Heu Eriks	Kauņa	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Heums Hilda	Vācija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Ikše Marija	Upesgrīvas pag.	Skauts
Ikšels Pēteris	Rīga	Astra
Jankovskis Arnolds	Rīga	Miervaldis
Jansons Kārlis	Rīga	Abgara, Arija, Ciltvaira, Taut- mila, Valdona, Regent, Gun- dega
Javarausks Jāzeps	Lietuva	Klints
Jensens Kristians	Dānija	Vizma
Josts Jānis	Rīga	Astra
Kaimiņš Kārlis	Valmieras apr.	Skauts, Sports
Kaimiņš Milda-Kristīne	Valmieras apr.	Skauts, Sports
Kaimiņš Olga-Otīlija-Alide	Valmieras apr.	Skauts, Sports
Kaimiņš Roberts		Skauts, Sports
Kalnberziņš Juliuss		Kalpaks
Kalnberziņš Oskars	Cēsu apr.	Kangars
Kalniņa Alma	Rīga	Krivs
Kalniņa Anna-Alide	Rīga	Kaupo
Kalniņa Lizeta	Rīga	Miervaldis
Kalniņš Edgars	Rīga	Andrejs Kalniņš, Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs
Kalniņš Emma	Rīga	Andrejs Kalniņš, Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs
Kalniņš Erna	Rīga	Krivs
Kalniņš Ernests	Rīga	Kangars, Kaupo, Kalpaks
Kalniņš Jūlija	Rīga	Kaupo, Krivs
Kalniņš Maksis	Rīga	Andrejs Kalniņš, Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs
Kalniņš Mārtiņš	Valmieras apr.	Kangars
Kalniņš Viktors	Rīga	Andrejs Kalniņš, Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs, Bru
Kārklīņš Antons Antona d.	Rīga	Katvaldis, Ramava
Kārklīņš Antons Jēkaba d.	Rīga	Katvaldis, Ramava
Kārklīņš Jānis	Rīga	Katvaldis
Katkēvičs Antons	Rīga	Vienība, Elizabete
Klems Izabella	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Kliesmets Juris	Rīga	Andrejs Kalniņš
Kobro Nikolajs	Rīga	Sports
Krauklis Johans		Skauts
Krauze Andrejs		Skauts
Krūklānds Jānis	Rīga	Kaupo, Kalpaks
Laurits Mārtiņš	Rīga	Miervaldis
Legzdiņš Pēteris	Rīga	Skauts
Leimanis Jānis	Rīga	Kaupo
Leja Jānis	Rīga	Miervaldis

1	2	3
Lejnieks Ints	Liepāja	Miervaldis
Lerhe Helmūts	Rīga	Miervaldis
Lielkalns Jānis	Rīga	Sports
Liepiņš Olga	Rīga	Kangars, Kalpaks, Krivs
Linīšs Milda-Jūlija	Rīga	Kangars, Krivs
Lonfelds Andrejs	Rīga	Kangars, Krivs, Skauts
Lūsis Zenija	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Malvess Emma	Rīga	Miervaldis
Mantnieks Pēteris	Rīga	Miervaldis
Mauriņš Emīls	Rīga	Kangars, Kaupo, Kalpaks
Mauriņš Zelma	Rīga	Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs
Meistars Jēkabs	Ventspils	Miervaldis
Melbārdis Gustavs	Rīga	Ilga, Gaida, Astra, Ausma
Melbārdis Jānis	Skultes pag.	Arethusa
Melkus Antonija	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra
Melkus Kārlis	Lēdurgas pag.	Ausma
Mīkelsons Jānis	Rīga	Skauts, Sports
Millers Kārlis	Rīga	Vienība
Mininghofs Joans	Holande	Amata
Mucenieks Girts	Talsi apr.	Skauts, Sports
Mucenieks Minna	Rīga	Sports
Mūrnieks Augusts	Mangaļu pag.	Kangars
Mūrnieks Marta	Mangaļu pag.	Kalpaks
Neiburgs Ludvigs	Rīga	Astra, Ausma
Neuburgs A.		Konsuls P. Dannebergs, Spidola, Velta, Biruta, Kaija
Nicmanis Jānis	Duntes pag.	Kangars
Nicmanis Malvīne	Duntes pag.	Ilga, Gaida, Arethusa, Ausma, Kangars
Nicmanis Pēteris-Augusts	Duntes pag.	Ilga, Gaida, Arethusa, Ausma, Kangars
Nolle Alfrēds		Kaupo
Nolle Aline	Rīga	Kaupo
Nolle Bernhards	Rīga	Kaupo
Nolle Harijs	Rīga	Kaupo
Nolle Verners	Rīga	Kaupo, Kalpaks
Oelzners Kārlis	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Ozols Aleksandrs	Rīga	Sports
Ozols Eizenija	Rīga	Kaupo
Ozols Kārlis	Rīga	Kangars, Kaupo, Kalpaks
Ozols Marija	Rīga	Kaupo, Kalpaks
Pauļuks Kārlis	Jelgava	Kaupo, Kalpaks
Pauļuks Lūcija		Kaupo
Persons Kārlis	Zviedrija	Klints
Pertuzini Terēza	Austrija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Pētersons Erika	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Pētersons Krišs		Kangars
Pilvers Jēkabs	Rīga	Katvaldis

1	2	3
Plikše		Konsuls P. Dannebergs, Spīdola, Velta, Biruta, Kaija
Podrečiks Pēteris	Valmieras apr.	Kangars
Pukne Katrīna-Vilhelmina	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Pūliņš Ansis	Uguņciems	Miervaldis
Pūliņš Kārlis	Uguņciems	Miervaldis
Pumpurs Reinholds	Rīga	Ramava
Purnits Vilis	Rīga	Kaupo
Raudups Aleksandrs	Rīga	Kaupo
Raudzepts Marija	Rīga	Kangars, Kalpaks
Reinhards Irma	Rīga	Andrejs Kalniņš, Kangars, Kaupo, Kalpaks, Krivs
Reinhards Jānis	Jelgava	Kaupo
Reinhards Kārlis	Jelgava	Kaupo
Reinhards Paulis	Rīga	Kaupo
Reiters Erna	Rīga	Kangars, Kalpaks, Krivs
Reiters Teodors	Rīga	Kaupo
Riekstiņš Kārlis	Rīga	Katvaldis
Rupners Pauls	Rīga	Arethusa, Astra, Ausma, Ilga, Gaida
Rusbergs Jēkabs	Rīga	Ramava
Rusbergs Miķelis	Rīga	Ramava
Siliņš Anna		Krivs
Skulte Rolis	Rīga	Andrejs Kalniņš
Smiltnieks Marija	Liepāja	Klints
Snikers Pēters	Rīga	Astra, Kangars, Kaupo, Kalpaks
Snikers Reinholds		Kalpaks
Spūrmanis Edīte		Kaupo
Stengrēvics Anna		Klints
Stengrēvics Gotfrīds		Klints
Strautmane Margareta	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Studāns Lilija		Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Studāns Vera		Arethusa
Sveikulis Jānis	Rīga	Kaupo
Šnore Emīlija		Ilga
Šnore Emīls	Duntes pag.	Gaida, Arethusa
Šnore Jānis	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Šnore Pēteris	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Štāls Eduards	Kaltene	Miervaldis
Štāls Mārtiņš	Kaltene	Miervaldis, Sports
Sults Teodors	Rīga	Miervaldis
Sūpols Jēkabs	Rīga	Miervaldis
Teppers Maija		Kaupo
Teters Roberts		Klints
Tomsons Dāvids	Rīga	Katvaldis, Miervaldis
Tomsons A.		Spīdola, Velta, Biruta, Konsuls P. Dannebergs, Kaija

1.	2	3
Trautmanis Nora	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Treselts Marga	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Treselts Margarete	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Vaivads Jēkabs	Rīga	Katvaldis
Valdmanis Alfrēds		Rīga, Dzintarkrasts
Vēliņš, Eduards	Liepupe	Miervaldis
Ventenbergs Didriķis	Talsu apr.	Sports
Verbelis Frīcis	Liepāja	Klints
Vikmans Marija-Terēze	Tallina	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Zalcmanis Jānis	Rīga	Abgara, Arija, Ciltvaira, Taut- mila, Valdona, Regent, Gun- dega
Zālite Biruta	Rīga	Sports
Zālītis Edgars	Rīga	Skauts
Zālītis Jānis	Rīga	Miervaldis
Zaļais Arnolds	Rīga	Kaupo
Zandbergs Alma-Amalda	Rīga	Skauts, Sports
Zandbergs Anna	Rīga	Skauts, Sports
Zandbergs Marija	Engure	Skauts, Sports
Zandbergs Valija	Rīga	Skauts, Sports
Zēbergs Artūrs	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Zēbergs Elza		Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Zēbergs Karlīne	Austrija	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Zilemans Benita		Ilga, Gaida
Zilemans Marija	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Zilemans Vēneta	Rīga	Astra, Ausma
Zilemans Viola	Rīga	Ilga, Gaida, Arethusa, Astra, Ausma
Ziraks Milda	Mangaļu pag.	Kalpaks
Ziglēvics Egons	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Ziglēvics Frīdrihs	Rīga	Krimulda, Sigulda, Skrunda, Turaida, Rauna
Zubeckis Edgars		Kaupo, Kalpaks
Zubeckis Elga		Kaupo
Kuģniecības akciju sabiedrība «Jūra»		Gaisma, Saule, Ausma
Kuģniecības akciju sabiedrība «Latvijas — Beļģijas līnija»		Kandava, Kuldīga
Latvijas kuģniecības sabiedrība «Austra»		Auseklis, Kangars, Kaupo, Krīvs
Liepājas drāšu fabrika		Ogre
Valsts kuģu pārvalde		Banga, Bārta, Daugava, Gauja, Imanta, Rasma, Venta

Grāmata «Latvijas Republikas tirdzniecības flote un tās traģiskais liktenis (1940—1945)» ir vairāku gadu darba rezultāts. Tajā autori apkopojuši savus pētījumus par Latvijas brīvvalsts tirdzniecības kuģiem, ostām, remonta bāzēm un jūrniekiem no pēdējiem tās pastāvēšanas gadiem līdz otrā pasaules kara beigām.

Darba pamatā ir agrāk npublicēti Latvijas un bijušās PSRS arhīvu dokumenti. Tie papildināti ar materiāliem no kādreiz Latvijas Republikā iznākušajiem periodiskajiem izdevumiem par jūras transportu: «Kuģniecības gada grāmata» (1925—1931), mēnešraksts «Jūrnieks» (1929—1940), ikgadējais izdevums «Latvijas jūras tirdzniecības flote». Izmantota arī divdesmito un trīsdesmito gadu prese. 1940. gada jūnijā jūrniecības periodiskās literatūras izdošana Latvijā tika pārtraukta, arī arhīvos notikumi par laiku no 1940. gada vasaras līdz 1945. gadam nav pilnībā fiksēti, tāpēc īpaši vērtīgi ir aculiecinieku atmiņu stāstījumi. Līdz «trešās atmodas» sākumam bija iespēja izmantot galvenokārt tikai Latvijā dzīvojošo jūrnieku un viņu ģimenes locekļu atmiņas un dokumentus. No 1969. gada Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja filiālē — Ainažu jūrskolas memoriālajā muzejā — un dažus gadus vēlāk arī muzeja telpās Rīgā sāka pulcēties K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolas bijušie audzēkņi. Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja Kuģniecības vēstures nodaļas darbiniekiem bija tā laime iepazīt daudzus Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģu jūrniekus. Vērtīgas ziņas par Latvijas brīvvalsts tvaikoņiem un to turpmāko likteni devuši šo kuģu kapteiņi Pauls Brašķis (1908—1983), Artūrs Emsiņš (1906—1984), Mārtiņš Emkalns (1899—?), Jānis Krēsliņš (dz. 1909. g., dzīvo Tukuma rajonā), Rūdolfs Kunstbergs (1905—1991), Pēteris Liniņš (1892—1979) un Herberts Loja (1910—1991). Ne mazāk nozīmīgus faktus darba autori ieguvuši no bijušajiem K. Valdemāra jūrskolas audzēkņiem, kuri neatkarīgajā Latvijā bija strādājuši par stūrmaņiem, mehāniķiem, bocmaņiem. Grāmatā izmantotas arī ziņas un fotogrāfijas, ko snieguši

Aleksandrs Čiževskis (dz. 1916. g.), Nikolajs Dambergs (1909—1988), Fricis Fogelis (dz. 1911. g.), Jānis Gailis (dz. 1909. g.), Aleksandrs Gailītis (1923—1992), Emīls Ginters (1914—1982), Jānis Ginters (1910—1980), Jānis Gustsons (1906—1991), Jānis Junga (dz. 1919. g.), Ernests Kalnājs-Kunstbergs (dz. 1909. g.), Leopolds Kļaviņš (1909—1992), Bruno Kondruss (dz. 1921. g.), Artūrs Kunstbergs (1904—1987), Rūdolfs Lagsbergs (dz. 1913. g.), Oļģerts Laiviņš (dz. 1919. g.), Pauls Lecis (1908—1988), Hugo Legzdīņš (dz. 1903. g.), Arvīds Ludevīks (dz. 1912. g.), Jānis Lūris (1912—1988), Roberts Miesnieks (1903—1979), Andrejs Mihailovs (1918—1991), Vilhelms Ozols (dz. 1913. g.), Emīls Paije (dz. 1908. g.), Kārlis Priede (1902—1982), Jānis Pūce (dz. 1911. g.), Artūrs Purmalis (1910—1985), Jānis Roze (dz. 1911. g.), Edgars Sildedzis (dz. 1920. g.), Jānis Smilga (1911—1993), Jānis Stālbergs (1903—1991), Oskars Stalts (1904—1992), Aleksandrs Strubergs (1907—1985), Jānis Vitols (1913—1993), Arvīds Zāmuels (dz. 1909. g.) un Kārlis Zobiņš (1904—1984).

Grāmatas autori izsaka pateicību daudzu mūžībā aizgājušo jūrnīku ģimenes locekļiem, kuri papildinājuši darbu ar mums iepriekš nezināmiem faktiem un bagātinājuši muzeja fondu kolekcijas ar vērtīgām vēstures liecībām. Viņu vidū ir kapteiņu Helmāra Aķa (1908—1972), Jāņa Brunskliepas (1881—1965), Kārļa Dreimaņa (1890— ap 1970), Voldemāra Eraka (1903—1942) dzīvesbiedres, Friča Freienberga (1892—1941), Jāņa Krūmiņa (1869—1947), Roberta Kupča (1891—1941), Aleksandra Laiviņa (1893—1966), Ēriha Tomsona (1903—1971) dēli, Mārtiņa Stāla (1887—1971) meita, Jāņa Andrejsona (1896—1942), Viļa Antona (1874—1951), Otto Bītes (1904—1939), Kārļa Dāvidnieka (1898—1978) un Miķeļa Kjudes (1893—?) radinieki.

Daudz vēlāk sākās informācijas iegūšana un apmaiņa ar trimdas latviešu jūrnīkiem un jūrniecības vēsturniekiem. Līdz 1981. gadam Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja darbinieki materiālus saņēma vienīgi no Anglijā dzīvojošā Voldemāra Stāla (dz. 1908. g.). Pateicoties viņam, darba autori iepazinās ar daudzām ārzemēs uzkrātām ziņām, kas Latvijā iepriekš nebija pieejamas. 1981. gadā Rīgā viesojās Vācijas pilsonis Heincs fon Bassi kungs. Viņš vairākus gadu desmitus ir pētījis kuģniecības vēstures jautājumus, skaidrojis, kāds liktenis piemeklējis tos Latvijas kuģus un cilvēkus, kuri no 1940. gada līdz 1945. gadam bija spiesti atstāt Dzimteni. Turpmākajā sarakstē ar H. fon Bassi un viņa izdotajos darbos tika atklāti vairāki iepriekš nezināmi fakti un precizēti daudzi notikumi, kas saistīti ar Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģu turpmāko likteni ārzemēs.

No 1988. gada Latviju sāka apmeklēt daudzi tālumā dzīvojošie

latvieši, viņu vidū arī bijušie Latvijas flotes kuģu jūrnieki. Vairāki no viņiem bija 1940. gada un turpmāko notikumu līdzdalībnieki un aculiecinieki. Darba autoriem informāciju snieguši ASV un Kanādā dzīvojošie latviešu jūrnieki Imants Balodis (dz. 1924. g.), Aleksandrs Liniņš (dz. 1923. g.), Francis Leščinskis (dz. 1919. g.), Rūdolfs Pēkšēns (dz. 1915. g.), Mārtiņš Riņķis (dz. 1922. g.), Reinis Rušlēvics (dz. 1907. g.) u. c. Par kādreiz slaveno rēdereju «Fricis Grauds», tās īpašniekiem, kuģiem un to turpmāko likteni dokumentus un atmiņu stāstījumu muzejam uzdāvinājis F. Grauda dēls Gunārs Grauds, kurš pašlaik dzīvo ASV, bet par «Latvijas kuģniecības sabiedrību», kas piederēja Jānim Zalcmanim, Kārlim Jansonam un Jānim Freimanim, no ASV materiālus atsūtījusi K. Jansona meita Lorēna Merfi kundze.

1966. gadā vairāki Lielbritānijā, ASV, Vācijā, Kanādā, Zviedrijā u. c. dzīvojošie latviešu jūrnieki apvienojās sabiedriskā bezpeļņas organizācijā — Latvijas jūrniecības vēstures arhīvā (LJVA) ar centru Kārdifā. 1991. gada nogalē, kad šis grāmatas manuskripts jau bija gatavs, Latvijas Kultūras fonda Jūrniecības vēstures kopas priekšsēdētājs Arvis Pope daļu arhīva pārveda uz Rīgu. To Rīgas vēstures un kuģniecības muzejam un Jūrniecības vēstures kopai glabāšanā nodevis LJVA ģenerālsekretārs Arvalds Kalniņa kungs (pašlaik dzīvo Lielbritānijā, Kārdifā). Pavadvēstulē A. Kalniņš norādījis, ka arhīvs glabājams Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā un to atļauts izmantot kuģniecības vēstures pētniekiem. Pēc iepazīšanās ar šo daudzu cilvēku darba rezultātā savāktu vērtīgo kolekciju manuskriptā tika izdarīti vairāki labojumi un papildinājumi par tiem kuģiem, kuri 1940. un 1941. gadā nebija Latvijā, netika nacionalizēti un Dzimtenē neatgriezās. Rīgā nonākušajā arhīva daļā materiāli ir sakārtoti lietās. Katrā no tām apkopoti dati par kādas rēderejas kuģu likteņiem no būves līdz bojāejai. Vairākiem kuģiem ir sniegtas precīzas to bojāejas koordinātas, nosauktas zemūdenes, kas tos otrā pasaules kara laikā torpedējušas, un pat šo zemūdeņu komandieri un viņu turpmākais liktenis.

Darbā izmantotas arī ziņas no ārzemju preses izdevumiem.

Grāmata «Latvijas Republikas tirdzniecības flote un tās traģiskais liktenis (1940—1945)» sastāv no trim daļām.

Pirmās daļas autors ir Dr. hist. Edgars Blūmfelds. Kuģniecības vēstures izpēti viņš uzsāka, strādājot Valsts Rīgas vēstures muzejā (tag. Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs) par Jūrniecības nodaļas vadītāju (1952—1961), un turpināja Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstures institūtā (tag. Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures inst.). Šajā grāmatas daļā autors centies izsekot visu pirmās Latvijas Republikas tirdzniecības flotes tvaikoņu un motorkuģu likteņiem no 1940. gada līdz 1945. gadam, īpaši akcentējot jūras trans-

porta nacionalizāciju. Kā galvenais avots izmantoti arhīvu materiāli. Latvijas Valsts vēstures arhīva (LVVA) 1684. fondā apkopoti dokumenti par Latvijas brīvvalsti un vācu okupācijas periodu Latvijā. Te koncentrēti dati par kuģiem un to īpašniekiem, kuģniecības akciju sabiedrībām, ostām vācu okupācijas gados. Daudzi materiāli bija īpaši nozīmīgi tēmas izklāstam, piemēram, H. Miķelsona ziņojumi par stāvokli Ventspils ostā, pēc tam kad to 1941. gada jūnijā steigā bija pametusi Sarkanā armija. Latvijas Valsts arhīva (LVA) 1071. fonda dokumentos atklājas Rīgas, Ventspils un Liepājas ostu darbība 1940. gadā un 1941. gada pirmajā pusē, kuģu pārvadātās kravas, jūras transporta nacionalizācija pēc Latvijas okupēšanas. Nacionalizēto kuģu pārņemšanas aktos gūstamas ziņas ne vien par transportkuģu būvi un tehniskajiem datiem, bet arī par nacionalizācijas vietu un laiku, nacionalizācijas komisijas sastāvu. Tāpat te atrodami materiāli par PSRS-Vācijas kara sākumā bojā gājušajiem tvaikoņiem. Diemžēl dokumentos vērojamas daudzas pretrunas.

Atsevišķu kuģniecības vēstures jautājumu izpētei izmantoti Maskavas un Sanktpēterburgas (bij. Ļeņingradas) arhīvi. Piemēram, Krievijas Valsts ekonomikas arhīvā (bij. PSRS Valsts tautas saimniecības arhīvs) glabājas Latvijas Valsts jūras kuģniecības priekšnieka I. Sag-Sadogurska, kuģniecības politdaļas priekšnieka N. Andersena, Liepājas ostas priekšnieka G. Balkvadzes atskaites, kā arī Latvijas kuģu kapteiņu ziņojumi. Tajos atrasti vērtīgi dati par Latvijas Valsts jūras kuģniecības kuģu evakuāciju no Rīgas, Liepājas un Ventspils ostām. Daudzi fakti par Vācijā internētajiem Latvijas, Igaunijas un Baltijas kuģniecību kuģiem koncentrēti Krievijas Federācijas (bij. PSRS) Jūras flotes ministrijas centrālajā arhīvā. Sanktpēterburgas ostas arhīvā glabājas Ļeņingradas blokādes laikā tur stāvējušo Latvijas tvaikoņu žurnāli.

Arhīvu materiāli grāmatai tika vākti pirms vairākiem gadiem, kad toreizējos PSRS arhīvos izpētei īpaši vērtīgie un interesantie dokumenti glabājās t. s. specfondos, jo zinātnieki varēja «nodarīt zaudējumus sociālistiskās valsts interesēm». Iespēja iepazīties ar šiem fondiem bija ierobežota. Ja pētniekam arī izdevās materiāliem piekļūt, tad ne visus tos drīkstēja izmantot tālāk zinātniskajā darbā. Būs nepieciešams vēl ilgs laiks, lai pilnībā apzinātu un arī publicētu tagad jau dažādu valstu bijušos specfondos iekļautos dokumentus par Latvijas jūras transportu no 1940. gada līdz 1945. gadam.

Visā darbā kuģu nosaukumi doti tādā rakstībā, kā tie fiksēti Loida Reģistrā (*Lloyd's Register of Shipping*). Izņēmums ir tikai 1941. gada 16. jūnija lēmums par kuģu pārdēvēšanu, ko nepaspēja realizēt.

Vairākos arhīvu dokumentos par Latvijas Republikas jūras transporta nacionalizāciju un evakuāciju uzrādīti tikai komisijas locekļu uzvārdi. Iespēju robežās noskaidroti arī vārdi, bet ne vienmēr tas izdevies.

Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja Latvijas kuģniecības vēstures nodaļas vadītāja Ilze Bernsone šajā daļā precizējusi dažādus datus atbilstoši pēdējos gados muzejā nonākušajiem materiāliem. Viņa arī apkopojusi trimdas latviešu pētījumus par ASV un Lielbritānijā palikušo Latvijas Republikas jūras flotes kuģu likteņiem otrā pasaules kara laikā.

Ilze Bernsone ir arī grāmatas otrās daļas — «Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģi 1940. gadā (skaitļos, fotoattēlos)» — autore. Seit pa lielākai daļai alfabētiskā secībā sniegta fotogrāfijas un anotācijas par 80 tvaikoņiem un diviem motorkuģiem, kuri piederēja īpašniekiem Latvijā un kuri uzrādīti Latvijas jūras tirdzniecības kuģu sarakstā 1940. gada 1. janvārī. Ievietotas arī vairāku tvaikoņu komandu fotogrāfijas. Anotācijās minēti tikai kapteiņi, lai gan ar Latvijā dzīvojošo jūrnieku palīdzību atšifrēta lielākā daļa attēlos redzamo komandas locekļu. Interesenti viņu uzvārdus var noskaidrot Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā.

Vairums grāmatā ievietoto fotoattēlu publicēti pirmo reizi. To oriģināli glabājas Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja fondu krātnēs. Laikposmā no 1975. gada līdz 1990. gadam savāktas gandrīz visu Latvijas Republikas tirdzniecības flotes kuģu fotogrāfijas. Seit publicēta neliela fotokolekcijas daļa.

Par astoņiem tvaikoņiem sniegta tikai anotācija, jo, kā jau norādīts, to fotogrāfiju muzeja fondos pagaidām vēl nav vai arī tās ir nekvalitatīvas. Nelieli kravas un pasažieru, hidrogrāfiskie kuģi, jūras velkoņi, kā arī 12 burinieki un motorburinieki atsevišķi nav aplūkoti.

Anotācijā uzrādīts tikai viens kuģa īpašnieks — tas, kuram transports piederējis 1940. gada janvārī. Kapteiņi minēti visi zināmie no kuģa pirkšanas laika līdz 1941. gadam. Tiem, kuri vadījuši kuģi pēc 1940. gada jūnija — Latvijas okupācijas —, uzvārds dots lielajiem burtiem. Pēc kara Latvijas Valsts jūras kuģniecībai nodotos tvaikoņus pārsvarā vadīja iebraucēji — cittautieši, reti kāds bijušais K. Valdemāra jūrskolas audzēknis. Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā ir ziņas par to, ka palikušos brīvvalsts kuģus vēl vadījuši latviešu kapteiņi H. Āķis — *Biruta, Liepāja* (bij. *Konsuls P. Dannebergs*), A. Bērzs-Bērziņš — *Ventspils* (bij. *Gaida*), P. Braškis — *Arethusa*, A. Brengulis — *Lāčplēsis*, M. Emkalns — *Sudrabu Edžus* (bij. *Everanna*), A. Emsiņš — *Arethusa*, A. Intenbergs — *Lāčplēsis*, R. Liniņš — *Biruta, Sudrabu Edžus* (bij. *Everanna*), J. Mežapuķe — *Jānis Rainis* (bij. *Everolanda*), A. Paiso —

Gauja (bij. *Ilga*), J. Rudzītis — *Jānis Rainis* (bij. *Everolanda*), A. Saldavs — *Gauja* (bij. *Ilga*), T. Silgailis — *Turaida*, V. Strauss — *Turaida*, E. Tomsons — *Daugava*, *Jānis Rainis* (bij. *Everolanda*), *Turaida*, K. Treijs — *Arethusa*, *Daugava*, J. Vītols — *Arethusa*. Uzskaitījums nav pilnīgs, un pētījumi par šo tēmu jāturpina.

Ari tiem kuģiem, kas pēc kara tika ekspluatēti ārzemēs, bieži vien kapteiņi bija nelatvieši. Atbilstoši Latvijas jūrnieceības vēstures arhīva ziņām, kādreiz Latvijai piederošos tvaikoņus vadījuši latvieši V. Auns (*Evertons*), V. Balodis (*Everagra*), E. Blaus (*Everagra*), A. Blumbergs (*Spidola*), S. Bols (*Everagra*, *Evertons*, *Ķegums*), E. Dreimanis (*Tautmila*), M. Grinbergs (*Everagra*, *Evertons*), K. Kirmuška (*Kaupo*), A. Kiršfelds (*Everagra*, *Ķegums*), A. Kraukle (*Ogre*), H. Liberts (*Kuldīga*), J. Matisons (*Everagra*, *Evertons*), J. Millers (*Elizabete*), A. Nicmanis (*Spidola*), A. Ozoliņš (*Ramava*), A. Petaks (*Ogre*), Z. Segliņš (*Everagra*), K. Sleja (*Spidola*, *Venta*), A. Smits (*Ramava*), V. Štāls (*Ogre*), K. Udriņš (*Everagra*, *Ķegums*), J. Virsis (*Sports*), E. Zālītis (*Ogre*).

Grāmatas trešā daļa veltīta cilvēkiem — jūrniekiem, rēderiem, ostu strādniekiem u. c. jūrnieceības darbiniekiem. Nodaļu «Latvijas Republikas jūras transporta darbinieki otrā pasaules kara gados» uzrakstījuši I. Bernsone un E. Blūmfelds, izmantojot arhīvu un Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja materiālus.

Savukārt sarakstus «Latvijas jūras tirdzniecības flotes tvaikoņu un motorkuģu jūrnieki (1941. g. maijs, jūnijs)» un «Latvijas jūras tirdzniecības kuģu īpašnieki (1940. g. jūnijs)» sastādījis Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja galvenais speciālists Aigars Miklāvs. Tie veidoti, izmantojot Latvijas Valsts vēstures arhīva un Latvijas Valsts arhīva dokumentus, jūrnieku un viņu piederīgo atmiņas, preses izdevumus. Pirmajā sarakstā iekļauti 76 kuģu jūrnieki, to skaitā ledlauža *Krišjānis Valdemārs*, ostas ledlauža *Lāčplēsis* un velkoņa *Mednis* apkalpes un četru neatkarīgās Lietuvas tvaikoņu — *Kretinga*, *Marijampole*, *Siauliai* un *Utena* — komandas. Šos lietuviešu kuģus 1940. gada beigās iekļāva Latvijas Valsts jūras kuģniecībā, un uz tiem strādāja gan daudzi latviešu jūrnieki, gan arī lietuvieši, kuri bija mācījušies K. Valdemāra Kuģu vadītāju un mehāniķu skolā. Pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā ārzemēs palikušo tvaikoņu komandu saraksti ņemti no Rīgas ostas vateršauta reģistra. Dokumenti sastādīti, kuģiem pēdējo reizi atstājot Latvijas ostas. Motorkuģa *Hercogs Jēkabs* pēdējais autora rīcībā esošais apkalpes saraksts datēts ar 1941. gada 1. janvāri, kad kuģis ieradās no Kaljao Vladivostokā. Diemžēl autoram nav datu par tvaikoņu *Rīga*, *Banga*, *Neptuns*, *Mols*, hidrogrāfiskā kuģa *Hidrografs* un jūras velkoņa *Karl Kronenberg* komandām. Tāpat šais sarakstos nav iekļauti jūrnieki no tiem kuģiem, kuri gāja bojā līdz 1941. gada jūni-

jam (piemēram, *Everene, Tālvaldis, Tobago*) vai arī līdz tam laikam tika svītroti no Latvijas kuģu reģistra (piemēram, *Lettonia, Jānis Faulbaums, Latvīis*). Te nav arī to jūrnieku, kuri daudzus gadus kalpojuši uz Latvijas Republikas kuģiem, bet dažādu iemeslu dēļ 1941. gada maijā un jūnijā bijuši krastā (piemēram, Rūdolfs un Artūrs Kunstbergi, Oskars Stalts u. c.).

Latvijas jūras flotes kuģu jūrnieku sarakstā ietverti 1658 cilvēki. Labākai uzskatāmībai tas sadalīts divās daļās. Pirmajā apkopotī kapteiņi, stūrmaņi, mehāniķi un radiotelegrālisti, otrajā — pārējais kuģa personāls. Pirmajā bez jūrnieka vārda, uzvārda, dzimšanas datiem un ieņemamā amata uz kuģa vēl norādīti autoram zināmie dati par viņa likteni kara laikā un pēc tā.

Pielikumā «Latvijas jūras tirdzniecības kuģu īpašnieki (1940. g. jūnijs)» minēti 226 cilvēki. Šā saraksta sastādīšanā izmantoti 1940. gada otrās puses dati, t. i., laikposmā pēc okupācijas, bet pirms nacionalizācijas, tāpēc daļa tvaikoņu līdzīpašnieku, kuri jau bija aizbraukuši no Latvijas, tajā nav iekļauti.

Īpašu pateicību par palīdzību saraksta veidošanā sastādītājs izsaka vēsturniecei Dr. hist. Aurorai Ūdrei. Daudz palīdzējis arī nesen aizsaulē aizgājušais tālbraucējs kapteinis Jānis Vītols.

Darba autori nepretendē uz pētījuma pabeigtību un nekļūdīgumu, tāpēc lūdzam ikvienu, kura rīcībā ir ziņas, fotogrāfijas vai dokumenti, kas sniegtu papildu informāciju vai norādītu uz neprecizitātēm un kļūdām mūsu darbā, iegriezties Palasta ielā 4 — Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja Latvijas kuģniecības vēstures nodaļā.

I. BERNSONE, E. BLUMFELDS, A. MIKLĀVS

MERCHANT FLEET OF THE REPUBLIC OF LATVIA AND ITS TRAGIC FORTUNE (1940—1945)

SUMMARY

On November 18, 1918 the independent Republic of Latvia was established. It was necessary to form its merchant fleet anew as Latvia's marine transport — ships, harbours, dockyards — had been destroyed by World War I. Within ten years after the declaration of independence navigation in Latvia was restored, and at the beginning of 1940 the tonnage of the fleet exceeded the pre-war level already by 37%. On January 1, 1940 there were 103 ships of 201,063 BRT in all. The majority of them were steamships: 89 steamers of 194,903 BRT, 2 motor ships of 4,689 BRT, 5 motor sailing ships of 550 BRT and 7 sailing ships of 921 BRT. The book *Merchant Fleet of the Republic of Latvia and its Tragic Fortune (1940—1945)* gives an account of steamers and motor ships alone as on the eve of the war motor sailing ships and sailing vessels were used mainly in coastal navigation.

Sea-going ships were under different ownership: the state (e. g. State Shipping Board owned the steamers *Daugava*, *Gauja*, *Imanta* and others), shipping companies (e. g. *Zēbergi Bros* owned the steamers *Krimulda*, *Ramava* and others, *P. Dannebergs and Co* owned the steamers *Biruta*, *Konsuls P. Dannebergs* and others), joint stock companies (e. g. the United Shipping Company *Jūra* owned the steamers *Saule*, *Ausma* and others), individuals (the majority of the private ships were under the ownership of *Fricis* and *Elza Graudi* — the steamers *Everanna*, *Everiga*, *Everita*, *Everolanda* and others). A number of ships were owned by several people (e. g. the steamer *Klints* had 9 owners, *Kangars* — 31, *Kaupo* — 42).

The ships were purchased abroad. The average age of the steamers and motor vessels was 36 years. In the early days of the existence of the Republic of Latvia the economic situation was complicated and the state was unable to grant large credits for purchasing new ships abroad or building them in Latvia. The newest ships in Latvia's marine were the motor ship *Hercogs Jēkabs* (built

in 1926) and the steamer ice-breaker *Krišjānis Valdemārs* (built in 1925). Thanks to good maintenance facilities it was possible to keep the marine in satisfactory repair.

The largest and most up-to-date industrial plant was at the shipyard *Tosmare* in Liepāja. In 1940 three well-built seaports with all facilities in Riga, Liepāja and Ventspils as well as a number of smaller ones were in operation. 82 steamers and 2 motor ships of Latvian fleet were registered at the largest port, namely Riga, only 4 steamers at Liepāja and 3 — at Ventspils.

After the outbreak of World War II 10 steamers were eliminated from the shipping register. Latvian merchant marine suffered great shipping losses during the war. The very first of them was the *Everene*, torpedoed by a German submarine in the North Sea. On April 19 of the same year the *Jaunjelgava* sank in the Baltic Sea after suffering shipwreck. In 1940 the steamer *Everards*, confiscated by the Spanish Navy in 1938, as well as the ships *Iris Faulbaums*, *Jānis Faulbaums*, *Latvis*, *Paula Faulbaums*, *Rolfs Faulbaums* and *Sigurds Faulbaums* being under the ownership of the shipping company *Maksis Faulbaums*, repatriated to Germany in 1939, were eliminated from the register. In January, 1940 the steamer *Lettonia* owned by the citizen of Great Britain G. W. Grace was sold to Greece. At the beginning of 1940 the tonnage of the lost 10 ships came to 26,596 BRT.

As it was said, in the course of World War II Latvia's marine transport was practically destroyed on purpose. The belligerent countries interrupted navigation in the Baltic Sea, cargo turnover in the harbours of Riga, Liepāja and Ventspils decreased.

The merchant marine of the independent Republic of Latvia ceased to exist in June, 1940 when the free state was invaded by the Soviet Union. In the second half of 1940 Latvia's merchant marine decreased by another four ships. The steamer *Tālvaldis* was sunk by German bombers in the English Channel. The *Tobago* ran on the stones and went aground off the shores of Iceland. The steamer *Vidzeme* was transferred to the Danish flag and the *Vulcan* was wrecked during a storm near the River Vitrupe.

The new power reorganized sea transport, regarding Latvia as an annexed country. On October 5, 1940 the Presidium of the Supreme Soviet of the Latvian S.S.R. issued a decree on the nationalization of the inland and sea navigation enterprises of the Latvian S.S.R. The alienated (actually confiscated) property was taken over by the Latvian State Shipping Department, formed in October, 1940 in accordance with the resolution of the Council of People's Commissars of the U.S.S.R. This organization was subordinate to the U.S.S.R. People's Naval Commissariat. Harbours,

dockyards and offices servicing the marine were nationalized. It was more complicated to take possession of ships as they were employed on frequent runs far from their native shores. 16 steamships of 53,216 BRT did not obey the order of the government of the Latvian S.S.R. to proceed to the Soviet ports Vladivostok and Murmansk. Eight ships lay off the coasts of the U.S.A. during the invasion and nationalization and did not return to Latvia. They were the *Abgara*, *Ciltvaira*, *Everagra*, *Everalda*, *Everasma*, *Everelza*, *Ķegums* and *Regent*. In December, 1941 these ships were taken over by the U.S. War Shipping Administration and they sailed without change of names under Latvian Ensign. Five ships remained in Great Britain, namely, the *Elizabete*, *Everoja*, *Katvaldis*, *Miervaldis* and *Ramava*. In the autumn of 1940 they were taken over by the British Ministry of Transport and the Union Jack hoisted on them. The steamships *Aija*, *Tautmila* and *Valdona* were under repair in Rotterdam (the Netherlands). They did not return to Latvia either and were brought under the German flag. 11 out of 16 ships having remained in the U.S.A., Great Britain and the Netherlands were wrecked during World War II (the *Abgara*, *Aija*, *Ciltvaira*, *Everalda*, *Everasma*, *Everelza*, *Everoja*, *Katvaldis*, *Regent*, *Tautmila*, *Valdona*).

Only two steamers having sailed abroad in June, 1940 returned to the U.S.S.R. In February, 1941 the motor ship *Hercogs Jēkabs* arrived in Vladivostok from Kalyao (Peru). She was passed over to the Far East Shipping Department with the port of registry Vladivostok under the name *Sovetskaya Latvia*. After World War II the steamship *Klints*, during the war under repair in Lisbon, shaped her course to the U.S.S.R. The Black Sea Shipping Department took possession of the ship, it was registered at Port Odessa and renamed *Skadovsk*. Although the *Hercogs Jēkabs* and later on the *Klints* arrived in the U.S.S.R., they did not return to Latvia.

By the beginning of nationalization the number of merchant ships in the independent Latvia had decreased by one third. The Council of People's Commissariat of the Latvian S.S.R. appointed a committee for the nationalization of the inland and sea navigation enterprises. In November-December, 1940 the Latvian State Shipping Department took over 53 ships of the former marine of the Republic of Latvia as well as 4 ex-Lithuanian steamers. At the beginning of 1940 the rest of the property of the shipping department was nationalized, including tugboats, dredgers, barges, motoryachts, motorboats, navigation agencies, offices and institutions, even the private cars of the shipowners.

A large part of the nationalized ships was destroyed during the U.S.S.R.-German war. On the very first day of the war — June 22,

1941 — German torpedo boats sunk the steamer *Gaisma* on her passage from Port Riga to Lübeck.

With the advent of the war Nazi Germany interned all the ships of the Latvian State Shipping Department, lying in the ports of Germany. The *Andrejs Kalniņš*, *Arija*, *Dole*, *Gundega*, *Everonika* and *Kaupõ* were interned in Lubeck, the *Ausma* (R), *Gauja*, *Kangars*, *Konsuls P. Dannebergs* and *Evertons* — in Szczecin, the *Kriivs* — in Hamburg and the *Sports* — in Danzig. From then on, all the 13 ships sailed under the German flag — renamed and with a part of the crew members substituted. Eight of them were wrecked during the war (the *Andrejs Kalniņš*, *Arija*, *Ausma* (R), *Dole*, *Gundega*, *Everonika*, *Kangars*, *Kriivs*), and only one ship out of the five, which had survived the war, returned to Latvia.

At the outbreak of hostilities, when Germany invaded Latvia, the ships of the Latvian State Shipping Department were evacuated from the harbours of Latvia to Tallinn, further on to Leningrad. The evacuation from Port Liepāja to Ventspils started on June 23. The last to leave Liepāja was the steamer *Vienība*. It was sunk four sea miles off the port. On June 27 transport convoys left the harbours of Liepāja and Riga for Estonia. Part of the ships proceeded to Pärnu, others to West Estonian Islands. On July 1 the steamer *Krimulda* ran up on a mine, exploded and went aground, whereas the steamer *Everita* was sunk en route to Pärnu by the order of the military administration of the Red Banner Baltic Fleet. At the beginning of July, 1941 the ships shaped their course to Leningrad. At that time another two steamships of formerly independent Latvia went to the bottom — the *Imanta* ran up on the stones and the *Rasma* exploded on a mine. For different reasons the evacuation of a number of ships was delayed and they remained in the harbours. After Germany had occupied Latvia 11 ships were confiscated in Liepāja, namely the *Amata*, *Auseklis*, *Kaija*, *Kandava*, *Kuldīga*, *Ogre*, *Rauna*, *Rīga*, *Spīdola*, *Velta* and *Venta*. Four of them suffered shipwreck during the war (the *Amata*, *Kaija*, *Kandava*, *Velta*). After World War II two ships were passed over to Latvian State Shipping Department, while the others continued sailing under the colours of alien lands. After the withdrawal of the Soviet troops from Riga, the motor ship *Bru* as well as the steamers *Mols* and *Neptūns* remained in the harbour. They were old and with a low carrying capacity. With the end of hostilities the steamships *Mols* and *Neptūns* were declared unseaworthy whereas the motor ship *Bru* was handed over to Riga Naval College.

After the evacuation from the harbours of Latvia the ships of Latvian State Shipping Department sailed in the vicinity of West Estonian Islands and the Gulf of Finland, transporting troops, mi-

litary equipment and ammunition. All the ships of the Latvian State Shipping Department were included in the Baltic Shipping Department. They were deprived of their names and given official transport numbers. The voyages were dangerous and a number of ships was damaged or suffered shipwreck. At that time the ex-Latvian steamer *Bārtava* was destroyed by bombing.

The representatives of the military power of the U.S.S.R. did not place much trust in Latvian sailors. Therefore not only the captains but also several crew members, or even all of them, were substituted. The runs of Latvian ships between Tallinn and Leningrad continued until August 27, 1941, when the evacuation of Tallinn began. Supply ships, warships and all kinds of small craft — tugboats, motorboats, cutters and other ships of the ex-Baltic, Lithuanian and Estonian shipping departments participated in it. The total of 195 different means of transport was evacuated. The ships were divided into four convoys. However, the organization of the guard of the transport convoys was unsatisfactory. Eight or nine German bombers destroyed all the largest supply ships. The Latvian steamers *Ausma* (from Ventspils), *Skrunda*, *Everita*, *Krišjānis Valdemārs*, *Atis Kronvalds*, *Kalpaks* and *Sigulda* were stranded on this voyage. On September 21, 1941 en route to Kronstadt the steamer *Bārta*, not usable as a supply ship during the wartime, suffered an aerial attack. After entering the harbour of Leningrad a number of ships was wrecked as well. On October 1, 1941 the steamer *Astra* was sunk as she departed the harbour of Oranienbaum, and the *Skauts* ran aground on November 30 near Kronstadt after an aircraft bomb was dropped on her.

The rest of the serviceable steamships of the former Republic of Latvia, lying in the harbour of Leningrad, stayed there until the blockade was raised.

The last victim of World War II of the ships having evacuated from Latvia in June, 1941 was the excursion steamship *Banga*. On November 28, 1944 on her passage from Virtsu to Riga she ran on the stones, sprang a leak and went aground on the following day. On July 15, 1945 the steamer *Saule* was written off in Leningrad.

After the end of hostilities only a few ships returned to Latvia. On October 15, 1945 Latvia had the steamships *Arethusa*, *Bārta*, *Biruta*, *Daugava*, *Everanna*, *Everolanda*, *Ilga* and *Turaida*. A short time later the steamers *Auseklis*, *Bru*, *Everiga*, *Gaida*, *Konsuls P. Dannebergs*, *Rauna* were returned to Latvian State Shipping Department, and Riga trading port got back the ice-breaker *Lāčplēsis* and tugboat *Mednis*. The majority of the ships was in bad technical condition and continued work for a short period of time.

In 1938 986 captains, steersmen and 597 mechanics were registered with the Navigation Department, completely ensuring Latvia's merchant fleet. On the eve of occupation the total number of people employed in navigation amounted to 5,000 (crews, harbour workers, the staff of the shipping offices etc.). After the invasion of the U.S.S.R. into Latvia, owing to the new policy, Latvians had practically no access to the sea on board outbound vessels. At the end of World War II (on April 7, 1945) 104 people were working on seven steamers.

In June, 1940 part of Latvian seamen and their ships were abroad and did not return to their native country after the occupation. Several crew members of the steamers confiscated and interned at the beginning of Soviet-German war remained in exile. In 1940, 1941 and the consecutive years a number of sea transport workers were deported to Siberia or executed as «the enemies of the nation». The amount of the seamen having perished at the beginning of Russian-German war during the evacuation of the fleet from the harbours of Latvia and the number of victims of Leningrad blockade has not been determined yet. A hard trial for Latvian seamen was servitude at the Caspian and Aral Sea, Lake Balkhash and the Kama shipyard where they were sent after the evacuation. Their life and work there were as hard as that of the repressed. A part of the sea transport workers was mobilized and fought both in the Soviet army and German legion. Many of them were wounded or killed.

The policy of the authorities of occupation power directed against Latvian sailors continued after World War II. The training of Latvian captains, steersmen and mechanics in their native language progressively discontinued. However, seamen who had received their diplomas before World War II on rare occasions managed to get access to supply ships and obtain visas for outbound voyages. Five years ago only every twentieth sailor was Latvian.

The U.S.S.R.-German war completed the elimination of the merchant fleet of the independent Latvia. Within 5 years — from 1940 to 1945 — a small independent state was exterminated, the life of its inhabitants altered and the sea transport of the independent Republic of Latvia eliminated.

Half a century separates the events described in this book from nowadays. A naval school with training in Latvian is open in Riga again. The ships of the second Republic of Latvia make voyages with the red-white-red flag on the mast. The authors hope that the book *Merchant Fleet of the Republic of Latvia and its Tragic Fortune (1940—1945)* will help to preserve the remembrance of the marine transport of the first Republic of Latvia — vessels as well as people.

SATURS

Ievadam	5
-------------------	---

I

NEATKARIGAS LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS TIRDZNIECIBAS FLOTE	7
---	---

Latvijas Republikas ostas un kuģu remonta bāzes	10
Latvijas Republikas tirdzniecības kuģu pirmie zaudējumi un kravu apgrozības samazināšanās otrā pasaules kara sākumā	12
Latvijas tirdzniecības flotes kuģi pirmajā PSRS okupācijas gadā	17
Latvijas Republikas jūras transporta nacionalizācija	19
PSRS-Vācijas kara sākums. Vācijas internētie un konfiscētie Latvijas kuģi	30
Latvijas tvaikoņu evakuācija no Liepājas, Ventspils un Rīgas ostām	35
Latvijas tirdzniecības flotes kuģu piedalīšanās Tallinas evakuācijā	41
Amerikas Savienotajās Valstīs un Lielbritānijā palikušo Latvijas Republikas jūras flotes kuģu likteņi otrā pasaules kara laikā	47

II

LATVIJAS REPUBLIKAS TIRDZNIECIBAS FLOTES KUĢI 1940. GADĀ (SKAITĻOS, FOTOATTELOS) (sk. ielikumu)	
---	--

III

LATVIJAS REPUBLIKAS JŪRAS TRANSPORTA DARBINIEKI OTRĀ PASAULES KARA GADOS	51
--	----

Latvijas jūras tirdzniecības flotes tvaikoņu un motorkuģu jūrnieku saraksts (1941. gada maijs, jūnijs)	58
Kapteiņi, stūrmaņi, mehāniķi, radiotelegrāfisti	58
Matroži, bocmaņi, galdnieki, kurinātāji, dunkemani, pavāri, stjuarti, apkalpotāji u. c.	79
Latvijas jūras tirdzniecības kuģu īpašnieku saraksts (1940. gada jūnijs)	139
Par grāmatas tapšanu	145
<i>Merchant Fleet of the Republic of Latvia and its Tragic Fortune (1940—1945)</i>	152

ILZE BERNSONE, EDGARS BLÜMFELDS,
AIGARS MIKLĀVS

**MERCHANT FLEET OF THE
REPUBLIC OF LATVIA
AND ITS TRAGIC FORTUNE
(1940—1945)**

Riga History and Navigation Museum
«Zinātne» Publishing House
Riga 1994
In Latvian

ILZE BERNSONE, EDGARS BLÜMFELDS,
AIGARS MIKLĀVS

**LATVIJAS REPUBLIKAS
TIRDZNICĪBAS FLOTE
UN TĀS TRAĢISKAIS LIKTENIS
(1940—1945)**

Redaktore *Z. Kļaviņa*
Mākslinieciskā redaktore *I. Jēgere*
Tehniskā redaktore *G. Šļepkova*
Korektore *B. Vārpa*

Nodota saīkšanai 02.03.94. Parakstīta iespiešanai
01.07.94. Formāts 60×84/16. Tipogr. papīrs Nr. 1.
Literatūras garnitūra. Augstspiedums. 13,72 uzšk.
iespiedl.; 12,57 izdevn. l. Pasūt. Nr. 104-1. Izdev-
niecība «Zinātne», Turģeņeva ielā 19, Rīga,
LV-1530. Reģistrācijas apliecība Nr. 2-0250. Ie-
spiesta tipogrāfijā «Rota», Blaumaņa ielā 38/40,
Rīga, LV-1011.

Bernsone I., Blūmfelds E., Miklāvs A.

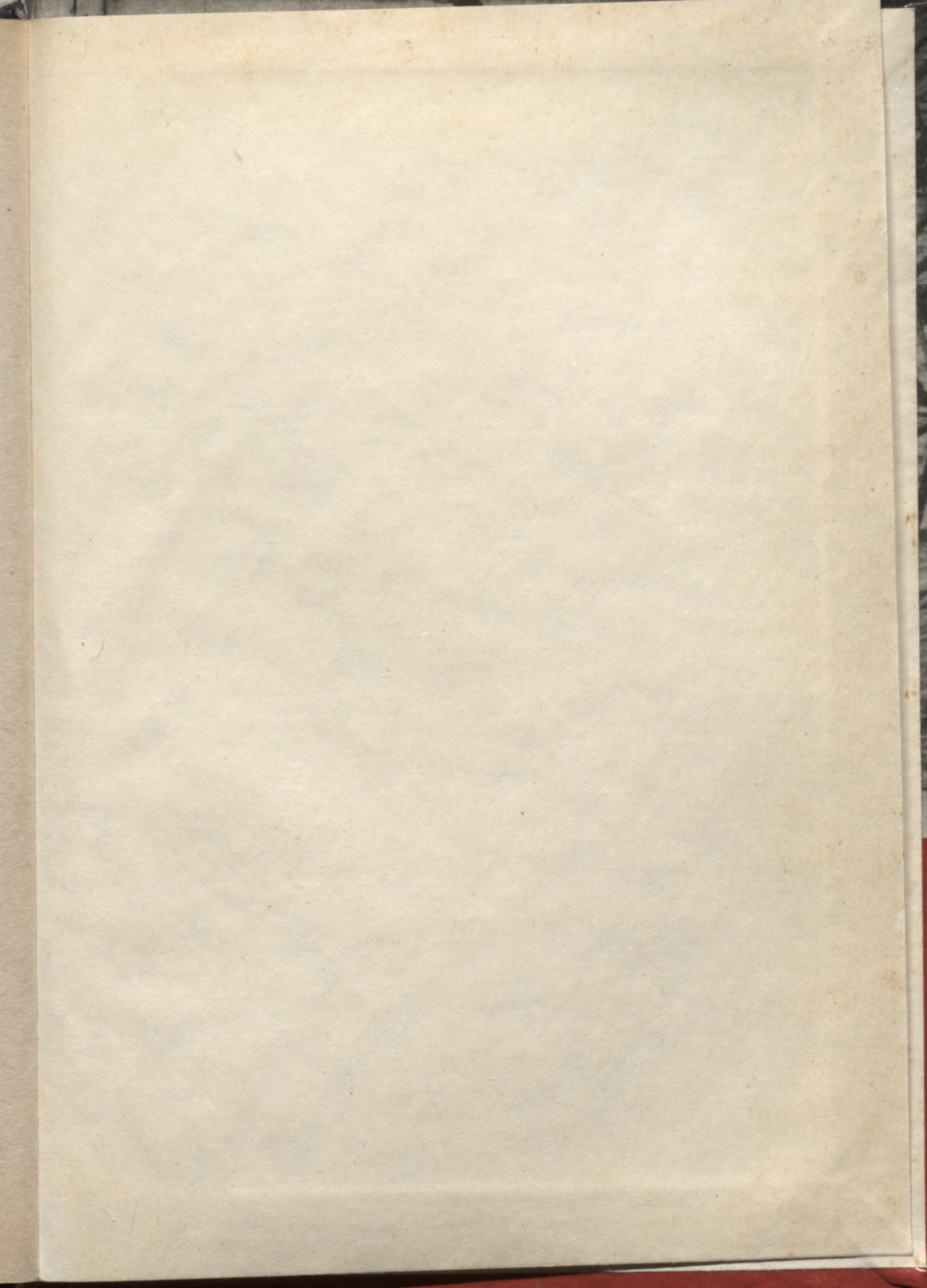
Be 666 Latvijas Republikas tirdzniecības flote un tās tragiskais liktenis (1940—1945) / Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs.— R.: Zinātne, 1994. — 158 lpp., il., 38 lp. il.

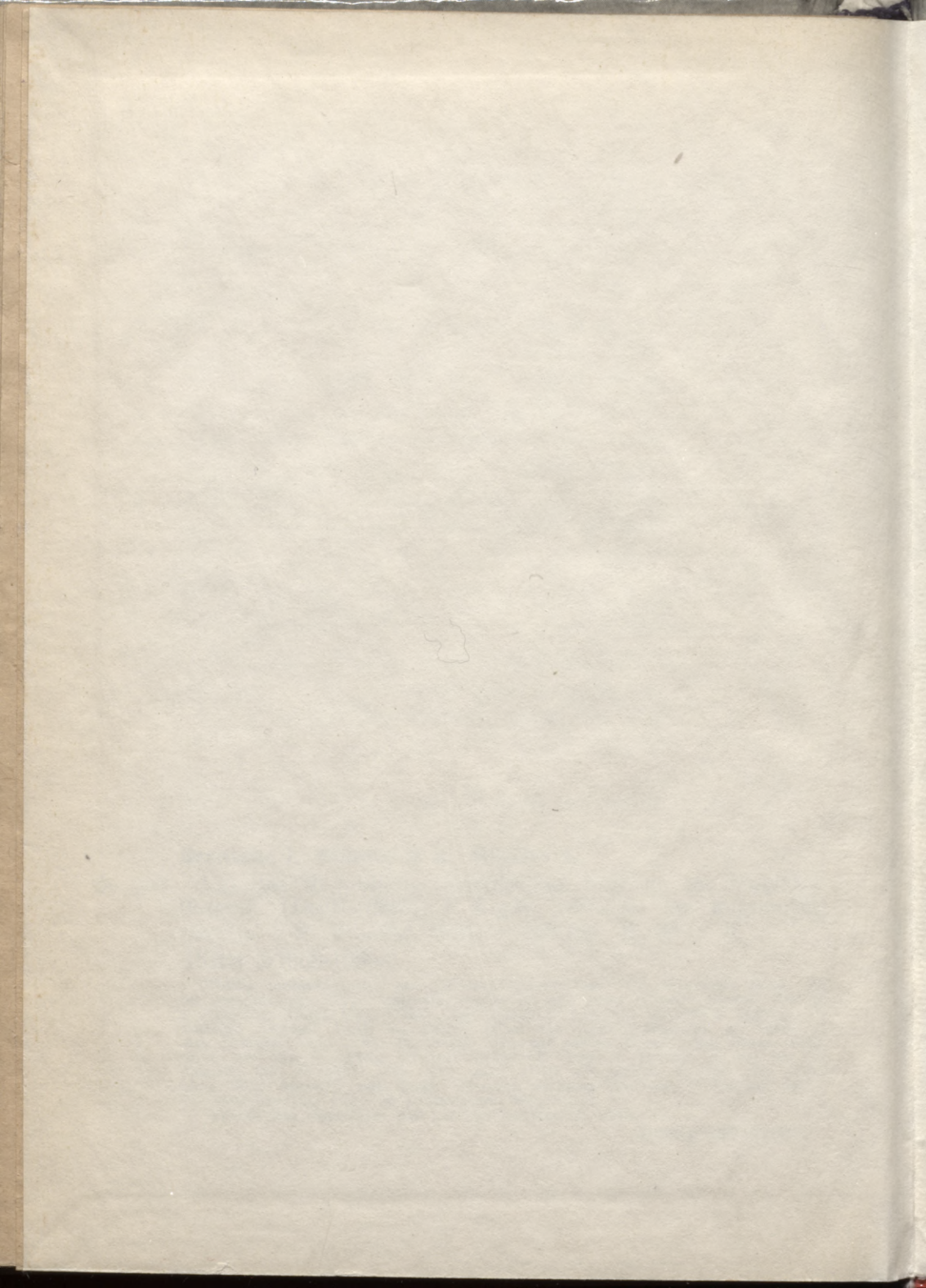
ISBN 5-7966-1050-3

Darbā sniegtas ziņas par Latvijas tirdzniecības floti brīvvalsts laikā, dots īss pārskats par kravu apgrozību ostās un par kuģu remonta bāzēm. Atainota tirdzniecības flotes iznīcināšana, kas aizsākās, Padomju Savienībai okupējot neatkarīgo Latvijas valsti un nacionalizējot tās jūras transportu, un turpinājās otrā pasaules kara laikā. Te rodami dati par visiem tirdzniecības flotes tvaikojumiem, kas bija pierakstīti Latvijas ostās 1940. gada 1. janvārī, kā arī par jūrniekiem, kuri braukuši jūrā 1941. gada maijā un jūnijā, un par viņu likteni kara laikā. Atsevišķi dots kuģu ipašnieku saraksts atbilstoši 1940. gada datiem. Grāmatu bagātina kuģu un to komandu fotogrāfijas.

Visiem, kas interesējas par Latvijas kuģniecības vēsturi.

UDK-p 629.12(091)

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0305067968

94-3
L644

